

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 08.12.1998
KOM(1998) 611 lopull.

Maatalouden tilanne Euroopan unionissa

Kertomus vuodelta 1997

Julkaistu teoksen
*Yleiskertomus Euroopan unionin
toiminnasta 1997 yhteydessä*

(komission esittämä)

2 + 3 + 4

Alkusanat

Tämä 23. vuotuinen maatalouden tilanteesta laadittu kertomus julkaistaan teoksen *Yleiskertomus Euroopan unionin toiminnasta 1997* yhteydessä. Se julkaistaan 22. päivänä tammikuuta 1997 tehtyihin liittymisasiakirjoihin sisältyvässä maataloustuotteiden hintojen vahvistamisjärjestelmästä annetussa julistuksessa määriteltyä menettelyä noudattaen. Kertomus valmistui joulukuussa 1997. Jaksossa "Uudistukset" (I luvun kohdat 30–68) viitataan kuitenkin komission 18. maaliskuuta 1998 *Agenda 2000:n* osana tekemiin ehdotuksiin, eikä heinäkuussa 1997 julkistettuihin ehdotuksiin, joita on muutettu niin, etteivät ne ole enää ajankohtaisia.

Kertomuksessa on aiempien vuosien tapaan kaksi osaa, joista ensimmäisessä esitellään maatalouden tilanne ja vuoden kokonaistulos. Kertomuksessa käsitellään jäljempänä talouden tilannetta, tärkeimpien markkinoiden suuntauksia, maaseudun kehittämiseen vaikuttavia tekijöitä, yhteisen maatalouspolitiikan rahoitusta sekä ulkoisia kauppasuhteita.

Kertomuksen toisessa osassa esitellään tärkeimmät Euroopan unionin maataloutta koskevat tilastot ja jo vakioksi muodostuneeseen tapaan ajan tasalle saatetut toisinnot edellisten vuosien kertomusten taulukoista.

Tilastot perustuvat suurimmaksi osaksi Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston (Eurostat) toimittamiin tietoihin. Maatalouden pääosasto on saattanut joitakin lukuja ajan tasalle ja lisännyt arvioita kohtiin, joiden osalta lopulliset luvut eivät ole saatavilla kertomuksen julkaisuajankohdan vuoksi.

Tiettyjä tässä kertomuksessa selostettuja kysymyksiä käsitellään aiempien vuosien tapaan myös muissa komission asiakirjoissa. Tämän vuoksi lukija löytää kertomuksesta viitteitä erilaisiin komissiosta, Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistosta tai Eurostatista saataviin julkaisuihin.

Sisällysluettelo

	Sivu
I — Vuosi maataloudessa	7
Uudistusprosessin arviointi	8
Pitkän aikavälin näkymät	9
Yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet	11
Uudistukset	12
Maatalouden rahapoliittiset toimenpiteet	25
Menekinedistämistoimet	26
Kuluttajansuoja ja tuotteiden laatu	27
Vähäosaisimmille annettava apu	27
Lainsäädännön yhdenmukaistaminen	28
Valtiontuet	34
II — Suhdanteet ja maataloustulot	41
Yleistä	41
Tuotannon tasot ja hintojen kehitys	43
Maataloustulojen kehitys	47
III — Maatalousmarkkinat	57
Viljat	57
Öljykasvit	61
Herneet, härkämpavut ja makeat lupiinit	63
Pellava	63
Riisi	64
Sokeri	65
Oliiviöljy	68
Kuivatut rehut	70
Palkokasvit (kahviherneet, vinit ja linssit)	71
Hedelmät ja vihannekset	72
Viini	82
Puuvilla	85
Silkkäistoukat	86
Kuitupellava ja hamppu	86
Tupakka	88
Humala	89
Siemenet	91
Elävät kasvit ja kukkaviljelytuotteet	92
Rehut	93
Maito ja maitotuotteet	97
Naudanliha	101
Lampaan- ja vuohenliha	105
Sianliha	106
Siipikarjanliha	108
Munat	109
Perunat	111
Hunaja	111
Kesannon käyttö muuhun kuin elintarviketuotantoon	112
Tärkkelyksen tuotantojärjestelmä	112

6 SISÄLLYSLUETTELO

IV — Maaseudun kehittäminen	115
Maaseudun haasteet	115
Laaja-alaiset toimenpiteet	118
Alueelliset toimenpiteet	120
Liitännäistoimenpiteet	149
Maataloustutkimus	152
V — Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) rahoittaminen vuonna 1997	155
EMOTR:n tukiosasto	155
EMOTR:n ohjausosasto	164
Omat varat maataloudesta	167
VI — Ulkosuhteet	169
Suhteet Yhdysvaltoihin	169
Suhteet Kanadaan	169
Suhteet Meksikoon	170
Suhteet Mercosur-maihin ja Chileen	170
Suhteet Japaniin ja Korean tasavaltaan	171
Suhteet Uuteen-Seelantiin	171
Suhteet Etelä-Afrikan tasavaltaan	171
Suhteet Keski- ja Itä-Euroopan maihin (KIE-maat)	172
Suhteet Välimeren maihin	173
Suhteet EFTA-maihin	173
Monenkeskinen yhteistyö ja kansainväliset järjestöt	174
Elintarvikeapu	177

TÄRKEIMMÄT KÄYTETYT LYHENTEET

AKT	=	Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtiot
EFTA	=	Euroopan vapaakauppaliitto (European Free Trade Association)
EMOTR	=	Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto
GATT	=	Tullitariffeja ja kauppaa koskeva yleissopimus (General Agreement on Tariffs and Trade)
MCM	=	Valuutan tasausmaksu
YMJ	=	Yhteinen markkinajärjestely
WTO	=	Maaailman kauppajärjestö (World Trade Organisation)
YMP	=	Yhteinen maatalouspolitiikka
KIE	=	Keski- ja Itä-Euroopan maat
MGQ	=	Taattu enimmäismäärä (Maximum Guaranteed Quantity)
FADN	=	Maatalouden kirjanpidon tietoverkko (Farm Accountancy Data Network)
KMM	=	Käytetty maatalousmaa
EVJ	=	Euroopan valuuttajärjestelmä (EMS)
USDA	=	Yhdysvaltain maatalousministeriö (United States Department of Agriculture)
VTY	=	Vuotuinen työpanosyksikkö
NAL	=	Nettoarvonlisäys

7

I – Vuosi maataloudessa

1. Komissio esitti vuoden 1995 joulukuussa maatalousstrategiaa koskevan asiakirjan Madridissa kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle. Siinä painotettiin Euroopan maatalous- ja elintarvikealan kilpailukyvyyn lisäämistä sisä- ja maailmanmarkkinoilla kaupan vapautumisen ja elintarvikkeiden kysynnän ennakoitua maailmanlaajuisen kasvun mukaisesti. Asiakirjassa korostettiin tarvetta kehittää yhteistä maatalouspolitiikkaa (YMP) edelleen vuoden 1992 uudistuksen yhteydessä onnistuneesti käyttöön otetun lähestymistavan avulla. Siinä hahmotettiin myös ajatus integroidun maaseutupolitiikan käyttöönottamisesta uudistuksen yhteydessä. Lisäksi esitettiin unionin lainsäädännön perusteellista yksinkertaistamista ja politiikan täytäntöönpanon huomattavaa hajauttamista.

2. Myöhemmin vuoden 1996 marraskuussa ensimmäisessä koheesiokertomuksessa esitettiin syitä erityisesti maataloustuotannon rationaalisempaan kehittämiseen hintojen tehokkaammalla markkinasuuntautumisella ja rakenteiden jatkuvalla mukauttamisella. Unionin olisi ponnistettava samoin maaseutualueiden taloudellisten mahdollisuuksien, ympäristön arvon ja kestävien työpaikkojen tarjoamiskyvyn korostamiseksi.

3. Komissio julkisti 16. heinäkuuta 1997 Agenda 2000 -tiedonannon, jossa esitetään yleiset linjat Euroopan unionin ja sen politiikkojen kehitykselle vuoteen 2000 ja sen jälkeen. Agenda 2000 -asiakirjassa käsitellään myös unionin laajentumisen kokonaisvaikutuksia sekä vuosisadan vaihteen yli ulottuvaa uutta rahoituskehystä, jossa otetaan huomioon unionin mahdollinen laajentuminen. Maatalouden osalta tilanneanalyysi ja suuntaviivat esitetään seuraavassa (¹).

(¹) Taustatietoina Agenda 2000 -ehdotuksille maatalouden pääosasto julkaisi vuonna 1997 sarjan työasiakirjoja otsikolla CAP 2000:

- "pitkän aikavälin ennusteet: siemenet, maito ja lihavalmisteet"
- "nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät: naudanliha"
- "nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät: maitotuoteala"
- "nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät: viljat, öljy- ja valkuaiskasvit"
- "maaseudun kehittäminen".

Uudistusprosessin arviointi

Maatalousmarkkinapolitiikka

4. Vuoden 1992 uudistuksen jälkeen *markkinoiden tasapaino* on parantunut huomattavasti, ja julkiset varastot ovat pienentyneet useimmilla uudistetuista aloista. Viljojen osalta kesänoinnin avulla on voitu rajoittaa tuotantoa, kun taas lisääntynyt hintakilpailukyky on lisännyt viljojen käyttöä kotimarkkinoilla, erityisesti rehuissa. Naudanliha-alan markkinatilanne kehittyi suotuisasti ja interventiovarastot olivat pienemässä nopeasti vuoden 1996 maaliskuussa puhjenneseen BSE-kriisiin asti.

5. *Maataloustulojen* yleinen kehitys asukasta kohti on ollut myönteistä uudistuksen täytäntöönpanon jälkeen, ja tulot ovat kasvaneet keskimäärin +4,5 prosenttia vuodessa vuosina 1992–1996; tosin tilanne vaihtelee jäsenmaittain ja tuotantosuunnan mukaan. Markkinatilanteen paraneminen, viljelijöiden hyvä mukautumiskyky ja maatalousvaluuttajärjestelmän tilanne ovat vaikuttaneet osaltaan tähän tulokseen. Viljan markkinahinnat nousivat paljon odotettua enemmän, ja tämä on johtanut ylisuuriin korvauksiin tuottajille viime vuosina. Myös öljysiementen todetut markkinahinnat ovat olleet suurimman osan ajasta viitehintoja huomattavasti korkeammat, joten tuottajat ovat voineet hyötyä hintaerosta neljänä vuotena viidestä.

6. Uudistuksen vaikutukset *ympäristöön* ovat ristiriitaiset. Erotettavissa on joitakin myönteisiä vaikutuksia: hintojen laskusta johtuva lannoitteiden ja torjunta-aineiden järkevämpi käyttö, kesänoinnin mahdolliset ympäristöedut (jos toteutettu hyvin), aloitteet karjankasvatuksen alueellisen jakautumisen parantamiseksi pitkällä aikavälillä. Kuitenkin on ollut myös kielteisiä vaikutuksia. Suurin ongelma on vilja-, öljykasvi- ja valkuaiskasvisadoista maksettavien suorien tukien alueellistaminen, joka kannustaa kastelua tarvitsevien kasvien viljelyyn, sekä voimaperäiselle karjankasvatukselle matalampien rehuhintojen ja säilörehun tukien avulla annettu suhteellinen etu.

7. Hintatuen pienentämisestä ja suorien tukien käyttöönotosta on ollut hyötyä *kuluttajille*, sillä osa maataloustukien taakasta on siirtynyt heiltä pois. *Budjettimenot* ovat tämän vuoksi olleet korkeammat näillä tuotantoaloilla. Menojen hallittavuus on myös parantunut, koska menoihin ennen voimakkaasti vaikuttaneet epävarmuustekijät (maailmanmarkkinahinnat, dollarin valuuttakurssi, interventiovarastojen taso) ovat nyt vähemmän tärkeässä asemassa. Samalla siirtyminen suoriin tukiin on tehnyt viljelijöille maksettavasta tuesta avoimempaa.

Maaseudun kehittämispolitiikka

8. Jo lähes kahden vuosikymmenen ajan maatalouden rakennepolitiikkaa on yritetty yhdistää maatalousalueiden laajempaan taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kokonaisuuteen. Saatu kokemus

osoittaa, miten maaseudun monipuolistamista voidaan käyttää joustavasti hyväksi tarpeellisena lisänä viljelylle. Tähän asti vaatimatonta toimintaa – laatutuotteiden kehittäminen ja kaupan pitäminen, maaseutumatkailu, ympäristöön tai alueen kulttuuriin liittyvät investointihankkeet, pienet ja keskisuuret yritykset – on kehitetty, mikä on avannut kokonaan uusia näkymiä.

9. YMP:n uudistuksessa vuonna 1992 painotettiin maatalousalan merkitystä ympäristölle, koska maatalous käyttää eniten maata. Uudistuksen liitännäistoimenpiteisiin kuuluvat maatalouden ympäristötoimet ovat erittäin tärkeitä, ja suuri yleisö ja viljelijät ovat yleisesti ottaneet ne hyvin vastaan. Hintojen ja tuotekohtaisten suorien tukien (esim. säilömaissi ja tekstiilipellava) kautta annettavan tuen laajuus saattaa kuitenkin hillitä viljelijöiden sitoutumista laajaperäisempiin viljelymenetelmiin ja maan antamista ympäristökäyttöön.

10. Näiden eri kehityskulkujen tuloksena maaseutupolitiikka on unionissa maatalouden markkinapolitiikan, rakennepolitiikan ja ympäristöpolitiikan yhdistelmä, jonka välineet ovat varsin monimutkaisia ja josta puuttuu yleinen johdonmukaisuus.

Pitkän aikavälin näkymät

11. Maailman tärkeimpien tulevaisuutta tutkivien laitosten mukaan suurimpien maatalousmarkkinoiden *pitkän aikavälin näkymät* ovat suotuisat viejämaille. Erityisesti kehitysmaissa lisääntyvän ruuan kulutuksen ja kotimaisen tuotannon vastaavan kasvun rajallisten mahdollisuuksien odotetaan edistävän maailmankauppaa ja ylläpitävän maailmanmarkkinahintojen tason ensi vuosikymmenellä.

12. *Elintarvikkeiden kysyntään* vaikuttaa kaksi päätekijää: väestönkasvu ja kasvavat tulot. Maailman väestön odotetaan kasvavan vuosittain yli 85 miljoonalla ihmisellä vuosina 1995–2005. Kiihtyvä kaupungistuminen vaikuttaa myös elintarvikekulutuksen jakaantumiseen. Toinen ruuan kulutukseen vaikuttava tekijä on tulojen ja taloudellisen kasvun myönteiset ennusteet maailmanlaajuisesti ja erityisesti kehitysmaissa.

13. Ensi vuosikymmenellä maailman *maataloustuotannon* odotetaan kasvavan mutta aikaisempaa hitaammin. Erityisesti monissa kehitysmaissa kasvu on hitaampaa kuin kysynnän kasvu. Tämä johtuu ensinnäkin siitä, että maata on kaupungistumisen ja ympäristörajoitusten vuoksi käytettävissä rajallisesti, ja toiseksi tuotosten kasvun hidastumisesta. Geeniteknologian kehittäminen saattaa valvottuna tehostaa tuotantoa, mutta kuluttajien hyväksyntä on epävarmaa.

14. Miltei kaikki tutkijat ennustavat yleisesti *maataloushyödykkeiden hintojen pysyvän korkeina* vuoteen 2006 asti ja sen jälkeenkin. Viljan, öljysiementen, naudan- ja siipikarjanlihan, juuston ja maitojauheen hintojen odotetaan vahvistuvan tai pysyvän vahvoina, mutta sianlihan hinta voi

heikentyä. Hinnat saattavat kuitenkin vaihdella enemmän tulevaisuudessa, kun maailmanlaajuiset varastot ovat todennäköisesti aiempaa pienemmät.

15. Huolimatta myönteisestä maailmanlaajuisesta kehityksestä *monien maataloustuotteiden näkymät* eivät ole Euroopassa kovin lupaavat. Jos nykyistä politiikkaa jatketaan, unionin hintojen ja maailmanmarkkinahintojen ero säilyy tulevina vuosina useilla aloilla. Uruguayn kierroksen yhteydessä tehdyn sopimuksen sitoumukset, erityisesti vientitukia koskevat sitoumukset, huomioon ottaen vuoden 2000 jälkeen nykyisessä unionissa tuotetaan todennäköisesti ylijäämiä, joita ei voida viedä. Naudanliha-alalle ennustettiin rakenteellista ylijäämää jo ennen kuin BSE-kriisi pahensi tilannetta. Myös vilja-, sokeri-, viini- ja oliiviöljyalalla ja rasvattoman maitojauheen sekä tiettyjen muiden maitotuotteiden alalla saattaa ilmetä ongelmia, ja unioni saattaa menettää yhä enemmän osuudestaan laajenevilla maailmanmarkkinoilla.

16. Uudet *monenväliset kauppaneuvottelut* aloitetaan vuonna 1999 Uruguayn kierroksen jatkeeksi. Jää nähtäväksi pystyykö Euroopan unioni lähtemään näihin neuvotteluihin hyökkääjän asemassa ja puolustamaan monipuolisen ja monimuotoisen, maaseutumaisemaan sulautuneen eurooppalaisen maatalouden mallin erityispiirteitä. Toinen, yhä pulmallisempi seikka on se, että kansainvälisesti on saatava käyttöön ympäristöä ja sosiaalisia seikkoja koskevia standardeja sekä otettava huomioon kuluttajien näkökohdat.

17. *Laajeneminen itään* toisi tullessaan yli 100 miljoonaa kuluttajaa, joiden ostovoima on keskimäärin vain kolmannes unionin nykyisten kuluttajien ostovoimasta. Maatalousmaa laajenisi yli puolella, ja maatalouden työvoima vähintään kaksinkertaistuisi. Keski- ja Itä-Euroopan maissa tarve parantaa maatalouden ja tuotantoketjun alku- ja loppupään rakenteita on vakava. Rakenteellisten muutosten seurauksena on odotettavissa maatalouden työllistämiskyvyn väheneminen, mikä edellyttää maaseutualueiden talouksien monipuolistamista. YMP:n välineiden, erityisesti tuettujen hintojen ja suorien tukien, soveltaminen nykyisellä tasolla Keski- ja Itä-Euroopan maissa johtaisi erityisongelmiin. Hallitsematon varojen antaminen suorien tukien kautta saattaisi aiheuttaa tuloeroja ja sosiaalisia vääristymiä näiden maiden maaseudulla. Lisäksi ylijäämät lisääntyisivät erityisesti sokerin, maidon ja lihan osalta, mikä vahvistaisi vuoden 2000 jälkeiseksi ajaksi ennustettua markkinoiden epätasapainoa.

18. Maatalouteen ja elintarviketeollisuuteen liittyvät *kuluttajien vaatimukset* ovat myös muuttumassa. Tärkein niistä lieenee terveys ja erityisesti elintarvikkeiden turvallisuus. Mukavuus (*pikaruoka*, valmisateriat ja *-välipalat*) on yhä tärkeämpi näkökohta elämäntyylin muuttuessa. Mutta samalla joihinkin alueisiin tai kulttuurisiin arvoihin (perinteiset tuotantomenetelmät, eläinten hyvinvointi ym.) yhdistettävät ominaiset, helposti erottuvat tuotteet ovat yhä halutumpia.

19. Unionin *maaseudun kehityspiirteet* osoittavat sekä maatilojen että maataloudessa työskentelevien henkilöiden lukumäärän vähentyneen jyrkästi. Maaseudun talouden pääasiallinen perusta ei alueellisten tulojen ja työllistämisen osalta enää ole maatalous (ja siihen liittyvä

metsätalous). Maatalouden osuus kokonaistyövoimasta on keskimäärin vain 5,5 prosenttia ja vain harvoilla alueilla yli 20 prosenttia. Pitkän aikavälin suuntaus on viljelijöiden lukumäärän väheneminen edelleen 2–3 prosenttia vuodessa.

20. Uutta toimintaa ja uusia tulolähteitä on tulossa esiin maataloilla, niiden ympäristössä ja muualla. Tällainen on *uusiutuvien raaka-aineiden* tuotanto muiksi kuin elintarvikkeiksi uusille markkinoille tai energia-alalle, ja se voi tuoda mukanaan uusia maa- ja metsätalouteen liittyviä mahdollisuuksia sekä uusia työpaikkoja maaseutualueille.

21. Yhteiskunta on yhä tietoisempi siitä, kuinka tärkeä merkitys *luonnonympäristöllä* samoin kuin sekä myönteisillä että kielteisillä ympäristövaikutuksilla on ihmisen toiminnalle. Maaseutualueiden asema on ainutlaatuinen, sillä niillä pidetään yllä ja luodaan ympäristön kannalta houkuttelevia asuin-, työ- ja virkistysalueita. Tämän vuoksi luonnonvarojen suojeluun ja maaseudun arvon lisäämiseen annettava julkinen tuki on yhä hyväksyttävämpää, ja sen ansiosta maa- ja metsätaloudelle – tärkeimmille maankäyttötavoille – tulee uusia haasteita ja mahdollisuuksia.

22. Vaikka peräkkäisillä uudistuksilla on saatu aikaan avoimuutta ja tehokkuutta, eri politiikkojen välille on jäänyt useita epäjohtonmukaisuuksia ja päällekkäisyyksiä. Samalla alueella voidaan eri politiikan lohkoilla soveltaa samanaikaisesti liian monia ohjelmia ja toimenpiteitä, mikä vaikuttaa niiden johtonmukaisuuteen. Sääntöjä on heti *yksinkertaistettava* voimakkaasti, ja täytäntöönpanoa on *hajautettava* siten, että jäsenvaltioille ja alueille jää suurempi toimintavapaus. Hajauttaminen ei saa kuitenkaan johtaa politiikan uudelleenkansallistamiseen.

23. YMP:aan käytetään noin 0,6 prosenttia yhteisön bruttokansantuotteesta. Ottaen huomioon sekä maatalouden vähenevä osuus taloudessa että monien jäsenvaltioiden tiukentuvat *talousarviota koskevat rajoitukset*, tämän julkisen tuen on oltava perusteltua. Tämä merkitsee sitä, että on osoitettava maatalouden elintärkeä asema korkealaatuisten elintarvikkeiden tuottajana, elävän maaseudun ylläpitäjänä, maiseman suojelijana ja kulttuuristen arvojen säilyttäjänä. Viljelijöille annettavien suorien tukien yleistymisen vuoden 1992 YMP:n uudistuksen jälkeen on tehnyt maatalouden taloudellisen tuen avoimemmaksi, mutta se on myös lisännyt sen tarvetta olla taloudellisesti järkevää ja yhteiskunnallisesti hyväksyttävää.

Yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet

24. Jotta YMP:n uudistuksen avulla voitaisiin hyötyä maailmanmarkkinoilla odotettavissa olevasta myönteisestä kehityksestä, sen on *parannettava* Euroopan maatalouden *kilpailukykyä* sekä kotimaisilla että ulkoisilla markkinoilla. Kuluttajat hyötyvät alhaisemmista takuuhinnoista, mikä tekee mahdolliseksi hintojen porrastamisen korkealaatuisten erikoistuotteiden eduksi. Lisääntyvä markkinasuuntautuneisuus helpottaa uusien jäsenvaltioiden asteittaista integroitumista ja unionin

valmistautumista seuraavalle WTO:n kierrokselle. Se myös auttaa unionia vahvistamaan asemaansa tärkeänä viejänä maailmassa.

25. Hinnat ovat kuitenkin vain osa kilpailukykyä. Elintarvikkeiden *turvallisuus ja laatu* ovat vähintään yhtä tärkeitä. Elintarvikkeiden turvallisuuden takaaminen kuluttajille on perusvelvollisuus sekä unionissa että sen ulkopuolella, joten tämän on oltava myös YMP:n keskeinen tavoite. Sen olisi jatkettava korkealaatuisten tuotteiden tukemista niin pitkälti kuin mahdollista. Tällaiset tuotteet ovat usein yhteydessä tiettyyn maantieteelliseen alkuperään tai kuluttajien tuntemiin erityisiin tuotantomenetelmiin. Mielikuva eurooppalaisista tuotteista muodostuu kotimaisilla ja kansainvälisillä markkinoilla täydellisestä luottamuksesta elintarvikkeiden turvallisuuteen ja jatkuvista ponnisteluista laadun parantamiseksi. Myös tällä alalla tuotantomenetelmien ympäristöystävällisyys ja eläinten hyvinvoinnin huomioonottaminen on yhä tärkeämpää. Euroopan viljelijät pystyvät tuottamaan kaikkien näiden vaatimusten mukaisia laadukkaita tuotteita, jotka ansaitsevat tulla tunnetuksi maailmanlaajuisesti.

26. YMP:n päätavoitteita ovat edelleen maatalousväestön kohtuullisen elintason takaaminen ja *maataloustulojen* vakauttaminen. Tulotukien porrastaminen ja jakaminen uudelleen viljelijöiden kesken sekä perusteiltaan kestävä maanviljelyn säilyttäminen ovat tässä suhteessa muuttumassa tärkeimmiksi kysymyksiksi, eikä vähiten sosiaalisen koheesion kannalta.

27. Myös *ympäristöä koskevien tavoitteiden* yhdistäminen YMP:aan ja sen roolin kehittäminen, joka viljelijöillä voi ja pitää olla luonnonvarojen hoidossa ja maiseman säilyttämisessä, ovat YMP:n yhä tärkeämpiä tavoitteita.

28. Tärkeä tulevaisuuden tavoite on edelleen täydentävien ja vaihtoehtoisten *nulo- ja työllisyysmahdollisuuksien* kehittäminen maataloilla tai muualla viljelijöitä ja heidän perheitään varten maatalouden itsensä tarjoamien työmahdollisuuksien vähentyessä. Maaseutualueilla voi olla monenlaista toimintaa, ja viljelijöitä olisi kannustettava käyttämään hyväkseen kaikki maaseutuyrittäjyyden mahdollisuudet.

29. Viimeisenä vaan ei vähäisimpänä tavoitteena maatalous- ja maaseutupolitiikalla on edistettävä unionin sisäistä *taloudellista yhteenkuuluvuutta*, vaikka tunnustetaankin tarve parantaa maatalouden kilpailukykyä ja lisätä taloudellista monipuolisuutta kaikilla maaseutualueilla.

Uudistukset

30. Komissio vahvistaa vuoden 1995 joulukuussa maatalousstrategiaa koskevassa asiakirjassa ilmaisemansa politiikan valinnat. Se ehdottaa vuoden 1992 uudistuksen syventämistä ja laajentamista siirtymällä yhä enemmän hintatuesta suoriin tukiin sekä yhtenäisen maaseutupolitiikan

kehittämistä tämän prosessin tueksi. Suorat tuet vahvistetaan sopivalle tasolle välttämällä ylisuuria korvauksia.

31. Lisäksi on välttämätöntä korjata tietyt haittavaikutukset, jotka vahingoittavat YMP:sta muodostuvaa kuvaa. Tämän vuoksi

- ehdotetaan asteittain alenevien ylärajojen asettamista niiden suorien tukien yhteismäärälle, joita yksi tila voi markkinajärjestelyihin liittyvien tukitoimenpiteiden perusteella saada. Tällä tavoin komissio haluaa välttää sen, että YMP:n uudistus johtaisi ylisuuriin korvauksiin tietyille maataloille;
- jäsenvaltioille annetaan oikeudelliset keinot rajata suorat tuet koskemaan niitä, jotka voivat osoittaa harjoittavansa tosiasiallisesti sellaista toimintaa, jota varten tuesta on säädetty;
- jäsenvaltioilla on mahdollisuus mukauttaa, toisin sanoen vähentää, maataloille myönnettävää suoraa tukea jäsenvaltion vahvistamalla perusteilla, jotka liittyvät tilan työvoiman määrään. Tästä saatavat varat jäävät jäsenvaltion käyttöön, ja ne on osoitettava maatalouden ympäristötoimenpiteisiin;
- jäsenvaltioiden on myös ryhdyttävä maataloustuotantoon liittyvien ympäristöongelmien ratkaisemiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.

Peltokasviala: viljat, öljy- ja valkuaiskasvit

32. Tulevina vuosina näiden kasvien viljelyyn käytetyn sekä kesannoidun alan odotetaan vakiintuvan noin 53,5 miljoonaan hehtaariin. Jos yhteistä maatalouspolitiikkaa ei uudisteta tarkoituksenmukaisesti, nykyisen politiikan vallitessa kaikkien kolmen peltokasvin viljelyalat pysyisivät suhteellisen vakaina olettaen, että kesannointi palautuu viitetasolleen 17,5 prosenttiin.

33. Viljojen hehtaarisatojen ennustetaan jatkavan kasvuaan, minkä vuoksi tuotannon odotetaan kasvavan vuoden 1996 luvusta, joka oli 201 miljoonaa tonnia, 214 miljoonaan tonniin vuoteen 2005 mennessä. Myös viljan kokonaiskulutuksen odotetaan kasvavan edelleen, joskin hitaammin, vastauksena valkoisen lihan tuotannon kehitykseen. Vuoteen 2000 asti tilanne pysyy todennäköisesti erityisesti vehnän osalta verraten tasapainoisena. Vuodesta 2001 eteenpäin tuettua vientiä koskevat nykyiset GATT-sitoumukset aiheuttavat enemmän rajoituksia sekä vehnän että rehuviljojen osalta, mikä johtanee interventiovarastojen nopeaan kasvuun (ne voivat kasvaa 58 miljoonaan tonniin vuoteen 2005 mennessä).

34. Öljysiementen satojen odotetaan kasvavan hyvin vähän, ja Uruguay'n kierroksen osana tehdyn sopimuksen tulokset rajoittaisivat tarkasti viljelyn laajuuden. Tuotanto lisääntynee hieman 12,2 miljoonasta tonnista vuonna 1996 12,8 miljoonaan tonniin vuonna 2005. Öljysiementen ja öljykakkujen kauppavaje jäisi erittäin huomattavaksi.

35. Teoriassa viljojen ylijäämään voisi reagoida lisäämällä velvoitekesannointia, mutta se uhkasi kasvaa yli 20 prosentin. Lisäksi unionilta saattaisi jäädä saamatta hyöty maailmanmarkkinoilla odotettavissa olevasta myönteisestä kehityksestä, koska sisämarkkinahintojen voitaisiin olettaa olevan maailmanmarkkinahintoja korkeammat. Radikaalimmalla strategialla voitaisiin samanaikaisesti välttää vientitukien rutiinikäyttö, vahvistaa viljan kilpailukykyä yhtenäis-markkinoilla, selvittää öljysiementä koskevasta Uruguayn kierroksen rajoitteista sekä ennen kaikkea yksinkertaistaa käytäntöjä.

36. Tämän vuoksi komissio ehdottaa seuraavia toimenpiteitä:

- interventiohintoja alennetaan markkinointivuodesta 2000/2001 alkaen yhdellä kertaa 20 prosenttia;
- interventiohinnan 20 prosentin laskusta osa korvataan viljojen suoran tuen lisäyksellä (54,34 ecusta 66 ecuun tonnilta);
- viljojen, muuhun käyttöön kuin kuiduksi tarkoitettun pellavan sekä öljykasvien suorat tuet yhdenmukaistetaan (sama suora tuki) ja valkuaiskasvien osalta eriyttäminen säilytetään. Öljykasvien tuesta tulee siten yleinen, mikä mahdollistaa kaikkien öljykasveja koskevien erityisten säännösten poistamisen *Blair House* -sopimukseen liittyvät säännökset mukaan lukien;
- velvoitekesannon periaate säilytetään tuotannon hallinnan välineenä, mutta sen määräksi vahvistetaan 17,5 prosentin sijasta nolla;
- vapaaehtoisen kesannoinnin periaate säilytetään, ja siitä maksetaan viljojen tuen suuruinen korvaus (66 ecua tonnilta);
- durumvehnän erityisjärjestelyt (korkeampi erityiskorvaus perinteisillä alueilla) ja niistä vuonna 1997 annetut yksityiskohtaiset säännöt (taatut enimmäispinta-alat ja alennettuihin erityistukiin oikeutettujen muiden kuin perinteisten alueiden laajentaminen) säilytetään;
- peltokasvien tukeen oikeutettujen tuotteiden osalta kasvien luettelo säilytetään muuttumattomana, säilörehuvilja mukaan lukien (toisin kuin Agenda 2000 -asiakirjassa suunniteltiin);
- ainoastaan kasteltujen viljelmien erityisluonne voidaan ottaa huomioon erityisen sadon vahvistamisessa. Oikeus tähän kasteltujen viljelmien erityistukeen rajoitetaan edelleen perinteisiin aloihin, mikä tarkoittaa kastellun perusviljelyalan vahvistamista. Kasteltujen alojen enimmäismääriä koskeva järjestely on käynyt tarpeettomaksi, joten se poistetaan;
- öljykasvien sadon vahvistaminen on käynyt tarpeettomaksi, koska öljykasvien tuki lasketaan ainoastaan viljojen perusteella;
- kun velvoitekesannoinnin määräksi vahvistetaan nolla prosenttia, on mahdollista poistaa kaikki vuoden 1992 uudistuksen yhteydessä annetut säännökset, jotka koskivat tätä velvollisuutta, myös ympäristösyistä tapahtuvan viljelystä poistamisen siirto ja huomioon ottaminen (asetus (ETY) N:o 2078/92) tai metsitys (asetus (ETY) N:o 2080/92) osana viljelystäpoistovelvoitetta;

.....

- jos pakollisen kesannon määrä tietyssä markkinointivuonna on suurempi kuin nolla, tuottajat, joiden tuotanto on alle 92 tonnia viljaekvivalenttina, saavat vapautuksen (ainoa pientuottajia koskeva säännös).

37. Saadun kokemuksen perusteella on otettu käyttöön seuraavanlaisia täydentäviä toimenpiteitä:

- kylvöpäivän siirto toukokuun 15:nä toukokuun 31. päivään siten, että sallitaan kuitenkin tietyt poikkeukset ilmastosta vuoksi;
- hehtaaritukien maksukauden muuttaminen jaksosta 16.10–31.12. jaksoon 1.1.–31.3. niiden vaikeuksien huomioonottamiseksi, joita jäsenvaltiot ovat kohdanneet valvonnan vaatimusten ja markkinoiden sujuvuuden lisäämisen osalta; tällä vähennetään tuottajan intressiä pitää tuotantoa hallussa;
- peltokasvialalla on tästä lähtien vain yksi toimivaltainen hallintokomitea (viljan hallintokomitea);
- hehtaaritukien määrää ja kesannon osuutta voidaan tulevaisuudessa muuttaa markkinoiden kehityksen mukaan (kuten nykyisessä lainsäädännössäkin).

Lainsäädännön ja hallinnon yksinkertaistaminen

38. Edellä esitetyt muutokset mahdollistavat peltokasvien viljelijöiden nykyisen tukijärjestelmän yksinkertaistamisen säilyttäen kuitenkin sen peruselementit, erityisesti perusviljelyalan, aluejakosuunnitelmat, pitkän aikavälin tuotosten noudattamisen ja kesannointijärjestelmän.

- tuottajakohtaisen perusviljelyalan soveltamismahdollisuus poistetaan (yksikään jäsenvaltio ei ole soveltanut sitä);
- perusviljelyalan ylittämistapauksissa säilytetään ainoastaan taloudellinen seuraamus (sakkokesannointi poistetaan);
- mahdollisuus keskittää perusviljelyalan ylittämisestä aiheutuvat seuraamukset ylityksen aiheuttaneille perusviljelyaloille poistetaan sen monimutkaisuuden vuoksi;
- mahdollisuus erottaa maissi muista peltokasveista erityisen sadon vahvistamisella poistetaan myös, ja sen mukana poistuu maissin erityisen perusviljelyalan vahvistaminen.

Naudanliha

39. Seuraavien vuosien aikana naudanlihan tuotantoon vaikuttavat toisaalta vuonna 1996 hyväksytyt lyhyen aikavälin toimenpiteet (eli vasikoiden jalostusta ja teurasvasikoiden aikaista kaupanpitämistä koskevat järjestelmät) ja toisaalta yli 30 kuukauden ikäisen karjan poistaminen Yhdistyneessä kuningaskunnassa eläinten ja ihmisten ravintoketjusta. Ensin mainitun toimenpiteen

vaikutukset tuntuvat suurimmaksi osaksi vuosina 1998 ja 1999, kun taas jälkimmäisen vaikutukset jatkuvat vuoteen 2001 asti. Naudanlihan kulutuksen odotetaan elpyvän asteittain vuoden 1996 takaiskusta ja palaavan entiseen pitkän aikavälin (lasku)suuntaukseensa.

40. Nämä tekijät vaikuttavat tuotannon sykliseen laskuun vuoteen 2000 asti, ja niiden pitäisi johtaa varastojen huomattavaan vähenemiseen muutaman seuraavan vuoden aikana vuosina 1996 ja 1997 muodostuneelta tasolta. Vuoden 2001 jälkeen kuitenkin tuotanto palaisi koko mahdollisuuksiensa käyttämiseen, jos markkinapolitiikka säilyy ennallaan, kun taas kulutus jatkaisi pitkän aikavälin laskuaan. Interventiovarastot kasautuisivat jälleen (ottaen huomioon GATTin mukaiset rajoitetut vientimahdollisuudet), ja niitä olisi noin 1,5 miljoonaa tonnia vuoteen 2005 mennessä.

41. Pitkällä aikavälillä alan ylituotanto-ongelman ratkaiseminen teurastamalla nuoria vasikoita muutaman päivän ikäisinä ei ole hyväksyttävissä. Myöskään ylijäämä-ongelmaa ei voi ratkaista tehokkaasti pelkällä tarjonnan säätelyllä (eläinten lukumäärän tai tuotannon kiintiöt), sillä tämä johtaisi suuriin hallinnollisiin vaikeuksiin.

42. Radikaalimmalla strategialla saatettaisiin toisaalta vähentää huomattavasti perinteisiin kohteisiin suuntautuvan viennin tukia, kehittää uusia vientikanavia ilman tukia ja tasapainottaa sisäistä lihan kulutusta naudanlihan hyväksi. Lisäksi sillä vähennettäisiin suurempiin ruhopainoihin pyrkimistä.

43. Tämän vuoksi komissio esittää, että

- virallisten hintojen 30 prosentin alennus toteutetaan vuosittain kolmessa vaiheessa (3 x 10 prosenttia 1.7.2000 alkaen). Tavoitteena on mahdollisuus viedä ilman tukea perinteisille markkinoille tai arvostetuimpien ruhon osien osalta uusille markkinoille esimerkiksi Kaakkois-Aasiaan. Lisäksi tämän hinnanalennuksen odotetaan tasapainottavan sisämarkkinoiden lihankulutusta naudanlihan hyväksi;
- markkinoiden pitäisi saada takaisin tärkein tehtävänsä tuotannon ja kulutuksen välisen tasapainon säätelijänä. Sen vuoksi ehdotetaan julkisen intervention poistamista. Se korvattaisiin yksityistä varastointia koskevilla toimenpiteillä. On myös muistettava, että julkinen interventio tuli hyvin kalliiksi;
- naudanliha-alan tuottajille maksettavia suoria tukia lisätään edellä mainittujen hinnanalennusten vaikutusten lieventämiseksi. Näille suorille tuille asetetaan ylärajat naudanliha- ja maitoalan kokonaismäärärahoissa peltokasvien tuen rahoittamiseksi. Säilörehumaissi on jatkossakin oikeutettu tähän tukeen. Tässä yhteydessä on mukautettu sonnivasikoista maksettavia palkkioita sen huomioonottamiseksi, että 35 prosenttia säilörehumaissista käytetään niiden lihottamiseen. Palkkiojärjestelmien joustomahdollisuuksien huomioonottamiseksi ehdotetaan, että puolet Agenda 2000 -asiakirjan seurauksena tehtävistä palkkioiden korotuksista varataan jäsenvaltioiden jaettavaksi jäsenvaltiokohtaisina määrärahoina. Tällä tavoin varattava

kokonaismäärä jaetaan jäsenvaltioille niiden tuotannon perusteella. Kokonaismääräraha jaettaisiin

- vuoden 1992 uudistuksen mukaisia palkkioita vastaavaan määrään, johon lisätään puolet Agenda-korotuksesta ja
 - Agenda-korotuksen toiseen osaan, joka jaetaan jäsenvaltioille tuotannon perusteella. Nämä maksut voidaan suorittaa lisäpalkkioina täysikasvuisista naudoista (uros- ja naaraspuoliset naudat, myös hiehot) tai pinta-alatukina (laitumet). Yhteisön lainsäädäntöön tulee sisällyttämään näitä lisämaksuja koskevia rajoituksia (sekä määrän että lukumäärän osalta);
- sonnivasikoiden teurastuspalkkio poistetaan.

Lainsäädännön ja hallinnon yksinkertaistaminen

44. Nykyinen kaksinkertaisen intervention järjestelmä (tavallinen interventio ja *turvaverkko*) poistetaan. Lisäksi

- yhdellä yleisasetuksella yhdennetään ja kodifioidaan kaksi neuvoston asetusta yhdeksi ainoaksi perusasetukseksi. Uusi asetus on huomattavasti suppeampi, ja siirtymätoimenpiteet on järjestelmällisesti poistettu;
- tukihinnat suunnitellaan etukäteen kolmeksi vuodeksi, mikä tekee vuosittaiset hinnantarkistukset tarpeettomiksi tällä alalla;
- komissiolle annetaan toimivalta panna täytäntöön tariffikiintiö yhteisen markkinajärjestelyn ulkopuolella.

Joustavuus ja hajauttaminen

45. Uudistus tuo mukanaan myös seuraavanlaisia muutoksia:

- kausiporrastuspalkkio rajoitetaan koskemaan niitä jäsenvaltioita, jotka todella tarvitsevat sitä (naudanlihamarkkinoiden tasapainon säilyttämiseksi). Tämä tarkoittaa Tanskan, Saksan ja Ruotsin jättämistä palkkion ulkopuolelle (koska härkien määrä niissä on suhteellisen vähäinen) ja palkkio-oikeuden rajoittamista Irlannissa ja Pohjois-Irlannissa, jossa perinteinen tuotantotapa johtaa teurastusten keskittymiseen syksyyn;
- laajaperäistämispalkkio, joka oli laskettu lähinnä teoreettisin perustein (pääasiassa niiden eläinten lukumäärät, joiden perusteella palkkiota haettiin), uudistetaan koskemaan tosiasiallista laajaperäistä tuotantoa. Ehdotuksen mukaan palkkion laskemisessa olisi otettava huomioon tilalla laidunkauden aikana todella olevat eläimet. Palkkion määrä on nostettu 100 ecuun;
- emolehmapalkkio laajennetaan tuottajakohtaisten enimmäismäärien rajoissa koskemaan myös hiehoja (enintään 20 prosenttia kokonaismäärästä). Toisaalta tämän palkkion (josta noin 10

prosenttia on tähän mennessä jäänyt käyttämättä) määrällistä kiintiötä vähennetään vuonna 1995 tai 1996 toteutuneiden lukumäärältään korkeimpien maksujen tasolle, johon lisätään 3 prosenttia (kansallisen varannon perustamiseksi). Tämä vastaa emolehmiä koskevien ylärajojen alentamista noin 10 prosentilla. Näillä kahdella toimenpiteellä (ylärajan alentaminen ja palkkion laajentaminen koskemaan enintään 20 prosenttia hiehoista) pitäisi pystyä jarruttamaan tai jopa vähentämään unionin tuotantokapasiteettia. Mahdollisuus myöntää tavoite 1 -alueilla (ja Belgiassa) EMOTR:sta rahoitettuja emolehmäpalkkion lisämääriä on poistettu jäsenvaltioita koskevien lisätukimahdollisuuksien vuoksi;

- urospuolisista naudoista maksettavan palkkion alueellinen yläraja vahvistetaan marraskuun 1996 päätöksessä säädetylle tasolle, mutta Espanjan ja Portugalin osalta tehdään pieni muutos markkinointivuoden 1998/1999 hintapaketin mukaisesti. Tämä tarkoittaa noin 20 prosentin vähennystä vuodesta 1996.

Maitotuoteala

46. Jos maitokiintiöt säilyvät ennallaan tulevina vuosina, maidon kokonaistuotannon ennustetaan pienenevän hieman 121,6 miljoonasta tonnista vuonna 1996 118,1 miljoonaan tonniin vuonna 2005, koska maidon rasvasisältö kasvaa vähän ja tuotantoa mukautetaan kiintiön mukaiseksi. Maidon kokonaiskysynnän (täysmaitoekvivalenttina) odotetaan vähenevän vuoden 1995 määrästä, 112,2 miljoonasta tonnista, 108,7 miljoonaan tonniin vuonna 2005. Tämä on nettotulos joidenkin maitotuotteiden, erityisesti voin, kulutuksen vähentymisestä ja muiden tuotteiden, kuten juuston ja tuoretuotteiden, kysynnän lisääntymisestä. Tilojen kulutuksen (rehu) arvellaan myös laskevan karjan lukumäärän odotetun vähentymisen mukaisesti. Nettoylijäämä on todennäköisesti 9,0–9,5 miljoonaa tonnia maitoekvivalenttina vuosina 1996–2005, ja se kasvaa jakson loppua kohden.

47. Jos politiikkaan ei tule muutoksia, GATT-sitoumuksiin kuuluvien eri maitotuotteiden osalta vaikuttaa siltä, että

- tuetun viennin GATT-rajoitukset näyttävät hillitsevän viennin kasvun *juustotalalla*,
- *rasvattoman maitojauheen* interventiovarastot kasvanevat vuodesta 1998 lähtien ja niitä on noin 200 000 tonnia ensi vuosikymmenen ensimmäisellä puoliskolla, kun GATT-vientisitoumukset muuttuvat sitoviksi,
- *voin* interventiovarastojen kasautumista ei välttämättä ole odotettavissa; on kuitenkin kyseenalaista, onko maailmanmarkkinoilla todellisia voimyyntikanavia riittävästi odotetun suuruiselle (noin 300 000 tonnin) ylijäämälle.

48. Eri vaihtoehtojen laajan tarkastelun jälkeen komissio luopuu radikaaleista ratkaisuista, kuten rajusta hinnanleikkauksista tai nopeasta kiintiöjärjestelmästä luopumisesta. Odotettavissa oleva

markkinakehitys ei anna aihetta tällaisiin äärimmäisiin toimenpiteisiin. Komissio ei katso, että myöskään kiintiöiden pienentämiseen on syytä, koska markkinoiden tasapainon ei odoteta huononevan niin paljon. Komissio hylkää myös kaksoishinta-kaksoiskiintiö-järjestelmän, jonka yhteensopivuus WTO:n kanssa on kyseenalaista, joka saattaisi aiheuttaa vääristymiä riippuen muotoilu- ja täytäntöönpanotavasta ja joka lisäisi nykyisiä hallinnon monimutkaisuuteen ja valvontaan liittyviä ongelmia.

49. Maidontuottajille ei kuitenkaan saisi antaa sellaista vaikutelmaa, että nykyinen sisäsyntyisesti kankea järjestelmä jatkuisi ikuisesti. Meneillään oleva keskustelu pitkän aikavälin näkymistä on tuonut esiin epävarmuustekijöitä; erityisesti seuraavan WTO-kierroksen tulokset saattavat vaikuttaa maitotuotealaan.

50. Tämän vuoksi komissio ehdottaa tässä vaiheessa varovaista lähestymistapaa ja seuraavia toimenpiteitä:

- maitokiintiöjärjestelmää jatketaan kuudella 12 kuukauden jaksolla 1. huhtikuuta 2000 alkaen, taattua määrää lisätään kahdella prosentilla (yksi prosentti kaikille jäsenvaltioille nuoret etusijalla ja yksi prosentti vuoristoalueiden tuottajille);
- voion ja rasvattoman maitojauheen interventiohintoja vähennetään 1.7.2000–1.7.2003 neljässä vaiheessa 15 prosentilla (tämä vastaa kohdehinnan vähentämistä noin 17 prosentilla). Tämä poikkeus Agendan ehdotuksesta perustuu ennusteisiin, joiden mukaan sillä on erittäin suotuisat vaikutukset maitomarkkinoihin. Yhteisön maitoalan viennin kilpailukyky lisääntyy merkittävästi, sisäinen kulutus kasvaa ja maitokiintiöiden mukautukseen tulee lisää joustoa. Lisäksi tämä toimenpide helpottaa säilörehumaissista aiheutuvien lisäkustannusten rahoitusta;
- vuosittainen 145 ecun yksikkökohtainen tuki otetaan käyttöön neljässä vaiheessa, ja siinä otetaan huomioon maitokiintiöiden määrä ennen uudistusta, Loppuvaiheessa tuki muodostuu pysyvästä osasta (100 ecua) ja joko pinta-alaperusteisesta tai eläinkohtaisesta lisämaksusta (jäsenvaltioiden harkinnan mukaan);
- lypsylehmistä suoritettava "lihakorvaus" voi samoin vaihdella 50 ecusta 70 ecuun (yhteisön keskiarvo).

Lainsäädännön ja hallinnon yksinkertaistaminen

51. Uuteen yhtenäiseen maidon markkinajärjestelyä koskevaan asetusehdotukseen sisältyy kuusi neuvoston asetusta. Uuden asetuksen teksti on siten tiiviimpi ja tarpeettomat siirtymätoimenpiteet on järjestelmällisesti poistettu;

- hinnat suunnitellaan etukäteen neljäksi vuodeksi, joten vuosittaiset hinnantarkistukset käyvät tarpeettomiksi;

- komissiolle annetaan toimivalta panna täytäntöön tariffikiintiö yhteisen markkinajärjestelyn ulkopuolella;
- komissiolle annetaan myös tarvittava toimivalta, jotta se voi ottaa käyttöön rangaistustoimenpiteitä hormonien (erityisesti BST:n) käytöstä;
- uudistukseen sisältyy myös toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että interventioon ostetaan ainoastaan yhteisöstä peräisin olevaa voita.

Joustavuus ja hajauttaminen

52. Jäsenvaltiot voivat myöntää lisätukea yhteisesti hyväksyttyjen sääntöjen mukaisesti (syrjimättömyys, jäsenvaltiokohtaiset määrärahat, tukien kasautumisen ehdoton yläraja). Lisäksi vahvistetaan lisäkiintiöt nuorille maidontuottajille (yksi prosentti) sekä vuoristoalueiden ja unionin pohjoisimpien osien tuottajille (yksi prosentti sen mukaan mikä on osuus tuotannosta).

Välimeren tuotteet

53. Komissio esitti vuoden 1992 uudistusprosessin seurantaan neuvostolle ja parlamentille kertomuksen *tupakkajärjestelmästä* vuoden 1996 joulukuussa. Kertomuksessa arvioidaan tupakkaa koskevaa vuoden 1992 uudistusta myönteisesti ja ehdotetaan alan markkinasuuntautuneisuuden lisäämistä samalla kun tunnustetaan tupakan tärkeä taloudellinen asema joillakin maaseutualueilla. Komissio esitti vuoden 1997 helmikuussa kertomuksen *oliiviöljyjärjestelmästä*. Siinä ehdotetaan mahdollisuutta siirtyä hintatuesta suoriin tukiin ja näiden tukien merkittävää yksinkertaistamista. Komissio ehdottaakin tuotantotuen säilyttämistä markkinointivuoteen 2000/2001 asti kyseinen markkinointivuosi mukaan lukien, lainsäädännön huomattavaa yksinkertaistamista sekä taatun enimmäismäärän lisäämistä ja sen jakamista jäsenvaltiokohtaisesti.

54. Neuvosto hyväksyi suuren *hedelmiä ja vihanneksia* koskevan uudistuksen heinäkuussa 1996: budjettimäärärahoja siirrettiin hintojen tukemisesta tuottaja-organisaatioiden ja niiden kilpailukyvyn vahvistamiseen, ja painoarvoa annettiin alan rakenteelliselle mukauttamiselle ja sen ympäristöulottuvuudelle. Komissio seuraa tämän uudistuksen täytäntöönpanoa tarkasti.

55. Viinialan uudistusehdotus on ollut neuvostossa vuodesta 1994. Viime aikojen kehityksen mukaan, ja erityisesti Uruguayn kierroksella aikaansaadun sopimuksen luomassa uudessa tilanteessa, komissio aikoo tarkastella odottamassa olevaa ehdotusta uudelleen ja antaa uuden heti, kun vuoden 1997 tilanne on analysoitu kokonaan. Uudessa ehdotuksessa olisi otettava huomioon tällä välin vuonna 1995 maatalousstrategiaa koskevassa asiakirjassa määritellyt suuntaviivat.

Maaseutupolitiikka

56. Tulevan vuosikymmenen aikana maatalouden on sopeuduttava markkinoiden kehityksen, markkinapolitiikan ja kaupan sääntöjen muutoksiin. Muutokset eivät vaikuta ainoastaan maatalousmarkkinoihin, vaan yleensäkin maaseutualueiden paikalliseen talouteen. Monet alueista kärsivät jo nyt akuuteista talouskehityksen ongelmista. Maaseutualueilla on lisäksi yhä tärkeämpiä ympäristöön ja vapaa-ajan viettoon liittyviä toimintoja, ja näihin toimintoihin liittyvät vaatimukset saattavat merkitä lisää muutoksia maataloudelle maan pääkäyttäjänä. Vastaavasti ympäristön ja vapaa-ajan vieton kasvava merkitys tarjoaa myös uusia kehittämismahdollisuuksia, joista maanviljelijöiden perheineen pitäisi myös voida hyötyä.

57. Komission mielestä tätä kehitystä olisi kannustettava ja tuettava maaseutupolitiikan nykyisten välineiden uudelleenjärjestelyllä (ks. myös kohdat 483–488).

Lainsäädännön yksinkertaistaminen

58. Asetusehdotuksella varmistetaan kaikkien nykyisin voimassa olevien maaseutupolitiikan välineiden uudelleenjärjestely:

- uusi asetusteksti yhdistää yhdeksän neuvoston asetusta. Siihen on koottu erityisesti EMOTR:n ohjausosaston nykyisen soveltamisasetuksen toimenpiteet, YMP:n liitännäistoimenpiteitä koskevat kolme asetusta ja erilaiset metsätoimenpiteet. Tähän uudelleenjärjestelyyn liittyy myös tukikelpoisuusperusteiden perusteellinen yksinkertaistaminen;
- lisäksi tuottajaorganisaatioita koskevat toimenpiteet siirretään selvyyden vuoksi markkinapolitiikan alaan;
- Agendan suuntaviivojen mukaisesti toteutetaan maaseudun kehittämistä koskevia hallinnollisia ja rahoitustoimenpiteitä seuraavalla tavalla:
 - maaseudun kehittämiseksi myönnettävä yhteisön tuki sisältyy rakennerahasto-ohjelmiin tavoite 1 ja 2 -alueilla
 - yhteisön tuki rahoitetaan toimenpiteen ja alueen mukaan joko EMOTR:n ohjaus- tai tukiosastosta;
- maaseudun kehittämistä koskevat toimenpiteet jaetaan kahteen ryhmään
 - vuoden 1992 liitännäistoimenpiteet (maatalouden ympäristötoimenpiteet, metsitys ja varhaiseläkejärjestelmä) ja epäsuotuisten alueiden luonnonhaittakorvaukset
 - uudenaikaistamista ja laajaperäistämistä koskevat toimenpiteet (maatilojen investointituki, jalostusalan investointituki, nuoria viljelijöitä koskevat ohjelmat jne.).

Uudistuksen sisältö

59. Rakennerahastojen tavoitteen 1 mukaisesti tukikelpoisilla alueilla sijaitsevien maaseutualueiden osalta säilytetään nykyinen integroitujen kehittämisohjelmien lähestymistapa lukuun ottamatta epäsuotuisia alueita koskevaa järjestelmää, jonka osalta EMOTR:n tukiosastolle tulee sama tehtävä kuin liitännäistoimenpiteissä (maalouden ympäristötoimenpiteet, metsitys ja varhaiseläkejärjestelmä). Tavoite 1 -alueilla maaseudun kehittämistoimenpiteet rahoitetaan EMOTR:n ohjausosastosta.

60. Uuden tavoitteen 2 (entiset tavoitteet 5a ja 5b) mukaisesti tukikelpoisilla maaseutualueilla toimenpiteet rahoitetaan EMOTR:n tukiosastosta liitännäistoimenpiteinä. Nämä toimenpiteet toteutetaan yhdessä EAKR:sta ja ESR:sta rahoitettujen toimenpiteiden kanssa samassa ohjelmassa tavoite 2 -tukeen oikeutetulla alueella.

61. Kaikilla sellaisilla maaseutualueilla, joita tavoite 1 tai uusi tavoite 2 ei koske, markkinapolitiikkoja tukemaan ja täydentämään tarkoitettua maaseudun kehittämistoimenpiteet rahoitetaan EMOTR:n tukiosastosta. Nämä toimenpiteet otetaan osaksi nykyisten liitännäistoimenpiteiden oikeudellista kehystä, niitä sovelletaan horisontaalisesti ja ne toteutetaan hajautetusti jäsenvaltioiden aloitteesta ja sopivalla tasolla.

62. Maaseudun kehittämispolitiikan ympäristönäkökohtia vahvistetaan epäsuotuisien alueiden hyväksymisperusteilla. Lisäksi maatalouden ympäristötoimenpiteet kohdistetaan maiseman ja luonnonvarojen säilyttämiseen.

63. Metsätoimenpiteille asetusehdotuksessa annetaan suurempi laajuus kuin Agenda 2000:ssa. Tämä on seurausta Euroopan parlamentin pyynnöstä, joka koski eurooppalaista metsästrategiaa (päättölauselma A4-0414/96, 30.1.1997).

64. Yhteisrahoituksen määrän osalta viitataan rakennerahastoja koskevaan puiteasetukseen.

65. Ympäristön merkitys huomioon ottaen jäsenvaltioita pyydetään toteuttamaan aiheelliseksi katsomansa ympäristötoimenpiteet maatalousmaan käyttöä ja tuotantoa koskevan oman erityistilanteensa mukaisesti.

66. Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava näiden toimenpiteiden noudattamatta jättämisestä seuraavat ekologiset haitat huomioon ottaen soveltuvat ja suhteelliset rangaistukset. Rangaistuksista voi seurata kyseisten järjestelmien mukaisen tukioikeuden vähentäminen tai tarvittaessa sen peruuttaminen.

67. Tukijärjestelmään perustuvilla tuilla ehdotetaan asetettavaksi tuottajakohtainen yläraja seuraavasti:

.....

- 100 000 ecun yhteismäärään asti tuet maksetaan kokonaisuudessaan
- yli 100 000 ecun menevistä tuista 200 000 ecuun asti vähennetään 20 prosenttia
- yli 200 000 ecun menevistä tuista vähennetään 25 prosenttia.

68. Jäsenvaltiot voivat päättää näiden määrien mukauttamisesta maatalan yhden kalenterivuoden aikana käyttämien vuotuisten työpanosyksikköjen mukaan.

Markkinointivuosina 1996/1997 ja 1997/1998 sovellettavat tärkeimmät viralliset hinnat ja tuet

(ecua/tonnilla)

	1996/1997	1997/1998
<i>Peltokasvit</i>		
- Tasausmaksu		
- Viljat ⁽¹⁾	54,34	54,34
- Rapsi, auringonkukka ja soija		
(vntemaarat ecuna hehtaarilta) ⁽²⁾	433,50	433,50
- Herneet, harkapavut ja makeat lupiinit ⁽¹⁾	78,49	78,49
- Pellavansiemenet, ei kuitenkaan kuitupellava ⁽¹⁾	105,10	105,10
- Kesannointi ⁽¹⁾	68,83	68,83
- Durumvehnän lisäkorvaus (ecua/ha)		
- Perinteinen alue	358,60	358,60
- Muu kuin perinteinen alue	138,90	138,90
<i>Viljat</i>		
- Interventiohint	119,19	119,19
<i>Riisi</i>		
- Interventiohint	351,00	333,45
- Tasausmaksu	-	(⁽³⁾)
<i>Perunatärkkelys</i>		
- Vähimmäishinta	209,78	209,78
- Tasausmaksu	86,94	86,94
- Jalostusteollisuuden palkkio	22,25	22,25
<i>Sokeri</i>		
- Sokerijuurikkaan perushinta	47,67	47,67
- Valkoisen sokerin interventiohint (ecua/100 kg)	63,19	63,19
<i>Oliiviöljy</i>		
- Tuotannon tavoitehint	3 837,70	3 837,70
- Interventiohint ⁽¹⁾	1 805,80	1 751,60
- Edustava markkinahinta	2 295,00	2 295,00
- Tuotantotuki	1 422,00	1 422,00
- Kulutustuki	120,70	120,70
<i>Dehydratoidut rehut</i>		
- Kiinteä tuki ⁽¹⁾	68,83	68,83
<i>Linssit, kahviherneet ja virnat</i>		
- Kiinteä tuki (ecua/ha) ⁽¹⁾	131,69	146,51

24 VUOSI MAATALOUDESSA

	1996/1997	1997/1998
<i>Kuitupellava</i>		
- Kiinteä tuki (ecua/ha)	865,48	815,86
<i>Hamppu</i>		
- Kiinteä tuki (ecua/ha)	774,74	716,63
<i>Silkkiaistoukat</i>		
Tuki silkkiaismunalaatikkaa kohden	133,26	133,26
<i>Puuvilla</i>		
Kohdehinta	1 063,00	1 063,00
Vahimmaishinta	1 009,90	1 009,90
<i>Maitotuotteet</i>		
a) Maidon tavoitehinta	309,80	309,80
b) Interventiohinta		
- Voi	3 282,00	3 282,00
- Rasvaton maitojauhe	2 055,20	2 055,20
<i>Naudanliha</i>		
- Taysikasvuisten nautojen interventiohinta (teuraspaino - luokka R3)	3 475,00	3 475,00
<i>Lampaanliha</i>		
- Perushinta (teuraspaino)	5 040,70	5 040,70
<i>Sianliha</i>		
- Perushinta (teuraspaino)	1 509,39	1 509,39
<i>Pöytäviini</i>		
- Ohjehinta, tyyppi: RI (ecua/%/hl)	3,828	3,828
RII (ecua/%/hl)	3,828	3,828
RIII (ecua/hl)	62,15	62,15
AI (ecua/%/hl)	3,828	3,828
AII (ecua/hl)	82,81	82,81
AIII (ecua/hl)	94,57	94,57
<i>Tupakka (palkkiot) (*)</i>		
- I Flue cured	2 709,65	2 709,65
- II Light air cured	2 167,48	2 167,48
- III Dark air cured	2 167,48	2 167,48
- IV Fire cured	2 383,62	2 383,62
- V Sun cured	2 167,48	2 167,48
- VI Basmás	3 754,15	3 754,15
- VII Katerini	3 185,41	3 185,41
- VIII Kaba koulak	2 276,15	2 276,15
<i>Hedelmät ja vihannekset</i>		
- Perushinta ja ostohinta	(¹)	(¹)

(¹) Tonnia kohden vahvistettu tuki on kerrottava kyseisen tuotantoalueen tuotoksella.

(²) Mukautettava viljojen tai öljykasvien alueellisen tuotoksen mukaan alueellisten viitemäärien selvittämiseksi.

(³) Taatun enimmäiskynnyksen ylittymisestä seuraavan tarkistuksen jälkeen.

(⁴) Aurinkokuivattujen rehujen osalta tuen määrä on 38,64 ecua tonnilla.

(⁵) Taatun enimmäispinta-alan ylittymisestä seuraavan vähennyksen jälkeen.

(⁶) Tietyille lajikkeille on vahvistettu lisämääriä; ks. EYVL L 148, 30.6.1995, s. 40.

(⁷) Eri tuotteille ja ajanjaksoille vahvistetaan vuosittain useita hintoja.

(⁸) Määrä hehtaaria kohden, vahvistettu jäsenvaltiokohtaisesti asetuksella (EY) N:o 3072/95 (EYVL L 329, 30.12.1995, s. 18).

Maatalouden rahapoliittiset toimenpiteet

69. Useimpien valtioiden valuutat pysyivät vuonna 1997 melko vakaina. Dollari, jonka arvo oli heikentynyt voimakkaasti vuoden 1995 ensimmäisellä puoliskolla, jatkoi vahvistumistaan. Vuoden 1997 puoliväliin mennessä sen arvo oli noussut 15 prosenttia kesäkuun 1995 tasoon verrattuna. Yleisesti ottaen dollarin vahvistuminen kuvastui Ison-Britannian ja Irlannin punnan samankaltaisina suuntauksina. Suuri enemmistö niin sanotuista vahvoista valuutoista on sitä vastoin devalvoitunut hieman, ja niiden markkinakurssi lähenee tammikuun 1993 tasoa.

70. Ranskan frangin, Portugalin escudon, Tanskan kruunun ja Suomen markan maatalouden muuntokurssit eivät muuttuneet. Ison-Britannian punnan maatalouden muuntokurssi on sitä vastoin noussut tuntuvasti neljä kertaa ja Irlannin punnan maatalouden muuntokurssi puolestaan kolmesti. Italian liiran maatalouden muuntokurssin laskettua useita kertoja neuvosto päätti 3,08 prosentin suuruisen merkittävän revalvaation edellytysten täyttyneen 1. maaliskuuta 1997.

71. Neuvosto päätti soveltaa vielä kerran näihin tapauksiin vuoden 1995 merkittävien revalvoitumisten yhteydessä hyväksyttyä menettelyä. Kyseisten säännösten mukaan ⁽¹⁾ hehtaaria tai eläintä kohden maksettua kiinteään tukeen ja rakenteellisiin tai ympäristöä koskeviin tukiin sovellettavat maatalouden muuntokurssit pidetään samana 1. tammikuuta 1999 saakka eli yhteisen rahan käyttöönottoon asti. Lisäksi neuvosto päätti rajoittaa 11,5 prosenttiin sen eron, joka vallitsee yhtäältä jäädytetyn maatalouden muuntokurssin ja toisaalta sen maatalouden muuntokurssin välillä, jota olisi sovellettu ilman kurssien jäädyttämistä. Tämän viimeksi mainitun säännöksen vuoksi Ruotsin kruunun jäädytettyä muuntokurssia oli alennettava 0,11 prosentilla ja Ison-Britannian punnan vastaavaa kurssia puolestaan 3,61 prosentilla.

72. Kyseiset jäsenvaltiot saavat lisäksi myöntää korvaavaa tukea kansallisena valuuttana virallisten hintojen alenemisesta johtuville tulonmenetyksille. Neuvosto on vahvistanut tämän tuen enimmäismäärän, ja sitä voidaan maksaa alenevasti kolmen vuoden ajan. Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto EMOTR varmistaa tuen rahoituksen 50 prosenttiin asti neuvoston vahvistamasta rajasta, mahdollisesta kansallisesta lisäosuudesta tai sen määrästä riippumatta.

73. Belgia, Tanska, Saksa, Luxemburg, Alankomaat ja Itävalta myönsivät vuonna 1997 toisen osan korvaavasta tuesta vuoden 1995 kesä- ja heinäkuussa tapahtuneiden merkittävien revalvaatioiden mukaisesti. Ottaen huomioon rahapolitiikan kehittyminen vuonna 1997 ennakoitu kolmas tukierä on peruutettu näiden jäsenvaltioiden osalta. Ruotsi myönsi ensimmäiset kaksi osaa korvaavasta tuesta 1.1. tammikuuta tapahtuneen merkittävän revalvaation mukaisesti. Irlanti myönsi kolmea merkittävää revalvaatiota koskevasta ensimmäisestä tukierästä yhteisön rahoittaman

⁽¹⁾ Asetus (EY) N:o 724/97 (EYVL L 108, 25.4.1997, s. 8).

osuuden. Italia ja Yhdistynyt kuningaskunta eivät ole vielä tehneet päätöstä korvaavan tuen myöntämisestä.

Menekinedistämistoimet

74. Komission suoraan hallinnoimista ohjelmista kuitupellavan kaksivuotinen kampanja päättyi heinäkuussa 1997. Sen jälkeen aloitettiin väliaikainen puoli vuotta kestävä ohjelma uutta kaksivuotista kampanjaa odottaessa. Viides oliiviöljykampanja on meneillään ja päättyy heinäkuussa 1998. Sen ensimmäisen osuuden arvioinnin tulokset ovat hyvin kannustavia ja osoittavat oliiviöljyn kulutuksen kasvaneen kaikissa jäsenvaltioissa. Välillisesti hallinnoitavista ohjelmista jatkettiin maitoa ja maitotuotteita, korkealuokkaista naudanlihaa, omenoita, sitrushedelmiä ja rypäletäysmehua koskevia menekinedistämistoimia. Myös näillä aloilla arvioinnin tulokset ovat rohkaisevia.

75. Naudanliha-alalle tarkoitettuja varoja lisättiin, minkä ansiosta vuonna 1997 voitiin toteuttaa useita uusia menekinedistämistoimia. Menekinedistämishjelmat on laajennettu koskemaan myös korkealuokkaista vasikanlihaa. Komissio on esittänyt neuvostolle ehdotuksen asetukseksi naudanlihan menekinedistämisen laajentamisesta kolmansiin maihin sekä naudanlihan uutta tuotemerkintäjärjestelmää koskevasta tiedotustoimista.

76. Kukkia ja eläviä kasveja koskevat ensimmäiset menekinedistämishjelmat käynnistettiin neljässätoista jäsenvaltiossa.

77. Vuonna 1997 aloitettiin myös syötäväksi tarkoitettuja oliiveja koskeva italialaisten asiantuntijoiden esittämä ohjelma.

78. Talousarvio jakautuu eri alojen kesken seuraavasti:

Vuonna 1997 vahvistetut hinnat	
Oliiviöljy	17,6 milj. ecua
Kuitupellava	1,0 milj. ecua
Rypäletäysmehu	5,8 milj. ecua
Pähkinät	0,9 milj. ecua
Omenat/sitrushedelmät	7,8 milj. ecua
Syötäväksi tarkoitettut oliivit	1,0 milj. ecua
Korkealaatuinen naudanliha	31,3 milj. ecua
Maito ja maitotuotteet	8,8 milj. ecua
Erittäin syrjäisten alueiden korkealaatuiset maataloustuotteet	4,9 milj. ecua
Elävät kukat ja kasvit	14,7 milj. ecua

Kuluttajansuoja ja tuotteiden laatu

79. Suojatuista maantieteellisistä merkinnöistä ja alkuperänimityksistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 ⁽¹⁾ täytäntöönpanon yhteydessä komissio on saanut valmiiksi nykyisin yli 440 tuotetta käsittävän luettelon rekisteröidyistä nimikkeistä. Lisäksi neuvoston asetusta on muutettu, jotta tuotteiden rekisteröimiseen yhteisön tasolla liittyvästä siirtymäkaudesta tulisi joustavampi ⁽²⁾.

80. Tiedotuskampanja, jonka tavoitteena on lisätä kansalaisten tietoisuutta uusien eurooppalaisten järjestelmien käsitteiden (suojattu alkuperänimitys, suojattu maantieteellinen merkintä, taattu perinteinen erityisluonne) ja symbolin merkityksestä, jatkuu edelleen. Aluksi kampanja suunnattiin tuottajille, sen jälkeen jakelijoille, ja nyt tavoitteena on kuluttajille tiedottaminen perinteisistä tuotteista.

81. Laatu politiikan kehittämisen suuntaviivoja tarkasteltaessa on otettava huomioon, että kun elintarvikkeiden erityisominaisuuksien arvoa pyritään nostamaan ottamalla käyttöön lisää laatumerkkejä, näiden merkintöjen luonne ja niiden sisältämät kuvaukset ovat vaarassa sekoittua keskenään. Komissio laatii näin ollen tuleviin toimenpiteisiin liittyen luettelon näistä merkinnöistä, ja keskittyy kahteen tärkeimpään päämäärään. Yhtäältä on kyse eri järjestelmien ja niiden viimeaikaisten kehityspiirteiden perusteellisesta tuntemuksesta ja toisaalta elintarvikealan sosiaalis-taloudellisten toimijoiden näihin järjestelmiin kohdistamista odotuksista.

82. Lähestymistavassa otetaan huomioon maataloustuottajien vastuulla olevat tärkeimmät taloudelliset ja sosiaaliset tehtävät sekä kuluttajien valinnan helpottaminen, jotta voitaisiin edistää maatalouden ja maatalousmaan (maaseudun) kestävä kehitystä. Erityistä huomiota kiinnitetään tuotantomenetelmiin.

Vähäosaisimmille annettava apu

83. Euroopan unionin jatkoi apuohjelmaansa vähäosaisimpien hyväksi ⁽³⁾. Tämän toiminnan tavoitteena on tarjota eri jäsenvaltioissa toimivien järjestöjen käytettäväksi maataloustuotteita tai maataloustuotteista jalostettuja tuotteita.

84. Jäljempänä olevassa taulukossa esitetään varojen jakautuminen ja määrät, jotka interventiovarastoista on mahdollista poistaa kussakin jäsenvaltiossa.

⁽¹⁾ EYVL L 208, 24.7.1992.

⁽²⁾ EYVL L 156, 13.6.1997.

⁽³⁾ Asetus (ETY) N:o 3730/87, annettu 10 päivänä joulukuuta 1987 (EYVL L 352, 15.12.1987, s. 1) ja komission päätös 96/687/EY, tehty 22 päivänä marraskuuta 1996 (EYVL L 317, 6.12.1996, s. 22).

Maataloustuotteiden ilmaisjakelu (1997)

Jasenvaltiot	Maararahat (ecua)	Maarat (tonnia) ⁽¹⁾				
		Viljat	Ohivioljy	Rasvaton maitojauhe	Voi	Naudanliha
Belgia	2 986 000	3 500			300	420
Tanska	1 518 000					420
Kreikka	15 784 000		5 000			1 679
Espanja	40 394 000	34 740			6 135	4 171
Ranska	34 452 000	12 611		8 131		4 275
Irlanti	2 031 000				60	500
Italia	49 646 000	40 000	2 000		2 000	9 388
Luxemburg	44 000			13		5
Portugali	15 216 000	5 200		2 060	2 971	
Suomi	2 039 000	10 700				200
Yhdistynyt kuningaskunta	29 190 000					8 000
Yhteensä ⁽²⁾	193 300 000	106 751	7 000	10 204	11 466	29 058

⁽¹⁾ Näissa maarissa on otettu huomioon suunnitelman mukauttaminen varainhoitovuoden aikana, mikä johtui käytettävissä olevien ohivioljyvarastojen riittämättömyydestä.

⁽²⁾ Näihin 193,3 miljoonaan ecuun on lisättävä miljoona ecua, jotka on varattu yhteisön kuljetuskustannusten rahoittamiseen.

Lainsäädännön yhdenmukaistaminen

Eläinlääkintää ja kotieläinjalostusta koskeva lainsäädäntö

85. Kuluvan vuoden aikana on tehty merkittäviä eläinlääkintää ja kotieläinjalostusta koskevia päätöksiä.

86. Neuvosto muutti ja saattoi ajan tasalle eläinten terveyteen liittyvistä ongelmista yhteisön sisäisessä nautaeläinten ja sikojen kaupassa annettua direktiiviä 64/432/ETY ⁽¹⁾.

87. Eläinten hyvinvointiin kuljetusten aikana on myös puututtu. Neuvosto on nimittäin määrittänyt asetuksessa (EY) N:o 1255/97 ⁽²⁾ pysähdyspaikkoihin sovellettavat yhteisön vaatimukset, jotta voitaisiin varmistaa parhaat mahdolliset olosuhteet eläinten kuljetuksen aikana.

88. Neuvosto hyväksyi asetuksen (EY) N:o 820/97 ⁽³⁾ naudanlihan ja naudanlihatuotteiden tuotantoon ja kaupantaitoon liittyvien edellytysten parantamiseksi (katso kohta 95).

⁽¹⁾ Direktiivi 97/12/EY (EYVL L 109, 25.4.1997, s. 1).

⁽²⁾ EYVL L 174, 2.7.1997, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 117, 7.5.1997, s. 1.

89. Komissio on myös hyväksynyt sille myönnettyjen valtuuksien mukaisesti useita soveltamissäännöksiä täydentääkseen sisämarkkinoiden toteuttamiseksi säädettyjä toimenpiteitä.

90. Lisäksi on hyväksytty eläinten terveyteen liittyviä suojalausekkeita, joilla pyritään estämään tautien leviäminen yhteisössä erityisesti Alankomaissa, Espanjassa, Belgiassa ja Italiassa puhjenneen sikaruttoepidemian vuoksi.

91. Kansalaisten terveyden suojelemiseksi on tehty useita päätöksiä, joiden tavoitteena on estää sellaisten kalastustuotteiden tuonti kolmansista valtioista, jotka voivat uhata vakavasti kuluttajien terveyttä.

92. Komissio on myöskin hyväksynyt useita päätöksiä, joiden tavoitteena on myöntää yhteisön rahoitusta eläintautien poistamiseksi ja eläintautien leviämisen rajoittamiseksi yhteisössä.

BSE-tauti

93. BSE-taudin ja muiden tarttuvien enkefalopatioiden torjunnalla oli vuonna 1997 edelleen keskeinen asema yhteisön toimielinten toimissa. Euroopan parlamentin vuonna 1996 perustama väliaikainen tutkintavaliokunta antoi parlamentille helmikuussa mietinnön, johon sisältyi BSE-taudin torjuntaa koskevia suosituksia. Euroopan parlamentti hyväksyi 19 päivänä helmikuuta edellä mainitun mietinnön perusteella päätöslauselman, jossa kehoitetaan erityisesti komissiota ottamaan huomioon nämä suositukset ⁽¹⁾; lisäksi parlamentti perusti edellä mainittujen suositusten seurannasta vastaavan uuden väliaikaisen tutkintavaliokunnan 23 päivänä huhtikuuta ⁽²⁾. Komissio hyväksyi tässä yhteydessä 14 päivänä toukokuuta suosituksista koostuvan toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena on poistaa tieteellisen tietämyksen perusteella BSE-taudin mahdollisesti aiheuttamat riskit niin hyvin kuin mahdollista; komissio esitteli uudelle tutkintavaliokunnalle 20 päivänä lokakuuta lopullisen yhteenvetomietinnön ⁽³⁾, jossa tuodaan esiin BSE-taudin hävittämiseksi, kansanterveyden suojelemiseksi ja kuluttajien luottamuksen palauttamiseksi toteutetut toimenpiteet. Euroopan parlamentti ilmaisi tyytyväisyytensä komission toteuttamiin toimenpiteisiin 19 päivänä marraskuuta hyväksymässään päätöslauselmassa ⁽⁴⁾, joka perustuu tutkintavaliokunnan mietintöön.

94. Komissio täydensi toimintasuunnitelmansa mukaisesti vuonna 1996 toteutettuja suojatoimenpiteitä kieltämällä BSE-taudin tarttumisen vuoksi riskiaineksen (nautojen, lampaiden ja vuohien aivot, silmät, tonsillat ja selkäydin sekä lampaiden ja vuohien perna) ⁽⁵⁾ käytön ja

⁽¹⁾ EYVL C 85, 17.3.1997.

⁽²⁾ EYVL C 150, 19.5.1997.

⁽³⁾ KOM(97) 509.

⁽⁴⁾ EYVL C 371, 8.12.1997.

⁽⁵⁾ Päätös 97/534/EY (EYVL L 216, 8.8.1997). Tämä kieltö tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

vahvistamalla eläinjätteiden kuljetusta koskevat tiukat rajoitukset ⁽¹⁾. Komissio täydensi 28 päivänä heinäkuuta myös niiden aineiden luetteloa, joiden käyttö on kielletty eläinten rehuseoksissa ⁽²⁾ ja otti käyttöön nisäkkäiden kudoksista saatua valkuaista sisältäviä eläintenrehuja koskevat erityismerkinnät ⁽³⁾.

95. Parantaakseen kuluttajansuojaa lisäämällä lihan alkuperää koskevaa tiedottamista neuvosto hyväksyi puolestaan 21 päivänä huhtikuuta asetuksen (EY) N:o 820/97 ⁽⁴⁾. Siinä otetaan käyttöön yhtäältä nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmä, johon liittyy erityisesti passin antaminen jokaiselle eläimelle ja ATK-pohjaisen tietokannan luominen kaikissa jäsenvaltioissa, sekä toisaalta naudanlihaa ja naudanlihapohjaisia tuotteita koskeva yhdenmukainen ja luotettava päällyksimerkintäjärjestelmä. Neuvosto otti oikeusperustaksi Euroopan yhteisön perustamis-sopimuksen 43 artiklan vastoin komission ehdotusta, jonka mukaan kyseinen asetus perustuisi perustamis-sopimuksen 100 a artiklaan. Komissio jätti tuomioistuimelle 22. heinäkuuta 1997 hakemuksen asetuksen kumoamisesta 43 artiklan oikeusperustaksi valinnan vuoksi (asia C-269/97). Euroopan parlamentti on tukenut asiassa komissiota.

Eläinten ruokinta

96. Komissio on hyväksynyt eläinten ruokintaan liittyen rehujen lisäaineista annetun neuvoston direktiivin 70/524/ETY muuttamisesta ⁽⁵⁾ annetun direktiivin 97/6/EY ⁽⁶⁾, jotta avoparsiinin käyttö voitaisiin kieltää kokonaan siihen saakka, kunnes saadaan tulokset parhaillaan käynnissä olevista tutkimuksista, jotka koskevat lääkeantibioottien vastustuskyvyn mahdollista siirtymistä ihmisiin rehussa käytettyjen antibioottien vuoksi.

97. Haitallisten aineiden ja tuotteiden suurimmista sallituista pitoisuuksista rehuissa annetun neuvoston direktiivin 74/63/ETY liitteitä on muutettu lukuisia kertoja ja mainitussa direktiivissä käytettyä terminologiaa on muutettu merkittäväällä tavalla, joten komission mielestä oli tarpeen koota yhteen kaikki kyseisen direktiivin liitteitä muuttavat säädökset direktiiviin 97/8/ETY ⁽⁷⁾ selkeyden ja tehokkuuden parantamiseksi.

98. Komission mielestä oli myös käytännön soveltamisen vuoksi ja oikeudellisen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi välttämätöntä hyväksyä BSE-tautiin (*bovine spongiform encephalopathy*) ja tietyistä nisäkäskudoksista saatujen valkuaisten käyttökieltoon eläinten rehussa

⁽¹⁾ Päätös 97/734/EY (EYVL L 294, 28.10.1997).

⁽²⁾ Päätös 97/582/EY (EYVL L 237, 28.8.1997).

⁽³⁾ Direktiivi 97/47/EY (EYVL L 211, 5.8.1997).

⁽⁴⁾ EYVL L 117, 7.5.1997.

⁽⁵⁾ EYVL L 35, 5.2.1997, s. 11.

⁽⁶⁾ EYVL L 270, 14.12.1970, s. 1.

⁽⁷⁾ EYVL L 48, 19.2.1997, s. 22.

liittyvien eläinlääkintäalan suojatoimien jälkeen päätös 97/582/EY ⁽¹⁾, jolla täydennetään rehuseoksissa kiellettyjen aineiden luettelosta tehtyä päätöstä 91/516/ETY ⁽²⁾.

99. Lisäksi komissio on pyrkinyt estämään sen, että rehun käyttäjä ruokkisi eläimiä tietyistä nisäkäskudoksista saadusta valkuaisesta valmistetuilla rehuilla siksi, että hän ei tunne märehitijöiden ravintoa koskevaa voimassa olevaa lainsäädäntöä. Tämän vuoksi se hyväksyi direktiivin 97/47/EY ⁽³⁾ rehujen ja rehuseosten markkinoilla pitämisestä annettujen neuvoston direktiivien 77/101/ETY ⁽⁴⁾ ja 79/373/ETY ⁽⁵⁾ muuttamisesta. Direktiivissä otetaan käyttöön tarkoituksenmukaisia merkitsemistä koskevia säännöksiä, joilla voidaan tiedottaa karjankasvattajille voimassa olevista käyttökielloista. Jotta karjankasvattaja saisi lisäksi täsmällistä tietoa rehuseoksissa käytetyistä ainesosista, komissio päätti poistaa direktiivillä 97/47/EY ⁽⁶⁾ rehun valmistajilta direktiivin 91/357/ETY mukaisen mahdollisuuden ilmoittaa kaikki nisäkäskudoksista peräisin olevat valkuaiset yhtenäisenä ryhmänä nimekkeen "Maaeläimistä peräisin olevat tuotteet" alla.

100. Neuvosto hyväksyi puolestaan 25. kesäkuuta 1997 direktiivin 97/40/EY ⁽⁷⁾, jossa lykätään 18:lla kuukaudella ajankohtaa (1.1.1996), johon mennessä komission on tehtävä päätös rehuissa olevien entsyymien ja mikro-organismien sekä niistä saatavien valmisteiden käytöstä ja kaupan pitämisestä annetun direktiivin 93/113/ETY mukaisesti sille toimitetuista asiakirjoista yhteisön hyväksynnän saamiseksi.

101. Komissio teki neuvostolle kaksi ehdotusta direktiiveiksi, toisen 25 päivänä heinäkuuta 1997 erityisravinnoksi tarkoitetuista rehuista annetun neuvoston direktiivin 93/74/ETY muuttamisesta ja toisen 28 päivänä heinäkuuta 1997 tiettyjen rehualan tuotantolaitosten ja välittäjien hyväksymis- ja rekisteröintimenettelyssä sovellettavista vaatimuksista ja yksityiskohtaisista säännöistä sekä direktiivien 70/524/ETY, 74/63/ETY, 79/373/ETY ja 82/471/ETY muuttamisesta annetun direktiivin 95/69/EY muuttamisesta ⁽⁸⁾. Kyseisillä ehdotuksilla pyritään sääntelemään uuden tuoteryhmän (eläinten ravintolisät) tuotantoa, jakelua ja käyttöä.

Kasvien terveys

102. Kasvinsuojelualalla hyväksyttiin 20 päivänä tammikuuta 1997 neuvoston direktiivi 97/3/EY ⁽⁹⁾, jonka tavoitteena oli yhteisön rahoitusta koskevan yhteisvastuuperiaatteen ja

⁽¹⁾ EYVL L 237, 28.8.1997, s. 39.

⁽²⁾ EYVL L 281, 9.10.1991, s. 23.

⁽³⁾ EYVL L 211, 5.8.1997, s. 45.

⁽⁴⁾ EYVL L 32, 3.2.1977, s. 1.

⁽⁵⁾ EYVL L 86, 6.4.1979, s. 30.

⁽⁶⁾ EYVL L 211, 5.8.1997, s. 45.

⁽⁷⁾ EYVL L 180, 9.7.1997, s. 21.

⁽⁸⁾ KOM(97) 408 ja 409 lopullinen, 25.7.1997 (ei julkaistu).

⁽⁹⁾ EYVL L 27, 30.1.1997.

jäsenvaltioiden vastuuvelvollisuutta koskevan periaatteen käyttöönottoaminen yhteisön kasvinsuojelujärjestelmässä.

103. Komissio muutti työohjelmassaan yhteisön lainsäädäntöä varmistaakseen yhteisön kasvintuotannon riittävän suojaamisen erityisen haitallisista organismeista aiheutuvilta äskettäin havaituilta vaaroilta. Muutos koskee erityisesti yhteisön sitrushedelmien tuotantoalueita koskevia uusia suojelutoimenpiteitä ⁽¹⁾. Komission direktiivillä 97/14/EY poistettiin Algeriasta peräisin olevien perunoiden tuontikielto ⁽²⁾ ja komission päätöksessä 97/5/97 ⁽³⁾ Unkari määriteltiin puhtaaksi perunoiden bakteeriperäisestä rengasmädästä sekä mahdollistettiin perunoiden vienti Unkarista Euroopan unioniin. Direktiivin 95/44/EY ⁽⁴⁾ muuttamisesta annetussa komission direktiivissä 97/46/EY ⁽⁵⁾ säädettiin edellytykset tutkimuksiin ja kokeisiin tarkoitettujen perunoiden tuonnille ja liikkumiselle yhteisössä.

104. Perunoiden rengasruttotilanteesta yhteisössä ja taudin hävittämiseksi tehdyistä yhteisön lainsäädännön mukaisista toimista laadittiin kertomuksia ja keskusteltiin jatkuvasti ⁽⁶⁾.

105. Yhteisön kasvinsuojelujärjestelmässä hyväksyttiin useita poikkeuksia, jotka mahdollistivat tiettyjen määrättyä alkuperää olevien kasvien ja kasvituotteiden, kuten perunoiden, viiniköynnöksen taimien ja mansikantaimien tuonnin sillä edellytyksellä, että noudatetaan kasvien terveyttä koskevia tiukkoja toimenpiteitä.

Siemenet ja lisäysaineisto

106. Vuoden 1997 heinäkuussa Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa siemeniä koskevasta ehdotuspaketista (KOM(93) 598 lopull.). Keskeisimmät muutokset koskivat geneettisesti muunnettujen kasvilajikkeiden ympäristövaikutusten arviointia ja tällaisia siemeniä sisältävien pakkausten päällyksmerkintöjä. Muutokset sisältyvät komission neuvostolle esittämään tarkistettuun ehdotukseen.

107. SLIM-hankkeen (sisämarkkinoiden lainsäädännön yksinkertaistamisen) toteuttamisen seurantatoimenpiteenä komissio teki ehdotuksen neuvostolle koristekasvien ja niiden lisäysaineiston pitämisestä kaupan annetun neuvoston direktiivin 91/682/ETY yksinkertaistamisesta ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Direktiivi 98/83/EY (EYVL L 15, 21.1.1998).

⁽²⁾ EYVL L 87, 2.4.1997.

⁽³⁾ EYVL L 2, 4.1.1997.

⁽⁴⁾ EYVL L 184, 3.8.1995.

⁽⁵⁾ EYVL L 204, 31.7.1997.

⁽⁶⁾ Neuvoston direktiivi 93/85/ETY perunan rengasmädän valvonnasta (EYVL L 259, 18.10.1993).

⁽⁷⁾ EYVL L 376, 31.12.1991, s. 21.

108. Tavanomaisten toimenpiteiden lisäksi komissio antoi luvan häviämättömien merkintöjen kiinnittämiseen öljy- ja kuitukasvien siemenpakkauksiin ja ulotti samanlaisen määräyksen koskemaan kaikkia rehukasveja. ⁽¹⁾

Kasvinsuojelutuotteet

109. Asetukseen (ETY) N:o 3600/92 ⁽²⁾ sisältyvien ensimmäisten 90 tehoaineen uudelleenarviointiohjelman osalta asianomaisten ilmoittajien asiakirjat ovat kertomuksen antaneiden jäsenvaltioiden tutkittavana.

110. Komission pysyville kasvinsuojelukomitealle on toimitettu 43 arviointikertomusta kaikkien jäsenvaltioiden kanssa tehtävää lisätutkintaa varten. Vuoden 1997 aikana vertaisarviointi tehtiin 35 arviointikertomuksesta, joista viisi koski uusia tehoaineita. Komissio hyväksyi direktiivin ensimmäisen tehoaineen sisällyttämisestä direktiivin 91/414/ETY voimassa olevaan luetteloon.

111. EY:n tuomioistuimen kumottua kasvinsuojeluaineiden käytön sallimisen yhteisistä periaatteista annetun direktiivin 91/414/ETY liitteen vuonna 1996 neuvosto hyväksyi ⁽³⁾ 25 päivänä kesäkuuta 1997 komission uuden ehdotuksen tämän yhteisön järjestelmän moitteettoman toiminnan kannalta olennaisen liitteen uudelleenlaatimisesta tuomioistuimen päätöksen perusteella.

Torjunta-ainejäämät

112. Neuvosto hyväksyi direktiivin (neuvoston direktiivi 97/41/EY ⁽⁴⁾) maataloustuotteiden torjunta-ainejäämien enimmäismääristä annetun neljän perusdirektiivin muuttamisesta 25 päivänä kesäkuuta (direktiivit 76/895/ETY, 86/362/ETY, 86/363/ETY ja 90/642/ETY). Toimenpiteellä yhdenmukaistetaan enimmäistasojen vahvistamista ja kauppaan liittyviä ongelmia koskevat yhteisön menettelyt sekä laajennetaan lainsäädännön soveltamisalaa jalostettuihin tuotteisiin.

Luonnonmukainen maanviljely

113. Vuoden aikana komissio hyväksyi useita asetuksia asetuksessa (ETY) N:o 2092/91 säädetyn yhteisön järjestelmän parantamiseksi ja viimeistelemiseksi, erityisesti tarkistamalla luonnonmukaiseen viljelyyn liittyvässä kasvinsuojelussa sallittavien aineiden luettelon alan

⁽¹⁾ EYVL L 48, 19.2.1997, s. 35.

⁽²⁾ EYVL L 366, 15.12.1992, s. 10.

⁽³⁾ EYVL L 184, 12.7.1997, s. 33.

⁽⁴⁾ EYVL L 184, 12.7.1997, s. 33.

kehittämistä koskevien käytäntöjen huomioonottamiseksi (komission asetus (EY) N:o 314/97 ⁽¹⁾ tuonnista kolmansista maista, komission asetus (EY) N:o 345/97 ⁽²⁾ asetuksen (EY) N:o 207/93 3 artiklan muuttamisesta, jossa sallitaan enintään viiden prosentin suuruinen muiden kuin luonnonmukaisesti tuotettujen aineiden osuus kaikista maataloudesta peräisin olevista ainesosista ja komission asetus (EY) N:o 1488/97 ⁽³⁾ asetuksen (ETY) N:o 2092/91 liitteiden II ja VI muuttamisesta luonnonmukaisessa maanviljelyssä sallittavien kasvinsuojelutuotteiden luettelon osalta).

Valtiontuet

114. Komissio hyväksyi uuden toisinnon yhteisön vaikeuksissa olevien maatalousalan yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistuksiin tarkoitetuista suuntaviivoista. Uusia tukia koskevat uudet säännöt tulivat voimaan 1. tammikuuta 1998.

115. Tähän muutokseen sisältyy huomattava politiikan muutos. Tähän saakka komissio on pitänyt yhteismarkkinoille soveltuvina vaikeuksissa olevien maatalousyritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen tarkoitettuja tukia, jotka täyttävät seuraavat vaatimukset: rahoitusvaikeudet johtuvat menneisyydessä tehdyistä investoinneista, vaikeudet ovat ulkoisten tekijöiden aiheuttamia ja investointiin tarkoitettua kokonaistuen on pysyttävä tiettyjen enimmäismäärien alapuolella. Jäsenvaltioilla oli vaihtoehtoisesti mahdollisuus käyttää kaikille aloille sovellettavia suuntaviivoja ⁽⁴⁾.

116. Maatalousalan erityisvaatimukset korvattiin nyt edellä mainituissa suuntaviivoissa käytettyjen kaltaisilla vaatimuksilla, eli ylituotantoaloilla on tarpeen toteuttaa tuen vastapainoksi toimia, joihin sisältyy tuotantokapasiteetin peruuttamaton vähentäminen tai poistaminen (5–16 prosenttia).

117. Maatalousalan erityispiirteiden huomioonottamiseksi pienten maatalousyritysten (joiksi määritellään toimijat, joilla on vuosittain korkeintaan 10 työyksikköä) osalta vaatimuksen kapasiteetin peruuttamattomasta vähentämisestä tai poistamisesta voidaan katsoa toteutuvan pikemminkin asianomaisten markkinoiden kuin kyseisen yrityksen tasolla.

118. Kapasiteetin vähentämiseen liittyvien käytännön ongelmien vuoksi komissio aikoo luopua kapasiteetin vähentämistä koskevasta vaatimuksesta niissä tapauksissa, joissa tuki koskee ainoastaan tuotannon hyvin pientä osaa, jolloin kaupan vääristymisellä on enimmilläänkin ainoastaan hyvin

⁽¹⁾ EYVL L 51, 21.2.1997, s. 34.

⁽²⁾ EYVL L 58, 27.2.1997, s. 38.

⁽³⁾ EYVL L 202, 30.7.1997, s. 12.

⁽⁴⁾ EYVL C 368, 23.12.1994, s. 12.

vähäisiä vaikutuksia. Tätä poikkeusta voidaan soveltaa, kun tukia koskeva tuotanto tietyssä vuonna ei ylitä 3 prosenttia (jos toimenpiteet kohdistetaan tiettyihin tuotteisiin tai tuottajiin) tai 1,5 prosenttia (jos toimenpiteet ovat yleisiä) kyseisen jäsenvaltion asianomaisten tuotteiden vuosittaisesta kokonaisarvosta.

119. Komissio on muuttanut vuoden 1996 alussa julkaistuja uusia puitteita tutkimus- ja kehitystyöhön myönnettävästä tuesta kaikilla aloilla, mukaan lukien maataloudessa, selventämällä ja määrittelemällä uudestaan tällaista tukea maatalousalalla koskevan politiikkansa. Tämä muutos johtui siitä, että puitteissa ei säännelty lainkaan sellaista T&K-toimintaa, joka täyttää perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan edellytykset ja on oikeutettu yli 75 prosentin suuruiseen tukeen. Tämä 75 prosentin rajoitus oli aiemmin maataloudessa sovellettua rajoittavampi lähestymistapa. Kyseisen 1. helmikuuta 1998 tehdyn muutoksen voimaantulon jälkeen puitteissa sallitaan määrätyissä olosuhteissa enintään 100 prosentin tuki maatalousalalla. Tähän liittyy seuraavat neljä edellytystä: tutkimuksen on oltava kyseistä alaa yleisesti hyödyttävä, tutkimus on julkaistava, tutkimustulokset on asetettava saataville kaikkien asiaan liittyvien osapuolten hyödynnettäviksi ja tutkimuksen on täytettävä maataloutta koskevan GATT-sopimuksen liitteessä 2 vahvistetut edellytykset. Sellaiset tapaukset, jotka eivät täytä näitä edellytyksiä, on tutkittava puitteiden muiden sääntöjen perusteella.

120. Komissio oli vuonna 1995 hyväksynyt valtiontukipolitiikkaa koskevat suuntaviivat maatalouden matalakorkoisten lainojen ("toimintalainojen") osalta ⁽¹⁾. Näiden suuntaviivojen päätavoitteena on tiukentaa tällaisia toimintatukia koskevaa komission politiikkaa. Komissio tunnustaa suuntaviivojen mukaisesti, että maatalousalan erityispiirteet saattavat asettaa lyhytaikaiset lainat epäedulliseen asemaan muita talouden aloja korkeampien korkojen vuoksi. Jäsenvaltioiden sallitaan näin ollen hyvittää alojen välinen ero, mikä edellyttää sovellettavaksi aiotun laskentamenetelmän esittämistä ja sen osoittamista, ettei ylihyvitystä tapahdu.

121. Vuoden 1997 aikana monet jäsenvaltiot (Italia, Portugali ja Espanja) toimittivat ehdotuksensa tämän haitan laskemista koskeviksi menettelyiksi. Jäsenvaltioiden ehdotusten yksityiskohtaisessa tarkastelussa tuli ilmi useita suuntaviivojen soveltamiseen liittyviä käytännön ongelmia. Näiden ongelmien ratkaiseminen edellyttäisi todennäköisesti ensinnäkin suuntaviivojen soveltamisen keskeyttämistä, jotta komissio voisi tarkastella perinpohjaisesti kaikkia näiden ongelmien seuraamuksia, ja toiseksi suuntaviivojen C kohdan tulkitsemista selventävän uuden tiedonannon antamista. Suuntaviivoissa vahvistetut vaatimukset (joita sovelletaan uudessa tiedonannossa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti) tulevat voimaan 30. kesäkuuta 1998.

122. Komissio edistyi vuonna 1997 rakennerahastojen ja kilpailupolitiikan entistä paremman yhteensovittamisen varmistamisessa maatalousalalla. Rakenneohjelmien kilpailunäkökohtiin liittyvät säännöt ovat todennäköisesti selvät ja avoimet sekä jäsenvaltioille että komissiolle vuoden 1999 jälkeen alkavalla rakennerahastojen seuraavalla kierroksella.

⁽¹⁾ EYVL C 44, 16.2.1996, s. 2.

123. Komissio sai aiempien vuosien tapaan suuren määrän ilmoituksia maatalousalalla (yhteensä 266 neljän viime vuoden keskiarvon ollessa 290). Suurin osa ilmoituksista tuli Italiasta (28 prosenttia), Saksasta (20 prosenttia) ja Espanjasta (10 prosenttia), kuten jäsenvaltioiden koon ja hallinnollisen rakenteen perusteella saattoi olettaa. Aiempina vuosina eniten ilmoituksia tehneiden kolmen uuden jäsenvaltion ilmoitukset vähenivät selvästi vuonna 1997 ja asettuivat todennäköisesti vakiotasolle.

124. Komissio teki lopullisen kielteisen päätöksen Portugalin asiassa, joka koski julkisessa omistuksessa olevalle viljakauppayritykselle EPAC:lle myönnettyä tukea (tuki n:o C 15/97). Tuki koski valtiontakuuta sekä velan vakauttamislainan erityisrahoitusedellytyksiä. Myönnettyjen tukien ei katsottu olevan vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen myönnettävien tukien sääntöjen mukaisia.

125. Komissio käytti ensimmäistä kertaa Boussac-tuomion tarjoamaa mahdollisuutta maatalousalalla, koska tuesta ei ollut ilmoitettu ennalta ja koska se oli erityisen paljon kilpailua vääristävä. Päätöstä edelsi väliaikainen päätös, jossa Portugalin hallitusta pyydettiin keskeyttämään tuki, kunnes lopullinen päätös on tehty.

126. Komission oli pakko vedota Euroopan yhteisöjen tuomioistuimeen yhteisön oikeuden täytäntöönpanemiseksi, koska Portugalin viranomaiset eivät ole keskeyttäneet tuen maksamista.

127. Maatalouden mainontatukea koskevan politiikkansa osalta komissio oli vuonna 1996 todennut, että jäsenvaltioiden antamat vakuutukset eivät ehkä riitä takamaan komission velvoittavien sääntöjen noudattamista tällä alalla. Julkisesti rahoitetun mainosaineiston huomattiin sisältävän EY-säännösten ja erityisesti EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan rikkomisia.

128. Tämän vuoksi komissio teki lopullisen kielteisen päätöksen Ranskan myöntämästä lampaanlihan kulutuksen edistämiseen tarkoitetusta valtiontuesta (tuki n:o C 18/95). Mainoslauseet "Agneau des bergers de France" ja "Agneau français, qualité bouchère" tuomittiin perustamissopimuksen 30 artiklan vastaisiksi.

129. Vastaavassa tapauksessa komissio pohti "Rioja calidad" -laatuimerkin valvontaelimen perustamistukea (tuki n:o N 541/96). Julkista tukea ei annettu yksityistä alkuperää osoittavalle merkinnälle, vaan kansalliselle laatuimerkinnälle. Komissio katsoi laatuimerkinnän olevan yhteisön säännösten vastainen, koska se ei kuulunut asetuksen (ETY) N:o 2081/92 soveltamisalaan ja se oli käytännössä varattu Riojan alueen maataloustuotteille.

130. Mainontatoimenpiteisiin liittyvän tuen osalta komissio aloitti perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn Italian myöntämän kokonaisuudessaan julkisista talousarviovaroista rahoitetun Sisilian sitrushedelmien myynninedistämiseen ja mainontaan

tarkoitettua tuen osalta (tuki n:o C 41/97). Näitä tukia koskevien yhteisön suuntaviivojen mukaan ⁽¹⁾ tällaisiin toimiin myönnettävien tukien enimmäisosuus on yleensä 50 prosenttia. Vaikka nämä suuntaviivat sallivat osuuden lisäämisen tietyissä olosuhteissa, komissio ei ole koskaan vahvistanut mahdollista hyväksyttävissä olevaa enimmäismäärää. Se oli kuitenkin hyväksynyt jopa 75 prosentin (ja poikkeuksellisesti 80 prosentin) suuruisia osuuksia. Komissio ei hyväksy sataprosenttista tukea näihin toimiin, vaan se edellyttää, että tuensaajien oman osuuden on oltava "huomattava".

131. Komissio hyväksyi vuoden 1996 lopulla Ranskan biopolttoaineasiassa lopullisen kielteisen päätöksen (tuki n:o C 51/94) ja teki vuonna 1997 kaksi biopolttoainetapauksia koskevaa lopullista kielteistä päätöstä Italian (tuki n:o C 43/94) ja Belgian osalta (tuki n:o C 5/95). Molemmat tapaukset tuomittiin yhteisen maatalouspolitiikan sääntöjen vastaisiksi. Päinvastoin kuin Ranskan asiassa, niitä ei pidetty perustamissopimuksen 95 artiklan vastaisina.

132. Ranskan biopolttoaineasiassa komissio ei tiukasta laittomia tukia koskevasta politiikastaan huolimatta vaatinut tuen palauttamista, koska yhteisön säännösten rikkominen ei johtanut tuetun tuotannon lisääntymiseen ja koska tukea edeltäneiden olosuhteiden palauttaminen olisi johtanut tuensaajien entistä huonompaan tilanteeseen. Samoista syistä komissio ei vaatinut Italian biopolttoainetta koskevan tuen palauttamista. Belgian tukea ei myönnetty lainkaan.

133. Sekä Ranska että Italia pyysivät lisää aikaa lopullisten kielteisten päätösten täytäntöönpanemiseksi. Komissio suhtautui yhtä kielteisesti kumpaankin pyyntöön sillä perusteella, että pyynnöissä ei ollut perusteltua objektiivista estettä päätöksen täytäntöönpanemiselle.

134. Vuoden 1995 lopussa komissio aloitti perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn Italian lakia vastaan, jonka mukaan valtio voi ottaa haltuunsa osuuskunnan jäsenten allekirjoittamia maksukyvyttömiksi julistettujen osuuskuntien takuita. Komissio oli katsonut tukien olevan osuuskunnille takautuvasti maksettavia toimintatukia, joihin ei liittynyt rakenneuudistamisen mahdollisuutta, koska kaikki osuuskunnat olivat lopettaneet tai lopettamaisillaan toimintansa.

135. Italia toimitti vuonna 1997 neuvostolle pyynnön tämän tuen hyväksymisestä poikkeuksellisten olosuhteiden huomioon ottamista koskevan perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti. Neuvosto hyväksyi pyynnön, ja tuki katsottiin yhtenäismarkkinoiden mukaiseksi perustamissopimuksen 92 artiklasta poiketen.

136. Komissiossa toteutettavasta menettelystä – joka keskeytettiin Italian neuvostolle osoittaman pyynnön johdosta – on näin ollen tullut mitätön. Komissio on lisäksi luopunut mahdollisuudesta hakea yhteisöjen tuomioistuimelta neuvoston päätöksen peruuttamista.

.... ⁽¹⁾ EYVL L 152, 12.6.1987, s. 25.

137. Vaikka komissio jatkaa maatalousalan toimintatukien vastustamista koskevaa vakiintunutta politiikkaansa, se päätti olla vastustamatta kolmea ilmoitusta, jotka liittyivät yhteisön syrjäisimpiin alueisiin: Ranskan merentakaisien departementtien ja Azorien osalta tuki on kuljetustukea, joka liittyy paikallisten tuotteiden laivauskustannusten osan rahoittamiseen; Kanariansaaria koskeva ilmoitus liittyi erityiseen taloudelliseen ja verotukselliseen järjestelmään, jota sovelletaan myös maatalouteen ja joka sisältää monenlaisia toimintatukia.

138. Komissio katsoi, että nämä tuet olivat perusteltuja sen voimakkaasti kielteisen taloudellisen vaikutuksen hyvittämiseksi, joka johtuu siitä seikasta, että nämä alueet ovat sekä saarialueita että erittäin syrjäisiä alueita. Kyseiset tuet eivät kuitenkaan vaikuta sisämarkkinoihin.

139. BSE-tautiin liittyvien tukien osalta komissio aloitti perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn Italian Friuli Venezia Giulia alueelle naudanlihatuotteiden jalostus- ja markkinointialan toimijoiden ansionmenetysten hyvittämiseksi myöntämän tuen osalta 18. maaliskuuta 1996 ja 16. elokuuta 1996 välisenä aikana tapahtuneen arvon menetyksen ja teurastamisten vähentymisen vuoksi (tuki N:o C 51/97).

140. Tähän saakka komission politiikkaan oli kuulunut hyvityksen myöntäminen ainoastaan BSE-kriisistä Yhdistyneessä kuningaskunnassa aiheutuneiden välillisten vaikutusten osalta, koska Yhdistynyt kuningaskunta oli ainoa jäsenvaltio, jota koski täydellinen vientikielto. Muiden jäsenvaltioiden osalta ainoastaan suora hyvitys oli sallittu. Tässä erityistapauksessa menettely aloitettiin, koska käytettävissä ei ollut riittävästi todistusaineistoa osoittamaan, ettei korvauksia ollut maksettu liikaa. Menettelyn aloittaminen ei peitä sitä tosiasiaa, että tuella korvataan muissa jäsenvaltioissa kuin Yhdistyneessä kuningaskunnassa aiheutuneita välillisiä vaikutuksia.

141. Komissio aloitti perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn vuonna 1995 Navarran paikallisviranomaisien Cárnicas del Sadar -yhtiölle myöntämän rakenneuudistukseen tarkoitetun tuen osalta (tuki n:o C 33/95), mutta päätti lopettaa menettelyn saatuaan lisätietoja Espanjan viranomaisilta.

142. Cárnicas del Sadar on konkurssiin joutuneen Pamplonica S.A. -yhtiön entisten työntekijöiden perustama yritys. Pamplonica S.A:n konkurssin jälkeen Cárnicas del Sadar sai haltuunsa asiaa hoitavalta tuomarilta yrityksen tilat, laitteet ja tavaramerkin saman toiminnan harjoittamista varten. Tuotannon uudelleenaloittamiseen tarvittava pääoma saatiin työntekijöiden työttömyysavustuksista ja valtion aluetuesta. Vaikka tuensajana on muodollisesti uusi yritys, komissio katsoi, että se jatkoi samaa liiketoimintaa, ja sillä edellytyksellä siihen voitaisiin soveltaa vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakennemuutokseen tarkoitettuja suuntaviivoja.

143. Vuonna 1997 ilmoitettiin neljä maatalouden valuuttakysymyksiä koskevaa tukea. Näistä kolme koski Irlantia, ja ne perustuivat neuvoston asetukseen (EY) N:o 724/97, jossa säädetään mahdollisuudesta myöntää tukea hyvityksenä tiettyjä valuuttoja koskevien maatalouden

muuntokurssien alenemisen aiheuttamista tulonmenetyksistä. Neljäs asia koski Ruotsia, ja se perustui asetukseen (EY) N:o 2990/95, jossa samaa asiaa käsitellään Suomen ja Ruotsin osalta.

144. Ensimmäinen Irlantia koskevista asioista (tuki n:o N 256/97) koski vuoden 1996 marraskuussa ja vuoden 1997 tammikuussa tapahtunutta Irlannin punnan revalvaatiota, ja Ruotsin asia vuoden 1996 heinäkuussa tapahtunutta Ruotsin kruunun revalvaatiota. Irlannin toinen tuki (tuki n:o N 408/97) liittyi vuoden 1997 maaliskuussa tapahtuneeseen Irlannin punnan seuraavaan revalvaatioon. Näiden ilmoitusten mukaan molemmat jäsenvaltiot aikoivat myöntää asetusten salliman enimmäistuen. Samaten kaikkiin järjestelmiin sisältyi ainoastaan yhteisön rahoitustuki. Sen mukaisesti tukijärjestelmien osana maksettavat summat rajoitettiin puoleen asetuksen sallimista kokonaissummista.

145. Irlannin kolmas asia (tuki n:o N 397/97) koski tuen n:o N 256/97 yhteydessä käyttämättä jääneen kansallisen rahoituksen käyttöä uuden maatalouden valuuttajärjestelmän täytäntöönpanossa. Vaikka tämä uusi järjestelmä eroaa aiemmin hyväksytyistä järjestelmistä (keskittämällä tuen rajoitetusta eläinryhmästä saatavaan naudanlihaan), komissio katsoi, että tuki ei vääristänyt kilpailua, koska tuen taso ei kompensoinut näiden tuottajien kärsimiä tulonmenetyksiä.

146. Alankomaiden koristekasvien mainontatukea koskevassa asiassa (tuki n:o C 34/97), jonka osalta aloitettiin 93 artiklan 2 kohdan mukainen menettely tuen rahoittamisesta muista jäsenvaltioista tuotavia tuotteita koskevalla veroluonteisella maksulla, komissio katsoi, että tämä vero eroaa tavallisesti sovellettavista veroluonteisista maksuista. Tuonnin verotus olisi mahdollista ainoastaan, jos jäsenvaltion vastaava yhteistyöorganisaatio suostuisi siihen. Lisäksi tuonnista kannettavasta verotuksesta saatavat tulot palautetaan kyseisen jäsenvaltion yhteistyöorganisaatiolle. Kyseiset varat on käytettävä koristekasvien jalostamisen edistämiseen, josta päätetään Alankomaiden koristekasvien tuotantolautakunnan ja yhteistyöorganisaation välisissä neuvotteluissa, mutta yhteistyöorganisaation on aina hyväksyttävä ne. Tällä verotulojen uudella kanavoimisella alaa edustaville organisaatioille varmistettaisiin komission mukaan se, että kyseisten jäsenvaltioiden tuotteet voisivat hyötyä vastaavasti Alankomaissa verotettaville alankomaalaisille tuotteille myönnettävästä mainontatuesta.

147. Komissio aloitti kuitenkin tätä asiaa koskevan menettelyn, koska sillä ei ollut riittävästi tietoja sen selvittämiseksi, edustavatko yhteistyöorganisaatiot, joiden kanssa sopimukset tehdään, kyseisen jäsenvaltion kaikkia (tai ainakin useimpia) tuottajia ja kaupan harjoittajia ja käytetäänkö uudelleenkanavoidut varat kaikissa tapauksissa todella niin, että muihin jäsenvaltioihin sijoittuneet tuottajat ja kaupan harjoittajat voisivat hyötyä vastaavasti mainontatukea koskevista toimenpiteistä.

148. Lisäksi komissio katsoi, että muiden jäsenvaltioiden ja kolmansien osapuolten kuuleminen tämän menettelyn yhteydessä on tarpeen, koska verotus- ja uudelleenkanavoitijärjestelmän soveltaminen koskee suoraan kaikkien muiden jäsenvaltioiden sekä näiden jäsenvaltioiden

koristekasvialalla toimivien organisaatioiden ja yritysten etua, minkä vuoksi on varmistettava niiden hyväksyntä tälle järjestelmälle.

149. Uusiin jäsenvaltioihin (Itävaltaan, Suomeen ja Ruotsiin) liittymisasiakirjan nojalla sovellettavien erityissääntöjen osalta komission oli määriteltävä se, mitä sopimuspuolet tarkoittavat julistuksessa 31 määrättyä "joustavuudella". Tässä määräyksessä luvataan, että komissio soveltaa joustavuutta rakenneuudistuksen helpottamiseen tarkoitetuissa kansallisissa tukijärjestelmissä Itävallan ja Suomen jalostusteollisuuden osalta. Komissio päätti jo asioiden 445/B/95 ja 14/96 yhteydessä, että tämä voi tarkoittaa sitä, ettei tuen tavallisia poissulkemisia oteta huomioon (niin sanotut päätöksen N:o 94/173/EY mukaiset valintaperusteet). Lisäksi komissio sopi vuoden 1996 lopussa asian 517/B/96 yhteydessä tukiehdotuksesta, jossa valintaperusteita ei otettu huomioon, eikä komissio vaatinut tuensaajien osallistumista tuotantokapasiteetin osittaiseen poistamiseen.

150. Komissio aloitti 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn suhteessa tukiehdotukseen, joka edellyttäisi tuotantokapasiteetin lisäämistä eräällä poissuljetulla alalla (tärkkelys). Komissio tarkensi päätöksessään, että yhteisön yleisen edun kannalta julistuksessa 31 käytetty ilmaisu "joustavuus" on rajattava tähän ja että tuotantokapasiteetin lisääminen voisi johtaa tämän rajoituksen ylittymiseen.

151. Siirtymämääräyksiin sisältyvä toinen uusien jäsenvaltioiden koskeva näkökohta on tuotekohtainen siirtymäkauden aleneva tuki, jota sovelletaan käytännössä kaikkiin maataloustuotteisiin liittymisasiakirjan 138 ja 140 artiklan mukaisesti. Vaikka tämäntyyppinen tuki väheni huomattavasti jo vuonna 1997, asiaa koskevan komission päätöksen muuttaminen liittymistä edeltäneen ja sen jälkeisen tukitason jatkuvan tarkistamisen huomioonottamiseksi kuului toimivaltaisten yksiköiden työtehtäviin koko viime vuoden ajan.

II – Suhdanteet ja maataloustulot

Yleistä

152. Vuonna 1996 talouden tulokset olivat hyvinkin merkittäviä tietyillä tuotannonaloilla, erityisesti peltokasvien viljelyssä, ja toisaalta kerrassaan katastrofaalisia toisilla aloilla kuten naudakarjankasvatuksessa. Vuosi 1997 puolestaan merkitsee paluuta huomattavasti tasapainoisempaan tilanteeseen eri tuotannonalojen välillä. Toisaalta viljamarkkinoilla, jotka hyötyivät vuonna 1996 erityisen edullisista sisäisistä ja kansainvälisistä tekijöistä, palattiin edellisvuotta tavanomaisempaan tilanteeseen, ja toisaalta kevään 1996 "hullun lehmän taudin" kriisin romahduttamat naudanlihamarkkinat elpyivät vähitellen syksystä 1996 alkaen yhteisön tukitoimenpiteiden ja pikku hiljaa palautuvan kuluttajien luottamuksen ansiosta. Sianliha-alalla esiintyi häiriöitä, kun Alankomaissa levisi keväällä 1997 räjähdysnomaisesti eräs Euroopan unionin historian pahimmista sikaruttoepidemiaista, mutta tilanne alalla oli muuten varsin suotuisa suurimmalle osalle tuottajista muualla yhteisössä. Maatalousvuoden tase oli yleisesti myönteinen myös öljykasvi-, sokerijuurikas- ja siipikarjamarkkinoilla.

153. Ilmastollisesti vuosi 1997 ei todellakaan ollut yhtä mainio kuin edellinen vuosi, jolloin sadot olivat poikkeuksellisia, mutta se ei myöskään muodostunut niin suureksi pettymykseksi kuin tiettyinä markkinointivuoden pahimpina hetkinä pelättiin. Alkusyksy oli suotuisa peltojen muokkaukselle ja kylvämiselle lukuun ottamatta Etelä- ja Keski-Eurooppaa, jossa liika sade myöhästytti kylvöä. Suurimassa osassa unionia loppusyksy oli kostea ja kylmä, ja paikoin maaperä kyllästyi vedellä, mikä vaikeutti tiettyjen talvisatojen kylvämistä tai esti sen kokonaan. Tammikuusta maaliskuuhun sademäärät olivat kaikkialla Euroopan mantereella tavallista pienempiä Skotlantia ja eteläisen Espanjan yhtä osaa lukuun ottamatta. Toisaalta Pyreneiden niemimaalla, Ranskan kaakkoisosissa, useilla Pohjois- ja Etelä-Italian alueilla sekä Kreikassa esiintyi tammikuussa tavanomaista laajempia sateita.

154. Helmikuu oli erityisen sateinen Pohjois-Euroopassa, mutta maaliskuussa taas kaikkialla Euroopassa satoi liian vähän eteläisen Saksan tiettyjä alueita lukuun ottamatta. Tämän lisäksi keskimääräistä korkeammat lämpötilat kiihdyttivät talvisatojen kasvua ja lisäsivät vesivajetta.

155. Huhtikuun lopulla alkaneet sateet paransivat tilannetta hieman koko mantereella lukuun ottamatta Etelä-Eurooppaa, jonne sateet saapuivat talvisadon kannalta liian myöhään. Myös kesällä 1997 satoi normaalia enemmän, mikä vaikutti kielteisesti paitsi tuotokseen, myös talven viljasadon korjuuseen. Toisaalta kevätilviljoilla, erityisesti maissilla, oli suotuisimmat olosuhteet paitsi muihin viljoihin, myös edellisvuoteen verrattuna. Yleisesti satovuoden 1997 ilmastolliset olosuhteet näkyivät tuotoksissa, jotka olivat kesän satoa lukuun ottamatta edellisvuoden poikkeuksellisen suuria satoja pienemmät, mutta kuitenkin pitkän aikavälin suuntausten mukaiset.

156. Makrotalouden kannalta vuoden 1997 tunnuspiirteitä olivat edellistä vuotta hieman suurempi taloudellinen kasvu ja edelleen hyvin epätydyttävä työmarkkinatilanne huolimatta uusien työpaikkojen määrän vähäisestä lisääntymisestä ja yhteisön työttömyyslukujen kasvamisen hidastumisesta ja jopa vähenemisestä. Talouden kasvun aiheuttivat vuoden 1996 tapaan investoinnit ja erityisesti vienti, kun yhteisön sisäinen kulutus puolestaan kehittyi bruttokansantuotetta hitaammin. Inflaatio väheni edelleen vuonna 1997, ja saavutti 2,1 prosenttia eli alhaisimman tason sitten 1960-luvun alun. Julkisen talouden alijäämä pieneni ja oli unionissa keskimäärin 2,7 prosenttia, kun se vuonna 1993 oli vielä 6,4 prosenttia.

157. Kokonaisuutena vuoden 1997 tulokset osoittivat jo elpymisen merkkejä vaikka olivatkin edelleen tietyiltä osin epätydyttäviä. Tämän suuntauksen pitäisi jatkua vuosina 1998 ja 1999, ellei kansainvälinen tilanne huonone merkittävästi.

158. Vuoden aikana tapahtuneiden maatalouden muuntokurssin muutosten vaikutukset maataloustuloihin eivät olleet merkittäviä Yhdistynyttä kuningaskuntaa lukuun ottamatta. Suurin osa valuutoista pysyi melko vakaana lukuun ottamatta Englannin puntaa ja Irlannin puntaa. Vaikka vuoden 1997 ensimmäisten kymmenen kuukauden aikana Englannin punnan "vihreä kurssi" vahvistui 14 prosenttia ja Irlannin punnan noin 6 prosenttia, näiden revalvoitumisten kielteinen vaikutus maataloustuloihin korvautui osittain, kun neuvosto päätti "jäädyttää" hehtaari- tai eläinkohtaisiin tukiin sovellettavan maatalouden muuntokurssin 1. tammikuuta 1999 asti vuonna 1995 tiettyjen valuuttojen merkittävien revalvoitumisten seurauksena käyttöön otetun määräyksen mukaisesti.

159. Tämän määräyksen ansiosta myös muut jäsenvaltiot (erityisesti Ruotsi) ovat voineet suojautua vuonna 1996 todettujen revalvoitumisten kielteisiltä vaikutuksilta maataloustuloihin. Vaikka tukiin sovellettavat maatalouden muuntokurssit jäädytettiin maaliskuussa 1997, on muistettava, että Italiassa markkinointivuonna 1996/1997 sovellettu tuki väheni noin 12 prosenttia verrattuna edelliseen markkinointivuoteen, koska Italian liira revalvoitiin huhtikuussa 1995 ja heinäkuussa 1996 noin 20 prosentin devalvoitumisen jälkeen.

160. Englannin punnan, Irlannin punnan ja Italian liiran revalvoituminen johti kansallisina valuuttoina ilmaistujen virallisten hintojen sekä markkinahintojen laskuun asianomaisissa jäsenvaltioissa. Niille annettiin kuitenkin lupa myöntää tästä johtuviin tulonmenetyksiin tasaustukea,

josta puolet maksettiin EMOTR:ista. Tällaista tasaustukea myönnettiin Irlannissa, muttei marraskuun alkuun mennessä Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai Italiassa. Lisäksi on syytä muistaa, että vuoden 1997 ensimmäisten kymmenen kuukauden aikana tiettyjen jäsenvaltioiden "vihreät kurssit" nousivat hieman. Tämän vuoksi kansallisina valuuttoina ilmaistut hinnat ovat nousseet 2,2 prosenttia Belgiassa ja Luxemburgissa, 0,7 prosenttia Tanskassa, 2 prosenttia Saksassa ja Itävallassa, 1,1 prosenttia Espanjassa, Portugalissa ja Ranskassa ja 2,3 prosenttia Alankomaissa.

Tuotannon tasot ja hintojen kehitys

161. Vuoden 1997 viljan tuotanto arvioitiin noin 202 miljoonaksi tonniksi eli hieman alhaisemmaksi kuin edellisvuonna, jolloin Euroopan unionissa saavutettiin kaikkien aikojen korkein tuotantotasot. On kuitenkin muistettava, että vuoden 1997 sato saatiin laajemmalta viljelyalalta, sillä vuoden 1996 ennätystason aikana kesannon osuus oli 10 prosenttia, kun se tänä satovuonna oli laskenut viisi prosenttia. Viljelyalan kasvun vaikutuksen kumosi tuotosten väheneminen edellisvuoden poikkeuksellisista määristä.

162. Viljan viljelyala kasvoi viime vuodesta yhteensä 1,1 miljoonaa hehtaaria eli kaksi prosenttia. Tämä määrä on pienempi kuin ne 1,9 miljoonaa hehtaaria, jotka vapautuivat velvoitekesannon vähennettyä 10:stä viiteen prosenttiin. Viljan viljelyalojen lisäksi on rekisteröity myös öljykasvien (+0,5 milj. ha) ja valkuaiskasvien (+0,2 milj. ha) viljelyalojen kasvua sekä vapaaehtoisien kesannon lisääntymistä (+0,1 milj. ha). Viljan kylvöalojen lisääntyminen koskee erityisesti ohraa, vehnää, maissia ja ruisvehnää.

163. Tuotokset ovat kolmesta neljään prosenttia pienemmät kuin edellisen vuoden ennätyselliset tasot. Kuten on jo todettu, ne seuraavat kuitenkin pitkän aikavälin noususuhdannetta. Lisäksi on mainittava, että vuoden 1997 maissisato on jopa viime vuotta suurempi kesän aikana vallinneiden sille erityisen suotuisten ilmasto-olosuhteiden ansiosta.

164. Ensimmäisten, vielä väliaikaisten arvioiden mukaan vehnän tuotanto on noin kolme prosenttia edellisvuotta alhaisempi, ja durumvehnä on romahtanut 12 prosenttia vuoden ensi kuukausina tuotantoalueilla vallinneesta vesivajeesta johtuvan tuotoksen selvän huonontumisen vuoksi. Maissin tuotannon arvioidaan olevan vuonna 1997 kaikkien aikojen korkein eli miltei 37 miljoonaa tonnia, joka on noin seitsemän prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Voimakkaassa kasvussa lienevät myös rukiin (+5%) ja ruisvehnän (+15%) tuotannot. Ohran tuotanto on puolestaan pysynyt suurin piirtein ennallaan, ja sen osalta tuotoksen laskun on korvannut kylvöalan kasvu.

165. Markkinahinnat olivat yleisesti alhaisemmat kuin edellisvuonna ja lähempänä interventiohintoja, kun markkinointivuoden 1995/1996 aikana niiden välillä oli suuri ero useimpien viljojen osalta. Paluu kohti vähemmän kireitä markkinaolosuhteita alkoi itse asiassa jo heinäkuussa 1996, kun kyseisen vuoden sadosta saatiin ensimmäiset tiedot ja sitä alettiin pitää kaupan. Tämä

tilanne jatkui suurimman osan markkinointivuotta 1996/1997 lukuun ottamatta maalís-huhtikuuta 1997, jolloin tietyillä tuotantoalueilla esiintyneestä hallasta johtuva epävarmuus Amerikan vehnäsadosta johti vehnän maailmanmarkkinahintojen nopeaan nousuun ja edelleen viljan hinnan nousuun yhteisön markkinoilla.

166. Huhtikuun huipun jälkeen sisämarkkinahinnat laskivat nopeasti interventiohintojen tasolle lukuun ottamatta durumvehnää, jonka hinta on noussut jatkuvasti lokakuusta 1996 alkaen maailmanmarkkinoilla saatavissa olevien määrien vähäisyyden ja edellisvuodesta voimakkaasti pienentyneeksi arvioidun yhteisön sadon vuoksi. Marraskuun 1997 alussa vehnän markkinahinta oli 10–30 prosenttia interventiohintaa korkeampi, durumvehnän markkinahinta oli 60–80 prosenttia interventiohintaa korkeampi ja ohran ja maissin markkinahinnat olivat 5–20 prosenttia interventiohintoja korkeammat (markkinahinnat olivat interventiohintoja alhaisemmat tietyillä Saksan ohramarkkinoilla ja Italian maissimarkkinoilla).

167. Öljykasvien (rapsi, auringonkukka ja soiia) tuotanto saavutti vuonna 1997 ennätystason 14,7 miljoonaa tonnia, josta 13,5 miljoonaa tonnia käytettiin elintarvikkeisiin ja 1,2 miljoonaa tonnia kesannoiduilta aloilta peräisin olevista öljykasveista muuhun käyttöön. Kokonaistuotannossa on edelliseen markkinointivuoteen nähden eroa siis 21 prosenttia kaikkien ja 26 prosenttia pelkästään elintarvikekäyttöön tarkoitettujen öljykasvien osalta. Valkuaiskasvien (herneet ja härkäpavut) tuotannossa on ollut muutamia vuosia, joina tuotanto on pysynyt muuttumattomana tai jopa laskenut, mutta nyt sekä viljelyalojen että tuotoksen kasvamisen ansiosta alalla on havaittu 20 prosentin kasvu.

168. Sokeria tuotettiin vuonna 1997 ennätysmäärä, yli 17 miljoonaa tonnia, eli kasvua viime vuodesta oli 3,4 prosenttia. Tulokseen vaikutti monta tekijää yhdessä: viljelyalan hienoinen kasvu, sokerijuurikassadon selkeä kasvu ja sokeripitoisuuksien kehittyminen. Sato parani erityisesti markkinointivuoden alussa ja lopussa vallinneiden hyvien ilmasto-olosuhteiden ansiosta.

169. Marraskuun puolessavälissä saatavilla olleiden väliaikaisten tietojen mukaan viinin tuotanto laski edellisvuodesta noin 5,5 prosenttia, mutta olisi edelleen viimeisten kolmen viinivuoden keskiarvon tasolla. Tuotanto on vähentynyt erityisesti Ranskassa ja Italiassa ja pysynyt ennallaan Espanjassa. Vuoden 1997 tuotannon laatu lienee useissa tuottajajäsenvaltioissa poikkeuksellisen hyvä syksyn suotuisten ilmasto-olosuhteiden ansiosta. Erityisesti tästä syystä hinnat punaviinimarkkinoilla nousivat nopeasti syyskuun lopusta alkaen. Toisaalta valkoviinien hinnat olivat koko vuoden alamaissa ennen kaikkea Espanjassa ja Italiassa.

170. Etelä-Euroopassa (erityisesti Ranskassa ja Italiassa) ja Saksan eteläosissa alku- ja loppukevällä esiintyneet epätyypilliset hallat häittäsivät rajusti useiden hedelmien tuotantoa Euroopan unionissa. Erityisesti kärsivät persikat ja nektariinit, joiden tuotanto laski 60–70 prosenttia Ranskassa ja Italiassa, sekä omenat, joiden tuotanto koko yhteisössä laski 15–20 prosenttia. Sitrushedelmiä tuotettiin sen sijaan suorastaan poikkeuksellisen runsaasti, noin 15 prosenttia

enemmän kuin viime vuonna. Omenoiden, persikoiden ja nektariinien kaltaisten hedelmien, joiden tuotanto väheni voimakkaasti, hinnat olivat yleisesti melko hyvät, samoin kuin tiettyjen vihannesten, esimerkiksi tomaattien ja kukkakaalien, hinnat.

171. Maidon tuotannon arvioidaan laskeneen vuonna 1997 hieman eli 121 miljoonaa tonnia edellisestä vuodesta karjan vähenemisen vuoksi. Tämän korvasi osittain tuotoksen kasvu. Toimitukset meijereihin ovat luultavasti suurin piirtein ennallaan. Voin tuotannon arvioidaan vähentyneen (-1,5 %), mutta sen kulutus pysynee samalla tasolla. Ensimmäisen kerran moniin vuosiin juuston kokonaistuotanto on pysynyt miltei samalla tasolla tai jopa laskenut hieman. Tämä johtuu lehmänmaidosta valmistettujen juustojen tuotannon pysähtymisestä ja muista maitotyypeistä valmistettujen juustojen tuotannon huomattavasta laskusta. Tämä vahvistaa kasvun päättymisen oireet, jotka havaittiin jo vuonna 1996, kun tuotanto kasvoi enää 1,6 prosenttia; edeltävien vuosien keskimääräinen kasvuvauhti oli 2 prosenttia. Juuston kulutus kasvoi 3,9 prosenttia vuonna 1995 ja 0,9 prosenttia vuonna 1996, mutta saavutti vuonna 1997 vain 0,3 prosenttia, mikä vastasi suurin piirtein tuotannon kehitystä.

172. Voin markkinahinta romahti noin 10 prosenttia vuoden 1996 aikana, mutta alkoi elpyä hiljalleen vuonna 1997 ja palautui ensimmäisten kymmenen kuukauden aikana edellisvuoden tasolle. Marraskuun 1997 puolessavälissä kyseiset hinnat olivat yli kahdeksan prosenttia interventiohintoja korkeammat. Tämä johtuu interventiovarastojen hupenemisesta, tuotannon laskusta samalla kun kulutus on pysynyt miltei samana, ja erityisesti Venäjälle suuntautuvan viennin kysynnän kasvusta. Myös muiden maitotuotteiden hinnat ovat pysyneet vuonna 1997 miltei samoina. On kuitenkin mainittava, ettei tämä maitotuotemarkkinoiden pysyvyys heijastu tuottajahintoihin.

173. Naudanlihan tuotanto pysyi vuonna 1997 suhteellisen ennallaan jo toista vuotta peräkkäin (noin 7,950 milj. tonnia). Tuotanto saavutti huippunsa markkinointivuoden 1996/1997 aikana, mutta oli noin 300 000 tonnia vähemmän kuin olisi ollut mahdollista saavuttaa ilman vasikoiden ja erityisesti yli 30 kuukauden ikäisten nautojen teurastusta Isossa-Britanniassa BSE-kriisin seurauksena. Vuoden 1996 romahduksen (-7,4 %) jälkeen naudanlihan kulutus kasvoi vuonna 1997 jo kolme prosenttia.

174. Naudanlihaa on viety kolmansiin maihin edelleen varsin paljon huolimatta BSE-kriisistä johtuneista vaikeuksista. Tämän ansiosta naudanlihan hinnat ovat elpyneet pikku hiljaa huhtisyysskuussa 1996 tapahtuneesta 15 prosentin romahduksesta. Elävien nautojen markkinahinnat ovat olleet toukokuusta lähtien selvästi edellisvuoden vastaavan ajan hintoja korkeammat ja elokuun puolessavälissä ne jopa ylittivät BSE-kriisiä edeltäneen tason.

175. Tästä kehityksestä huolimatta viitelaadun markkinahinnat ovat pysyneet erityisesti vuoden ensimmäisellä puoliskolla alle 80 prosentissa interventiohinnasta eli markkinatukitoimenpiteiden käynnistävästä kynnys hinnasta. Syyskuun 1997 loppuun mennessä markkinaostoja oli tehty vuoden

alusta 220 000 tonnia, joihin on lisättävä vuoden 1996 lopun 430 000 tonnia interventio-ostoja. Elokuusta interventio-ostojen vauhti on vähentynyt asteittain markkinatilanteen selkeään parantumisen vuoksi.

176. *Sianlihan* tuotantoon vaikuttivat voimakkaasti laajat välttämättömät teurastukset Alankomaissa siellä keväällä 1997 alkaneen sikaruttoepidemian vuoksi. Tuotanto on kokonaisuutena laskussa viime vuoden ennätystasosta, kun "hullun lehmän taudin" aiheuttamasta kriisistä johtuva naudanlihan kulutuksen romahdus lisäsi puolestaan valkoisen lihan kysynnän kasvua Euroopan unionissa. Alankomaiden tuotanto vähentyi itse asiassa niin rajusti, että huolimatta useiden jäsenvaltioiden tuotannon kasvusta viidentoista jäsenvaltion unionin nettotulos laski noin 0,7 prosenttia edellisestä vuodesta. Myös kulutus saattaa laskea hieman hintojen liiallisen nousun ja naudanlihan – vaikkakin varovaisesti – kasvavan suosion vuoksi. Alankomaissa ja vähäisemmässä määrin myös Saksassa vallinneen sianlihavajeen seurauksena sianlihan hinta on siis ollut varsin korkea jo huhtikuusta 1996 ja saavutti toukokuun 1997 puolessavälissä poikkeuksellisen korkean tason. Sen jälkeen sianlihan hinta on kuitenkin laskenut huomattavasti ja on pysytellyt suurimman osan vuotta viime vuoden tasolla.

177. Sisäisen kulutuksen selvän kasvun ja kolmansiin maihin suuntautuvan viennin vielä selvemman lisääntymisen ansiosta *siipikarjanlihan* tuotanto kehittyi vuonna 1997 tasaisesti (+3,1 %). Tämän ansiosta sekä siipikarjanlihan sisäinen tuotanto että kulutus ovat ylittäneet naudanlihan vastaavat luvut jo vuodesta 1996 alkaen ja sen vientikin lähenee naudanlihan vientiä. "Hullun lehmän taudin" kriisistä johtuneen nousun jälkeen kananlihan markkinahinnat ovat tasaantuneet vuoden 1997 aikana ja ovat yleisesti edellistä vuotta alemmat, mutta kuitenkin korkeammat kuin ennen kriisiä.

178. *Lampaan- ja vuohenlihan* tuotanto on pienessä laskussa viime vuodesta (–2,4 %) lähinnä Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa tapahtuneen tuotannon selvän vähenemisen vuoksi. Markkinahinnat olivat erityisen korkeat vuonna 1996 ja jatkoivat vuonna 1997 samalla ja jopa hieman korkeammalla tasolla kevättä lukuun ottamatta.

Tuottajahinnat

179. Kaikkien maataloustuotteiden tuottajahintojen nimellishintaindeksin arvioidaan 20. marraskuuta 1997 saatavilla olevien tietojen perusteella laskeneen 2,4 prosenttia vuonna 1997 viidentoista jäsenvaltion Euroopan unionissa. Vuoteen 1996 verrattuna kasvituotteiden tuottajahintaindeksi laski nimellisesti keskimäärin 4,6 prosenttia. Erityisesti viljan hinnat laskivat vuodessa keskimäärin 9 prosenttia, perunan hinnat 6,7 prosenttia, viinin hinnat 5,2 prosenttia, vihannesten hinnat miltei 3 prosenttia ja oliiviöljyn hinnat yli 23 prosenttia. Toisaalta sokerijuurikkaan hinnat nousivat keskimäärin 1,3 prosenttia ja hedelmien hinnat 1,4 prosenttia.

180. Eläintuotteiden hintakehitys oli yleisesti suotuisampi. Niiden tuottajahintaindeksi oli nimellisesti keskimäärin varsin vakaa (–0,3 %), mikä johtuu porsaiden (+3,5 %) ja karitsojen ja

lampaiden (+1,3%) hintojen noususta, nautaeläinten hintojen hienoisesta palautumisesta (+0,5% vuoden 1996 13 prosentin romahduksen jälkeen) sekä siipikarjan (-2,2%), maidon (-2,3%) ja munien (-4,0%) hintojen laskusta.

181. Inflaation vaikutus huomioon ottaen tuottajahintaindeksi laski reaalisesti keskimäärin 4,8 prosenttia koko Euroopan unionissa. Keskimääräistä enemmän se laski Espanjassa (-7,6%), Irlannissa (-8,8%), Italiassa (-5,8%), Portugalissa (-8,1%) ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa (-15,9%). Laskusuuntaus oli vähäisempi Belgiassa (-1,7%), Tanskassa (-1,5%), Kreikassa (-1,5%), Ranskassa (-1,8%), Suomessa (-2,5%) ja Ruotsissa (-4,0%). Muissa jäsenvaltioissa sen sijaan reaalihintaindeksi on vakaa, ja jopa nousussa.

Tuotantovälineiden hinnat

182. Vuonna 1997 tavaroiden ja palvelujen ostohintaindeksi maatalouden päivittäiskulutuksen osalta nousi nimellisesti keskimäärin 0,9 prosenttia. Siementen ja lannoitteiden nimellishinnat laskivat noin 3 prosenttia, mutta kaikkien muiden maatalouden päivittäiskulutukseen liittyvien tavaroiden ja palvelujen nimellishinnat nousivat. Keskimääräistä enemmän nousivat jalostuseläinten (+4,5%), energian (+3,3%) ja materiaalin ylläpidon ja korjausten (+3,3%) hinnat sekä eläinlääkäripalvelut.

183. Maatalouden päivittäiskulutustavaroiden ja -palvelujen reaalihintaindeksi laski Euroopan unionissa keskimäärin 1,3 prosenttia, mutta Tanskassa 1,6 prosenttia, Kreikassa ja Alankomaissa 2,6 prosenttia, Irlannissa 2,9 prosenttia, Italiassa 3,6 prosenttia, Portugalissa 5,9 prosenttia ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa 4,6 prosenttia.

Maataloustulojen kehitys

184. Maataloustuloja koskevat lopulliset tiedot julkaistaan vasta vuoden 1998 aikana⁽¹⁾. Ainoa maataloustulojen kehitystä selittävä tekijä, jonka osalta on saatavilla vuotta 1997 koskevia ennakkoarvioita, esitetään "hintojen leikkurina" (tuottajahintaindeksin ja välituotekäytön hintaindeksin välinen suhde). Jälkimmäinen huononi lähes kaikissa jäsenvaltioissa ja erityisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Irlannissa, Ruotsissa, Suomessa, Ranskassa, Portugalissa ja Italiassa. Sen sijaan se parani hieman Alankomaissa ja Kreikassa ja vielä vähemmän määrin Saksassa ja Tanskassa.

185. Olisi kuitenkin palautettava mieleen, että kyseisen osoittimen taloudellinen merkittävyys on vähentynyt YMP:n uudistuksen voimaantulon jälkeen, sillä sen myötä otettiin käyttöön tasaustukia korvaukseksi uudistuksen yhteydessä päätettyjen virallisten hintojen laskusta. Kyseiset tuet, jotka esiintyvät maatalouden kirjanpidossa kohdassa "tuot", ovat sen vuoksi olennainen osa

⁽¹⁾ Eurostat on kuitenkin julkaissut sarjassa *Tilastoja lyhyesti* arvioita, joihin lukija voi tutustua.

Maataloustuotteiden nimellistuottajahintojen vaihtelu vuosina 1996 ja 1997

(prosentteina)

Jäsenvaltio	1997/1996			1996/1995		
	Kasvituotteet	Eläintuotteet	Yhteensä	Kasvituotteet	Eläintuotteet	Yhteensä
EU-15	-4,6	-0,3	-2,4	-0,5	1,0	0,2
Belgique/België	-2,4	1,8	0,2	-1,7	2,0	0,6
Danmark	-1,5	1,9	0,7	-1,4	4,3	2,2
Deutschland	1,4	2,5	2,2	-5,5	1,3	-1,1
Ελλάδα (Elláda)	4,4	4,3	4,4	6,8	0,2	5,0
España	-10,1	2,7	-5,4	-3,1	4,6	-0,4
France	-3,6	3,4	-0,3	0,4	-0,9	-0,3
Ireland	-11,6	-6,4	-7,0	-11,9	-4,0	-5,0
Italia	-4,1	-2,1	-3,3	2,5	1,2	2,0
Luxembourg	0,8	0,1	0,2	3,4	-5,1	-3,7
Nederland	1,3	3,4	2,4	0,4	3,2	1,9
Österreich	-0,3	2,1	1,6	2,1	0,5	0,9
Portugal	-8,9	-2,1	-5,8	-0,2	3,0	1,2
Suomi/Finland	-0,4	-2,2	-1,6	-9,2	-16,1	-14,3
Sverige	-7,4	-0,6	-2,5	-7,8	-2,6	-4,1
United Kingdom	-17,4	-11,9	-13,9	-7,4	2,3	-1,5

Maatalouden deflatoitu tuottajahintaindeksi

(1990 = 100)

Jäsenvaltio	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1997/1996
EU-15	100,0	97,3	89,5	84,9	85,1	85,6	82,8	78,9	-4,8
Belgique/België	100,0	98,1	92,4	83,8	84,8	79,9	78,8	77,5	-1,7
Danmark	100,0	96,2	92,8	80,0	79,5	77,5	77,5	76,3	-1,5
Deutschland	100,0	95,2	91,3	80,6	79,5	78,7	76,5	76,6	0,3
Ελλάδα (Elláda)	100,0	101,9	93,3	85,2	87,3	87,7	86,5	85,2	-1,5
España	100,0	94,8	83,4	84,1	88,8	94,1	90,3	83,5	-7,6
France	100,0	97,8	89,6	83,5	82,6	81,9	78,3	77,0	-1,8
Ireland	100,0	93,4	91,9	96,6	95,8	95,5	89,3	81,4	-8,8
Italia	100,0	102,8	89,8	87,9	87,5	90,9	89,2	84,0	-5,8
Luxembourg	100,0	89,6	82,3	78,0	76,0	73,6	69,9	68,9	-1,4
Nederland	100,0	100,8	92,1	83,4	84,2	84,9	84,8	84,8	0,0
Österreich	100,0	97,1	92,4	87,3	85,5	63,2	62,7	62,3	-0,5
Portugal	100,0	86,5	73,2	70,6	72,7	72,6	71,2	65,5	-8,1
Suomi/Finland	100,0	92,6	89,7	87,7	86,5	63,9	54,4	53,0	-2,5
Sverige	100,0	91,5	86,4	79,3	81,6	79,8	76,1	73,1	-4,0
United Kingdom	100,0	93,7	91,9	94,5	93,1	98,7	94,9	79,9	-15,9

Maatalouden nimellisten tuotantopanoshintojen vaihtelu vuosina 1995, 1996 ja 1997

(prosenttimuut)

Jäsenvaltio	Tavarat ja palvelut välituotekäytön osalta			Investointihyödykkeet ja palvelut			Yhteensä		
	1997/1996	1996/1995	1995/1994	1997/1996	1996/1995	1995/1994	1997/1996	1996/1995	1995/1994
EU-15	0,9	4,1	2,7	2,5	3,1	3,4	1,3	3,9	2,9
Belgique/België	2,0	4,2	0,0	0,5	0,2	3,6	1,7	3,7	0,5
Danmark	0,7	3,3	0,4	1,0	2,2	2,8	0,8	3,1	0,9
Deutschland	2,0	2,9	0,2	0,8	1,1	1,2	1,7	2,5	0,5
Ελλάδα (Elláda)	3,3	8,7	5,6	3,1	6,4	11,3	3,2	8,2	6,8
España	2,3	4,0	3,3	4,6	5,2	5,9	2,7	4,2	3,7
France	2,0	4,1	1,7	1,4	2,4	2,0	1,9	3,8	1,7
Ireland	-0,9	3,8	1,6	1,6	0,0	4,6	-0,3	2,8	2,3
Italia	-1,0	3,0	10,6	3,4	4,3	4,7	1,2	3,6	7,6
Luxembourg	1,3	3,7	1,3	-1,1	0,9	1,5	0,2	2,4	1,4
Nederland	-0,3	4,7	3,3	2,4	2,6	3,1	0,4	4,1	3,3
Österreich	3,7	5,0	-2,1	0,9	2,1	2,0	2,5	3,7	-0,3
Portugal	-3,5	0,3	3,5	4,2	4,1	7,3	-2,0	1,0	4,2
Suomi/Finland	2,9	2,3	-21,9	1,3	1,7	-14,4	2,4	2,1	-19,5
Sverige	2,1	6,9	5,7	1,0	1,2	6,0	1,8	5,4	5,8
United Kingdom	-2,4	6,1	3,3	2,7	2,3	3,6	-1,7	5,5	3,3

Deflatoidut tuotantopanoshintojen indeksit, välituotekäyttö

(1990 = 100)

Jäsenvaltio	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1996/1995
EU-15	100,0	97,5	95,2	93,5	91,3	90,9	92,3	91,1	-1,3
Belgique/België	100,0	97,0	94,5	90,9	88,6	87,2	89,1	89,2	0,1
Danmark	100,0	96,7	94,1	92,7	89,1	87,6	88,6	87,0	-1,6
Deutschland	100,0	98,3	96,0	91,9	90,0	88,5	89,8	91,1	0,1
Ελλάδα (Elláda)	100,0	104,7	103,5	101,5	98,4	95,1	95,3	91,8	-2,6
España	100,0	96,0	92,0	91,0	89,5	88,3	88,7	88,7	-0,1
France	100,0	97,9	96,2	94,2	92,6	92,6	94,4	94,4	0,4
Ireland	100,0	97,3	94,3	92,9	91,7	90,8	92,7	90,1	-2,9
Italia	100,0	96,0	92,8	95,7	93,1	97,9	97,1	93,5	-3,6
Luxembourg	100,0	98,7	96,0	91,4	89,5	89,0	91,1	90,7	-0,4
Nederland	100,0	96,8	95,2	90,9	87,5	88,7	90,9	88,6	-2,6
Österreich	100,0	98,8	96,2	93,7	88,9	85,2	87,7	88,9	1,6
Portugal	100,0	94,5	89,1	79,9	76,2	87,7	73,4	69,3	-5,9
Suomi/Finland	100,0	102,8	102,4	102,0	96,6	74,7	75,9	77,4	2,0
Sverige	100,0	95,3	92,9	88,3	88,1	90,8	96,6	97,2	0,5
United Kingdom	100,0	97,9	97,2	100,1	98,0	97,9	101,3	96,8	-4,6

maataloustulojen muodostusta ainakin vilja- ja naudanliha-alalla. Vuonna 1996 maatalousalalla myönnettyjen tuotannon tukipalkkioiden määrä oli kokonaisuudessaan miltei 30 prosenttia viidentoista jäsenvaltion Euroopan unionin maatalousalan bruttoarvonlisäyksestä, mutta kyseinen luku on todennäköisesti huomattavasti korkeampi vilja- ja naudanliha-alalla.

186. On korostettava, että maataloustulojen kehitys riippuu paitsi tuotantohintojen ja maatalousalalla käytettävien hyödykkeiden ja palveluiden hintojen kehityksestä, myös muista tärkeistä tekijöistä ja erityisesti tuotannon määrän kehityksestä, suorien tukien yhä tärkeämmästä asemasta tulonmuodostuksessa sekä maatalouden työvoiman kehityksen vaikutuksesta tuloihin työyksikkökohtaisesti. Kaikkien näiden tekijöiden ja kertomuksen tätä lukua laadittaessa saatavilla olevien tietojen perusteella taloudellisista tuloksista voidaan odottaa yleisesti heikompia kuin kolmena edeltävänä markkinointivuonna, joina tulot kasvoivat selvästi, mutta kokonaisuutena huomattavasti tasapainoisempia kuin edellisenä vuonna. Vaikka vuonna 1997 tietyillä tuotantoaloilla, esimerkiksi vilja-alalla, on havaittavissa tulojen suhteellista laskua – yhdeksän prosenttia edellisvuoteen verrattuna – tuotantohintojen laskun vuoksi, on pidettävä mielessä, että kahden viime vuoden aikana näiden alojen taloudelliset tulokset ovat olleet erittäin hyviä. Toisaalta naudanlihatalous todennäköisesti toipuu hitaasti vuonna 1997 ”hullun lehmän” kriisin jälkeisestä katastrofista. Kuten edellä on esitetty, vuonna 1997 suhdanteet olivat suotuisia myös sian- ja siipikarjankasvatukselle sekä sokerijuurikkaan viljelylle.

Maatalouden kirjanpidon tietoverkko (FADN)

Maataloustulot

187. Maatilayritysten ⁽¹⁾ tuotos, kulut ja tulot EU:ssa ⁽²⁾ on laskettu yhdenmukaistettua maatalouden kirjanpitoa ⁽³⁾ (katso VII luku, taulukko 3.2.1) koskevan tutkimuksen perusteella. Tästä tutkimuksesta saadaan arvokasta tietoa maatilojen tulojen vaihteluista, joita koko maatalousalan kattavien tulosten keskiarvot eivät paljasta. Tässä osassa esitellään vaihtelut tuotantos suunnan mukaan (VII luvun taulukossa 3.2.2 selitetään eri teknis-taloudelliset suuntautumiset).

188. Tässä esitetyt tulokset ovat todettuja ja vaihtelut on laskettu tosiasiallisesti (vähennettynä inflaatiolla). Vuosikertomusta tehtäessä eräät tulokset eivät vielä olleet saatavilla ⁽⁴⁾. Eri teknis-taloudellisista suuntauksia ja maatilan erilaista liiketoiminnallista tai taloudellista kokoa koskevat yksityiskohtaiset tulokset (ecun nykykurssilla) esitetään VII luvun taulukoissa 3.2.3 ja 3.2.4.

⁽¹⁾ Maatilat, jotka myyvät suurimman osan tuotannostaan ja joilla on tietty vähimmäismäärä taloudellista toimintaa.

⁽²⁾ Tulokset viittaavat viidentoista jäsenvaltion unioniin (EU-15).

⁽³⁾ Tunnetaan nimellä maatalouden kirjanpidon tietoverkko (FADN). EU-15:ssä tutkitaan noin 58 000 maatilaa, jotka kattavat EU:n tuotannon kokonaisarvonlisäyksestä 90 prosenttia maatalouden alkutuotannosta.

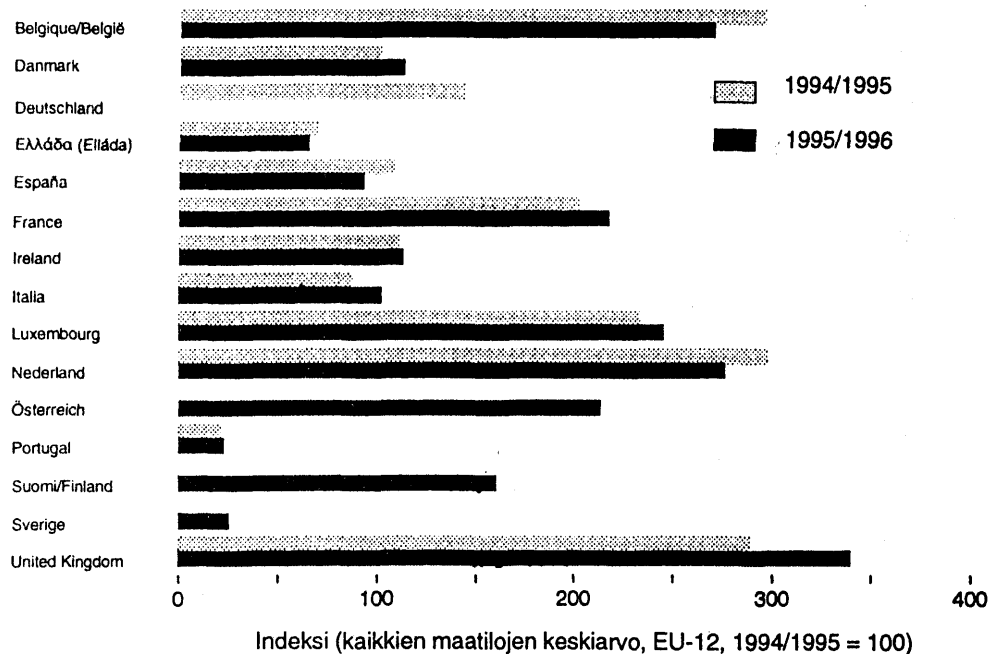
⁽⁴⁾ Vuoden 1995/1996 tuloksissa ei ole mukana Saksa eikä osa Yhdistynyttä kuningaskuntaa (Skotlanti), koska näiden jäsenvaltioiden osalta täydellisiä tietoja ei ole vielä saatavilla. Tämän vuoksi vuoden 1995/1996 keskimääräisissä tuloksissa ei viitata EU-12:een tai EU-15:een.

Maataloustulot teknis-taloudellisen suuntautumisen mukaan

189. Suuret erot Euroopan unionin eri jäsenvaltioiden keskimääräisissä tuloissa (katso kuvio 1) johtuvat niiden maatalouden rakenteesta. Suurimmat keskitulot on yleensä niillä jäsenvaltioilla, joissa on merkittävä määrä suuria tiloja ja jotka ovat voimakkaasti erikoistuneet peltokasvien viljelyyn tai kilpailukykyisimmille tuotannonaloille (sian- ja/tai siipikarjanliha, puutarhatalous ja maitotalous). Etelä-Euroopan jäsenvaltioissa, joissa on paljon pieniä sekatuotantotiloja (kasvinviljely ja kotieläintalous) tai monivuotisten kasvien viljelyyn suuntautuneita tiloja (joissa viljellään erilaisia viljelykasveja), on Euroopan unionin keskitasoa alhaisemmat keskitulot.

Tosiasialliset maataloustulot tilaa kohden

Viljelijäperheen maataloustulo (VPM)

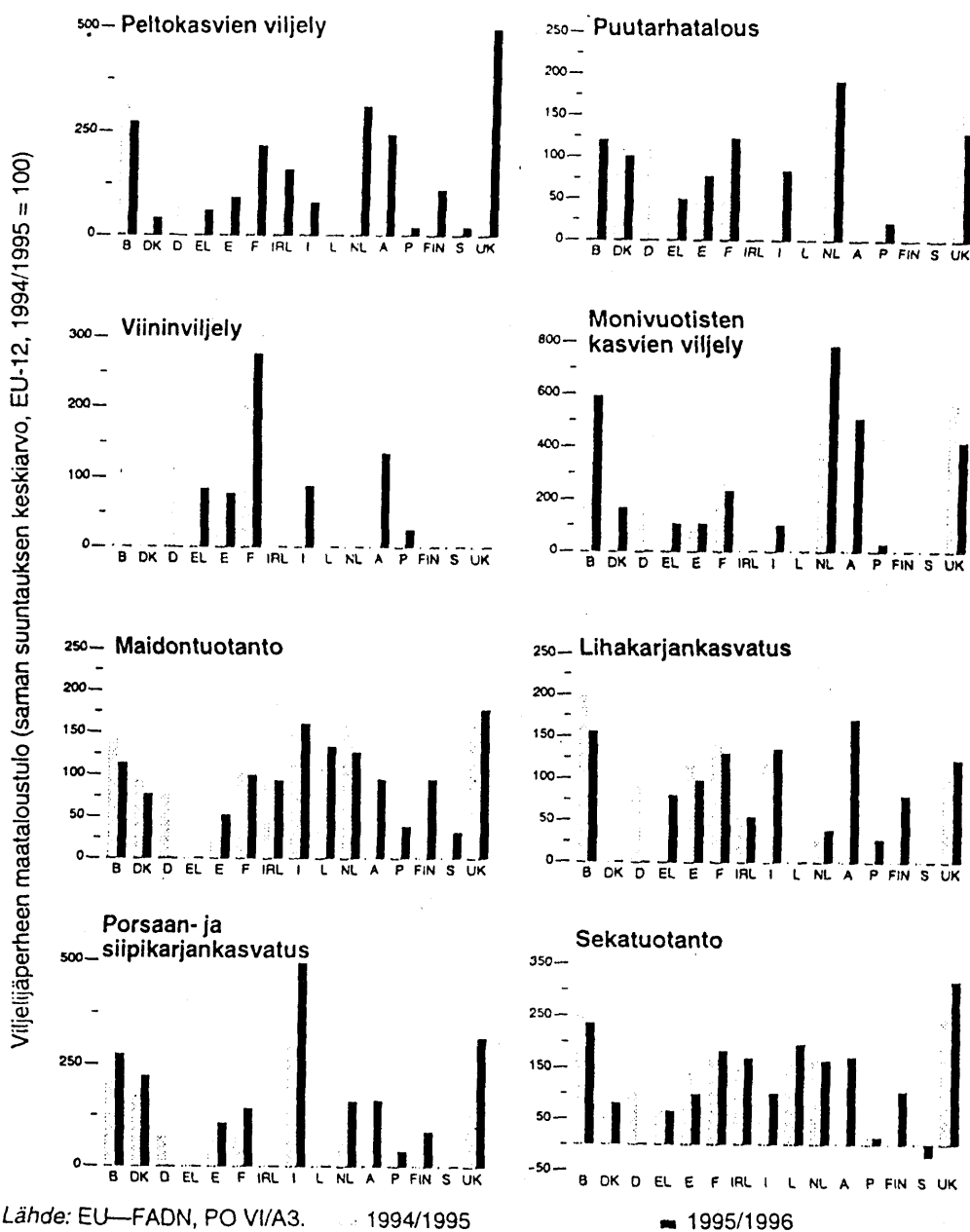

Lähde: EU—FADN, PO VI/A3.

Kuvio 1

190. Tilivuonna 1995/1996 (vuoden 1992 yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistuksen kolmas täytäntöönpanovuosi) keskimääräiset maataloustulot nousivat tosiasiallisesti useissa jäsenvaltioissa verrattuna vuoteen 1994/1995. Tulot nousivat Tanskassa, Ranskassa, Irlannissa, Italiassa,

Viljelijäperheen maataloustulot teknis-taloudellisen suuntautumisen mukaan

Luxemburgissa, Portugalissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Muissa jäsenvaltioissa tulot laskivat verrattuna vuoden 1994/1995 keskimääriin tuloihin.

191. Kuviossa 2 esitetään tulokehityksen vaihtelu teknis-taloudellisen suuntautumisen perusteella eri jäsenvaltioissa. Kuviossa esitetään myös, että niiden tuotantosuuntien tulokset, joihin vuoden 1992 YMP:n uudistus vaikutti eniten, ovat laajalti vaikuttaneet joissakin jäsenvaltioissa todettuihin kaikkien tilojen keskimääriäisten tulosten vaihteluihin. Siten peltokasvien viljelyyn suuntautuneiden tilojen keskimääriäiset tulot nousivat Tanskassa, Ranskassa, Italiassa, Portugalissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa kun taas päinvastainen suuntaus todettiin vastaavilla tiloilla Belgiassa, Kreikassa, Espanjassa ja Alankomaissa. Ranskassa naudanlihan tuottajien keskimääriäiset tulot nousivat Italiassa, Portugalissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa, kun taas Belgiassa ja Espanjassa ne laskivat. Naudanlihan tuottajien keskimääriäisten tulojen lasku rajoitti keskimääriäisten maataloustulojen nousua. Alankomaissa sitävastoin keskimääriäisten maataloustulojen laskua pehmensi naudanlihan tuotantoon erikoistuneiden tilojen keskimääriäisten tulojen nousu.

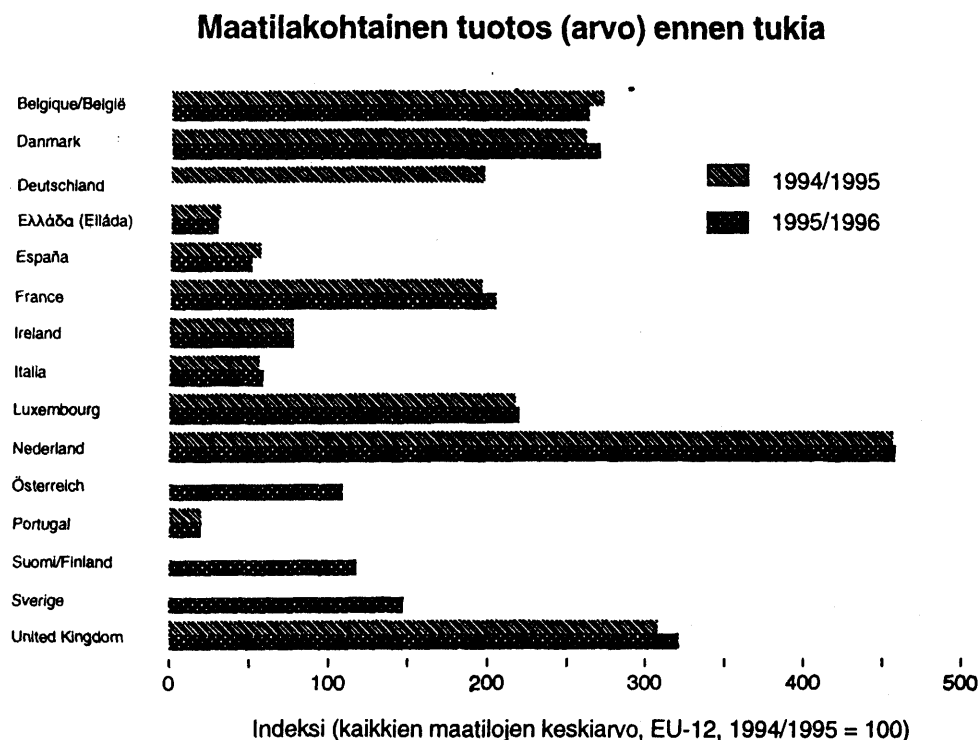
192. Irlannissa peltokasvien viljelyyn suuntautuneiden tilojen keskimääriäiset tulot laskivat hieman ja naudanlihan tuotantoon erikoistuneiden tilojen tulot pysyivät vakaina. Irlannissa ja Luxemburgissa kansallisten keskimääriäisten tulojen nousu riippuu pääasiassa maidontuotantoon ja sekatuotantoon suuntautuneiden tilojen keskimääriäisten tulojen noususta.

193. Joissakin jäsenvaltioissa kaikkien tilojen osalta todetut keskimääriäiset tulokset selittyvät myös muiden kuin niiden tuotantosuuntien osalta todetuista tuloksista, joihin vuoden 1992 YMP:n uudistus vaikutti eniten. Esimerkiksi Alankomaissa todettu keskimääriäisten maataloustulojen lasku johtuu sekä peltokasveihin että puutarhatalouteen ja maitotalouteen suuntautuneiden tilojen keskimääriäisten tulojen laskusta. Italiassa todettu keskimääriäisten maataloustulojen nousu johtuu viininviljelyyn ja monivuotisten kasvien viljelyyn tai maitotalouteen suuntautuneiden tilojen keskimääriäisten tulojen noususta.

Yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen kolmas soveltamisvuosi

194. Kuviossa 3 esitetään, että tilojen tuotoksen keskimääriäinen arvo (ilman tukia ja vähennettynä inflaatiolla) nousi kaikissa EU-12-jäsenvaltioissa lukuun ottamatta Belgiaa, Kreikkaa ja Espanjaa, joissa arvo laski, sekä Irlantia ja Portugalia, joissa tilojen tuotoksen keskimääriäinen arvo pysyi kutakuinkin vakaana edelliseen vuoteen verrattuna.

195. Kuvio 4 osoittaa, että vuoden 1992 yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen kolmannen täytäntöönpanovuoden aikana suorista maksuista saadut tulot nousivat edelleen. Tilakohtaiset julkiset nettotulot (kaikki suoraan tilalle maksetut avustukset ja tuet, mukaan lukien kansalliset tuet ja hyvitysmaksut, vähennettyinä tuotantomaksuilla) ovat nousseet merkittävästi kaikissa EU-12-jäsenvaltioissa Kreikkaa ja Espanjaa lukuun ottamatta (tosin näiden kahden maan osalta tiedot ovat yhä tilapäisiä).

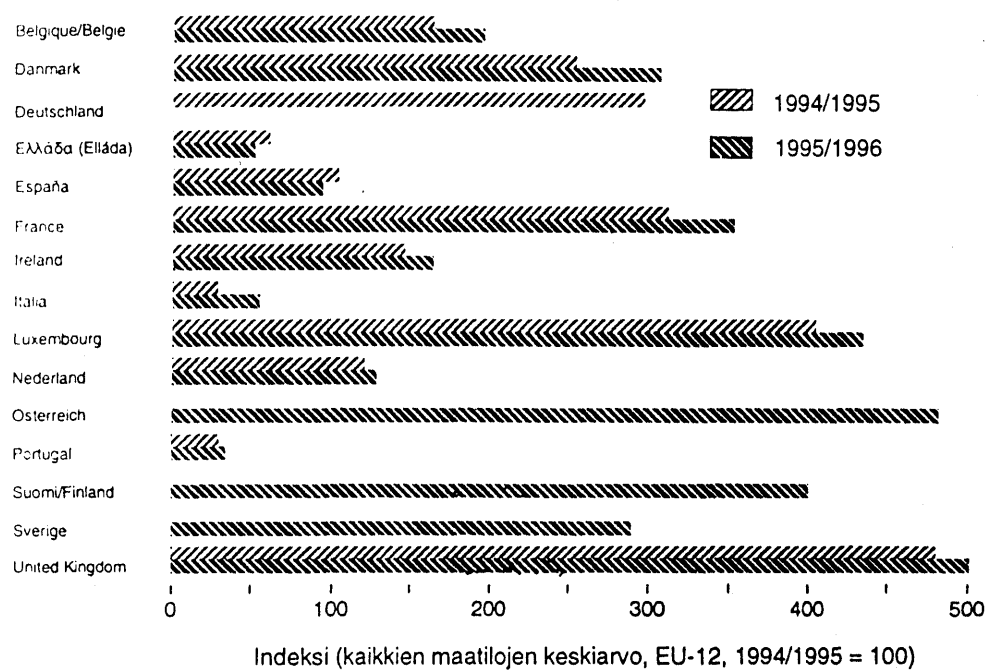
Lähde: EU—FADN, PO VI/A3.

Kuvio 3

196. Vuoden 1995/1996 lukujen mukaan kaikissa jäsenvaltioissa Kreikkaa lukuun ottamatta julkisten tukien osuus maatalan liikevaihdosta (julkisen tuki mukaan lukien) ja maatalan tuloista nousee jatkuvasti. Vuonna 1995/1996 niiden osuus maatalan liikevaihdosta vaihteli 2,4 prosentista Alankomaissa 16 prosenttiin Irlannissa (vuonna 1994/1995 kyseiset osuudet näissä maissa olivat 2,3 prosenttia ja 14,4 prosenttia). Vuonna 1995/1996 julkisten tukien osuus maatalan tuloista vaihteli 14,6 prosentista Alankomaissa 85,3 prosenttiin Tanskassa (vuonna 1994/1995 kyseiset osuudet näissä maissa olivat 12,7 prosenttia ja 79 prosenttia). Kyseiset osuudet perustuvat kaikkien tilojen keskiarvoihin mukaan lukien sellaiset teknis-taloudelliset suuntautumiset, joihin vuoden 1992 YMP:n uudistus ei välittömästi kohdistunut.

197. Vuoden 1995/1996 lukujen mukaan näyttäisi lisäksi siltä, että julkisen tuen osuus maatalan koko liikevaihdosta (julkisen tuki mukaan lukien) ja maatalan tuloista olisi vielä merkittävämpi Itävallassa, Suomessa ja Ruotsissa.

Julkinen nettotuki maatilaa kohden

Lähde: EU—FADN, PO VII/A.3.

Kuvio 4

56 + 57

III – Maatalousmarkkinat

198. Tässä luvussa kuvataan tärkeimpien maataloustuotteiden maailmanmarkkinaatilannetta ja yhteisön markkinaatilannetta sekä hintakehitystä ja yhteisön tasolla ehdotettuja tai päätettyjä tärkeitä toimenpiteitä näiden markkinoiden hoitamiseksi.

Viljat

Maailmanmarkkinat

199. Koko maailman viljantuotanto markkinointivuonna 1996/1997 oli huomattavasti edellistä markkinointivuotta suurempi, mikä johtui pääasiassa rehuviljan tuotannon lisääntymisestä. Yhdysvalloissa maissintuotanto kasvoi edellisen markkinointivuoden 209 miljoonasta tonnista 236 miljoonaan tonniin, ja maailman vehnäntuotannon määrä nousi markkinointivuonna 1996/1997 vuoden 1995/1996 540 miljoonasta tonnista 581 miljoonaan tonniin, mikä johtui tuotannon lisääntymisestä useimmissa suurissa tuottajamaissa. Australian vehnäsato kasvoi kolmanneksella eli 23,5 miljoonaan tonniin markkinointivuoden 1995/1996 17 miljoonasta tonnista. Itsenäisten valtioiden yhteisön vehnäsato oli kokonaisuudessaan hieman suurempi kuin edellisenä vuonna. Myös Kiinassa, Kanadassa ja Yhdysvalloissa saatiin edellisvuotta suurempi sato ja Argentiinan tuotanto lähes kaksinkertaistui vuoteen 1995/1996 verrattuna (9,5 miljoonasta tonnista 16 miljoonaan tonniin).

200. Markkinointivuoden 1995/1996 korkeat viljan hinnat johtivat viljelyalan lisääntymiseen vuonna 1996 kaikissa suurissa tuottajamaissa, ja markkinointivuonna 1996/1997 koko maailman sato oli 1 482 miljoonaa tonnia. Edellisenä markkinointivuonna vastaava luku oli 1 335 miljoonaa tonnia. Rehuviljan tuotanto lisääntyi vuoden 1995/1996 799 miljoonasta tonnista 901 miljoonaan tonniin vuonna 1996/1997 (12,9 prosentin lisäys).

201. Maailman vehnänkulutuksen markkinointivuonna 1996/1997 arvioidaan olevan 578 miljoonaa tonnia eli 3 miljoonaa tonnia kyseisen vuoden satoa pienempi, mutta kuitenkin edeltävän markkinointivuoden kulutusta (554 miljoonaa tonnia) suurempi. Rehuviljan kulutukseksi arvioidaan

871 miljoonaa tonnia, mikä tarkoittaa voimakasta kasvua suhteessa edeltävään markkinointivuoteen (828 miljoonaa tonnia), mutta jää kuitenkin huomattavasti tuotantoa pienemmäksi. Maailman viljavarastot ovat alkaneet palautua lähemmäs aikaisempaa tasoa markkinointivuoden 1995/1996 lopun alhaisen tason (184 miljoonaa tonnia) jälkeen. Nykyinen määrä, 218 miljoonaa tonnia, on vähän pienempi kuin vuoden 1995/1995 määrä (229 miljoonaa tonnia). Tästä määrästä 99 miljoonaa tonnia on vehnää ja 119 miljoonaa tonnia rehuviljaa.

202. Viljan maailmankaupan kokonaismäärä oli 183 miljoonaa tonnia, josta 92 miljoonaa tonnia oli vehnää. Edeltävän markkinointivuoden vastaava luku oli 182 miljoonaa tonnia (josta 90 miljoonaa tonnia vehnää). Useimmat tuojamaat ostivat suunnilleen samat määrät kuin aikaisempana vuonna, poikkeuksena Iran, jonka tuonti lisääntyi huomattavasti, ja Kiina, jossa tuonti puolestaan väheni selvästi.

203. Markkinointivuoden 1997/1998 satoennusteiden mukaan maailman kokonaistuotanto vähenee (1 482 miljoonasta tonnista 1 461 miljoonaan tonniin). Tämä johtuu erityisesti Kiinan rehuvilja- ja maissisadon huomattavasta (23 miljoonaa tonnia) vähenemisestä. Useimpien muiden tuottajamaiden tuotanto sen sijaan pysyy jokseenkin vakaana. Kulutuksen arvioidaan kasvavan tuotantoa suuremmaksi (1 474 miljoonaan tonniin vuoden 1996/1997 1 449 miljoonasta tonnista), minkä vuoksi maailmanlaajuisia varastoja uhkaa 10 miljoonan tonnin väheneminen 205 miljoonaan tonniin. Viljan maailmankaupan osalta voidaan odottaa vähäistä määrän lisääntymistä (186 miljoonaa tonnia, josta 94 miljoonaa tonnia vehnää).

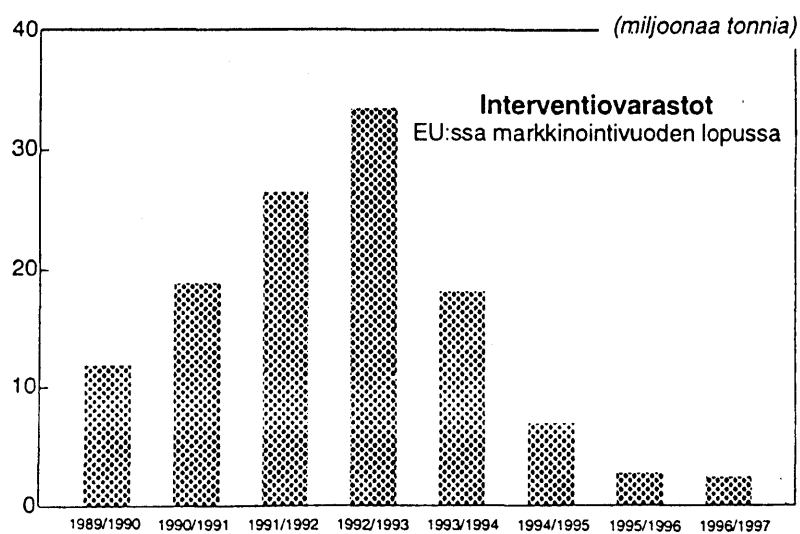
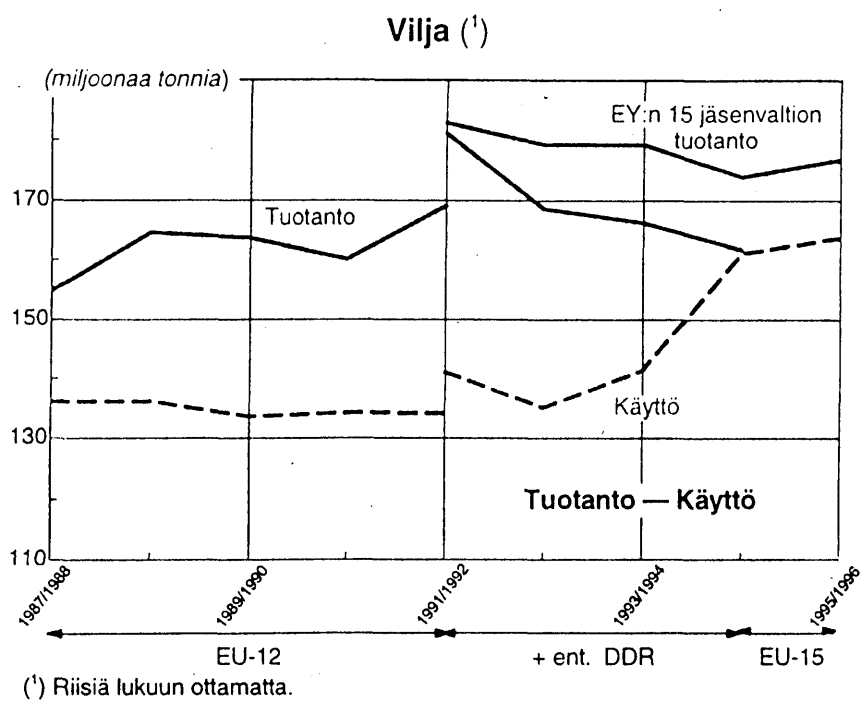
Yhteisön markkinat

204. Yhteisön viidentoista jäsenvaltion tuotanto markkinointivuonna 1996/1997 on arviolta 206 miljoonaa tonnia, mikä on 29 miljoonaa tonnia enemmän kuin vuonna 1995/1996, jolloin tuotannon määrään vaikutti yhteisön eteläosien kuivuus.

205. Tuotannon lisääntyminen on seurausta viljojen kylvöalan lisääntymisestä (36,9 miljoonaa viljeltyä hehtaaria markkinointivuoden 1995/1996 35,6 miljoonaan hehtaariin verrattuna (lisäys on siis 3,7 prosenttia) ja ennätysadoista: 5,58 tonnia hehtaarilta aikaisemman 4,99 hehtaarin sijasta.

206. Tähän on vaikuttanut kaikkien viljalajien tuotannon lisääntyminen. Ennätysadot ovat kasvattaneet leipävehnän tuotannon 91,3 miljoonaan tonniin (lisäys 10,7 miljoonaa tonnia), ohrantuotannon 52,5 miljoonaan tonniin (lisäys 9,0 miljoonaa tonnia) ja maissintuotannon 35,3 miljoonaan tonniin (lisäys 5,5 miljoonaa tonnia).

207. Pyreneiden niemimaalla tuotanto on palautunut normaaliksi neljän vuoden kuivuuden jälkeen ja yhteisön pohjoisilla alueilla on ollut erityisen suotuisat ilmasto-olosuhteet.

Lähde: Euroopan komissio, maatalouden pääosasto.

Kuvio 5

208. Kesannointivelvollisuuden väheneminen yhtenäiseen 10 prosenttiin on johtanut siihen, että peltokasvien tukijärjestelmän mukaisesti viljelykäytöstä poistettu ala on vähentynyt 6,4 miljoonasta hehtaarista 5,6 miljoonaan hehtaariin. Tämän lisäksi osana viisivuotista kesannointia oli kesannolla noin 400 000 hehtaaria. Noin 2 miljoonan hehtaarin vapaaehtoinen kesannointi nostaa tuotannosta poistetun maan todellisen määrän 14,4 prosenttiin. Järjestelmään ovat ottaneet osaa erityisesti Espanjan, Saksan, Ruotsin ja Suomen tuottajat.

209. Uudistuksen aiheuttama viljan hintojen aleneminen sekä öljy- ja valkuaiskasvien poikkeuksellisen korkeat hinnat ovat johtaneet viljojen käyttöön rehuissa. Markkinointivuonna 1996/1997 viljan käyttö eläinten ruokinnassa lisääntyi 15 jäsenvaltion yhteisössä 106 miljoonaan tonniin, mikä oli 18 miljoonaa tonnia enemmän kuin uudistusta edeltävällä kaudella.

210. Myös jäsenvaltioiden välinen viljakauppa jatkoi lisääntymistään.

211. Yhteisön viennin arvioitu määrä markkinointivuonna 1996/1997 (jalostetut tuotteet ja elintarvikeapu mukaan lukien) on 29 miljoonaa tonnia, kun edellisen markkinointivuoden vastaava luku oli 19,5 miljoonaa tonnia. Yhteisön viennistä 16,1 miljoonaa tonnia oli leipävehnää (jauhot mukaan lukien) 8,9 miljoonaa tonnia ohraa (maltaat mukaan lukien) ja 0,8 miljoonaa tonnia oli ruista ja ruisjauhoa. Durumvehnän vienti pysyi alhaisella tasolla viennin pitkän aikavälin määriin nähden. Jalostettujen tuotteiden viennillä puolestaan onnistuttiin saamaan takaisin aikaisempia markkinaosuuksia.

212. Viennin määrien säilyminen korkealla tasolla markkinointivuonna 1996/1997 on vaikuttanut yhdessä sisäisen kulutuksen lisääntymisen kanssa siihen, että ennätysradoista huolimatta interventiovarastot ovat entisestään pienentyneet markkinointivuoden alun 2,7 miljoonasta tonnista 2,3 miljoonaan tonniin vuoden lopussa. Vähennyksestä 0,5 miljoonaa tonnia on leipävehnää, 0,8 miljoonaa tonnia ohraa ja 1,0 miljoonaa tonnia ruista.

213. Tämän tilanteen johdosta neuvosto vahvisti satokauden 1997 yhtenäiseksi kesannon määräksi 17,5 prosentin sijasta 5 prosenttia.

214. Neuvosto päätti myös vähentää markkinointivuoden 1997/1998 osalta interventiohintoihin sovellettavia kuukausittaisia korotuksia varastointikustannusten vähenemisen mukaisesti 1,1 ecusta tonnilta 1,0 ecuun tonnilta kuukaudessa.

215. Markkinointivuoden 1997/1998 osalta yhteisön satoarvio on noin 200 miljoonaa tonnia 15 jäsenvaltiossa. Vähentyneen kesannoinnin vaikutusta tuotannon lisääntymiseen tasoittaa tuotannon väheneminen Pyreneiden niemimaalla, jossa saadaan hieman edeltävän markkinointivuoden ennätysstoja pienempiä tuotoksia.

216. Neuvosto on päättänyt soveltaa velvoitekesannoinnin 5 prosenttiin alennettua tasoa myös satovuonna 1998 sekä poistaa seuraavan markkinointivuoden osalta pitkän aikavälin perusviljelyalan ylityksestä määrättävän sakkokesannon.

Öljykasvit

217. Öljykasveja viljellään öljyn tuotantoa ja eläinten ruokintaan käytettävien öljykakkujen valmistusta varten. Siten öljykasvialan taloudellinen tilanne riippuu siementen, öljyn ja öljykakkujen hintakehityksestä. Kasviöljyjä voi kuluttaa sellaisenaan tai valmistettuina öljyinä ja rasvoina, esimerkiksi margariinina.

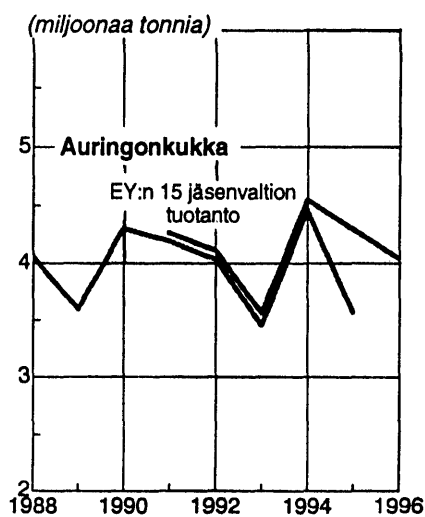
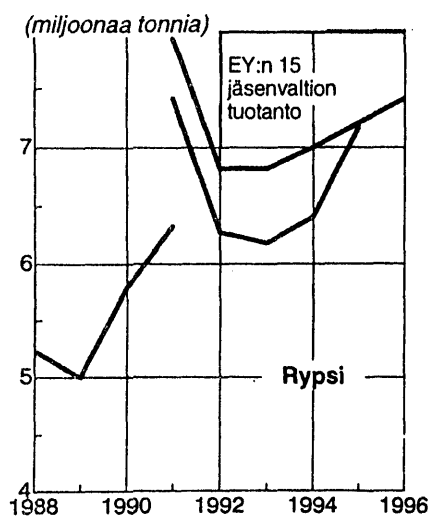
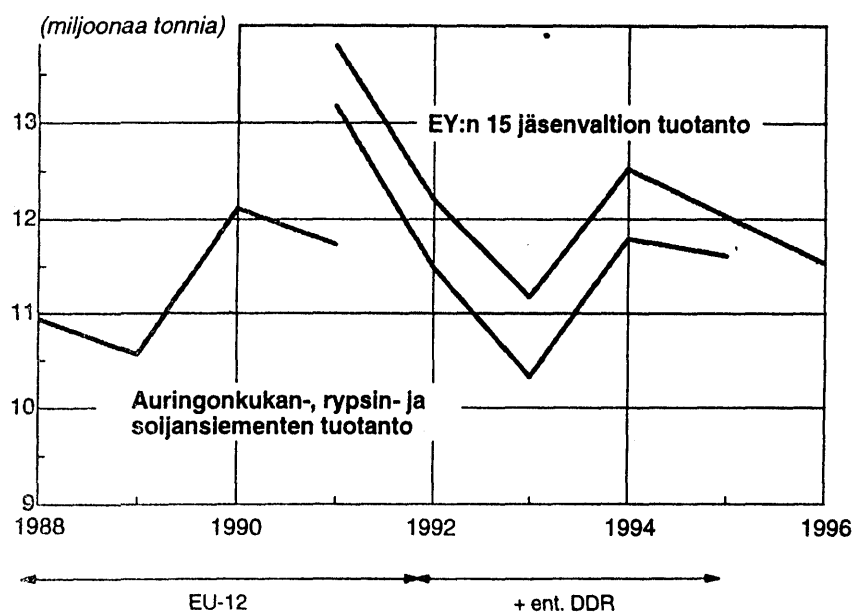
218. Euroopan unioni on öljysiementen, kasviöljyjen ja öljykakkujen nettotuojia. Näiden tuotteiden vuotuisen tuonnin määrä riippuu suuressa määrin öljysiementen, öljykakkujen ja öljyn sekä eläinten ruokintaan tarkoitettujen kilpailevien tuotteiden (viljat, maissigluteiinipohjaiset rehut jne.) välisistä hintasuhteista ja myös öljyn ja öljykakkujen vientimahdollisuuksista. Öljysiemeniä tuotiin vuonna 1995/1996 yhteensä 18,5 miljoonaa tonnia ja vuonna 1996/1997 16 miljoonaa tonnia. Soijapavut muodostivat suurimman osan (80 prosenttia) tuonnista.

219. Euroopan unionissa (EU-15) puristettiin öljysiemeniä yhteensä 30 miljoonaa tonnia markkinointivuonna 1995/1996 ja 28,4 miljoonaa tonnia vuonna 1996/1997. Näistä määristä suurin osa oli soijapapuja (± 50 prosenttia), seuraavaksi eniten puristettiin rypsiä (± 25 prosenttia) ja auringonkukansiemeniä (± 22 prosenttia).

220. Markkinointivuodesta 1993/1994 öljykasvien (rypsi, auringonkukka ja soija) tuottajien tukijärjestelmä on osa tiettyjen peltokasvien (viljat, öljy- ja valkuaiskasvit ja pellava kuitupellavaa lukuun ottamatta) tuottajien tukijärjestelmää, johon kuuluu yleiseen järjestelmään osallistuvia tuottajia koskeva kesannointivelvollisuus. Tässä yleisessä järjestelmässä myönnetään 433,50 ecua hehtaarilta oleva korvaus, joka maksetaan tuottajille viljan ja öljykasvien pitkän aikavälin tuotokseen perustuvan aluejaon mukaan ja jota tarkistetaan tarvittaessa maailmanmarkkinahintojen tietyn omavastuumarginaalin ylittävien muutosten huomioonottamiseksi.

221. Siten markkinointivuonna 1996/1997 maksettiin öljykasvien erityiskorvausta 4 691 803 hehtaarilta. Tämä pinta-ala on selvästi pienempi kuin taattu enimmäispinta-ala, joka oli 4 933 800 hehtaaria, eli korvauksia ei tarvitse muuttaa taatun enimmäispinta-alan ylittymisen vuoksi. Sen sijaan markkinointivuoden 1996/1997 viitehinnaksi on vahvistettu 223,551 ecua tonnilta, joka on 13,593 prosenttia ennakoitua viitehintaa (196,8 ecua tonnilta) suurempi; 8 prosentin marginaali huomioon ottaen tämä johti korvausten vähentämiseen 5 prosentilla.

Öllykasvit

Lähde: Euroopan komissio, maatalouden pääosasto.

Kuvio 6

222. Öljykasvien kokonaistuotanto markkinointivuonna 1996/1997 asettuu lähes 15 miljoonan tonnin tasolle (josta 1,2 miljoonaa tonnia muuhun käyttöön kuin elintarvikkeiksi tai rehuiksi). Markkinointivuonna 1995/1996 tuotanto oli 12 miljoonaa tonnia (josta 2,1 miljoonaa tonnia muuhun käyttöön kuin elintarvikkeiksi tai rehuiksi).

Herneet, härkäpavut ja makeat lupiinit

223. Herneitä, härkäpapuja ja makeita lupiineja käytetään pääasiassa rehujen valmistukseen, jossa niillä on runsaasti kilpailevia raaka-aineita.

224. Markkinointivuodesta 1993/1994 alkaen jalostustuki- ja vähimmäishintajärjestelmät on korvattu tiettyjen peltokasvien tukijärjestelmällä (viljat, öljy- ja valkuaiskasvit ja pellava lukuun ottamatta kuitupellavaa), johon sisältyy yleiseen järjestelmään osallistuvia tuottajia koskeva kesannointivelvollisuus. Aluejakoon perustuva tuki lasketaan kertomalla viljojen pitkän aikavälin tuotos 78,49 eculla.

225. Markkinointivuonna 1996/1997 tasaustukea maksettiin noin 1 086 miljoonan hehtaarin alasta. Kokonaistuotanto oli 4,4 miljoonaa tonnia.

Pellava

226. Euroopan unionin pellavantuotanto muodostuu toisaalta kuitupellavasta, jota viljellään erityisesti siitä saatavan kuidun mutta myös merkittävän siemensadon vuoksi, ja muusta kuin kuitupellavasta, jota viljellään ainoastaan siementen vuoksi. Siemenet käytetään joko sellaisinaan tai ne puristetaan, jolloin saadaan öljyä (teollisuuskäyttöön) ja eläinten rehuksi tarkoitettuja öljykakkuja.

227. Euroopan unioni on merkittävä pellavansiementen tuoja (noin 500 000 tonnia vuodessa). Suurin määrä tuodaan Kanadasta.

228. Tuotannon hallitsemiseksi on pyritty parempaan tasapainoon pellavalle ja muille tavanomaisille viljelykasveille myönnettävän tuen välillä. Markkinointivuodesta 1993/1994 alkaen muun pellavan kuin kuitupellavan viljely on yhdistetty peltokasveihin, jotka saavat vuonna 1992 päätetyn yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen mukaista hehtaaritukea, ja pellavan siementen tuotannosta maksetaan korvausta, jonka määrä on 105,1 ecua tonnilta kerrottuna viljojen alueellisella tuotoksella.

229. Vuonna 1996 yksinomaan siementen tuotantoon tarkoitettua pellavaa viljeltiin 171 000 hehtaarilla. Vuoden 1997 arvioitu viljelyala on 200 000 hehtaaria. Lisäys johtuu ennen kaikkea viljelyalan laajenemisesta Saksassa (14 000 hehtaarin lisäys) ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa (78 000 hehtaaria vuonna 1997 ja 48 000 hehtaaria vuonna 1996).

Riisi

230. Vuonna 1996 maailman riisisato oli selvästi vuoden 1995 satoa suurempi (563,2 miljoonaa tonnia paddy- eli raakariisiä verrattuna edellisen vuoden 550 miljoonaan tonniin). Tämä johtui erityisesti Aasian maiden (Kiina, Indonesia, Bangladesh) ja Afrikan erinomaisista sadoista.

231. Vuoden 1996 aikana kansainvälisen kaupan määrä laski noin 2,1 miljoonalla tonnilla vuodesta 1995 (21 miljoonasta tonnista 18,9 miljoonaan tonniin), mikä johtui pääasiassa hyvistä sadoista tärkeimmissä riisintuojamaissa.

232. Riisin maailmanmarkkinahinta laski vuonna 1996 kysynnän vähentyttyä edellisestä vuodesta.

233. Markkinoilla myyty yhteisön tuotanto oli vuonna 1996 2,5 miljoonaa tonnia raakariisiä kun vuoden 1995 vastaava luku oli 2,1 miljoonaa tonnia. Lisäys johtuu Espanjan kuivuuden päättymisestä ja indicariisin tuotannon kasvusta 438 000 tonnista raakariisiä vuonna 1995 632 000 tonniin vuonna 1996. Myös japonicariisin tuotanto lisääntyi 15 prosentilla edeltävän vuoden 1,65 miljoonasta tonnista.

234. Koko markkinointivuoden 1996/1997 ajan yhteisön riisinhinnat olivat kaikkien riisilajikkeiden interventiohintoja alhaisemmat. Erityisen alhaisella tasolla hinnat olivat Espanjassa ja Kreikassa, joissa tuotettu indicariisi kärsi kolmansista maista tuodun riisin aiheuttamasta kilpailusta.

235. Markkinointivuonna 1996/1997 otettiin ensimmäisen kerran moneen vuoteen yli 162 000 tonnia raakariisiä interventioon. Tästä määrästä 130 000 tonnia oli indicariisiä. Tilanteen syntymiseen vaikutti hyvän sadon lisäksi runsas tuonti.

236. Markkinointivuonna 1996/1997 tuonti (pääasiassa indicariisin tuonti) pysyi edellisen vuoden tasolla eli lähes 522 000 tonnissa hiotun riisin ekvivalenttia, kun taas vienti lisääntyi noin 86 prosenttia (markkinointivuoden 1995/1996 146 000 tonnista 261 000 tonniin elintarvikeapu mukaan lukien markkinointivuonna 1996/1997).

237. Merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta (MMA) tuotiin markkinointivuonna 1996/1997 tullitta 160 000 tonnia osittain hiottua riisiä, kun vuoden 1995/1996 tuonti oli 212 000 tonnia hiotun riisin ekvivalenttia. Tämä vähennys johtuu komission ja neuvoston tammikuussa

ja toukokuussa 1997 toteuttamasta kahdesta suojoitoimenpiteestä, joiden syynä oli kyseisen tuonnin aiheuttama yhteisön riisimarkkinoiden häiriintyminen.

238. Riisin tuonti AKT-maista kasvoi huomattavasti eli 7 000 tonnista 27 000 tonniin kuoritun riisin ekvivalenttia, mikä johtui MMA-riisin osalta toteutetuista suojoitoimenpiteistä ja odotettavissa olevasta AKT-riisin tuontimenettelyjen muutoksesta.

239. Komissio antoi GATT-sopimuksen XXIV artiklan 6 kohdan mukaisesti Yhdysvaltojen kanssa kirjeenvaihtona tehdyn sopimuksen täytäntöönpanemiseksi asetuksen (EY) N:o 703/1997. Siinä otetaan 1. heinäkuuta 1997 alkaen yhden vuoden kokeilukaudeksi käyttöön esikuorittua riisiä koskeva kumulatiivinen perintäjärjestelmä (KPJ), jonka tarkoituksena on mahdollistaa liian pieninä kannettujen tai liian suurina maksettujen määrien korjaaminen.

240. Markkinointivuonna 1996/1997 sovellettiin ensimmäisen kerran uudistettua riisin markkinajärjestelyä ja erityisesti interventiojakson rajoittamista neljään kuukauteen (huhtikuusta heinäkuuhun), perusviljelyalojen vahvistamista sekä uusia sääntöjä interventioon tarjottavan riisin laadusta. Interventiohinnan alennus ja korvausjärjestelmä toteutetaan markkinointivuodesta 1997/1998 alkaen.

241. Arvioiden mukaan markkinointivuoden 1997/1998 kylvöala on 417 000 hehtaaria, josta 95 000 hehtaaria indicariisiä. Sadosta odotetaan hyvälaatuista. Uruguayn kierroksen vientirajoitukset huomioon ottaen (151 200 tonnia hiotun riisin ekvivalenttia) interventioon on odotettavissa huomattavia määriä.

Sokeri

Maailmanmarkkinat

242. Markkinointivuosi 1996/1997 oli jo kolmas peräkkäinen vuosi, jona maailman sokerintuotanto ylitti kulutuksen. Tuotannon nykyiseksi ylijäämäksi arvioidaan 2,7 miljoonaa tonnia, kulutuksen samanaikaisesta merkittävästä lisääntymisestä (+3,2 miljoonaa tonnia) huolimatta. Siten markkinointivuoden lopulliset varastot ovat 48,4 miljoonaa, mikä on 40,2 prosenttia kulutuksesta. Tämä on selvästi enemmän kuin 80-luvun lopun 30 prosenttia.

243. Huolimatta tästä varastojen lisääntymisestä 1,7 miljoonalla tonnilla markkinointivuoden lopussa maailmanmarkkinahintojen kehityksessä ei ole näkynyt odotettua alenemista. Aikaisemmin vastaava varastojen ja kulutuksen suhde on aiheuttanut hintojen romahtamisen valkoisen sokerin osalta alle 20 ecuun sadalta kilogrammalta ja raakasokerin osalta alle 12 ecuun sadalta kilogrammalta. Nyt raakasokerin hinnat ovat pysyneet jotakuinkin vakaina (10–12 senttiä naualta)

koko markkinointivuoden. Paineet alenemiseen ovat heijastuneet ainoastaan valkoisen sokerin hintoihin, kuitenkin vähemmän kuin markkinointivuoden alussa oli odotettavissa.

Maaailmanmarkkinoiden kehitys

(miljoonaa raakasokeritonnia)

Markkinointivuosi	Tuotanto	Kulutus	Ylijäämä tai vajae	Varastot prosentteina kulutuksesta
	(1)	(2)	(3) = (1) - (2)	(4)
1987/1988	104,7	107,2	-2,5	31,2
1988/1989	104,6	107,0	-2,4	29,0
1989/1990	109,1	109,6	-0,5	27,9
1990/1991	115,7	110,4	+5,8	31,7
1991/1992	116,9	111,1	+5,9	36,0
1992/1993	112,7	111,9	+0,8	35,6
1993/1994	111,4	112,2	-1,2	33,6
1994/1995	116,1	114,0	+2,1	34,1
1995/1996	125,9	117,3	+8,6	39,8
Ennuste 1996/1997	123,2	120,5	+2,7	40,2

Lähde: FO Licht.

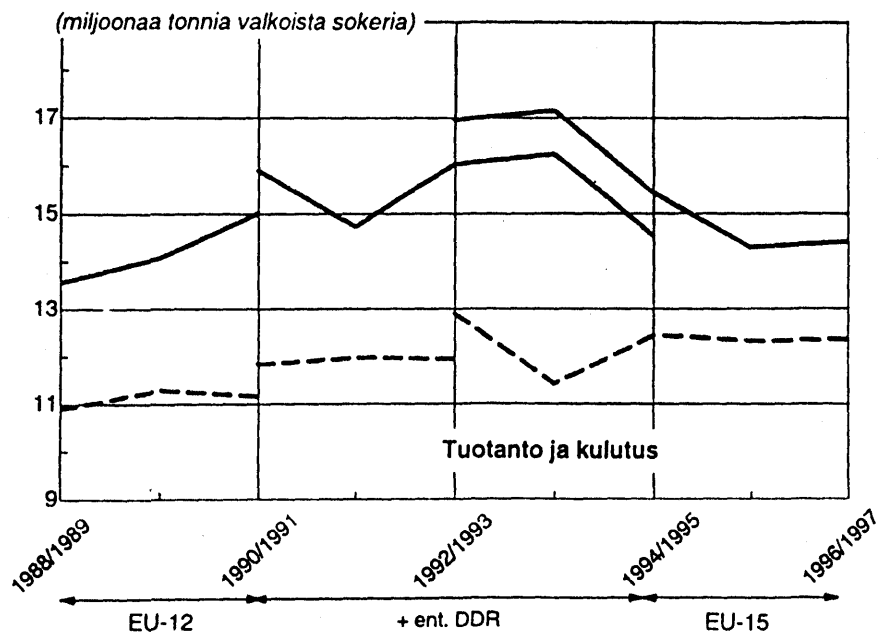
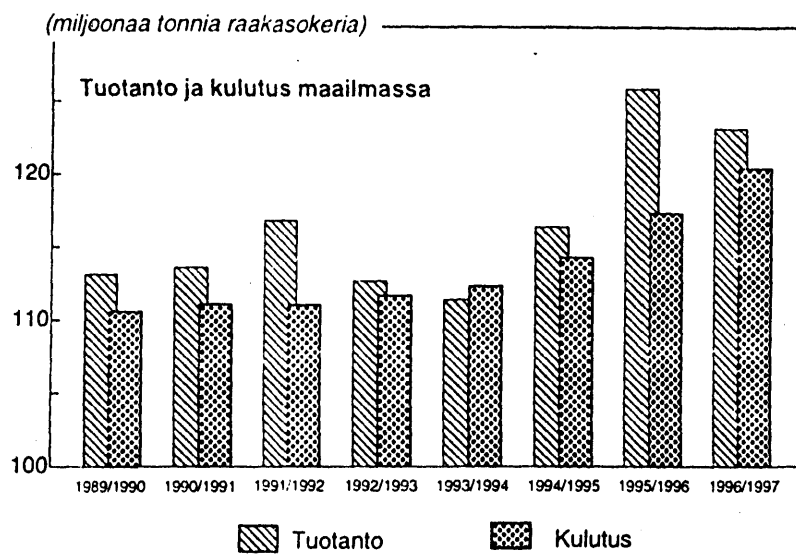
244. Tämä maailmanmarkkinahintojen häilyvyyden väheneminen johtuu ennen kaikkea viime vuosina tapahtuneista rakenteellisista muutoksista maailman sokerimarkkinoilla – joita ovat muun muassa kehitysmaiden lisääntyvä omavaraisuus, teollisuusmaissa tapahtunut sokerin korvaaminen muilla makeutusaineilla ja Neuvostoliiton hajoaminen – sekä tiettyjen maiden varastointipolitiikassa. Edeltävänä markkinointivuonna suurin osa ylijäämävarastoista oli Intialla, tänä vuonna puolestaan teollisuusmailla, joiden varastojen lisääntyminen ($\pm 3,0$ miljoonaa tonnia) muodosti koko markkinointivuoden ajan tulpan hintanoteerausten kehittymiselle.

Nopeiden toimitusten keskihinnat:

- Pariisin pörssi (valkoinen sokeri)	=	30,69 ecua/100 kg 1995/1996
		26,99 ecua/100 kg 1996/1997 (-12,1 %)
- New Yorkin pörssi (raakasokeri)	=	21,58 ecua/100 kg 1995/1996
		21,18 ecua/100 kg 1996/1997 (-1,9 %)

245. Tuontikysyntä pieneni edeltävästä markkinointivuodesta noin 1,8 miljoonaa tonnia, ja nykyisin sen arvioidaan olevan noin 36,0 miljoonaa tonnia. Tätä kehitystä tukee tuojamaiden varastojen väheneminen ($\pm 2,4$ miljoonalla tonnilla) huolimatta maailmanlaajuisen kulutuksen samanaikaisesta lisääntymisestä. Raakasokerin tuonti pysyi edeltävän markkinointivuoden tasolla ($\pm 19,0$ miljoonaa tonnia), ainoastaan valkoisen sokerin tuonti väheni. Koska Lähi-itään perustetut puhdistamot eivät vielä toimineet täydellä teholla, väheneminen johtui erityisesti varastojen käytöstä tietyissä tuojamaissa.

Sokeri

Lähde: Euroopan komissio, maatalouden pääosasto.

Kuvio 7

246. Lisäksi markkinointivuoden 1997/1998 satoa koskevista ensimmäisistä arvioista käy ensimmäistä kertaa kolmeen markkinointivuoteen ilmi tuotannon vajeus suhteessa maailmanlaajuiseen kulutukseen. Tuotannon vähentyessä ennustettu kulutuksen lisääntyminen voisi vähentää vajeen noin 2,0 miljoonaa tonniin. Viimeisten kolmen markkinointivuoden aikana kerääntyneet varastot riittäisivät ennustetun vajeen täyttämiseen, joten sokerin hintanoteerausten pitäisi pysyä markkinointivuoden aikana vakaina, ja tiettyä hintojen kiinteyttä on odotettavissa vuoden 1998 alussa tarjontaan ja kysyntään liittyvien tilanteiden vuoksi. Sokerijuurikkaan viljelyala yhteisössä (15 jäsenen EY) vuonna 1996 oli 2 020 000 hehtaaria eli hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sokerin keskituotos oli 8,2 tonnia hehtaarilta, mikä tarkoittaa 9,3 prosentin kasvua vuoteen 1995 verrattuna. Syynä on viljelyolosuhteiden paraneminen. Tuotanto vastasi 16,837 miljoonaa tonnia valkoista sokeria, josta 16,515 miljoonaa tonnia oli juurikassokeria, 0,275 miljoonaa tonnia ruokosokeria ja 0,047 miljoonaa tonnia melassia.

247. Tästä tuotannosta sellaisenaan vietävän yhteisön sokerin tuettu vienti oli, kuten edellisenäkin markkinointivuonna, noin 2,75 miljoonaa tonnia. Tähän lukuun sisältyy noin 1,6 miljoonaa tonnia etuuskohteluun oikeutettua sokeria. Kokonaistuotannon lisääntymisen vuoksi myös C-sokerin vienti on lisääntynyt noin 0,8 miljoonaa tonnia eli noin 2,4 miljoonaa tonniin. Myös C-sokerin siirrot lisääntyivät 0,917 miljoonaa tonniin. Näistä tekijöistä johtuen yhteisön lopullisten varastojen määrä nousi noin 250 000 tonniin, mikä vaikutti vakauttavasti maailmanmarkkinahintoihin.

248. Yhteisön sokerinkulutus puolestaan näyttää vakiintuvan noin 12 600 000 tonniin. Pientä kulutuksen kasvua on kuitenkin havaittavissa inuliinisiirapin tuotannon kasvusta huolimatta. Markkinointivuonna 1996/1997 inuliinisiirapin tuotannon määräksi vahvistui 0,177 miljoonaa tonnia (0,128 miljoonaa tonnia vuonna 1995/1996). Isoglukoosin tuotanto puolestaan pysyi vakaana eli kiintiöiden mukaisen 0,302 miljoonan tonnin tietämissä.

249. Neuvosto jähdytti viralliset hinnat markkinointivuonna 1996/1997 ja vähensi varastointikustannuksista maksettavia korvauksia 6,7 prosentilla korkotason kehityksen huomioonottamiseksi.

250. Komissio puolestaan vähensi varastointimaksuja markkinointivuonna 1995/1996 sadalta kilogrammalta maksetusta 3,62 ecusta 2,0 ecuun markkinointivuonna 1997/1998 olettaen, että todelliset hinnat vähenevät 2,4 prosenttia kulutuksen hyväksi.

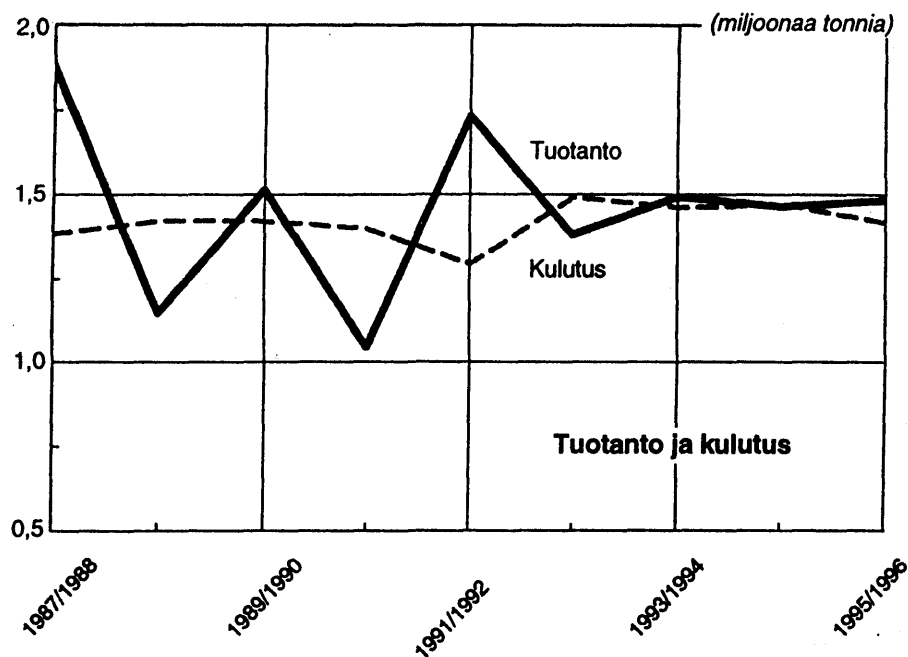
251. Tuotantomaksujen osalta komissio vahvisti kyseisen markkinointivuoden B-maksuksi 36,5 prosenttia interventiohinnasta.

Oliiviöljy

252. Maailman oliiviöljyntuotanto oli noin 2 000 000 tonnia, josta 78 prosenttia (noin 1 550 000 tonnia) tuotettiin Euroopan unionissa. Muut pääasialliset tuottajat olivat Tunisia (155 000 tonnia),

Turkki (90 000 tonnia), Syyria (75 000 tonnia) ja Marokko (45 000 tonnia). Tuotannon määrä vaihtelee suuresti vuodesta toiseen, mutta maailmanmarkkinoiden vaihtelut myötäilevät yhteisön markkinoiden tilannetta.

Oliiviöljy

Lähde: Euroopan komissio, maatalouden pääosasto.

Kuvio 8

253. Yhteisön tukikelpoisen tuotannon määräksi markkinointivuonna 1996/1997 on arvioitu noin 1 859 400 tonnia. Markkinointivuonna 1995/1996 tuotettiin 1 481 000 tonnia. Markkinointivuoden 1996/1997 öljytuotosten ja oliivisatojen vahvistamisen yhteydessä jäsenvaltioilta saatujen ilmoitusten mukaan tuotannossa oli noin 500 miljoonaa puuta. Oliivinviljelyä harjoitetaan noin 2 miljoonalla tilalla.

254. Yhteisön kulutus markkinointivuonna 1995/1996 oli noin 1 390 000 tonnia (75 prosenttia koko maailman kulutuksesta). Viimeisimpien ennusteiden mukaan vuonna 1996/1997 kulutus lisääntyy erityisesti hintojen voimakkaan laskun vuoksi. Alle 5 kilogramman pakkaukset muodostavat suurimman osan kulutuksesta, yli 90 prosenttia, mikä johtuu erityisesti vuonna 1979

käyttöön otetusta kulutustukijärjestelmästä. Markkinointivuoden 1996/1997 alussa interventiovarastojen määrä oli 12 000 tonnia; markkinointivuoden lopussa se on noin 8 000 tonnia.

255. Kreikka ja Espanja ovat suurimmat toimittajat, ja pääasiallinen ostaja on edelleen Italia huolimatta siitä, että se on myös sekä tuottaja että viejä. Tuonnin määrä markkinointivuonna 1996/1997 oli 46 000 tonnia. Saman markkinointivuoden viennin määrä oli noin 140 000 tonnia, mikä on enemmän kuin markkinointivuoden 1995/1996 135 000 tonnia, ja lähenee jo GATT-sopimusten soveltamiseksi asetettua rajaa.

256. Yhteisön tukijärjestelmään on sisällytynyt markkinointivuodesta 1987/1988 alkaen vakautustekijä, jonka mukaisesti taattu enimmäismäärä (TEM) on 1,35 miljoonaa tonnia. Jos tuotanto ylittää TEM:n, jota voidaan korottaa edelliseltä markkinointivuodelta tehtävällä siirrolla, (oliivinviljelijöille maksettavaa) tuotantotukea vähennetään vastaavasti. TEM ylitettiin vuonna 1995/1996, mikä johti tuen vähentämiseen. Ennusteet vuodelle 1996/1997 osoittavat, että TEM ylittyy todennäköisesti myös tämän markkinointivuoden aikana.

Määrät, joiden perusteella syntyy oikeus oliiviöljyn tuotantotukeen Euroopan unionissa

(tuhatta tonnia)

Maa	1988/1989	1989/1990	1990/1991	1991/1992	1992/1993	1993/1994	1994/1995	1995/1996	1996/1997 (ennusteet)
Ελλάδα (Ellada)	319,2	316,4	170,9	430,1	314,4	323,2	389,9	445,0	409,0
España	408,0	573,0	700,0	610,0	636,0	588,0	583,0	375,0	964,0
France	1,2	2,8	2,3	3,4	1,8	2,4	2,4	2,5	2,4
Italia	390,0	585,0	148,0	650,0	410,0	550,0	458,7	625,0	445,0
Portugal	24,6	35,1	20,0	35,0	17,1	27,5	29,2	34,0	39,0
Yhteensä	1 143,0	1 512,3	1 041,2	1 728,5	1 379,3	1 491,1	1 463,2	1 481,5	1 859,4

257. Komission yksiköt ovat jo jonkin aikaa tutkineet erilaisia oliivinviljelyn tukijärjestelmän uudistamista koskevia ehdotuksia.

Kuivatut rehut

258. Kuivattuihin rehuihin kuuluu runsaasti valkuaisaineita (vähintään 15 prosenttia) sisältäviä tuotteita, jotka saadaan keinotekoisesti (dehydratoimalla) tai luonnollisesti (auringossa) kuivaamalla sinimailasesta, palkokasveista ja tietyistä heinäkasveista.

259. Seuraavassa taulukossa esitetään tuotannon kehitys tukihakemusten perusteella.

Kuivarehun tuotanto (15 jäsenvaltion unioni) ⁽¹⁾

(tuhatta tonnia)

Rehut	1992/1993	1993/1994	1994/1995	1995/1996	1996/1997
Dehydratoidut rehut	4 236	4 576	4 468	4 070	3 818
Aurinkokuivatut rehut	446	420	455	402	253
Yhteensä	4 682	4 996	4 923	4 473	4 071

⁽¹⁾ Vuoteen 1994/1995 asti 12 jäsenvaltion unioni.

260. Kuivattujen rehujen tuotannon lisääntyminen 1990-luvun alussa kasvatti talousarviokustannuksia. Tämän vuoksi komissio teki neuvostolle ehdotuksen kuivarehualan uudistamisesta markkinointivuodesta 1995/1996 alkaen.

261. Neuvoston hyväksymän uudistuksen (asetus (EY) N:o 603/1995, annettu 2 päivänä helmikuuta 1995) pääpiirteet ovat seuraavat:

- 1) aikaisemmin maksetun muuttuvan tuen korvaaminen kiinteällä tuella, jonka määrä on 68,83 ecua tonnilta dehydratoitua rehua ja 38,64 ecua tonnilta aurinkokuivattua rehua,
- 2) taattujen enimmäismäärien (TEM) käyttöönotto:
 - a) 4,349 miljoonaa tonnia dehydratoitua rehua (4,412 miljoonaa tonnia Ruotsin, Suomen ja Itävallan liittymisen jälkeen),
 - b) 443 500 tonnia aurinkokuivattua rehua.

Nämä taatut enimmäismäärät jaetaan taattuihin kansallisiin määriin (TKM), jotka myönnetään jäsenvaltioille niiden viitemarkkinointivuosien 1992/1993 ja 1993/1994 aikana tuetun keskimääräisen tuotannon perusteella. Jos TEM:t ylittyvät, tukia vähennetään varattujen talousarviomäärärahojen ylittymisen välttämiseksi; ylityksiä arvioitaessa ensimmäiset 5 prosenttia koskevat erotuksetta kaikkia jäsenvaltioita; sen jälkeen vastuu siirtyy kansalliselle tasolle,

- 3) valvonnan lisääminen yhdennetyn valvontajärjestelmän avulla, jota sovelletaan peltokasvien viljelyyn ja kotieläintalouteen kaikkien kuivarehun tuotantoon käytettyjen viljelylohkojen tunnistamiseksi ja päällekkäisten tukien aiheettoman kertymisen torjumiseksi.

262. Markkinointivuosi 1996/1997 oli uuden markkinajärjestelyn toinen soveltamisvuosi. Sen aikana tukea myönnettiin 3 817 894 tonnista (dehydratoitua rehua, 87 prosenttia TEM:stä) ja 252 823 tonnista (aurinkokuivattua rehua, 57 prosenttia TEM:stä).

Palkokasvit (kahviherneet, virnat ja linssit)

263. Vuonna 1989 annetulla asetuksella (ETY) N:o 762/89 otettiin käyttöön erityinen palkokasveja koskeva toimenpide, johon sisältyy taattuun enimmäismäärään liittyvä hehtaarituki. Kyscisen

toimenpiteen soveltamista on jatkettu useaan kertaan, viimeksi vuonna 1996 asetuksella (EY) N:o 1577/1996.

264. Hehtaarituen määrä on 181 ecua ja taattu enimmäispinta-ala on 400 000 hehtaaria. Taatun enimmäispinta-alan ylittymisestä seuraa tuen suhteellinen vähentäminen kyseisen markkinointivuoden aikana.

265. Palkokasvien viljelyala vuonna 1996/1997 oli 550 000 hehtaaria. Taatun enimmäismäärän ylittyminen aiheutti tuen mukauttamisen, jolloin sen määräksi vahvistettiin 131,69 ecua hehtaarilta. Markkinointivuonna 1997/1998 arvioitu viljelyala on 500 000 hehtaaria.

Hedelmät ja vihannekset

Tuoreet hedelmät ja vihannekset

Alan maailmantilanne

266. Maailman tuoreiden hedelmien ja vihannesten tuotanto kasvaa tasaisesti. Tuotanto oli vuonna 1995 lähes 890 miljoonaa tonnia, mikä merkitsi 1,0 prosentin kasvua vuodesta 1994 ja 8,9 prosentin kasvua ajanjakson 1989–1991 ⁽¹⁾ keskimääräisestä tuotannosta. Vihannesten (melonit mukaan lukien) osuus kokonaistuotannosta oli 55 prosenttia. Yhteisö oli vuonna 1995 lähes 102 miljoonan tonnin tuotannollaan maailman kolmanneksi suurin tuottaja Kiinan (169 miljoonaa tonnia) ja Intian (104 miljoonaa tonnia) jälkeen ennen Yhdysvaltoja (64 miljoonaa tonnia), Brasiliaa (39 miljoonaa tonnia) ja Turkkiä (32 miljoonaa tonnia). Maailmantuotannon tärkeimpiä tuotteita olivat tomaatit (78 miljoonaa tonnia vuonna 1995), appelsiinit (58 miljoonaa tonnia), omenat (50 miljoonaa tonnia) ja sipulit (32 miljoonaa tonnia).

267. Sitrushedelmien tuotanto maailmassa oli markkinointivuonna 1996/1997 ⁽²⁾ ensimmäisten arvioiden mukaan lähes 85 miljoonaa tonnia eli nousua oli tapahtunut 1,3 prosenttia markkinointivuodesta 1995/1996, 10 prosenttia markkinointivuodesta 1993/1994 ja 87 prosenttia markkinointivuosien 1971/1972–1975/1976 keskiarvosta. Arviolta 8 miljoonan tonnin tuotannollaan yhteisö oli markkinointivuonna 1996/1997 maailman kolmanneksi suurin tuottaja yhdessä Kiinan kanssa (7,9 miljoonaa tonnia) Brasilian (17,7 miljoonaa tonnia) ja Yhdysvaltojen (17,5 miljoonaa tonnia) jälkeen ennen Meksikoa (4 miljoonaa tonnia) ja Egyptiä (2,5 miljoonaa tonnia).

⁽¹⁾ Lähde: *FAO Production Yearbook* Vol. 49, 1995.

⁽²⁾ Lähde: *FAO Agrumes frais et transformés, statistiques annuelles*, 1997.

Markkinointivuosiin 1971/1972–1975/1976 verrattuna Kiinan osuus (1.6 prosentista 9.3 prosenttiin) ja Brasilian osuus (13 prosentista 21 prosenttiin) maailmantuotannosta on keskimäärin kasvanut voimakkaasti ja yhteisön osuus (14 prosentista 9.4 prosenttiin). Yhdysvaltojen osuus (27 prosentista 21 prosenttiin) ja Japanin osuus (8.5 prosentista 1.9 prosenttiin) vähentynyt.

Kansainvälinen kauppa

268. Hedelmien ja vihannesten kansainvälisen kaupan laajuus vaihtelee tuotteittain. Viennin perusteella kansainvälisen kaupan osuus maailmantuotannosta ajanjaksolla 1993–1995 oli sitruunoiden osalta keskimäärin 13 prosenttia, appelsiinien ja pienten sitrushedelmien osalta 11 prosenttia, päärynöiden osalta 11 prosenttia, sipulien osalta 9,6 prosenttia, omenoiden osalta 9,4 prosenttia, persikoiden osalta 8,3 prosenttia ja 3,8 prosenttia tomaattien osalta. Vuonna 1995 yhteisön viennin osuus kansainvälisestä kaupasta oli sitruunoiden osalta 15 prosenttia, appelsiinien ja pienten sitrushedelmien osalta 11 prosenttia, omenoiden osalta 8,8 prosenttia, tomaattien osalta 7,8 prosenttia ja päärynöiden osalta 6,3 prosenttia.

269. Yhteisöllä on alijäämää tuoreiden hedelmien ja vihannesten osalta. Viennin osuus vuonna 1996 oli 86 prosenttia vihannesten, 53 prosenttia sitrushedelmien ja 44 prosenttia muiden hedelmien tuonnista. Alijäämä kasvoi vuosien 1995 (–2,5 miljoonaa tonnia) ja 1996 (–2,6 miljoonaa tonnia) välillä, kun viennin vaihtelu (+9,1 prosenttia vihannesten osalta, –2,9 prosenttia sitrushedelmien osalta ja +21 prosenttia muiden hedelmien osalta) ei korvannut tuonnin kasvua (+1,3 prosenttia vihannesten osalta, +11 prosenttia sitrushedelmien osalta ja +7,0 prosenttia muiden hedelmien osalta).

Yhteisön markkinat

270. Yhteisön omenatuotanto oli markkinointivuonna 1996/1997 lähes 9 miljoonaa tonnia ja kasvoi siten 6,2 prosenttia vuodesta 1995/1996. Tästä keskimääräisestä kehityksestä huolimatta yksittäisten jäsenvaltioiden tilanteet olivat hyvin erilaiset: tuotanto kasvoi voimakkaasti (+45 prosenttia) Saksassa ja Luxemburgissa (+33 prosenttia) ja väheni voimakkaasti Belgiassa (–42 prosenttia) ja Alankomaissa (–22 prosenttia), muissa jäsenvaltioissa tilanteet vaihtelivat (–11 prosentista +14 prosenttiin). Tämä tuotannon kehitys kuvastuu ainakin osittain ”pilottituotteiden” tuotantohintojen kehitykseen. Näiden tuotteiden perus- ja ostohinnat vahvistaa neuvosto. Markkinointivuonna 1996/1997 hinnat nousivat markkinointivuodesta 1995/1996 Ranskassa (+16 prosenttia huonon markkinointivuoden 1995/1996 jälkeen), Belgiassa (+3,7 prosenttia) ja Alankomaissa sekä laskivat voimakkaasti Kreikassa (–22 prosenttia) ja Saksassa (–16 prosenttia). Yhteisön tasolla lasku oli keskimäärin 12 prosenttia. Tämä tuotannon ja hintojen kehitys kuvastaa markkinoilta vedettyjen tuotteiden määrien kasvua 2,4 prosentista (markkinointivuonna 1995/1996) 3,9 prosenttiin yhteisön tuotannosta.

271. Yhteisön *päärynöiden* tuotanto oli markkinointivuonna 1996/1997 yli 2,9 miljoonaa tonnia eli kasvoi 6,6 prosenttia vuodesta 1995/1996 ja 6,8 prosenttia markkinointivuosien 1991/1992–1995/1996 keskimääräisestä tuotannosta. Kasvu oli erityisesti Espanjan (+26 prosenttia markkinointivuodesta 1995/1996), Ranskan (+10 prosenttia) ja Italian (+9,4 prosenttia) ansiota. Tuotantohinnat laskivat yhteisössä markkinointivuonna 1996/1997 keskimäärin 3,5 prosenttia markkinointivuodesta 1995/1996, mutta vaihtelivat huomattavasti jäsenvaltioittain (Tanskan +26 prosentista Espanjan –34 prosenttiin). Markkinoilta vedettyjä tuotteita oli 6,1 prosenttia tuotannosta, kun vastaava määrä markkinointivuonna 1995/1996 oli 1,8 prosenttia.

272. *Persikoiden* tuotanto oli markkinointivuonna 1996 keskimääräinen (+19 prosenttia vuodesta 1995, mutta ainoastaan +1,8 prosenttia verrattuna markkinointivuosien 1991–1995 keskimääräiseen tuotantoon), yhteisön keskimääräiset tuotantohinnat pysyivät aiemmalla tasolla (–0,2 prosenttia vuodesta 1995, mutta –26 prosenttia Italiassa ja +29 prosenttia Portugalissa) ja markkinoilta poisvedettyjen tuotteiden määrä oli huomattava (16 prosenttia tuotannosta).

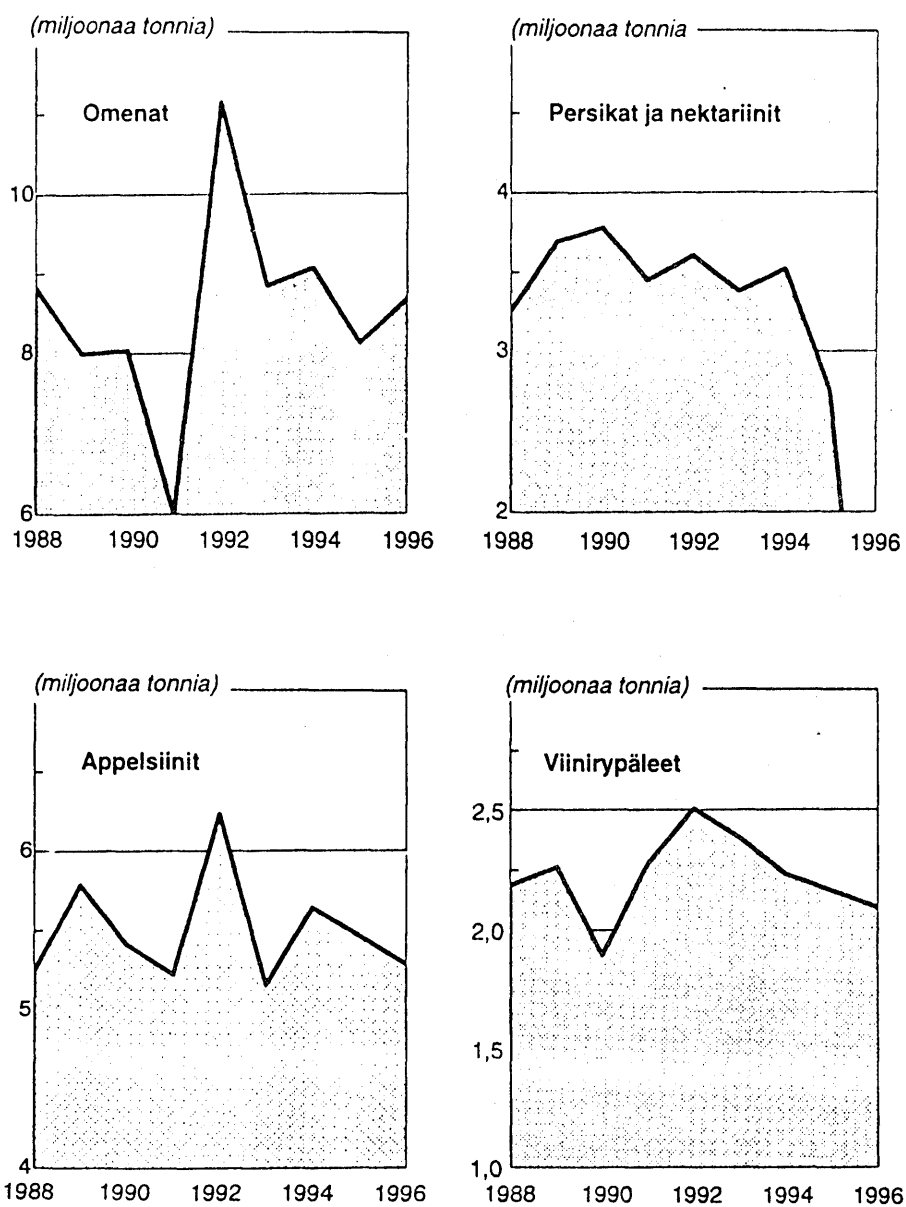
273. Käytettävissä olevien tietojen mukaan *syötäväksi tarkoitettujen viinirypäleiden* tuotanto kasvoi markkinointivuonna 1996 noin 14 prosenttia vuodesta 1995. Tuotannon vaihtelut johtuivat pääasiasta Italiasta, joka yksinään tuottaa 64 prosenttia yhteisön viinirypäleistä. Tuotantohinnat olivat edelleen nousussa kuudetta markkinointivuotta peräkkäin (+5,7 prosenttia yhteisössä vuodesta 1995, mutta –14 prosenttia Italiassa). Markkinoilta vedettyjen tuotteiden määrä oli edelleen vähäinen (0,5 prosenttia tuotannosta).

274. *Aprikoosien* tuotanto elpyi markkinointivuonna 1996 (+36 prosenttia vuoden 1995 heikosta tuotannosta). Yhteisön tuotantohinnat laskivat 17 prosenttia, ja tästä yleisestä kehityksestä huolimatta hinnat laskivat Ranskassa 35 prosenttia ja nousivat 11,6 prosenttia Portugalissa. Markkinoilta vedettyjen tuotteiden määrä kasvoi, mutta jäi alle 3,6 prosenttiin tuotannosta.

275. *Sitruhedelmien* alalla markkinointivuosien 1995/1996 ja 1996/1997 kaikkia tietoja ei ole vielä käytettävissä. Yhteisön *appelsiinien* tuotannon voidaan havaita vakiintuneen 5,3 miljoonaan tonniin, kun se oli 5,6 miljoonaa tonnia markkinointivuonna 1994/1995. *Sitruunoiden* tuotanto oli kasvussa kahden heikon markkinointivuoden jälkeen ja oli markkinointivuonna 1996/1997 1,3 miljoonaa tonnia, joka oli kuitenkin vähemmän kuin markkinointivuosina 1991/1992–1995/1996 keskimäärin (1,4 miljoonaa tonnia). *Mandariinien* ja *klementiinien* tuotanto oli sitä vastoin laskussa: mandariinien tuotanto laski 6,1 prosenttia ja klementiinien tuotanto 12 prosenttia markkinointivuodesta 1995/1996. Yhteisön keskimääräinen tuotantohinta oli markkinointivuosina 1995/1996–1996/1997 laskussa appelsiinien osalta (–13 prosenttia) ja mandariinien osalta (–6,6 prosenttia), pysyi samalla tasolla klementiinien osalta (+0,7 prosenttia) ja nousi sitruunoiden osalta (+3,1 prosenttia). Markkinoilta vedettyjen tuotteiden määrä oli markkinointivuonna 1996/1997 laskussa markkinointivuoteen 1995/1996 verrattuna. Markkinoilta vedettyjä appelsiineja oli 2,0 prosenttia, mandariineja 0,9 prosenttia, klementiinejä 0,6 prosenttia ja sitruunoita 0,3 prosenttia yhteisön tuotannosta.

Hedelmät

Sato

Lähde: Euroopan komissio, maatalouden pääosasto.

Kuvio 9

276. *Kukkakaalien* tuotannosta ei ole ollut saatavilla kaikkia tietoja moneen markkinointivuoteen. Markkinointivuonna 1996/1997 tuotannon voidaan havaita pysyneen vakaana Italiassa (–1,0 prosenttia) ja vähentyneen tuntuvasti Ranskassa (–12 prosenttia) markkinointivuoteen 1995/1996 verrattuna. Tuotantohinnat olivat kyseisenä markkinointivuotena voimakkaassa laskussa kaikissa jäsenvaltioissa (Espanjan –14 prosentista Portugalin –34 prosenttiin) Tanskaa lukuun ottamatta (+1,4 prosenttia) ja markkinoilta vedettyjen tuotteiden määrät nousivat huomattavasti vuodesta 1995/1996 (+47 prosenttia).

277. *Tomaatteja* koskevista tiedoista on osa saatavilla ja niiden mukaan markkinointivuonna 1996/1997 tuotanto kasvoi Kreikassa (+11 prosenttia), Espanjassa (+34 prosenttia) ja Italiassa (+26 prosenttia) sekä laski Belgiassa (–17 prosenttia) markkinointivuodesta 1995/1996. Yhteisön keskimääräiset tuotantohinnat nousivat 17 prosenttia ja markkinoilta vedettyjen tuotteiden määrä kasvoi voimakkaasti (+83 prosenttia), mutta pysyi kuitenkin edelleen merkityksettömänä (alle 1 prosenttia tuotannosta).

Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa

278. Markkinointivuonna 1997/1998 sovelletaan ensimmäistä kertaa uudistettua yhteistä markkinajärjestelyä (YMJ), jonka neuvosto hyväksyi vuonna 1996. Uusi YMJ tuli voimaan 1. tammikuuta 1997 ja sen soveltamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä alettiin vähitellen panna täytäntöön vuonna 1997.

279. Komissio hyväksyi ensin tuottajaorganisaatioiden hyväksymistä ja esihyväksymistä koskevat edellytykset sekä tuottajaorganisaatioille tarkoitetun käynnistystuen myöntämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Sen jälkeen komissio hyväksyi toimintaohjelmien ja toimintarahastojen sekä interventiojärjestelmän soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Lopuksi se päätti sitrushedelmien jalostustukijärjestelmän soveltamista koskevista säännöistä.

280. Komissio hyväksyi myös uudistuksen mukaisesti jalostetun parsan alaa koskevien erityistoimenpiteiden soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt sekä markkinointivuosina 1997/1998, 1998/1999 ja 1999/2000 korjatuille hasselpähkinäsadoille tarkoitetun kiinteän tuen soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

281. Vuonna 1996 tehdyn sopimuksen mukaisesti neuvosto hyväksyi YMJ:n uudistuksen yhteydessä omena-, päärynä-, persikka- ja nektariinipuiden viljelyaloja koskevan raivausohjelman. Ohjelma koskee enintään 20 000 hehtaarin viljelyaloja yhtä lailla sekä omena- ja päärynäpuiden että persikka- ja nektariinipuiden osalta. Siihen sisältyy mahdollisuus, jonka mukaan näiden viljelyalojen alkuperäistä jakautumista jäsenvaltioiden kesken voi mukauttaa myöhemmin hakemusten todellisen määrän huomioon ottamiseksi.

282. Jotta maan liiallinen viljelykäytöstä poistaminen ei aiheuttaisi talousarvioon liittyviä ongelmia, komissio vahvisti markkinointivuodeksi 1997/1998 interventiokynnykset tomaateille (360 000 tonnia), kukkakaalille (111 300 tonnia), omenoille (387 300 tonnia), persikoille (272 400 tonnia), nektariineille (89 800 tonnia), meloneille (176 600 tonnia), vesimeloneille (197 400 tonnia), viinirypäleille (162 200 tonnia), sitruunoille (93 500 tonnia), appelsiineille (408 500 tonnia), satsumille (23 300 tonnia), mandariineille (36 000 tonnia) ja klementiineille (133 400 tonnia).

283. Komissio vahvisti tomaattien, kirsikoiden, kurkkujen, appelsiinien, mandariinien, sitruunoiden ja viinirypäleiden osalta markkinointivuonna 1997/1998 sovellettavat käynnistysmäärät Uruguayn kierroksen monenvälisissä neuvotteluissa tehtyjen sopimusten (GATT-sopimukset) sisältämän erityisen suojalausekkeen mukaisesti.

284. Portugalin viranomaisten pyynnöstä neuvosto pidensi 30. syyskuuta 1999 asti toimintaohjelmaa, joka koskee hedelmiä ja vihanneksia koskevien yhteisön sääntöjen soveltamisen parantamista ja kyseisten voimassa olevien sääntöjen valvonnan lujittamista Portugalissa.

285. Komissio pidensi Kiinasta peräisin olevan valkosipulin tuonnin kehysmekanismia vuodella.

286. Turkista tuotaviin hasselpähkinöihin sovellettavaa yhteisön tariffikiintiötä nostettiin 25 000 tonnista 34 060 tonniin vuodeksi 1997, jotta voitiin ottaa erityisesti huomioon uusien jäsenvaltioiden ja Turkin väliset kyseistä tuotetta koskevat kauppajärjestelmät.

287. Kyproksesta tuotaville appelsiineille vahvistettiin erityinen tulohinta kiintiön mahdollistamissa rajoissa.

288. Vientitukijärjestelmää muutettiin vientitukien mukauttamiseksi paremmin markkinoiden todellisiin tarpeisiin.

Hedelmä- ja vihannesjalosteet

Maailmanmarkkinat ja yhteisön markkinat

289. Hedelmä- ja vihannesjalosteiden alasta on edelleen saatavilla ainoastaan hajanaisia tietoja. Yhteisön osalta tiedot koskevat lähes yksinomaan jalostustukea saavia tuotteita.

290. *Jalostettaviksi tarkoitettujen tomaattien maailmantuotanto oli noin 25,8 miljoonaa tonnia markkinointivuonna 1996/1997 eli 1,0 miljoonaa tonnia enemmän kuin vuonna 1995/1996. Tänä viimeisimpänä markkinointivuonna maailman kolmen tärkeimmän tuottajan tuotannon voidaan havaita kehittyneen eri tavalla: Yhdysvalloissa tuotanto oli vakiintuneella tasolla (10,3 miljoonaa tonnia markkinointivuonna 1996/1997, kun se vuonna 1995/1996 oli 10,2 miljoonaa tonnia),*

yhteisössä tuotanto oli kasvussa (7,9 miljoonaa tonnia 6,8) ja Turkissa tuotanto laski noin 8 prosenttia (1,7 miljoonaa tonnia).

291. Yhteisön tuotannon kasvu on tomaattitiivisteeseen (+0,7 miljoonaa tonnia eli +16,5 prosenttia) ja muiden tuotteiden (+0,3 miljoonaa tonnia eli +37 prosenttia) tuotannon kasvun ansiota. Yhteisössä tuotetuista 7,9 miljoonasta tonnista jalostustukeen oikeuttaviksi tuotteiksi jalostetuista tomaateista ainoastaan 6,3 miljoonaa tonnia eli 80 prosenttia todella sai yhteisön tukea (6,2 miljoonaa tonnia markkinointivuonna 1995/1996). Noin kaksi kolmannesta tästä tuesta käytetään tomaattitiivisteeseen valmistukseen. Muista tukea saaneista tuotteista laskua voidaan havaita kuorittujen tomaattien osalta.

292. Markkinointivuonna 1996/1997 voitiin havaita, että tomaattitiivisteeseen ja kuorittujen tomaattien maailmanhinnat laskivat noin 25 prosenttia, Turkin varastoja myytiin erityisesti Venäjälle sekä Yhdysvaltojen tomaattitiivistevarastot ja Italian kuorittujen tomaattien varastot olivat suuret.

293. Markkinointivuonna 1997/1998 tuotannon odotetaan vähenevän sekä yhteisössä että muualla maailmassa.

294. Lähes 494 000 tonnia persikoita jalostettiin *sokeriliemeen ja/tai omaan liemeen säilötyksi persikoiksi* yhteisössä markkinointivuonna 1996/1997, kun vastaava jalostettu määrä edellisenä markkinointivuonna oli noin 470 000 tonnia. Kreikka oli edelleen yhteisön tärkein tuottaja (60 prosenttia kokonaistuotannosta) ennen Espanjaa (26 prosenttia) ja Italiaa (11 prosenttia). Yhteisö vei kyseistä tuotetta noin 150 000 tonnia.

295. *Sokeriliemeen ja/tai omaan liemeen säilötyksi päärynöiksi* jalostettujen Williams- ja Rochapäärynöiden tuotanto yhteisössä nousi yli 126 000 tonniin markkinointivuonna 1996/1997, kun vastaava jalostettu määrä edellisenä markkinointivuonna oli vajaat 125 000 tonnia. Italia oli edelleen yhteisön tärkein tuottaja (47 prosenttia kokonaistuotannosta) ennen Espanjaa (30 prosenttia) ja Ranskaa (17 prosenttia). Yhteisön tuotanto kyseisten tuotteiden osalta oli alijäämäinen: vuonna 1996 lopputuotteiden vienti oli 9 300 tonnia ja tuonti 33 000 tonnia.

Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa

296. Tätä alaa koskeva yhteinen markkinajärjestely käsittää periaatteessa kaikki hedelmä- ja vihannesjalosteet. Yhteisön tuki keskittyy kuitenkin tiettyihin tuotteisiin: persikoihin, päärynöihin, tomaatteihin, luumuihin, kuivattuihin viikunoihin ja ananaksiin (jalostustuki edellyttäen, että tuottaja noudattaa vähimmäishintaa), kuivattuihin viinirypäleisiin ja viikunoihin (interventio ja varastointituki markkinointivuoden lopussa, näiden ohella hehtaarituki kuivatuille viinirypäleille) ja sieniin (tullivapaat kiintiöt). Lisäksi voimassa on vähimmäistuontihintajärjestelmä kuivattujen viinirypäleiden ja eräiden kirsikkajalosteiden osalta sekä eräiden sellaisten marjojen osalta, jotka

tulevat tietyistä Keski- ja Itä-Euroopan maista. Baltian maat mukaan lukien. Jalostukseen tarkoitettujen vadelmien ja kuivattujen viinirypäleiden osalta toteutetaan myös erityistoimenpiteitä tuotteen laadun parantamiseksi ja kaupan pitämisen edistämiseksi.

297. YMJ:n uudistusta, josta päätettiin vuonna 1996, alettiin soveltaa 1. tammikuuta 1997. Uudistus edellytti jalostustukijärjestelmän sekä tomaattijalosteita koskevan kiintöjärjestelmän soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen mukauttamista.

298. Niin kutsutun hintapaketin yhteydessä tehdyn sopimuksen mukaisesti neuvosto muutti Ranskalle tomaattijalosteita koskevan tukijärjestelmän nojalla myönnetyn kiintön tuotejakaumaa.

299. Markkinointivuonna 1997/1998 vähimmäistuottajahinta säilyi samana edellisvuoteen verrattuna tomaatteja (-2,0 prosenttia) ja persikoita (-2,0 prosenttia) lukuun ottamatta. Jalostustuki väheni tomaattien osalta 9,6 prosenttia, sokeriliemeen ja/tai omaan liemeen säilöttyjen persikoiden osalta 6,2 prosenttia, sokeriliemeen ja/tai omaan liemeen säilöttyjen Williams- ja Rocha-päärynöiden osalta 14 prosenttia, ananassäilykkeiden osalta 7,8 prosenttia ja luumujen osalta 2,7 prosenttia. Tämä kehitys liittyi raaka-aineiden hintakehitykseen kolmansissa maissa ecuna ilmaistuna. Päärynöiden osalta tuen pienenemistä pahensi takuukynnyksen ylittyminen.

300. Kuivattujen viinirypäleiden osalta hehtaarituen määrä oli edelleen 2 785 ecua. Tätä tukea maksetaan ainoastaan tietyt tuotokseen liittyvät perusteet täyttävälle erikoisviljelyalalle.

301. Yhteisö ja Turkki ovat sopineet muuttavansa yhteisöön tuotaviin Turkista peräisin oleviin tomaattitiivisteisiin sovellettavaa tuontijärjestelmää. Tätä uutta järjestelmää alettiin soveltaa 1. syyskuuta 1997. Järjestelmä sisältää puolivuositaitset 15 000 tonnin tariffikiintiöt, jotka on vapautettu tullimaksuista. Ajanjaksoa 1. syyskuuta-31. joulukuuta 1997 varten säädettiin erityistoimenpiteistä.

302. Yhteisö alkoi soveltaa sovittua aiemmin, 1. kesäkuuta 1997 alkaen, Bulgariasta, Unkarista, Puolasta, Romaniasta, Slovakiasta ja Tšekin tasavallasta peräisin olevien marjojen tuontiin sovellettavaa uutta vähimmäistuontihintajärjestelmää, josta oli sovittu Eurooppa-sopimusten lisäpöytäkirjoja koskevissa neuvotteluissa. Uudessa järjestelmässä vähimmäistuontihintoja sovelletaan pysyvästi eikä enää tilapäisesti komission päätöksestä. Vanhaa järjestelmää sovelletaan kuitenkin edelleen Baltian maista tuotaviin tuotteisiin.

303. Vientitukea mukautettiin dollarin kurssimuutosten huomioon ottamiseksi.

Banaaniala

304. Banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn ⁽¹⁾ neljän ensimmäisen soveltamisvuoden jälkeen markkinoiden avautumisen kaksi päävaikutusta ovat:

⁽¹⁾ Asetus (ETY) N:o 404/1993, annettu 13 päivänä helmikuuta 1993 (EYVL L 47, 25.2.1993, s. 1).

- suuntaus hintojen lähentymiseen
- alkuperien monipuolistuminen.

305. Kolme pääasiallista ryhmää huolehtii banaanitoimituksista (ks. taulukko s. 81):

- yhteisön tuotantoalueet (markkinaosuus 17 prosenttia)
- AKT-valtiot (20 prosenttia)
- Etelä- ja Väli-Amerikan valtiot (63 prosenttia).

306. Yhteisen markkinajärjestelyn mukaisesti Euroopan unioni on asettanut erilaisia velvoitteita näille kolmelle toimittajaryhmälle (ks. taulukko s. 81):

- yhteisön tuotanto: tasaustuki enintään 854 000 tonniin asti ja tuet rakennerahastoista;
- AKT-banaanit: tuonti tullitta 857 700 tonniin asti jaoteltuna perinteisesti toimittajina olleiden AKT-valtioiden mukaisesti;
- banaanit muista kolmansista maista kuin perinteisistä AKT-valtioista: 2 553 miljoonan tonnin tariffikiintiö (EU-15), josta peritään tullimaksuna 75 ecua tonnilta; mainitun kiintiön rajoissa 90 000 tonnia on varattu muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuontiin tullitta.

307. Hintojen lähentyminen yhdentyneillä markkinoilla on laskenut yhteisössä tuotettujen banaanien hintoja. Jotta tämän yhteisen markkinajärjestelyn vaikutus tasaantuisi, tuottajaryhmittymät saavat tukea, jolla katetaan vuonna 1991 neljän tuotantoalueen osalta vahvistetun keskimääräisen kiinteän viitetulon ja kyseisen vuoden aikana saadun keskimääräisen tuotantotulon välinen erotus. Vuoden 1996 aikana kaupan pidettyjen banaanien osalta tasaustuen määrä ⁽¹⁾ oli 29 ecua 100 kilogrammalta ja lisätuen määrä 3,8 ecua 100 kilogrammalta. Lisätuen määrä Portugalin ja Guadeloupen banaanien osalta oli 5,9 ecua 100 kilogrammalta, ja kaupan pidettyjen banaanien määrä oli 684 605 tonnia.

308. Vuonna 1996 tasaustuen kustannukset lisääntyivät ja olivat 203 miljoonaa ecua, sillä vuoden 1996 hinnat olivat melko alhaiset ja kaupan pidetyt määrät kasvoivat (+4 prosenttia vuosien 1995 ja 1996 välillä). Vuonna 1995 tasaustuen kustannukset olivat 180 miljoonaa ecua.

309. Yhteisön tuotannon odotetaan kasvavan vuonna 1997. Ensimmäisten arvioiden mukaan yhteisössä kaupan pidettävien banaanien määrä on noin 790 000 tonnia, kun se vuonna 1996 oli 685 000 tonnia.

310. Vuonna 1996 perinteisten AKT-banaanien tuonnin määrä oli 733 000 tonnia, kun otetaan huomioon alueella esiintyneistä trooppisista hirmumyrskyistä kärsineet tuotteet. Vuonna 1997 tuonnin määrän odotetaan olevan noin 700 000 tonnia.

⁽¹⁾ Asetus (EY) N:o 898/1997, annettu 20 päivänä toukokuuta 1997 (EYVL L 128, 21.5.1997, s. 12).

Banaanialan yhteinen markkinajärjestely – markkinoiden hankinnan pääasialliset menetelmät

Alkuperä	Valine	Tulli (3 ja 4 kohdan osalta)	Enimmäismäärä (nettopainotonna)
1. EU	Tasaustuki		854 000
Kanariansaaret			420 000
Guadeloupe			150 000
Martinique			219 000
Madeira ja muut			50 000
Kreetta, Laconia			15 000
2. Perinteiset AKT-valtiot	Maakohtaiset määrät	Tullitta	857 700
3. Muut alkuperät kuin 1 ja 2:	Tariffikiintiöt	75 ecua tonnilta	2 200 000 ⁽¹⁾
3.a) Muut kuin perinteiset AKT-valtiot	Osakiintiö	Tullitta	90 000
	Jaettu maakohtaisesti		
3.b) Puitesopimuksen maat	Prosenttimääräinen osakiintiö	75 ecua tonnilta	
Kolumbia	21		
Costa Rica	23-40		
Venezuela	3		
Nicaragua	2		
3.c) Muut		75 ecua tonnilta	
4. Kaikki alkuperät tariffikiintiön lisämäärien osalta	Ei kiintiötä	850 ecua tonnilta, -20% kuudessa vuodessa	Ei rajoituksia
4.a) AKT-valtiot 2 ja 3.a) kohdan lisäksi		Täysimääräisestä tullista vähennetään 100 ecua tonnilta	
4.b) Muut		Heinäkuuhun 1997 asti 793 ecua tonnilta	

⁽¹⁾ Vuosina 1995, 1996 ja 1997 tariffikiintuo korotettiin 2,553 miljoonaan tonniin laajenemisen vuoksi.

311. Kolmansien maiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin vuoden 1997 tariffikiintiö vahvistettiin 2 553 000 tonniksi eli sitä korotettiin 353 000 tonnilla Itävallan, Suomen ja Ruotsin unioniin liittymisen huomioonottamiseksi. Kuten vuonna 1996, komission oli vahvistettava kyseinen tariffikiintiön korotus, koska neuvosto ei ollut vielä tehnyt päätöstä sille huhtikuussa 1995 esitetystä ehdotuksesta ⁽¹⁾. Jäsenvaltiot eivät ole vieläkaan päässeet yhteisymmärrykseen erityisesti laajenemisen seurauksena tehtävistä mukautuksista, joten neuvosto ei ole tehnyt päätöstä yhteisen markkinajärjestelyn muuttamista koskevista eri ehdotuksista ⁽²⁾.

312. Banaanialan yhteisestä markkinajärjestelystä on tehty valitus Maailman kauppajärjestölle. Sen jätti vuoden 1995 lopussa neljästä maasta koostuva ryhmä (Yhdysvallat, Guatemala, Honduras

⁽¹⁾ KOM(95) 115, (EYVL C 136, 3.6.1995).

⁽²⁾ KOM(95) 114, muutettu asiakirjalla KOM(96) 37 (EYVL C 92, 23.3.1996) ja täydennetty asiakirjalla KOM(96) 82 (EYVL C 121, 25.4.1996).

ja Meksiko), johon on sittemmin liittynyt Ecuador, joka tuli WTO:n jäseneksi vuonna 1996. Paneelin selvityksessä tuomittiin useita markkinajärjestelyyn sisältyviä määräyksiä. Tuomio vahvistettiin syyskuussa 1997 valituselimestä.

Viini

313. Yhteisön viinintuotanto väheni asteittain ajanjaksona 1993/1994–1995/1996 3,4 miljoonasta hehtolitrasta 3,3 miljoonaan hehtolitraan ja alkuperäinen pinta-ala väheni arviolta 4 prosenttia. Merkittävimmät muutokset on todettu Kreikassa (–18 prosenttia), Espanjassa (–6 prosenttia) ja Italiassa (–4 prosenttia). Vähentäminen johtuu pääasiassa komission vuodesta 1988 asti toteuttamasta raivauspolitiikasta. Raivatun kokonaispinta-alan arvioidaan itse asiassa nousseen 490 000 hehtaariin ajanjaksolla 1988–1996 (väliaikaiset tiedot). Kyseistä järjestelmää on jatkettu viinivuoteen 1997/1998 asti.

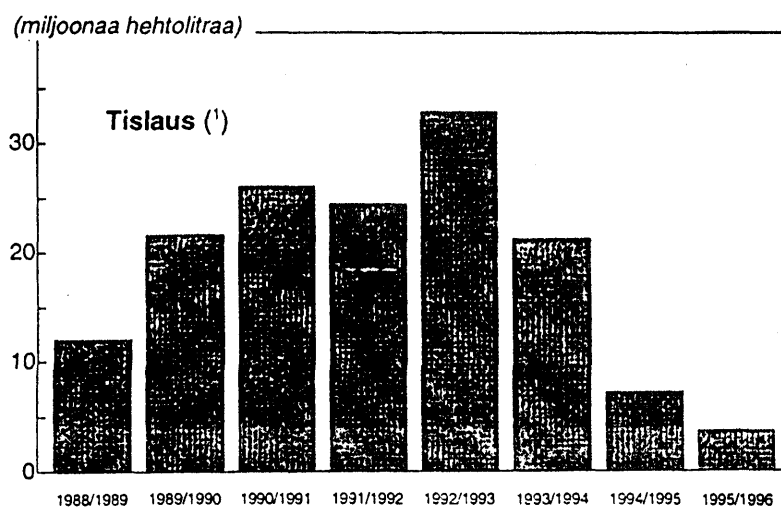
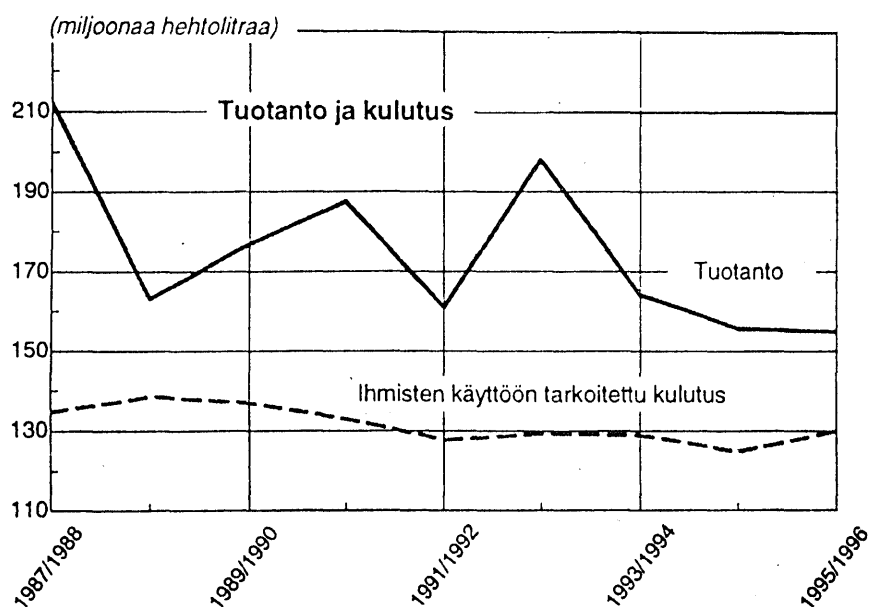
314. Samana ajanjaksona viinintuotannossa on satojen osalta esiintynyt yllättäviä muutoksia kansallisella tasolla, kun tuotanto laski yhteisön tasolla viinivuosien 1993/1994 ja 1994/1995 välillä 46,3 hehtolitrasta/hehtaari 45,7 hehtolitraan/hehtaari. Vaikka tarkkoja tietoja ei ole saatavilla, tuotannon voidaan todeta laskeneen lisää viinivuonna 1995/1996. Vaikka pinta-alat ovat pienentyneet vain hieman, tuotanto on itse asiassa vähentynyt merkittävästi.

315. Euroopan unioni on maailman johtava viinitalousalue, jonka tuotannon osuus on keskimäärin 60 prosenttia ja kulutuksen osuus 55 prosenttia koko maailman vastaavista luvuista. Vuoden 1995 osalta kyseiset luvut olivat 62 prosenttia ja 60 prosenttia. Muut tärkeimmät tuottajat ovat tuotannon määrän mukaan alenevassa järjestyksessä Argentiina, Yhdysvallat, Itä-Euroopan maat yhteensä (Bulgaria, Unkari, Romania, entinen Jugoslavia, Tšekin tasavalta ja Slovakia), entinen Neuvostoliitto (11 viininviljelymaata) ja Etelä-Afrikka.

316. Maailman viinintuotanto on noin 250 miljoonaa hehtolitraa (vuosina 1993–1995 keskimäärin) ja vuotuinen kulutus on noin 217 miljoonaa hehtolitraa (vuosina 1993–1995 keskimäärin). Maailman viiniylijäämä, joka on noin 30 miljoonaa hehtolitraa, käytetään lähinnä elintarvikealkoholin tuotantoon. Jos ei oteta huomioon yhteisön sisäistä kauppaa, joka on noin 30 miljoonaa hehtolitraa (12 prosenttia maailmantuotannosta), kansainvälinen viinikauppa on noin 24 miljoonaa hehtolitraa eli noin 10 prosenttia maailman viinintuotannosta.

317. Vuonna 1996 unionista kolmansiin maihin suuntautuvan viinikaupan todettiin lisääntyneen hieman: vienti oli tuolloin 10 418 754 hehtolitraa, kun se vuonna 1995 oli ollut 9 793 000 hehtolitraa. Tärkeimmät viejät ovat Ranska (3 409 942 hehtolitraa), Italia (3 022 968 hehtolitraa) ja Espanja (2 358 864 hehtolitraa) ja tärkeimmät kauppakumppanit ovat Yhdysvallat (25 prosenttia), Kanada (8 prosenttia) ja Japani (7 prosenttia). Venäjälle suuntautuva vienti, joka aiemmin oli suhteellisen merkittävä, on nyt käytännöllisesti katsoen merkityksetöntä (3 prosenttia).

Viini

⁽¹⁾ Pakollinen ja vapaaehtoinen tislaus, lukuun ottamatta Portugalia vuosina 1979—1991; vuoden 1992 luvut sisältävät Portugalin.

Lähde: Euroopan komissio, maatalouden pääosasto.

Kuvio 10

318. Koska unionin sisällä viiniä oli huonosti saatavilla, viinin tuonti unioniin lisääntyi merkittävästi vuonna 1996 (+57 prosenttia vuodesta 1995) ja oli 5 748 812 hehtolitraa. Suurimmat tuojat ovat Yhdistynyt kuningaskunta (36 prosenttia), Saksa (21 prosenttia) ja Espanja (16 prosenttia). Noin 45 prosenttia Yhdistyneen kuningaskunnan tuonnista (917 374 000 hehtolitraa) toimittaa Australia ja Etelä-Afrikka. Unionin tärkeimpiä toimittajia ovat Itä-Euroopan maat (32 prosenttia), Argentiina (18 prosenttia) ja Australia (14 prosenttia). Etelä-Afrikka toimittaa 10 prosenttia ja Yhdysvallat 9 prosenttia tuoduista viineistä. Argentiinasta Espanjan markkinoille viety viini (0,938 miljoonaa hehtolitraa) muodostaa poikkeuksen maan joidenkin alueiden kärsimään kuivuuden aiheuttaman tuotepulan vuoksi.

319. Unionin viinivuoden 1996/1997 tuotannon on laskettu olevan kaikkien viinien (pöytäviini, ma-laatuviinit ja muut viinit) osalta 165 miljoonaa hehtolitraa (väliaikaiset tiedot). Koska viinivuoden 1995/1996 sato oli huonoin viime vuosikymmeniin (151 miljoonaa hehtolitraa), tuotannon kasvu näyttää huomattavalta. AI-, RI- ja RII-laatuisten pöytäviinien ohjehinnat eivät muuttuneet vuosista 1995–1996 ja ne vahvistettiin 3,828 ecuksi/til-%/hl. Pöytäviinien hintanoteeraukset vaihtelivat huomattavasti tuotantoalueesta riippuen 56 prosentista 127 prosenttiin ohjehinnoista.

320. Vaikka suoraan nautittavaksi tarkoitettun viinin kulutus on ollut laskussa jo pitkään, sen oletetaan pysyvän suhteellisen vakaana verrattuna aikaisempiin viinivuosiiin (128 miljoonaa hehtolitraa), samoin kuin teollisuuden kulutukseen vermutin ja viinietikan valmistukseen (3,8 miljoonaa hehtolitraa).

321. Tuotanto- ja kauppavarastot nousivat viinivuoden alussa 114 miljoonaan hehtolitraan. Viinivuoden lopussa niiden uskotaan olevan noin 119 miljoonaa hehtolitraa.

322. Tuotannon kasvusta (165 miljoonaa hehtolitraa) ja vuoden alun 114 miljoonan hehtolitran varastoista huolimatta viinivuonna 1996/1997 voitiin välttää turvautuminen pakolliseen tislaukseen. Tilanteesta selviytymiseksi päätettiin esitislauksesta ja täydentävästä tislauksesta, joihin käytetyt määrät olivat noin 11 miljoonaa hehtolitraa (joista 10,7 hehtolitralla tehtiin esitislaukset ja 0,3 hehtolitralla täydentävä tislaukset).

323. Joulukuun 16. päivän 1996 ja helmikuun 15. päivän 1997 väliseksi ajaksi tehdyt pitkäaikaiset varastointisopimukset (yhdeksän kuukautta) koskivat 10 320 000 hehtolitraa (6 832 000 hehtolitraa pöytäviiniä, 2 837 000 hehtolitraa rypälemehua, 651 000 hehtolitraa puhdistettua ja tiivistettyä rypälemehua) edellisen vuoden 6 500 000 hehtolitran asemesta.

324. Alkavan viinivuoden (1997/1998) tuotannon arvioitiin viinivuoden alussa olevan 161 miljoonaa hehtolitraa (edellisenä viinivuonna 165 hehtolitraa), joka on hieman enemmän kuin viimeisinä kolmena viinivuonna keskimäärin. On kuitenkin painotettava, että yksi kyseisen

ajanjakson viinivuosisista (1995/1996) oli yksi huonoimmista vuosista viimeisten vuosikymmenten aikana.

Puuvilla

325. Yhdysvaltain maatalousministeriön mukaan puuvillan maailmanlaajuinen viljelyala on markkinointivuonna 1997/1998 arviolta 33,8 miljoonaa hehtaaria, ja sen arvioitu tuotanto on noin 19 miljoonaa tonnia (87,3 miljoonaa paalia) ⁽¹⁾, kun vastaavat luvut vuonna 1996/1997 olivat 33,7 miljoonaa hehtaaria ja 19,3 miljoonaa tonnia.

326. Puuvilla, josta ei ole poistettu siemeniä, ei kuulu maailmankaupan piiriin. Euroopan unioni, jonka kehäämökapasiteetti on paljon suurempi kuin oma kuitutuotanto, tuo sitä kuitenkin huomattavia määriä: yli miljoona tonnia vuosina 1986–1990 ja 895 000 tonnia vuonna 1995.

327. Pääasiallisia toimittajia ovat Yhdysvallat, entinen Neuvostoliitto, Syyria, Argentiina ja tietyinä kausina Australia. Yhteisön sisäinen kauppa sitä vastoin on vähäistä, vaikkakin se on kasvussa.

328. Euroopan unionissa puuvillalla on sekä viljelyalansa että tuottajien lukumäärän osalta rajoitettu merkitys. Sen tuotanto on keskittynyt erityisesti tietyille Kreikan ja Espanjan alueille, joilla sillä on hyvin huomattava yhteiskunnallinen ja taloudellinen merkitys. Yhteisön puuvillan viljelyala kasvoi vuosien 1996 ja 1997 välillä 501 000 hehtaaria 510 000 hehtaariin (423 000 hehtaaria Kreikassa ja 113 500 hehtaaria Espanjassa), joilla yhteisössä tuotetaan noin 1 475 000 tonnia puuvillaa, josta ei ole poistettu siemeniä (1 100 000 tonnia Kreikassa ja 375 000 tonnia Espanjassa), kun sitä vuonna 1996 tuotettiin 1 500 000 tonnia. On huomattava, että Andalusiassa vuoden 1996 lopulla vallinneiden epäsuotuisten ilmasto-olojen vuoksi jotkut talvikauden tuotteet (erityisesti vilja, sokerijuurikas ja peruna) kärsivät suuria vahinkoja. Sadon menetyksistä aiheutuvien tulojen menetysten rajoittamiseksi Espanjan tuottajat kylvivät puuvillaa huomattavalle osalle muuhun tarkoitukseen varatusta viljelypinta-alasta. Tämän vuoksi kokonaispinta-ala, joka oli 113 500 hehtaaria, oli selvästi edellistä markkinointivuotta suurempi (79 000 hehtaaria). Euroopan unionin omavaraisuusaste puuvillakuidun osalta on noin 25–30 prosenttia ja kulutus noin 1,250 miljoonaa tonnia.

329. Yhteisön tukijärjestelmään sisältyy tavoitehinta (106,30 ecua 100 kilogrammalta markkinointivuodesta 1995/1996 alkaen) sekä tämän hinnan ja maailmanmarkkinahinnan erotusta vastaava tuki, joka myönnetään sellaisille siementenpoistoyrityksille, jotka maksavat tuottajille vähimmäishinnan. Jos puuvillan, josta siemeniä ei ole poistettu, tuotanto ylittää taatun enimmäismäärän (TEM), tavoitehintaa ja tuen määrää vähennetään samassa suhteessa.

..... ⁽¹⁾ 1 paali = noin 217,7 kilogrammaa.

330. Tukijärjestelmän uudistuksen ensimmäisen soveltamisvuoden jälkeen neuvosto päätti todettujen hankaluuksien vuoksi poistaa ennakkovahvistusmenettelyn ja muuttaa ennakkojärjestelmää.

331. Tukea vähennetään jäsenvaltioissa suhteessa niille vahvistetun TKM:n ylittymiseen eli 782 000 tonnia Kreikan ja 249 000 tonnia Espanjan osalta. Tämä vähentäminen (alentaminen) on rajoittamaton, mutta se on vähäisempää, jos maailmanmarkkinahinnan taso mahdollistaa tukijärjestelmän menojen rajoittamisen. Tilapäinen alentaminen on markkinointivuonna 1997/1998 arvioitu Kreikan osalta 31 prosentiksi ja Espanjan osalta 37 prosentiksi tavoitehinnasta.

Silkkiäistoukat

332. Kreikassa, Italiassa ja jonkin verran myös Ranskassa harjoitettava silkkiäistoukkien kasvatus on hyvin vähäinen osa yhteisön maataloustoiminnasta ja maailman silkkiäistoukkatuotannosta. Tietyillä alueilla, erityisesti Traakiassa, Venetossa ja Marchessa sillä on kuitenkin huomattava merkitys ja se edustaa siellä myös säilyttämisen arvoista osaamista.

333. Koko maailman raakasilkin tuotanto on selvästi kasvanut viime vuosien aikana. FAO:n mukaan se oli 114 000 tonnia vuonna 1994 (vuosina 1979–1981 keskimäärin 68 000 tonnia). Käytännössä tuotanto tapahtuu lähes yksinomaan Aasiassa (112 000 tonnia): Kiina (84 000 tonnia), Intia (17 000 tonnia), Korea (5 000 tonnia) ja Japani (4 000 tonnia) tuottavat yhdessä yli 90 prosenttia koko maailmantuotannosta.

334. Yhteisön kasvattajilla on vaikeuksia toimintansa ylläpitämisessä. Markkinahintojen kehitys ei aina riitä korvaamaan kasvatuskustannusten nousua. Tuotanto on vähenemässä erityisesti Kreikassa.

335. Vuonna 1996 tuotantoon käytiin 1 943 laatikkoa ja vuonna 1995 vastaavasti 1 736 laatikkoa. Niistä saatiin 41 831 kilogrammaa kokonkeja. Markkinointivuoden 1997/1998 tueksi on vahvistettu 133,26 ecua laatikolta.

Kuitupellava ja hamppu

Kuitupellava

336. Kuitupellavan maailmanlaajuinen viljelyala on noin 750 000 hehtaaria ja tuotanto noin 600 000 tonnia kuitua. On kuitenkin huomattava, että toisaalta poliittinen kehitys Itä-Euroopassa on mullistanut pellavantuotannon ja että toisaalta tarkat tiedot Kiinan, kuitupellavan toisen tärkeän

tuottajan, osalta puuttuvat. Pellavanvarsilla ei ole merkittävää asemaa yhteisön ja kolmansien maiden välisessä kaupassa. Kuitua sitä vastoin tuodaan toisinaan niin runsaasti, että siitä saattaa aiheutua häiriöitä yhteisön markkinoilla. Yhteisöllä on alijäämää laadultaan keskinkertaisesta ja heikkolaatuisesta kuidusta, jota tuotetaan Itä-Euroopasta, Egyptistä ja Kiinasta. Sen sijaan yhteisö toimittaa kaikkialle maailmaan laadultaan hyvää ja erinomaista kuitua, jota ei tuoteta muualla. Vuonna 1995 yhteisö vei 69 500 tonnia, josta 43 500 tonnia oli pitkäkuituista ja 26 000 tonnia lyhytkuituista pellavaa.

337. Yhteisön kuitupellavan viljelyalat kasvoivat voimakkaasti vuosien 1992 (44 000 hehtaaria) ja 1996 (132 000 hehtaaria) välillä. Viljelyalan kasvu oli liiallista verrattuna Euroopan unionin valmiuksiin jalostaa varsipellava kuiduksi. Tästä syystä neuvosto päätti ottaa käyttöön markkinointivuodesta 1997/1998 alkaen tuottajia ja hyväksytyjä esijalostajia koskevan sopimuksentekovelvollisuuden. Tämän toimenpiteen ansiosta viljelyaloja saadaan vakautettua 133 000 hehtaaria kylvöpinta-alaa vuonna 1997 ja esijalostusala voidaan kehittää erityisesti Espanjassa ja jossain määrin myös Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Ranska, Belgia ja Alankomaat ovat perinteisesti tärkeimmät tuottajajäsenvaltiot. Pellavanviljely käynnistettiin muutama vuosi sitten uudelleen Saksassa sekä erityisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Espanjassa. Kahden viimeksi mainitun maan osuus oli vuonna 1993 vastaavasti 4 ja 0,4 prosenttia yhteisön viljelyalasta, mutta nämä osuudet olivat vuonna 1997 jo 14 prosenttia ja 37 prosenttia. Pellavanvarsi jalostetaan tekstiilikuiduksi arviolta 150:ssä liotus- ja loukutusteollisuuden yrityksessä, jotka sijaitsevat Luoteis-Ranskassa (30), Belgiassa (100), Alankomaissa, Saksassa ja Tanskassa. Varsipellavaa menee myös muuhun kuin tekstiiliteollisuuden käyttöön (erityisesti paperiteollisuuteen).

338. Pellavakuidun markkinatilanne, joka on jo muutamien vuosien ajan ollut epäsuotuisa, parani markkinointivuoden 1992/1993 loppua kohti toisaalta yhteisön sadossa kolmen markkinointivuoden ajan kestäneen vähenemisen jälkeen todetun kasvun ja toisaalta pellavan kulutuksen lisääntymisen johdosta. Tämä markkinoiden tasapaino jatkui koko markkinointivuosien 1994/1995 ja 1995/1996 ajan. Näiden markkinointivuosien jälkeen tuotannon myyminen on kuitenkin vaikeutunut. Markkinat ovat edelleen hyvin riippuvaisia vaatetusteollisuuden suuntauksista, vaikka niitä on yritetty monipuolistaa etsimällä uusia käyttötarkoituksia.

339. Kuitupellavan osalta markkinointivuoden 1997/1999 tueksi vahvistettiin 815,86 ecua hehtaarilta. Tuki on eriytetty tuotantoalueen ja korjaustavan mukaan pitkän aikavälin hehtaarisementuotoksen perusteella.

Hamppu

340. Hampun maailmanlaajuinen viljelyala on vähentynyt voimakkaasti viime vuosien aikana: kylvöpinta-ala on 100 000–150 000 hehtaaria, kun se vuosina 1979–1981 oli keskimäärin 480 000 hehtaaria. Tärkeimmät tuottajat ovat Kiina, Pohjois-Korea, Intia ja Venäjä. Yhteisössä viljely

on hyvin vähaistä ja se on keskittynyt perinteisesti Ranskaan ja jossain määrin Espanjaan. Viime vuosina myös jotkut muut jäsenvaltiot (Yhdistynyt kuningaskunta, Alankomaat, Itävalta) ovat aloittaneet uudelleen hampunviljelyn. Vuonna 1996 mukaan tuli Saksa. Vuonna 1997 Euroopan unionissa saatiin satoa noin 22 000 hehtaarilta. Kauppa kolmansien maiden kanssa on vähaistä. Hampunviljelyn tueksi on vahvistettu 716,63 ecua hehtaarilta.

Tupakka

341. Maailman tupakantuotanto vuonna 1996 oli 7,2 miljoonaa tonnia eli lisäys satovuodesta 1995 oli huomattava (+10,2 prosenttia). Kiina on edelleen selvästi maailman suurin tupakantuottaja 41,7 prosentilla koko maailman tuotannosta (17 prosentin lisäys satovuodesta 1995). Seuraavina tulevat Yhdysvallat, Intia ja Brasilia. Euroopan unioni on viides 5,1 prosentin osuudellaan. Vuonna 1996 unionin tuotanto oli 337 000 tonnia tupakanlehtiä eli vähän enemmän kuin vuonna 1995 (+1,2 prosenttia), mutta sen prosenttiosuus koko maailman tuotannosta pysyi ennallaan.

342. Hinnat nousivat Malawin ja Zimbabwen markkinoilla, joita pidetään maailmanmarkkinahintojen kehityksen osoittajina (erityisesti "flue-cured" ja "light air-cured" -lajikkeiden osalta). Erityisesti itäisten lajikkeiden hinnat ovat nousussa myös Euroopan markkinoilla.

343. Tupakanlehtien maailmanlaajuisen kulutuksen kasvu vuodesta 1995 vuoteen 1996 oli vähäisempää (+1,5 prosenttia).

344. Vuonna 1996 Euroopan unionista vietiin 219 300 tonnia tupakkaa muualle maailmaan (vuoden 1995 vienti oli 283 900 tonnia). Erityisesti vietiin itäisiä lajikkeita, joista on kysyntää niiden aromaattisten ominaisuuksien vuoksi. Yhteisön viennin huomattava lasku johtuu "flue-cured"-tupakan viennin selvästä väheneemisestä vuonna 1996. Euroopan tupakkateollisuus käytti noin 707 000 tonnia paalattua tupakkaa, josta 543 000 tonnia (76,8 prosenttia) on tuontitavaraa.

345. Yhteisön tuotanto on vakiintunut raakatupakka-alan markkinajärjestelyn uudistuksen soveltamisen seurauksena. Tässä uudistuksessa otettiin käyttöön jäsenvaltio- ja lajikekohtainen kiintiöjärjestelmä (lajikeryhmiä on kahdeksan entisen markkinajärjestelyn kolmenkymmenenneljän ryhmän sijasta) sekä poistettiin interventio ja vientituet.

346. Vuoden 1996 sadon osalta kokonaiskiintiö oli 350 323 tonnia ja yhteisön tuotanto oli 3,8 prosenttia sitä pienempi.

347. Komissio antoi neuvostolle ja parlamentille kertomuksen raakatupakka-alan yhteisen markkinajärjestelyn toiminnasta (KOM(96) 554 lopullinen, 18.12.1996). Se myös suunnittelee

nykyisen järjestelmän perusteellista uudistamista satovuodesta 1999 alkaen mukauttamalla palkkio ostohintaan. Tällä tavoitteellaan yhteisön tuotannon laadun parantamista.

348. Suunniteltuun uudistukseen sisältyy myös kansanterveyden ja ympäristönsuojelun vaatimusten parempi huomioon ottaminen. Sen tavoitteita ovat myös valvonnan lisääminen ja tuotantokiintiöjärjestelmän hallinnan parantaminen.

Humala

Maailmanmarkkinat

349. Maailman humalanviljelyala on noin 82 408 hehtaaria, josta lähes 69 000 hehtaaria sijaitsee Kansainvälisen humalanviljelykomitean (IHGC) jäsenvaltioissa ja Euroopan unioniin kuuluvissa tuottajamaissa. Huomattavaa tuotantoa on myös Kiinassa, jonka osalta ei ole saatavilla tarkkoja lukuja, vaan ainoastaan summittaisia arvioita.

350. IHGC:ssä ja Euroopan unionissa humalan viljelyala väheni 3,41 prosenttia vuonna 1996. Väheneminen oli voimakkainta Ukrainassa (–28 prosenttia), Bulgariassa (–19 prosenttia), ja Venäjällä (–13 %). Niitä harvoja maita, joiden viljelyala lisääntyi, olivat esimerkiksi Puola (+4 prosenttia) ja Yhdysvallat (+2 prosenttia).

351. Vuonna 1996 koko maailman humalasato oli 2 549 306 sentneriä ⁽¹⁾ eli lähes sama (–0,16 prosenttia) kuin vuonna 1995. Tuotannon laatu on parempi: alfahappopitoisuus 7,37 prosenttia ja alfahapon tuotanto 9 395 tonnia (8 548 tonnia vuonna 1995).

352. Vaikka vuoden 1993 ennätyslukuja ei saavutettukaan, vuoden 1996 sato oli kuitenkin tuotoksen osalta 8 prosenttia parempi kuin viimeksi kuluneiden kahdenkymmenen vuoden keskiarvo.

353. Maailman oluentuotannon määräksi vuonna 1997 on arvioitu 1 250 miljoonaa hehtolitraa. Humalasta saatavan alfahapon määrä 5,8 grammaa oluhehtolitraa kohti edellyttää, että panimoissa sitä on käytettävissä noin 6,4 grammaa hehtolitraa kohti varastohävikin ja humalan jalostuksen vaikutusten huomioonottamiseksi. Kun tämän olutmäärän tuottamiseen siis tarvitaan 8 000 tonnia alfahappoa, satovuonna 1996 tuotettu määrä ylittää nämä tarpeet (1 395 tonnilla).

..... ⁽¹⁾ 1 sentneri = 50 kilogrammaa.

354. Panimoilla on myös ilmeisesti edelleen varastoja, joiden avulla ne voivat kattaa usean kuukauden tuotannon tarpeet. Alfahappoa myös tarvitaan aikaisempaa vähemmän, koska suuntauksena on valmistaa vähemmän karvasaineita sisältäviä oluita ja koska tekniikka kehittyy jatkuvasti.

Yhteisön markkinat

355. Unionissa humalaa viljellään kahdeksassa jäsenvaltiossa (Belgia, Saksa, Espanja, Ranska, Irlanti, Itävalta, Portugali ja Yhdistynyt kuningaskunta); Saksan osuus on 80 prosenttia humalan koko viljelyalasta yhteisössä, joka on yhteensä 27 325 hehtaaria. Viljelyala on vähentynyt satovuodesta 1995 173 hehtaarilla eli 0,63 prosentilla.

356. Määrällisesti satovuosi 1996 oli huomattavasti (12,61 prosenttia) vuotta 1995 parempi. Kokonaistuotos oli 946 060 sentneriä ja keskimääräinen hehtaarituotos 1,48 tonnia eli 34,62 sentneriä.

357. Tuotanto oli hyvälaatuista ja alfahappopitoisuus keskimäärin 7,68 prosenttia koko Euroopan unionissa kolmen lajikeluokan osalta, mikä vastaa 3 631 tonnia alfahappoa – 113 kilogrammaa hehtaaria kohti – vuoden 1997 oluttuotantoa varten.

358. Sopimusten mukaisesti myydyn humalan maailmanlaajuinen keskihinta oli 194 ecua sentneriä kohti eli 3 ecua sentneriltä vähemmän kuin satovuonna 1995.

359. Vapailla markkinoilla humalasta saatu keskihinta romahti vuoden 1995 140 ecusta sentneriltä 98 ecuun vuonna 1996.

360. Humalan yhteisessä markkinajärjestelyssä unioni on taloudellisesti sitoutunut kahdella tavalla. Ensinnäkin myönnetään tukea humalantuottajille, jotta nämä voisivat saavuttaa kohtuullisen tulotason. Satovuoden 1996 osalta neuvosto vahvisti kaikkien lajikkeiden hehtaaritueksi 480 ecua. Toiseksi myönnetään erityistukea humalantuottajien kannustamiseksi korvaamaan osa karvaista lajikkeistaan paremmin markkinoiden tarpeisiin soveltuvilla lajikkeilla. Tämä ohjelma päättyi 31. joulukuuta 1996, johon mennessä komissio oli hyväksynyt uusiin lajikkeisiin siirtymistä koskevat suunnitelmat 3 241 hehtaarin osalta.

361. Ennusteiden mukaan yhteisön tuotannon laatu satovuonna 1997 ei yllä edeltävän vuoden tasolle.

362. Neuvosto hyväksyi humalan markkinajärjestelyn uudistuksen 22. heinäkuuta 1997 (asetus (EY) N:o 1554/1997, EYVL L 208, 2.8.1997, s. 1). Tärkeimmät muutokset ovat seuraavat:

- kiinteä vuotuinen hehtaarituki, joka perustuu pitkän aikavälin keskiarvoihin ilman lajikeryhmien erottelua, ja jonka maksupäivä ajoittuu lähelle sadonkorjuuta
- pysyvä mahdollisuus lajikkeiden vaihtoon ilman pinta-alaan tai aikaan liittyviä rajoituksia; tuen maksu sisältyy edellä mainittuun kiinteään hehtaaritukeen.

Siemenet

363. Siemenalan yhteisessä markkinajärjestelyssä säädetään tuen myöntämisestä noin neljäkymmenen viljelykasvilajin, mukaan lukien erilaiset rehukasvilajit, riisi ja pellava, perussiementen ja varmennettujen siementen tuotantoon.

364. Vuonna 1996 yhteisön tukeen oikeutettujen siementen tuotantoon käytetty kokonaisviljelyala oli 324 925 hehtaaria. Kaikissa jäsenvaltioissa kokonaisviljelyala lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna noin kahdeksalla prosentilla.

365. Rehuheinäkasvien ja rehupalkokasvien siementen tuotantoon käytetyt viljelyalat olivat 153 453 hehtaaria ja 114 900 hehtaaria. Vuoteen 1995 verrattuna havaitaan rehuheinäkasvien siementen tuotantoon käytetyn viljelyalan lisääntyneen noin 6,8 prosentilla ja rehupalkokasvien siementen tuotantoon käytetyn viljelyalan noin 7,4 prosentilla kaikissa jäsenvaltioissa yhteensä.

366. Riisinsiementen tuottamiseen käytetty viljelyala oli 18 594 hehtaaria, mikä on noin 1,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 1995. Indicariisin viljely väheni hieman (3 134 hehtaariin, mikä on 9,7 prosenttia vähemmän kuin vuonna 1995) kun taas japonicariisin viljelyala kasvoi vuodesta 1995 (23,2 prosentilla eli 15 460 hehtaariin).

367. Kuitupellavan ja öljypellavan siementen tuotantoon käytetyt viljelyalat lisääntyivät 22 521 hehtaariin ja 13 672 hehtaariin. Kaikkien jäsenvaltioiden osalta kuitupellavan viljelyala kasvoi vuoteen 1995 verrattuna noin 0,2 prosentilla ja öljypellavan viljelyala 22,4 prosenttia.

368. Hybridimaissin kylvöala oli 55 192 hehtaaria. Kaikkien jäsenvaltioiden osalta tämä merkitsee noin 0,8 prosentin kasvua vuoteen 1995 verrattuna.

369. Yhteisön tukeen oikeutettujen siementen osalta Euroopan unioniin suuntautunut kokonaistuonti (35 523 tonnia) oli markkinointivuoden 1995/1996 aikana edelleen suurempi kuin vienti kolmansiin maihin (13 496 tonnia), mikä vahvistaa viime vuosikymmenellä havaittua suuntausta. Hybridimaissin siementen tuonti oli 35 565 tonnia, josta yksinkertaisten hybridien siementen osuus oli 28 006 tonnia (noin 78,7 prosenttia kokonaismäärästä).

Elävät kasvit ja kukkaviljelytuotteet

370. Elävien kasvien ja kukkaviljelytuotteiden alalle on ominaista yhteiseen markkinajärjestelyyn kuuluvien tuotteiden moninaisuus: kukkasipulit, elävät kasvit (koristekasvit ja taimitarhatuotteet), leikkokukat ja leikkovihreät. Yhteisessä markkinajärjestelyssä säädetään laatuvaatimuksista ja tulleista, mutta siihen ei sisälly muuta erityistä tuontisuoja kuin mahdolliset suojoimenpiteet.

371. Viime vuosina tuotanto ja kauppa ovat lisääntyneet sekä Euroopan unionissa että kolmansissa maissa.

372. Koristekasvien viljelyyn käytettävä kokonaisala on noin 115 000 hehtaaria. Tästä alasta lähes 22 000 hehtaarella tuotetaan kukkasipuleita, joiden pääasiallinen tuottaja on Alankomaat.

373. Vuonna 1996 yhteisön kokonaistuonti kolmansista maista oli noin 286 000 tonnia (arvo noin 875 miljoonaa ecua). Kasvu vuodesta 1988 on noin 113 prosenttia. Noin puolet kyseisestä määrästä muodostui tuoreista leikkokukista, joiden osalta unionin markkinat ovat maailman johtavat. Merkitteä pantavaa on, että valtaosa kyseisistä kukista (noin 80 prosenttia) voidaan tuoda tullivapaasti kolmansien maiden kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti. Tällaisia sopimuksia ovat esimerkiksi tullietuusjärjestelmä Kolumbian tai muiden Keski- ja Etelä-Amerikan maiden kanssa ja AKT-maiden kanssa tehty Lomé'n sopimus.

374. Viiden Välimeren maan (Israel, Marokko, Jordania, Kypros, Länsiranta ja Gazan alue) osalta tullivapaus myönnetään kiintiöiden osana ja sillä edellytyksellä, että tiettyjen leikkokukkien kohdalla (ruusut ja neilikat) noudatetaan tuontihirtoa, joka ei voi olla pienempi kuin tietty prosenttiosuus kyseisten tuotteiden hinnasta yhteisössä.

375. Israel on edelleen unionin tärkein leikkokukkien toimittaja (37 000 tonnia), toisena on Kenia (29 000 tonnia) ja kolmantena Kolumbia (20 000 tonnia).

376. Vuonna 1996 yhteisön kokonaisvienti kolmansiin maihin oli noin 263 000 tonnia ja sen arvo oli 868 miljoonaa ecua. Pääasialliset vientituotteet tärkeysjärjestyksessä ovat elävät kasvit ja taimitarhatuotteet, kukkasipulit, tuoreet leikkokukat ja leikkovihreä.

377. Koko alan kannalta katsottuna ulkomaankaupan tase oli vuonna 1996 negatiivinen (6 miljoonaa ecua), kun se vielä vuonna 1995 oli positiivinen (107 miljoonaa ecua). Tämä tilanne johtuu tuoreiden leikkokukkien ja leikkovihreän tuontiylijäämästä, joka oli määrältään 204 ja 184 miljoonaa ecua.

Rehut

378. Eläinten rehuissa käytetään merkittäviä määriä maataloustuotteita. Suurin määrä yhteisön viljojen ja öljykasvien tuotannosta ja pysyvien laidunmaiden ja rehuviljelyalojen tuotanto lähes kokonaisuudessaan käytetään rehujen valmistukseen. Kaikkiaan siihen käytetään kolme neljäsosaa yhteisön KMM:sta (käytössä olevasta maatalousmaasta). Lisäksi ruokinta voi kokonaisuudessaan muodostaa noin 70 prosenttia sian- ja siipikarjanlihan tuotantokustannuksista.

379. *Kokonaiskysyntä* ⁽¹⁾ on kasvanut vähitellen vuodesta 1993 lähtien pääasiassa sian- ja siipikarjanliha-alalla tapahtuneesta kysynnän kasvusta johtuen. Kokonaistarjonnasta ⁽²⁾ noin puolet (200 miljoonaa tonnia rehuyksikköinä) muodostuu pääasiallisesti märehtijöiden käyttämästä rehusta, jota ei yleensä pidetä kaupan (laidun, heinä, säiliörehu). Toinen puoli käsittää kaupan pidettävän rehun (viljat, korvikkeet, öljykakut), jota kaikki eläimet voivat käyttää ja jonka osalta kilpailu (hinta, ravintoarvo) on voimakkainta. Vuonna 1993 toteutetun YMP:n uudistuksen täytäntöönpanon jälkeen, päin vastoin kuin edeltävinä vuosina, eläinten ruokintaan käytetyn viljan määrä on lisääntynyt pääasiassa tuotujen korvikkeiden kustannuksella.

380. *Eläinten ruokintaan* käytettyjen kaupan pidettävien avaintuotteiden ⁽³⁾ kokonaismäärä arvioidaan markkinointivuonna 1996/1997 unionissa 194 miljoonaksi tonniksi (2 miljoonan tonnin lisäys markkinointivuodesta 1995/1996). Kulutus muodostuu yhtäältä yhteisössä tuotetuista tuotteista, joiden määräksi arvioidaan 144 miljoonaa tonnia (yli 6 miljoonaa tonnia enemmän kuin edeltävänä markkinointivuonna pääasiassa yhteisössä tuotettujen viljojen suuremman käytön vuoksi) ja toisaalta kolmansista maista tuoduista tuotteista, joiden määräksi arvioidaan noin 52 miljoonaa tonnia eli yli 4 miljoonaa tonnia vähemmän kuin edeltävänä markkinointivuonna (tämä johtuu pääasiassa öljykakkujen tuonnin vähenemisestä). Viennin arvioidaan pysyvän ennallaan noin 2 miljoonassa tonnissa.

381. Tuontikiintiöjärjestelmän alaisten *korvaavien tuotteiden* osalta olisi tarkennettava, että vuonna 1996 maniokintuonnille avattujen kiintiöiden käyttöaste pysyi Thaimaasta peräisin olevan maniokin osalta noin 56 prosentissa ja nousi Indonesiasta peräisin olevan maniokin osalta 40 prosenttiin, kun se vuonna 1995 oli vielä 14 prosenttia; muista GATT-maista peräisin olevan maniokin osalta kyseinen aste laski vuonna 1996 23 prosenttiin; GATTiin kuulumattomista maista, Kiina mukaan lukien, peräisiin olevan maniokin osalta kyseinen aste pysyi vuonna 1996 0 prosentissa. Kiinasta

⁽¹⁾ Kokonaiskysyntään sisältyy kaikki kaikki rehu riippumatta siitä onko se pidetty kaupan vai ei; arvio koskee 15 jäsenvaltion unionia (EU-15).

⁽²⁾ Rehutarjontataseen perusteella tehty arvio, ilmaistu rehuyksikköinä (ry); yksi rehuyksikkö vastaa keskimäärin 1 kilogrammasta ohraa saatavaa energiamäärää. *Lähde:* Eurostat.

⁽³⁾ Useimmat kaupan pidettävät rehut, joita yhteisössä käytetään rehuteollisuudessa ja maataloilla (oma kulutus ja raaka-aineiden ostot) ja joita arvioidaan jäljempänä yksityiskohtaisessa graafisessa taulukossa "Eläinten ruokintaan käytettyjä kaupan pidettäviä avaintuotteita koskeva katsaus (EU-15)". *Lähde:* PO VI.

peraisin olevien bataattien kiintön käyttöaste laski vuoden 1995 6 prosentista 0 prosenttiin vuonna 1996.

382. *Eläinten rehuseosten teollisen tuotannon kokonaismääräksi Euroopan unionissa* ⁽¹⁾ arvioitiin vuonna 1996 120,1 miljoonaa tonnia, mikä on 0,8 miljoonaa tonnia enemmän kuin vuonna 1995. Tämä nousu selittyy pääasiallisesti sikojen ja siipikarjan rehun tuotannon lisääntymisellä (+1,2 ja +0,6 miljoonaa tonnia), kun taas nautojen rehuseosten tuotanto väheni noin 1 miljoonalla tonnilla samana ajanjaksona. Vähentymiseen oli suurelta osin syynä naudanliha-alan kriisi.

Rehuseosten teollinen tuotanto EU:ssa eläinryhmien mukaan jaoteltuna

(miljoonaa tonnia)

Rehuseokset käytin mukaan	1996	Ennuste vuodelle 1995	Muutos prosentteina
- siat	41,5	1,2	3,1
- siipikarja	34,0	0,6	1,9
- muu	8,2	0	-
- naudat (maidon ja lihan tuotanto)	36,5	-1,0	-2,8
Rehuseokset yhteensä	120,1	0,8	0,7

383. *Jäsenvaltioista Ranskassa, Saksassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Itävallassa todettiin vuonna 1996 rehuseosten kokonaistuotannon suurin kasvu. Eniten tuotanto väheni Italiassa, Alankomaissa ja Irlannissa.*

**Kaupan pidettävien avaintuotteiden painotetun keskihinnan kehitys ⁽¹⁾,
EU:n keskiarvo (arvio)**

(ecua/t)

Avaintuote	1992/1993	1993/1994	1994/1995	1995/1996	1996/1997	Muutos prosentteina 1995/1996-1996/1997
I Viljat	182,9	157,6	149,3	151,7	138,7	-9
II Korvikkeet	124,6	120,4	115,9	121,4	115,3	-5
III Valkuaisaineet	154,0	171,9	136,6	169,0	213,0	26
IV Yhteensä	163,3	153,6	140,2	150,6	150,7	0

⁽¹⁾ Kaupan pidettävien tuotteiden ja niiden pääasiallisten ainesosien kunkin tuotteen osuudella kokonaiskulutuksesta painotetun hintojen keskiarvon kehityksen osuut EU:ssa. Kunkin viljaryhmän keskihinta EU:ssa arvioidaan painotettavalla nimiteettien keskihinta kussakin jäsenvaltiossa eläinten ruokintaan käytetyllä määrällä. Oljykkujen ja korvikkeiden osalta, jotka ovat pääasiassa tuontitavaraa, on käytetty Rotterdamin keskimääräistä cif-hintaa. *Lähde:* PO VI.

⁽¹⁾ Alustavat luvut EU-15:n osalta ilman Kreikkaa ja Luxemburgia, taulukko 4.13.7.3, osa 2. *Lähde:* Euroopan sekarehun valmistajien liitto (FEFAC).

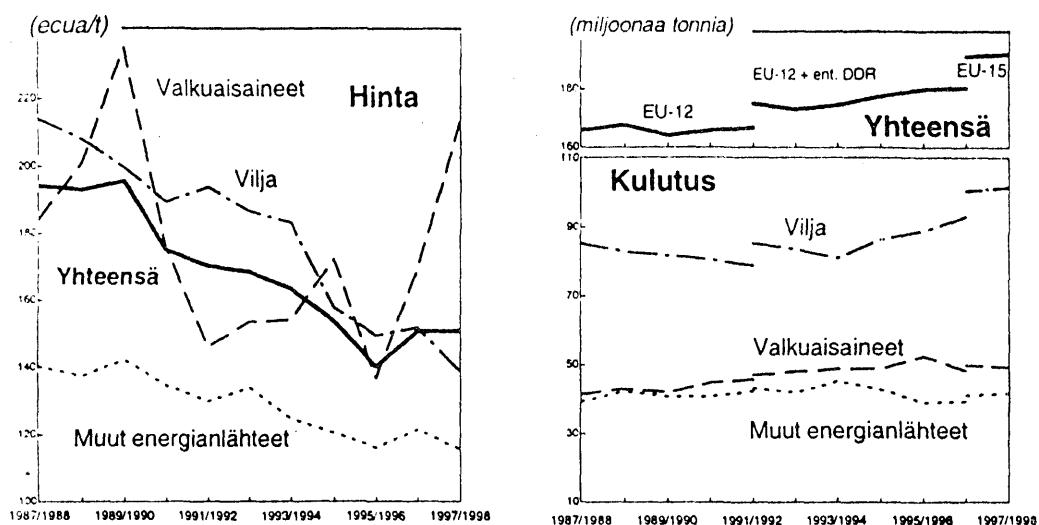
Yhteenveto kaupan pidetyistä avaintuotteista eläinten ruokinnassa (arvio – EU-15)

maahanvienti (a)

	Tuotantilain maarat	1994/1995 Eläinten ruokinta				1995/1996 Eläinten ruokinta				1996/1997 (a) Eläinten ruokinta			
		EY	Tuonti	Vienti	Yhteensä	EY	Tuonti	Vienti	Yhteensä	EY	Tuonti	Vienti	Yhteensä
<i>Vilja jyvänä</i>					96,3				101,4				106,2
Vehnä	T	32,0	-	-	32,0	34,5	-	-	34,5	36,6	-	-	36,6
Ohra	T	29,4	-	-	29,4	31,0	-	-	31,0	32,0	-	-	32,0
Maissi	T	22,5	1,6	-	24,0	21,3	1,7	-	23,0	23,6	0,9	-	24,5
Muut	T	10,1	0,7	-	10,9	11,7	1,2	-	12,9	12,5	0,6	-	13,1
Viljat yhteensä		94,0	2,3	-	96,3	98,5	2,9	-	101,4	104,7	1,5	-	106,2
<i>Liitteessä D mainitut viljan korvikkeet:</i>													
Maniikki	6 % C/T	-	3,7	-	3,7	-	2,9	-	2,9	-	2,9	-	2,9
Bataatti	0 C/T	-	0,5	-	0,5	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Maissi-gluteenirehu	0 C	1,4	5,9	-	7,3	1,5	5,9	-	7,4	1,5	5,5	-	7,0
Leseet	T	10,8	0,1	-	10,9	10,8	0,1	-	10,9	10,8	0,0	-	10,8
Öljykakut maissinoraasta	0 C	0,2	0,8	-	1,0	0,2	0,7	-	0,9	0,2	0,7	-	0,9
Sitrusrae	0 C	-	2,0	-	2,0	-	2,0	-	2,0	-	2,0	-	2,0
Kuivattu juurikasmassa	0 C	5,0	0,7	-	5,7	5,3	0,8	-	6,1	5,4	0,8	-	6,2
Raakki ja muut panimo- ja tsilaamojätteet	0 C	1,9	0,8	-	2,7	1,9	0,8	-	2,7	1,9	0,6	-	2,5
Erilaiset hedelmäjätteet	0 C	0,4	0,8	-	1,2	0,4	0,9	-	1,3	0,4	0,9	-	1,3
Muut energiapiitoiset rehut yhteensä		0,9	4,1	0,1	4,9	1,3	4,1	-	5,4	1,3	4,1	-	5,4
Melassi	T	0,3	3,7	0,1	3,9	0,7	3,7	-	4,4	0,7	3,7	-	4,4
Eläin- ja kasvirasvat (lisattynä rehuun)	4-17 % C	0,6	0,4	-	1,0	0,6	0,4	-	1,0	0,6	0,4	-	1,0
Energiapiitoiset rehut yhteensä		20,6	19,5	0,1	39,9	21,3	18,2	-	39,5	21,5	17,5	-	39,0
<i>Öljykakut ja vastaavat siemenet:</i>													
Soija	0 C	6,5	33,0	1,2	38,4	5,8	32,8	0,9	37,8	6,4	30,4	0,9	35,9
Rapsi	0 C	0,7	24,9	0,9	24,7	0,7	23,8	0,7	23,8	0,8	22,1	0,7	22,2
Auringonkukka	0 C	3,5	1,4	0,2	4,7	3,9	1,2	0,1	5,0	3,5	1,3	0,1	4,7
Muut	0 C	2,3	2,3	0,0	4,5	1,2	3,2	0,0	4,4	2,1	2,5	-	4,6
Muut valkuaisaineet yhteensä		-	4,5	0,1	4,4	-	4,6	0,1	4,6	-	4,5	0,1	4,4
Muut valkuaisaineet yhteensä		13,0	2,4	1,1	14,4	11,6	2,4	1,0	13,0	11,3	2,3	0,9	12,7
Valkuuskasvit	2-5 % C	4,7	1,3	0,1	5,9	3,8	1,3	0,0	5,1	3,9	1,2	-	5,1
Dehydraatoidut rehut ja vastaavat tuotteet	0-9 % C	4,9	0,2	0,2	4,9	4,5	0,3	0,1	4,6	4,1	0,3	0,1	4,3
Kala- ja lihajauho	0-2 % C	2,8	1,0	0,8	3,0	2,7	0,8	0,8	2,7	2,7	0,8	0,8	2,7
Rasvaton maitojauhe	T	0,6	-	-	0,6	0,6	-	-	0,6	0,6	-	-	0,6
Valkuussamepiitoiset rehut		19,5	35,5	2,3	52,7	17,4	35,2	1,8	50,7	17,7	32,7	1,8	48,6
Kaikki avaintuotteet yhteensä		134,1	57,2	2,4	189,0	137,2	56,3	1,8	191,7	143,9	51,7	1,8	193,8
<i>Avaintuotteiden indeksi 100 = 1994/1995</i>													
- kulutusindeksi				189,0	189,0			191,7	191,7			193,8	193,8
- kysynnän indeksi				-	100,0			0,0	101,4			0,0	102,6
				189,0	100,0			191,7	101,4			193,8	102,6

Selitykset: (a) = arvio; T = tariffi 1.7.1995 alkaen; C = sidottu GATTissa sovittuun tasoon; 0 = tulliton; % = maahanvienti 1.7.1995

Tärkeimpien ostorehujen painotetun keskihinnan ja kulutuksen kehitys

Huom. 1996/1997: arvio.

Lähde: PO VI, tärkeimpien ostorehujen tase.

Kuvio 11

384. Raaka-aineiden käytön osalta todettiin viljojen⁽¹⁾ käytön lisääntyneen EU:ssa vuonna 1996 teollisesti tuotetuissa rehuseoksissa: niiden osuus lisääntyi vuoden 1995 40,9 miljoonasta tonnista 43,3 miljoonaan tonniin vuonna 1996. Syynä tähän ovat viljojen hinnat, jotka osoittautuivat edullisiksi verrattuna muihin raaka-aineisiin, erityisesti soijaproteiinin ja soijakakkujen korkeisiin hintoihin. Viljojen käyttöön vaikutti myös niitä korvaavien tuotteiden saannin vaikeutuminen ja sian- ja siipikarjanliha-alojen kasvanut kysyntä. Viljojen käyttö lisääntyi tällä ajanjaksolla kaikissa jäsenvaltioissa lukuun ottamatta Alankomaita, jossa se pysyi ennallaan.

385. *Ratkaiseva tekijä* rehun koostumuksen määräytymisessä on edelleen raaka-aineiden hintojen kehitys sekä eri eläinryhmien kulutuskysyntä.

386. Euroopan unionissa kaupan pidettyjen avaintuotteiden *painotettu keskihinta* pysyi markkinointivuonna 1996/1997 edeltävän vuoden tasolla, mutta avaintuotteiden eri ryhmien välillä oli merkittäviä eroja: valkuaisaineiden keskihinta nousi huomattavasti (+26 prosenttia), mutta sisäinen keskihinta laski viljojen (-9 prosenttia) ja niiden korvikkeiden (-5 prosenttia) osalta.

⁽¹⁾ Taulukko 4.13.7.5, osa 2. Lähde: Euroopan sekarehun valmistajien liitto (FEFAC).

387. Markkinointivuonna 1997/1998 karjan ruokintaan käytetyn viljan määrä varmistuu kysynnän, tuontituotteiden hintojen ja valuuttapari-teettien perusteella.

Maito ja maitotuotteet

Maailmanmarkkinat

388. FAO:n arvioiden mukaan maailman maidontuotanto (sekä lehmänmaito että puhvelin-, uuhon- ja vuohenmaito) lisääntyy vain noin 0,4 prosentilla eli 2 miljoonalla tonnilla vuodesta 1996, jolloin vuoden 1997 kokonaistuotannoksi tulee 539 miljoonaa tonnia. Intiassa odotetaan puhvelinmaidon tuotannon lisääntyvän, koska maan lehmänmaidontuotanto jatkaa vuonna 1996 alkanutta laskuaan. Maailmanlaajuisen tuotannon vähäinen lisääntyminen johtuu Itä-Euroopan ja entisen Neuvostoliiton maiden tuotannon vähenemisestä, sillä muualla maailmassa maidontuotanto on nousussa.

389. Aasiassa Intian (kehitysmaiden suurin ja maailman kolmanneksi suurin maidontuottaja Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen jälkeen) maidontuotantoa hidasti vuonna 1995 rehun puute tietyillä alueilla. Vuonna 1996 Intian maidontuotanto kasvoi 4 prosenttia eli 67 miljoonaan tonniin. Vuonna 1997 sen odotetaan saavuttavan 70 miljoonan tonnin tason. Pakistanin tuotanto ylittää 20 miljoonan tonnin tason, joten se sijoittuu viidenneksi koko maailman tuotannon määrässä.

390. Latinalaisessa Amerikassa useimpien maiden tuotanto lisääntyi vuonna 1996 ja kasvun odotetaan jatkuvan vuonna 1997. Alueen suurin tuottajamaa on Brasilia, jonka tuotanto kasvaa huomattavasti, koska maan maidontuotanto on kehittynyt myös perinteisten tuotantoalueiden ulkopuolella maidontuottajien tulotason parantumisen vuoksi. Vuonna 1997 Brasilian maidontuotanto on yli 20 miljoonaa tonnia. Myös Argentiinassa, Chilessä ja Uruguayssa on odotettavissa tuotannon kasvua. Meksikossa valtion toteuttaman hintasäännöstelyn lakkauttaminen aiheutti vuonna 1996 tuotannon lisääntymisen, mikä oli tapahtunut muissa alueen maissa jo 1980-luvulla.

391. Useimmissa Itä-Euroopan maissa tuotannon lasku jatkui karjan vähentymisen sekä lämpimien ja kuivien sääolosuhteiden vuoksi. Rehunsaanti karjalle on edelleen vaikeaa, minkä vuoksi karjan määrä vähenee entisestään. Tuotannon laskusta huolimatta eräissä maissa on esiintynyt ylitarjontaa kulutusta vähentävien hinnannousujen johdosta. Lisäksi kuluttajat ovat alkaneet siirtyä halvempien korvaavien tuotteiden kuten kasviöljyjen käyttöön. Vaikka perinteisten maitotuotteiden kulutus on vähentymässä, pitkään säilyvä maito, pehmeät juustot, jäätelöt ja jälkiruoat ovat saavuttaneet suuren suosion.

392. Kaikista kasvuennusteista huolimatta Yhdysvaltojen tuotanto väheni jonkin verran BST-ohjelman vuoksi. Vähentymisen odotetaan jatkuvan vuonna 1997. Kanadassa maidon jalostuskiintiöiden säilyttäminen pitää tuotannon määrän ennallaan.

393. Vuonna 1996 Oseaniassa vallinneet maidontuotannolle suotuisat ilmasto-olosuhteet vaihtuivat kuivuudeksi, joka haittasi suuria osia Australiaa. Tämä aiheutti ruokintakustannusten kasvua vähentämällä rehukasvien saatavuutta ja nostamalla viljojen hintoja. Maidontuotanto jäi alle vuonna 1996 saavutetun 9 miljoonan tonnin tason. Uuden-Seelannin sääolosuhteet olivat vuonna 1996 laiduntamiselle suosiolliset, mikä kasvatti maidontuotantoa (yli 9 prosentilla). Sääolosuhteiden huonontumisen ja tuottajahintojen vähenemisen vuoksi vuonna 1997 on odotettavissa enää yhden prosentin kasvu.

Yhteisön markkinat

394. Yhteisön markkinoilla karjan määrä vuoden 1997 lopussa osoitti BSE-kriisin aikaan vuonna 1996 jo tasaantuneen vähenemisen alkaneen uudelleen (-2,3 prosenttia). Vuoden 1997 lopussa ennustetaan olevan jäljellä 21,6 miljoonaa päätä, mikä tarkoittaa noin 500 000 eläimen suuruista vähennystä.

395. Lehmien lukumäärän vähenemistä tasoittaa tuotoksen kasvu vuoden 1996 5 435 kilogrammasta lehmää kohti 5 534 kilogrammaan vuonna 1997 eli kasvu oli 1,8 prosenttia, mikä on hieman vähemmän kuin vuotuinen keskiarvo (+2 prosenttia).

396. Maidontuotanto on vuodesta 1992 pysynyt varsin vakaana, noin 120 miljoonassa tonnissa. Myös toimitusten määrä on suhteellisen vakaa: noin 113 miljoonaa tonnia jo kolmantena peräkkäisenä vuonna. Vuonna 1995 sekä tuotanto että toimitukset kasvoivat miljoonalla tonnilla ja sen jälkeen tuotanto on pysynyt vakaana. Maidon rasvapitoisuuden kehityssuuntaus jatkuu kuitenkin edelleen, mikä tarkoittaa kiintiöitä koskevan sääntelyn mukaisesti yhä suurempia oikaisuja.

397. Vointuotannon vuotuinen lasku on yleensä ollut keskimäärin 2,9 prosenttia, mutta vuosina 1995 ja 1996 tuotanto oli 1,87 miljoonaa tonnia, mikä tarkoitti nousua vuodesta 1994 eli suuntauksen muuttumista. Vuonna 1997 tuotannon oletetaan vähenevän 3,1 prosenttia.

398. Juustojen tuotanto lisääntyi 1,6 prosenttia vuonna 1996 eli tuotannon kokonaismääräksi tuli 6,48 miljoonaa tonnia. Vuonna 1997 tuotannon odotetaan pysyvän jotakuinkin samoissa lukemissa eli noin 6,46 miljoonassa tonnissa. Tämä 0,4 prosentin lasku johtuu siitä, että lehmänmaidosta valmistettujen juustojen määrä ei ole kasvanut ja samanaikaisesti muista maitotyypeistä valmistettujen juustojen tuotanto on vähentynyt. Tämä vahvistaa kasvun tyrehtymisen, josta havaittiin merkkejä jo vuonna 1996, jolloin tuotannon kasvu jo oli huomattavasti

kiintöjärjestelmän käyttöönottamisen jälkeen todettua vuotuista keskiarvoa (+2,4 prosenttia) pienempi.

399. Maitojauheen (kaikki maitojauheet mukaan lukien) tuotannon määrä jatkoi vuosien 1995 ja 1996 hienoista laskua. Näiden vuosien tuotantoluvut olivat 2,24 ja 2,15 miljoonaa tonnia. Vuonna 1997 tuotanto pysyy jokseenkin vakaana eli 2,16 miljoonassa tonnissa. Kaikkien maitojauhetyyppien osalta kehitys ei kuitenkaan noudata samoja linjoja: rasvattoman maitojauheen tuotanto väheni selvästi (-3,5 prosenttia) vuonna 1997, kun taas muiden jauhetyyppien tuotanto laski vuonna 1996, mutta nousi jälleen vuonna 1997.

400. Kondensoidun maidon ja haihdutetun maidon tuotannossa on havaittu pitkäaikainen väheneminen (-1,7 prosenttia), joka keskeytyi kuitenkin vuonna 1995 tapahtuneella 4,4 prosentin nousulla. Vuonna 1996 tuotanto laski 0,7 prosenttia ja vuonna 1997 odotetaan 1,9 prosentin lisäystä, joka pysyttäisi tuotannon määrän 1,37 miljoonassa tonnissa. Kaseiinia tuotettiin vuonna 1996 133 000 tonnia eli 6 prosenttia vähemmän kuin vuonna 1995. Vuonna 1997 määrä pysyy vakaana.

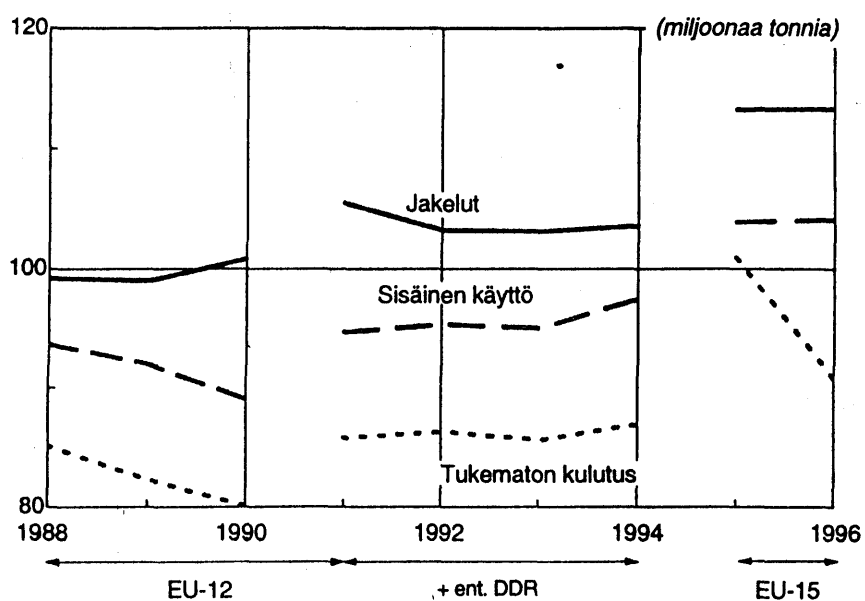
401. Vuonna 1994 tapahtuneen 3 prosentin kasvun jälkeen maitotuotteiden kokonaiskulutus Euroopan unionissa laski 2 prosentilla vuonna 1995 ja nousi taas vähän vuonna 1996. Myös vuodeksi 1997 ennustetaan vähäistä nousua, joka lisäisi kulutuksen yli 105 miljoonaan tonniin.

402. Kulutukseen tarkoitettujen maidon kokonaiskulutus pysyi melkein samana vuodesta 1995 vuoteen 1997. Vuonna 1997 sen odotetaan lisääntyvän 0,8 prosenttia, jolloin kokonaismääräksi tulee vähän alle 29 miljoonaa tonnia. Täysmaidon kulutus on nykyisin vain 47 prosenttia maidon kokonaiskulutuksesta, vaikka vielä vuonna 1986 sen osuus oli kaksi kolmannesta eli kaksinkertainen vähemmän rasvaa sisältävän maidon kulutukseen verrattuna. Ainoastaan vähärasvaisen maidon kulutus lisääntyy selvästi. Täysmaidon kulutus on vakio ja rasvattoman maidon kulutus on vuodesta 1992 vähentynyt noin prosentin vuodessa.

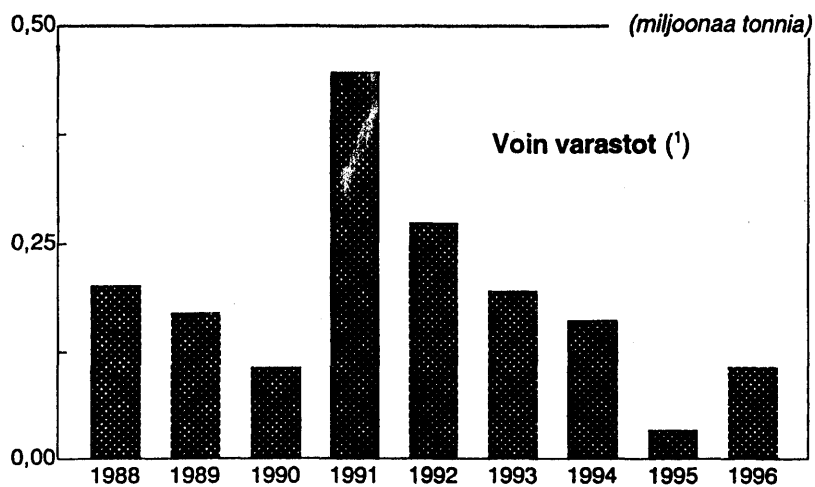
403. Juustojen kulutus vuonna 1996 oli 93 prosenttia tuotannosta eli 5,98 miljoonaa tonnia. Lisäystä oli 1 prosentti ja vuodeksi 1997 on vielä ennustettu 0,3 prosentin lisäys.

404. Voin kysyntä on vuodesta 1988 vähentynyt jatkuvasti lukuun ottamatta 2,9 prosentin kasvua vuonna 1994. Tämä lisäys johtui voin interventiohinnan alenemisesta 2 prosentilla vuonna 1993 ja 3 prosentilla vuonna 1994. Vuodesta 1995 kulutus on pysynyt noin 1,75 miljoonassa tonnissa.

405. Vuonna 1996 yhteisön julkiset varastot olivat kaikkein alhaisimmillaan. Maaliskuussa 1996 julkisissa varastoissa ei ollut juurikaan saatavilla voita tai rasvatonta maitojauhetta. Ainoastaan Oseanian maissa oli riittävät varastot. Yhdysvaltojen varastot sen sijaan eivät riittäneet vastaamaan kotimaiseen kysyntään, minkä vuoksi voin sisäiset hinnat lähes kolminkertaistuivat. Vuonna 1997 saatavuus ei ollut sen parempi.

Maito

Kulutus on laskettu maidon kokonaistaseen perusteella maitoekvivalenteina (viittaa rasva-ainepitoisuuteen). Kulutus vuonna 1988, mukaan lukien 3,245 miljoonaa tonnia eläinten ravinnoksi.

(¹) Asetuksen (ETY) N:o 804/68 6 artiklassa tarkoitetut varastot (voi: julkiset ja yksityiset varastot 31.12.).

Lähde: Euroopan komissio, maatalouden pääosasto.

Kuvio 12

406. Vuoden 1997 alussa maitotuotteiden sisäiset hinnat alkoivat nousta, ja alkukesästä ne jo ylittivät selvästi interventiohinnat. Syynä oli interventiotuotteiden tuotannon vakiintuminen ja (esimerkiksi rasvattoman maitojauheen osalta) jopa väheneminen, johon liittyi vielä voim osalta Venäjän suuri vientikysyntä.

407. Viennistä maksettavia tukia on muutettu useaan kertaan GATTin Uruguayn kierroksen kauppaneuvottelujen osana tehdyistä sitoumuksista johtuvien rajoitusten noudattamiseksi. Vuoden 1997 tammikuun 1. päivän jälkeen vientituet ovat vähentyneet voim, voiöljyn, rasvattoman maitojauheen, täysmaitojauheen ja kondensoidun maidon osalta 5 prosentilla, kulutukseen tarkoitettun maidon osalta 53 prosentilla, sulatejuuston osalta 9 prosentilla ja muiden juustojen osalta 5–24 prosentilla juuston lajista riippuen.

408. Euroopan unionin maitotuotteiden vienti laski vuonna 1996 odotetusti 2,2 miljoonaa tonnia maitoekvivalentteina. Vuosi 1995 olikin poikkeuksellisen hyvä vuosi, paras vuoden 1989 jälkeen, eikä vastaavan tilanteen odoteta toistuvan lähivuosina. Vuonna 1996 Euroopan unionin osuus maailmankaupasta oli 41 prosenttia eli 29,5 miljoonaa tonnia, mikä oli lähes 2 miljoonaa tonnia vähemmän kuin vuonna 1995. Tuonti oli 1,3 miljoonaa tonnia. Maailmankaupan määrän kehitys seuraa yhteisön viennin lisääntymistä tai supistumista, koska Euroopan kaupan merkitys on kokonaismäärän kannalta ratkaiseva. Liitteinä olevista taulukoista käy ilmi, että Uuden-Seelannin, joka on toiseksi suurin toimittaja, osuus on vain 21 prosenttia.

Naudanliha

409. Maailman naudanlihantuotanto, jonka määräksi arvioidaan 56,5 miljoonaa tonnia vuonna 1996, lisääntyi kyseisenä vuoden aikana yhdellä prosentilla kuten edeltävänäkin vuonna. Naudanlihan osuus kaikesta lihantuotannosta on edelleen vähän yli neljännes.

410. Euroopan yhteisön naudanlihan tuotanto, noin 7,95 miljoonaa tonnia, on nykyisellään vain noin 14 prosenttia koko maailman tuotannosta.

411. Naudanlihan tarjonta on lisääntynyt Pohjois-Amerikassa ja Latinalaisen Amerikan tuottajamaissa, joista eräät on nykyisin tunnustettu suu- ja sorkkataudista vapaiksi alueiksi.

412. Australian naudanlihantuotanto väheni kuivuuden vuoksi ja markkinaolosuhteiden vuoksi kummankin Oseanian maan vienti alitti niiden osuuden tariffikiintiöstä kyseisten maiden perinteisillä vientimarkkinoilla Pohjois-Amerikassa.

413. Itä-Euroopan maissa ja erityisesti Venäjällä tuotanto jatkoi supistumistaan ja samalla vähenivät myös karjojen koot ja nautakohtainen tuottavuus.

414. Vaikka maailmanmarkkinoiden talouskasvu on ollut voimakasta ja kehitysmaiden lihankulutus on lisääntynyt, naudanlihan maailmalajuisista kulutuksista on kuitenkin jarruttanut BSE:n (*bovine spongiform encephalopathy*) kuluttajissa aiheuttama pelko.

415. Naudanlihan maailmankaupan määrä vuonna 1996 oli noin 4,86 miljoonaa tonnia eli 8,6 prosenttia tuotannosta. Vuoteen 1995 verrattuna lisäys oli 2 prosenttia.

416. Tätä maailmankaupan piristymistä edisti lisääntynyt naudanlihan tuontitarve Kaakkois-Aasiassa, jonka osuus kaupasta on nykyisin noin neljännes. Kasvu jatkuu vuonna 1997 Taiwanin sianlihan vientikiellon takia (suu- ja sorkkatauti).

417. Latinalaisen Amerikan viejämaista Argentiina ja Uruguay on nyt tunnustettu suu- ja sorkkataudista vapaiksi, joten niiden tuoreen ja jäähdytetyn naudanlihan vienti kannattavammille Pohjois-Amerikan markkinoille lisääntyy.

418. Koska pääsyedellytykset tietyille markkinoille ovat parantuneet, vuonna 1997 voi olla nähtävissä suuntauksen kääntyminen naudanlihan maailmanmarkkinoilla ja myös naudanlihan hintojen vakiintuminen koko maailmassa.

419. Tosiasiassa nautakarjan määrä oli vuoden 1997 alussa laskussa monissa maissa, joista yksi on Yhdysvallat noin 2 prosentin vähennyksellään.

420. Maailman tuotanto siis tuskin muuttuu vuonna 1997, vaikka keskipitkän aikavälin kehityssuuntaus on noin +0,7 prosenttia vuodessa.

Naudanlihan tuotanto

(tuhatta tonnia teuraspaimona ilmaistuna)

	1994	1995	1996	1997	Muutos prosentteina	
					1996/1995	1997/1996
Australia	1 825	1 803	1 702	1 700	-0,6	-0,1
Argentiina	2 486	2 466	2 485	2 500	+0,8	+0,6
Brasilia	4 639	4 783	4 691	4 715	-1,9	+0,5
Kiina	2 455	3 010	3 220	3 350	+7,0	+4,0
USA	11 194	11 585	11 749	11 617	+1,4	-1,1
Intia	2 496	2 550	2 600	2 650	+2,0	+1,9
Japani	602	601	555	550	-7,7	-0,9
Venäjä	3 240	2 733	2 543	2 400	-7,0	-5,6
EU	7 831	7 964	7 950	7 900	-0,2	-0,6
Ukraina	1 427	1 158	1 037	960	-10,4	-7,4
Maailma	55 300	55 900	56 500	56 450	+1,1	-0,1

421. Naudanlihantuotanto yhteisön markkinoilla oli markkinointivuonna 1996/1997 syklisen tuotantokehityksensä huipussa. Tätä tuotantohuippua tasoittivat kuitenkin BSE:n johdosta tehdyt teurastukset, jotka koskivat sekä vasikoita että täysikasvuisia nautoja erityisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

422. BSE:n hävittämissuunnitelmia toteutettiin useissa jäsenvaltioissa, erityisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Näihin suunnitelmiin sisältyy eläinten terveystarkastusten ja rehujen valvonnan lisäksi sellaisten eläinten lihan poistaminen ravintoketjusta, jotka ovat voineet altistua BSE:lle. Vuoden 1997 syyskuun alkuun mennessä oli teurastettu yli 1,73 miljoonaa nautaa, joista suuri osa oli teuraaksi toimitettuja lypsylehmiä.

423. BSE:n niin ikään heikentämiä vasikanlihan markkinoita tervehdytettiin vasikoiden aikaistetusta markkinoille saattamisesta maksettavalla palkkiolla ja vasikoiden prosessointipalkkiolla, joita myönnettiin syyskuun 1997 alkuun mennessä 1 020 ja 1 130 miljoonasta eläimestä.

424. Kesäkuussa 1997 havaittu nautakarjan väheneminen ennakoi tuotannon ja erityisesti urospuolisten nautojen määrän syklistä vähenemistä tulevana vuosina.

425. Viitelaatua olevien tuotteiden markkinahinnat (luokkaan R3 kuuluvat täysikasvuiset urospuoliset naudat) ovat pysyneet alle 80 prosentissa interventiohinnasta. Tämä laukaisi seuraavat tukitoimenpiteet:

- syyskuun 1997 loppuun mennessä suoria ostoja markkinoilta oli tehty 225 000 tonnia
- tulojen vähenemisestä johtuvia korvauksia maksettiin erityisesti korotettujen palkkioiden muodossa.

426. Naudanlihan kulutus on edelleen tavanomaista vähäisempää, vaikka osittaista lisääntymistä vuodesta 1996 onkin tapahtunut.

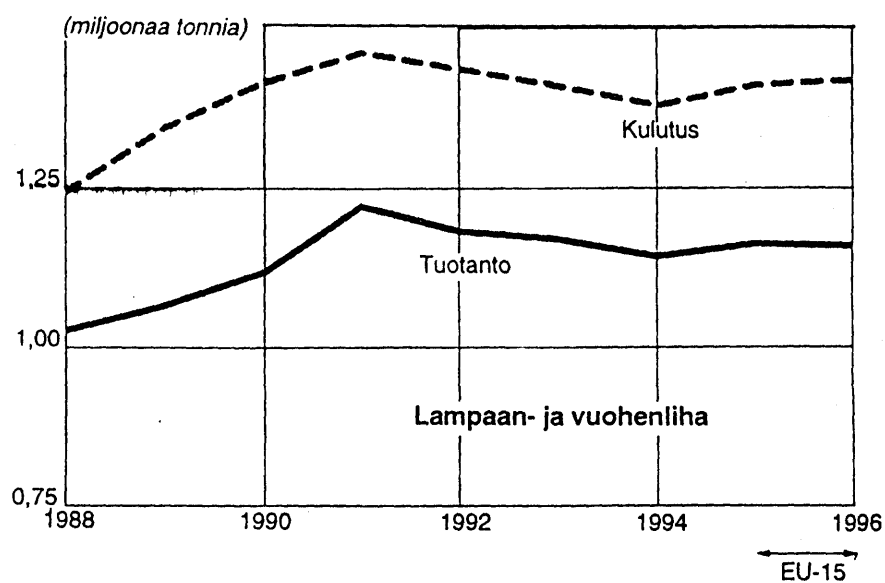
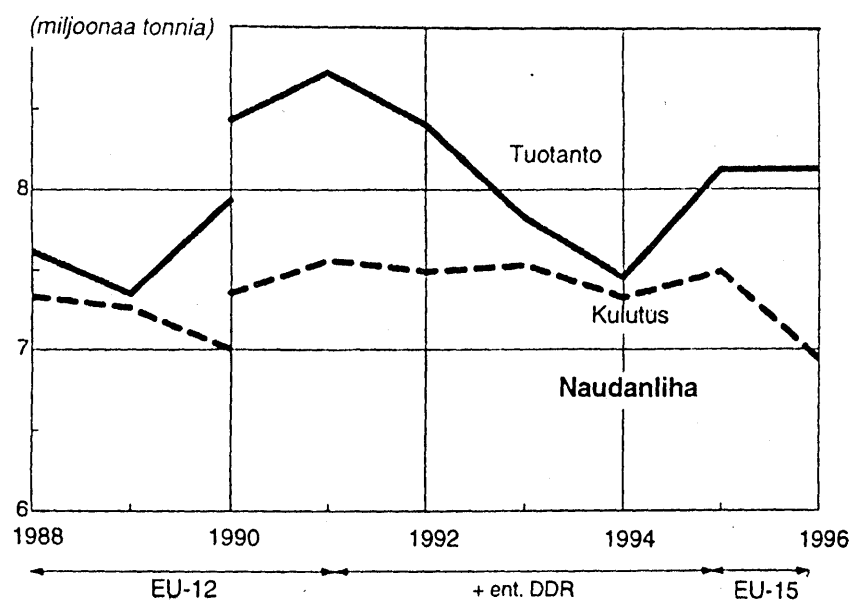
427. Tuonnin määrä vähentyi vuoden 1995 422 000 tonnista 395 000 tonniin vuonna 1996. Tämä osoittaa kuluttajilla olevan nykyisin vaatimuksia myyntiin tarjottavan lihan alkuperän suhteen.

428. Naudanlihaa vietiin vuonna 1996 kolmansiin maihin 1,1 miljoonaa tonnia. Vienti on pysynyt suhteellisen suurena huolimatta BSE-kriisin aiheuttamista vaikeuksista.

429. Suu- ja sorkkatautirokotuksista luopumisen pitäisi tulevaisuudessa mahdollistaa vienti uusille lupaaville markkinoille, mikä korvaisi unionin tuetun viennin suunniteltua vähentämistä.

430. Vuonna 1996 markkinahinnat romahtivat erityisesti lehmistä saatavan lihan osalta (noin -15 prosenttia vuoden aikana), mutta viime kuukausina on havaittu naudanlihan hintojen kohoamisen uudelleen. Erityisesti viitelaadun hinnat ovat nousseet lähelle 80 prosentin tasoa interventiohinnasta.

Liha

Lähde: Euroopan komissio, maatalouden pääosasto.

Kuvio 13

431. Markkinahinnat ovat viime vuosina laskeneet noin 15 prosenttia BSE-kriisin vuoksi ja seuraten tuettujen hintojen kolmessa vaiheessa tapahtunutta 15 prosentin laskua. Rehujen hinta sen sijaan on laskenut vain 10 prosenttia.

Lampaan- ja vuohenliha

432. Koko maailman lampaan- ja vuohenlihan tuotannon määräksi arvioidaan nykyisellään noin 10 miljoonaa tonnia vuodessa. Tuotannon määrä näyttää kuitenkin laskevan monien tekijöiden vaikutuksesta. Näitä ovat muun muassa villan hinnan aleneminen, eläinten määrän väheneminen ja muita aloja huonompi kannattavuus. Lampaiden ja vuohien määrä maailmassa on noin 1 700 miljoonaa päätä, joista yli 60 prosenttia on Aasiassa ja Afrikassa.

433. Maailmankauppaa hallitsevat Uusi-Seelanti lähes 400 000 tonnin vuotuisella viennillään ja Australia, joka vie vuosittain yli 300 000 tonnia suurimmaksi osaksi eläviä eläimiä. Euroopan unioni on maailman kolmanneksi suurin tuottaja Kiinan ja entisen Neuvostoliiton valtioiden jälkeen sekä maailman suurin tuoja ja kuluttaja. Unionin vienti taas on hyvin vähäistä.

434. Yhteisön markkinoilla tuotannon piti ennusteiden mukaan vähentyä vuonna 1997 2,4 prosentilla eli 1 145 000 tonniin erityisesti Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin tuotannon vähenemisen vuoksi. Vaikka kulutus väheni huomattavasti Yhdistyneessä kuningaskunnassa, koko yhteisön kulutus pysyi vuonna 1997 vakaana, sillä kuluttajilla on lampaanlihasta hyvä käsitys.

435. Yhteisön sisäinen kauppa kasvaa edelleen: vuonna 1996 sen määrä oli yli 286 000 tonnia. Suurin ostaja on Ranska ja tärkein viejä Yhdistynyt kuningaskunta.

436. Yhteisön markkinahinta, jonka taso oli poikkeuksellisen korkea vuonna 1996, pysyi korkeana vuoden 1997 kolmen ensimmäisen kuukauden ajan aina kevään alkuun asti. Kesäkuusta alkaen hinta ylitti jälleen vuoden 1996 tason. Tähän vaikutti Englannin punnan revaloroituminen suhteessa vihreään kurssiin. Karitsanlihan keskihinta yhteisön markkinoilla oli vuonna 1997 376 ecua 100 kilogrammalta eli lähes 4 prosenttia enemmän kuin vuonna 1996.

437. Tuonti yhteisöön tapahtuu pääasiassa GATTin tullittomissa kiintiöissä, joiden mukaisesti vuonna 1997 on mahdollista tuoda yhteensä 317 000 tonnia eli vähän enemmän kuin vuonna 1996. Suurempi määrä johtuu KIE-maiden kanssa tehdyistä Eurooppa-sopimuksista.

438. Unionin tuonnin määräksi vuonna 1997 arvioidaan 265 000 tonnia eli vähän vähemmän kuin vuonna 1996, mikä johtuu erityisesti KIE-maiden viennin vähenemisestä näissä maissa viime vuosina tapahtuneen karjan vähenemisen vuoksi.

439. Yhteisön uuhipalkkion määrä vuonna 1996 oli 16,869 ecua ja maaseutulisä 6,641 ecua uuhelta. Yksityistä varastointia käytettiin hyväksi vuonna 1996 ainoastaan 85 tonnin määrältä Suomessa.

440. Vuodeksi 1997 vahvistettiin kaksi uuhipalkkion ennakkoa, jotka ovat yhteensä 9,196 ecua. Yksityistä varastointia käytettiin hyväksi vuonna 1997 ainoastaan 300 tonnin määrältä Suomessa.

441. Vuoden 1998 näkymien perusteella voi ennustaa tuotannon ja kulutuksen pysyvän vakaana. Yhdistyneen kuningaskunnan alhaiset luvut korvautuvat pienellä nousulla muissa jäsenvaltioissa. Koska tuojat voivat yrittää hyötyä hyvistä markkinaedellytyksistä, hinnat voivat laskea vuoden 1997 korkeasta tasosta. Yhteisön sisäisen kaupan kehityksen odotetaan jatkuvan. Myös keskipitkällä aikavälillä on odotettavissa samanlainen suuntaus.

Sianliha

442. Maailman sianlihantuotanto jatkoi kasvuaan vuonna 1996. Yhteensä tuotettiin 86 miljoonaa tonnia eli noin 2 miljoonaa tonnia enemmän kuin edeltävänä vuonna. Kiina arvioidulla yli 40 miljoonan tonnin tuotannolla on edelleen maailman suurin tuottajamaa ja toisena on Euroopan unioni, joka vuonna 1996 tuotti 16,3 miljoonaa tonnia eli 2,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 1995. Maailman kolmanneksi suurimman tuottajan Yhdysvaltojen tuotanto sen sijaan laski 7,8 miljoonaan tonniin vuonna 1996.

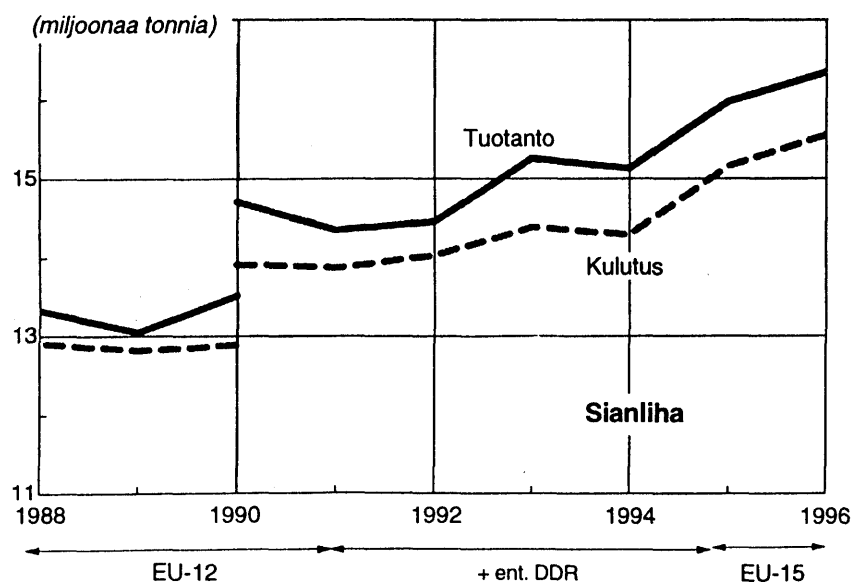
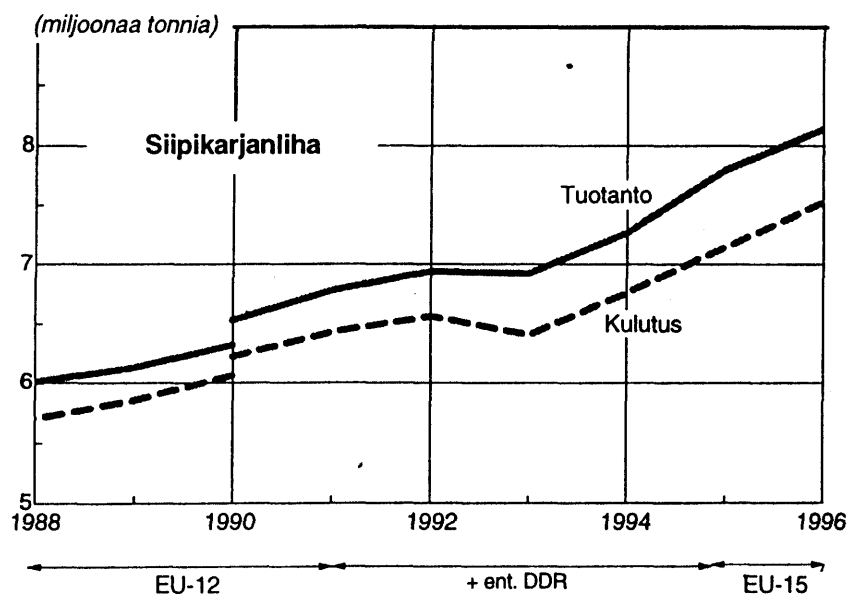
443. Vuodet 1996 ja 1997 olivat pääosin hyvin suotuisat suurimmalle osalle unionin siankasvattajista. Hinnat pysyivät korkeina lähes koko kyseisen ajanjakson, joten tuotto oli myös hyvä rehujen suhteellisen korkeista hinnoista huolimatta. On huomattava, että BSE:llä oli sianlihan hintoja tukevia vaikutuksia erityisesti vuoden 1996 toisen neljänneksen aikana tapahtuneen sianlihan kulutuksen lisääntymisen kautta. Tämän tekijän vaikutus alkoi heiketä keväällä 1997, mutta silloin oli uusien dramaattisten tapahtumien vuoro ja niillä oli huomattavan myönteinen vaikutus sianlihan hintatasoon Euroopan unionissa.

444. Alankomaita koettelivat Euroopan unionin tähän mennessä vakavimmat klassisen sikaruton esiintymät. Vuonna 1997 Alankomaissa jouduttiin taudin torjumiseksi teurastamaan puolet koko maan sikakarjasta.

445. Kevästä 1997 kilpailu Japanin markkinoilla väheni huomattavasti, kun kaikki sianlihan laivaukset Taiwanista lopetettiin useiden suu- ja sorkkatautiesiintymien vuoksi. Taiwanin sianlihan viennin oletetaan olevan pysähdyksissä pitkän aikaa.

446. Vuoden 1996 aikana vienti oli varsin runsasta huolimatta tuettua vientiä koskevista GATT-sopimuksen rajoituksista. Unionista vietiin 820 000 tonnia, josta noin 60 prosenttia ilman vientitukea. Viennin kokonaismäärä lisääntyi 5 prosenttia vuodesta 1995. Tuonnin osalta pääosa sianlihatuotteista tuli Euroopan unioniin assosiaatiosopimusten tai GATT-sopimuksen nojalla

Liha

Lähde: Euroopan komissio, maatalouden pääosasto.

Kuvio 14

etuustullein. Unionin tärkein toimittaja on edelleen Unkari, joka osuus vuoden 1996 42 000 tonnin kokonaistuonnista oli 36 000 tonnia.

447. Vaikka sianlihantuotanto lisääntyi useissa EU:n jäsenvaltioissa vuonna 1997, Alankomaiden tuotannon väheneminen on niin huomattava, että Euroopan unionin kokonaistuotanto tulee laskemaan vielä ennakoimattomalle tasolle.

Siipikarjanliha

448. Siipikarjanlihan maailmanlaajuinen tuotanto on vuodesta 1991 lisääntynyt tasaisesti yli 6 prosenttia vuodessa. Suurista tuotantoalueista Kiinassa lisäys on ollut keskimääräistä suurempaa (24 prosenttia vuodessa vuosina 1991–1995), mutta Venäjällä ja Japanissa tuotanto on vähentynyt. Itä-Euroopassa tuotanto kääntyi uuteen nousuun vuonna 1994/1995.

Siipikarjanlihan tuotanto

(tuhatta tonnia)

	Brasilia	Kina	Yhdysvallat	Unkari	Japani	NL tai Venäjä	EU-12	Muut	Koko maailman tuotanto
1986	1 680	1 879	8 262	445	1 421	2 998	5 443	7 165	29 283
Markkinaosuus									
1986	5,7	6,4	28,2	1,5	4,9	10,2	18,6	24,5	100,0
1987	1 865	2 040	9 105	470	1 465	3 126	5 784	7 416	31 271
1988	1 997	2 744	9 272	465	1 471	3 107	5 997	7 640	32 693
1989	2 139	2 820	9 931	420	1 423	3 233	6 108	6 279	32 353
1990	2 416	3 229	10 645	426	1 391	3 169	6 336	6 182	33 794
1991	2 691	3 950	11 204	320	1 357	1 751	6 766	7 661	35 700
1992	2 932	4 540	11 885	320	1 367	1 428	6 933	8 168	37 573
1993	3 211	5 736	12 396	307	1 368	1 277	6 915	8 413	39 623
1994	3 491	7 550	13 206	320	1 258	1 142	7 259	8 803	43 029
1995	4 140	9 347	13 786	368	1 282	893	7 555	9 471	46 532
% vv 1995/1991	11,4	24,0	5,3	3,6	-1,4	-15,5	2,8	5,4	6,8
							EU-15		
1995	4 140	9 347	13 786	368	1 282	859	7 781	9 471	47 034
1996	4 160	11 000	14 516	365	1 241	765	8 128	9 730	49 905
Markkinaosuus									
1996	8,3	22,0	29,1	0,7	2,5	1,5	16,3	19,5	100,0
1997	4 330	12 500	15 285	370	1 240	719	8 354	10 088	52 886
% vv 1997/1995	2,3	15,6	5,3	0,3	-1,7	-8,5	3,6	3,2	6,0

1996: arvio; 1997: ennuste. Yhteisön tietoihin sisältyvät vuodesta 1991 entisen Itä-Saksan luvut. Vuoteen 1990 Neuvostoliitto, vuodesta 1991 Venäjä.

Lähteet: yhteisö, elokuu 1997, ja Yhdysvaltain maatalousministeriö, maaliskuu 1998.

449. Maailmanmarkkinat kasvoivat edelleen jonkin verran vuonna 1996 Venäjän, Kiinan ja Japanin kasvavien tarpeiden vuoksi. Saudi-Arabian tuonti on lakannut kasvamasta ja maan sisäisen tuotannon kehittymisen johdosta vuosien 1996 ja 1997 lukujen odotetaan osoittavan tuonnin vähenemistä. Vuonna 1996 Yhdysvallat vahvisti asemansa suurimpana viejänä (18 prosentin kasvu) ja se säilyttää tämän paikkansa luultavasti myös vuonna 1997 erityisesti halpojen eläimenosien viennin ja erilaisten menekinedistämishelmien ansiosta. Dollarin arvon nousu suosi unionin vientiä vuoden 1997 ensimmäisinä kuukausina.

450. Siipikarjanlihan kokonaistuotanto *yhteisön markkinoilla* vuonna 1997 lisääntyy vielä noin 3,1 prosenttia (EU-15). Tuotannon taloudellinen tilanne oli hyvä vuoden 1997 ensimmäiset kahdeksan kuukautta.

451. Siipikarjanlihaa ei tueta sisämarkkinoilla. Kolmansien maiden kanssa käytävää kauppaa koskevia toimenpiteitä on muutettu WTO:n sääntöjen noudattamiseksi ja erityisesti tuetun viennin vähentämiseksi noin 30 000 tonnilla vuodessa (375 000 tonnia vuonna 1997/1998) näiden sääntöjen mukaisesti. Rajoitus on johtanut tukien kohdistamiseen sekä määrämään että tuotteiden osalta.

452. Tuontikiintiöiden soveltamista alennetuin tullein jatkettiin assosiaatiosopimusten mukaisesti (Puola, Unkari, Tšekin tasavalta, Slovakia, Romania, Bulgaria, Baltian maat). Lisäksi on sallittua tuoda vuosittain tullitta 15 500 tonnia luutonta kananpojanlihaa ja 2 500 tonnia kalkkunanlihaa. Vuoden 1997/1998 (heinäkuusta kesäkuuhun) osalta näihin määriin lisättiin 4 000 tonnia alennetuin tullein osana markkinoillepääsyn vähimmäisedellytyksiä.

Munat

453. Munien tuotanto koko maailmassa lisääntyi 4,4 prosenttia (vv) vuosina 1991–1995 ja lisääntymistähti on luultavasti sama vuosien 1995–1997 osalta. Yhdysvalloissa ja Euroopan yhteisössä lisääntyminen oli vähäistä, mutta Kiinan tuotanto kasvoi 12 prosenttia vuosina 1991–1995 ja 7 prosenttia sen jälkeen. Kiinan tuotannon määrä on nelinkertainen unioniin verrattuna.

454. Maailmankauppa on pysynyt vakaana vuodesta 1992. Suurimmat tuojat ovat edelleen Japani (munatuotteet) ja Hongkong (kuorelliset munat). Yhteisön viennin määrä väheni 17 prosenttia vuonna 1996 ja ensimmäiset tiedot vuodelta 1997 ennustavat vakaata tilannetta.

455. Yhteisön markkinoilla odotetaan munivien kanojen määrän lisääntyvän 3,6 prosenttia vuonna 1997. Tuottajien taloudellinen tilanne oli vuoden 1997 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana selvästi parempi kuin edeltävän vuoden vastaavana aikana.

456. Yhteinen markkinajärjestely on samanlainen kuin siipikarjanliha-alalla.

457. Kaupan osalta tukea myönnetään enintään 115 200 tonnille (kuorellisia munia vastaava määrä markkinointivuonna 1997/1998). Kesästä 1996 alkaen viedyt määrät ovat jääneet tämän rajan alle.

458. Puolan, Unkarin, Tšekin tasavallan, Slovakian ja Bulgarian kanssa tehdyissä assosiaatiosopimuksissa määrätään 80 prosentin tullinalennuksesta tiettyjen munatuotteiden osalta. Markkinoillepääsyn vähimmäisedellytysten mukaisesti markkinointivuodeksi 1997/1998 on avattu tuontikiintiöitä alennetuin tullein 113 479 tonnin vuotuiselle määrälle, joka jakaantuu kolmeen tuoteryhmään. Ainoastaan munatuotteiden kiintiö on käytetty kokonaisuudessaan.

Munien tuotanto

(miljardia kappaletta)

	Kiina	Yhdysvallat	Ita-Eurooppa	Japani	Meksiko	NL tai Venäjä	EU-12	Muut	Koko maailman tuotanto
1987	118	70	34	37		82	81	90	512
Markkinaosuus									
1987	23,0	13,7	6,6	7,2		16,0	15,9	17,5	100,0
1988	139	69	34	40		85	82	89	538
1989	141	67	20	40	18	85	79	47	496
1990	159	68	15	40	18	82	79	38	500
1991	184	70	13	42	20	47	83	69	528
1992	204	71	12	43	20	43	82	67	541
1993	236	72	11	43	20	40	80	65	568
1994	260	74	11	43	22	39	82	64	595
1995	290	75	11	42	22	38	83	66	628
% vv 1995/1991	12,0	2,0	-3,9	0,5	2,3	-5,2	0,0	-1,1	4,4
							EU-15		
1995	335	75	10	42	26	34	88	65	674
1996	360	76	11	43	26	32	87	66	702
Markkinaosuus									
1996	51,3	10,9	1,6	6,1	3,7	4,6	12,4	9,5	100,0
1997	385	79	12	43	27	32	88	69	734
% vv 1997/1995	7,1	3,0	8,3	1,2	1,4	-3,3	0,3	2,9	4,3

1996: arvio; 1997: ennuste. Yhteisön tietoihin sisältyvät vuodesta 1991 entisen Itä-Saksan luvut. Vuoteen 1990 Neuvostoliitto, vuodesta 1991 Venäjä.

Lahteet: yhteisö, elokuu 1997, ja Yhdysvaltain maatalousministeriö, maaliskuu 1998.

Perunat

459. Vuonna 1995 alkanut perunan viljelyalan kasvu jatkui vuonna 1996 ja siihen liittyi myös tuotannon ja määrien lisääntyminen.

460. Peruna on yksi niistä maataloustuotteista, joille ei ole yhteistä markkinajärjestelyä. Yhteismarkkinoiden toteuttamista varten komissio teki neljä vuotta sitten ehdotuksen perunan yhteiseksi markkinajärjestelyksi. Neuvosto ei ole vielä tehnyt asiasta lopullista päätöstä.

461. Perunan yhteenlaskettu viljelyala on 1 500 000 hehtaaria eli se edustaa merkittävää osaa Euroopan unionin kasvituotannosta. Perunaa viljellään kaikissa jäsenvaltioissa, mutta ilmastoon ja maaperän liittyvistä syistä sen tuotanto on suurinta pohjoisilla alueilla.

462. Euroopan unioni on perunan suhteen omavarainen varhaisperunalajikkeita lukuun ottamatta. Niitä tuodaan Välimeren maista talvella ja alkukeväästä, kun yhteisön tuotanto on vähäistä tai sitä ei ole lainkaan. Tärkeimmät toimittajat ovat Kypros, Egypti ja Marokko. Viime vuosina kolmansista maista on tuotu varhaisperunaa keskimäärin 400 000 tonnia vuodessa.

Hunaja

463. Maailman hunajantuotanto oli vuonna 1996 1,1 miljoonaa tonnia, mikä merkitsee 8 prosentin vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä vähennys katkaisee maailman tuotannossa viisi vuotta jatkuneen vakaan kauden, jonka aikana tuotanto pysytteli noin 1,2 miljoonassa tonnissa.

464. Markkinointivuonna 1995/1996 Euroopan unionin omavaraisuusaste oli 50,4 prosenttia, mikä tarkoittaa palautumista vuoden 1993/1994 tasoon edeltävänä vuonna tapahtuneen vähenemisen jälkeen. Syynä on tuotannon suurempi lisääntyminen suhteessa vientiin.

465. Hunajan kulutus ihmisravintona lisääntyi myös 0,8 kilogrammaan henkeä kohti vuodessa, mikä on 200 grammaa enemmän kuin edeltävänä markkinointivuonna.

466. Neuvosto antoi asetuksen (EY) N:o 1221/97 ⁽¹⁾ hunajan tuotannon ja kaupan pitämisen kehittämiseksi yhteisössä tarkoitettujen toimien soveltamista koskevista yleisistä säännöistä. Komissio valmisti tämän asetuksen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen hyväksymistä vuoden viimeisen neljänneksen aikana. Jäsenvaltioiden on toimitettava neuvoston asetuksessa säädetyt kansalliset ohjelmansa ennen 15. joulukuuta 1997.

..... (1) EYVL L 173, 1.7.1997, s. 1.

Kesannon käyttö muuhun kuin elintarviketuotantoon

467. Niin sanottua "non-food" -kesannointia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettu komission asetus on muutettu ja kodifioitu komission asetuksella (EY) N:o 1586/97, jolla myös kumottiin komission asetus (EY) N:o 334/93. Jälkimmäistä sovelletaan kuitenkin ennen asetuksen (EY) N:o 1586/97 voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin. Tehtyjen muutosten tavoitteena on järjestelmän yksinkertaistaminen sekä raaka-aineen toimittamista ja vakuusjärjestelmää koskevien sääntöjen yhdenmukaistaminen ja selkiyttäminen.

468. Alustavien tietojen mukaan 15 jäsenvaltion EU:ssa muuhun kuin elintarviketuotantoon käytetyn kesannon määrä markkinointivuonna 1996/1997 oli 725 000 hehtaaria. Vuonna 1995/1996 vastaava määrä oli 1 050 000 hehtaaria ja markkinointivuonna 1997/1998 sen arvioidaan olevan yhteensä 440 000 hehtaaria. Määrän pieneneminen vuodesta 1995/1996 johtuu kesannointivelvoitteen määrän vähenemisestä.

469. Vuoden 1996/1997 725 000 hehtaariin sisältyy noin 660 000 hehtaaria öljykasveja, joista 60 prosenttia käytettiin biopolttoaineen valmistukseen ja loput 40 prosenttia teknisissä öljyissä ja kemianteollisuudessa. Kesannoiduilla aloilla tuotettiin muuhun kuin elintarviketuotannon tarkoituksiin myös viljoja, lääke- ja kuitukasveja ja suoraan poltettaviksi tarkoitettuja raaka-aineita.

470. Euroopan yhteisön ja Amerikan yhdysvaltojen välisen tiettyjä öljysiemeniä koskevan yhteisymmärryspöytäkirjan 7 kohdassa rajoitetaan rypsin, rapsin, auringonkukan ja soijan viljelystä saatavien sivutuotteiden elintarvikkeiksi tai rehuiksi käytettävä määrä vuosittain miljoonaan tonniin soijajauhoekvivalenttia. Markkinointivuoden 1996/1997 660 000 hehtaarista öljykasveja saadaan noin 600 000 tonnia sivutuotteita soijajauhoekvivalenttina.

Tärkkelyksen tuotantojärjestelmä

471. Euroopan unionissa tuotettiin vuonna 1996 noin 7,1 miljoonaa tonnia tärkkelystä. Tästä määrästä 49 prosenttia eli 3,5 miljoonaa tonnia oli maissitärkkelystä, 25 prosenttia eli 1,77 miljoonaa tonnia vehnätärkkelystä ja 26 prosenttia eli 1,9 miljoonaa tonnia perunatarkkelystä.

472. Raaka-ainetta käytettiin noin 18,6 miljoonaa tonnia, josta 51 prosenttia perunatarkkelyksen, 30 prosenttia maissitärkkelyksen ja 19 prosenttia vehnätärkkelyksen valmistukseen.

473. Vuodelle 1996 ja varsinkin sen ensimmäiselle puoliskolle oli ominaista maissin ja vehnän markkinahintojen maailmanmarkkinahintoja myötäilevä vakaus. Perunateollisuus hyötyi suotuisten ilmasto-olosuhteiden ansiosta sekä määrällisesti (hehtaaritulos) että laadullisesti (perunan

tärkkelyspitoisuus) hyvästä sadosta jopa siinä määrin, että tuotanto ylitti kiintiön (ylityksiä todettiin Tanskassa, Saksassa, Suomessa ja Alankomaissa).

474. Tärkkelyksen parantunut saatavuus alensi hintoja ja lisäsi vientiä.

475. Tärkkelystuotteista aiheutuvat menot ovat vähentyneet huomattavasti maailmanmarkkinoiden vakauden aiheuttaman vientituen yksikkömäärien vähentymisen vuoksi: maissin keskimääräinen vientituki laski edeltävän markkinointivuoden 61 ecusta 40 ecuun tonnilta.

476. Tuotantotukijärjestelmän tarkoituksena on turvata tärkkelyksen toimittaminen maailmanmarkkinahintaan sellaisten tuotteiden valmistajille, joihin ei sovelleta tuontisuoja. Tätä järjestelmää sovellettiin ainoastaan osan vuotta 1996, koska maailmanmarkkinahinnat ja unionin hinnat tulivat lähelle toisiaan. Tuotantotuesta johtuvat menot vähenivät 50 prosentilla kahdesta edellisestä vuodesta. Tuen yksikkömäärä, joka vuoden alussa oli maissin yleisen perustuen osalta 22 ecua tonnilta, laski huhtikuun ja lokakuun välillä nolnaan maailmanmarkkinahintojen vakauden ansiosta.

114 + 115

IV – Maaseudun kehittäminen

Maaseudun haasteet

477. Maaseutualueet kattavat yli 80 prosenttia Euroopan unionin alueesta, ja niillä asuu yli neljäsosa sen väestöstä. Maaseutuun kohdistuu nykyään kuitenkin yhä suurempia paineita, jotka rasittavat sen jo ennestään herkkää tasapainoa. Tämän vuoksi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 130 A artiklassa määrätään, että unioni pyrkii "vähentämään eri alueiden välisiä kehityseroja sekä muita heikommassa asemassa olevien alueiden, maaseutu mukaan luettuna, jälkeenjääneisyyttä".

478. Maaseutualueiden pääasiallisia ongelmia ovat erityisesti maatalouselinkeinon taantumisesta johtuva taloudellisen toiminnan väheneminen, väestörakenteen epätasapaino ja autioitumisen uhka, joka johtuu nuorten maaltapaosta ja väestön ikääntymisestä, elämänlaadulle korvaamattomien palveluiden vähentäminen tai lopettaminen ja niin edelleen. Viimeisten kymmenen vuoden aikana maataloudessa on tapahtunut syvällisiä muutoksia sekä maataloudesta talouteen aiheutuvien vaikutusten että maatalouden työllisyyden tasolla. Muutokset vaikuttavat jäsenvaltioiden ja alueiden talouteen ja yhteiskunnalliseen kehitykseen.

479. Vuonna 1987 maa- ja metsätalousalalla sekä metsästys- ja kalastusalalla työskentelevän väestön osuus oli 8 prosenttia (12 jäsenvaltion unionissa), ja vuonna 1995 osuus oli laskenut 5,3 prosenttiin (12 ja 15 jäsenvaltion unionissa). Maatalouden osuus bruttokansantuotteesta on laskenut samana ajanjaksona 3,5 prosentista (12 jäsenvaltion unionissa), 1,8 prosenttiin (12 jäsenvaltion unionissa) ja edelleen 1,7 prosenttiin (15 jäsenvaltion unionissa). Nämä keskiarvoja edustavat prosenttiluvut peittävät todellisuudessa esiintyvät eri jäsenvaltioiden väliset huomattavat erot. Näin ollen vuonna 1995 maataloudessa työskentelevän väestön osalta ääripäitä edustavat Kreikan 20,4 prosenttia ja Portugalin 11,5 prosenttia sekä Yhdistyneen kuningaskunnan 2,1 ja Belgian 2,7 prosenttia. Maatalouden osuudesta bruttokansantuotteesta yhtä ääripäitä edustavat Kreikan 7,3 prosenttia ja Irlannin 4,8 prosenttia ja toista Ruotsin 0,4 prosenttia ja Luxemburgin 0,9 prosenttia. Maatilojen määrä on vähentynyt 8 644 000:sta vuonna 1987 (12 jäsenvaltion unioni) 7 264 000:een (12 jäsenvaltion unioni) vuonna 1993. Samaan aikaan maatilojen keskikoko on kasvanut maatilakohtaisesti käytetyn maatalousmaan (KMM) lisääntyessä 12,5 hehtaarista (12 jäsenvaltion unioni) vuonna 1985 16,4 hehtaariin (12 ja 15 jäsenvaltion unioni) vuonna 1993.

Maakohtaisesti esiintyy suuria eroja: maatilojen KMM sijoittuu Kreikan 4,3, Italian 5,9 ja Portugalin 8,1 hehtaarin sekä toisaalta Yhdistyneen kuningaskunnan 67,1, Luxemburgin 42,3 ja Tanskan 37 hehtaarin väliin.

480. Maatiloilla työskentelevien henkilöiden kokonaismäärä on 12 jäsenvaltion unionissa laskenut vuodesta 1987 vuoteen 1993 17,7 miljoonasta 15 miljoonaan eli 17 prosenttia.

481. Edellä esitetyistä luvuista käy ilmi, että tällainen kehitys on yhteistä kaikille jäsenvaltioille. Siinä on kuitenkin jäsenvaltiokohtaisia eroja, jotka heijastavat maatalouden ja Euroopan maaseutualueiden monimuotoisuutta sekä eri jäsenvaltioiden sosiaalisten ja taloudellisten ongelmien erilaisuutta.

- Maataloudessa tapahtuu syvällisiä muutoksia, joilla on suoria vaikutuksia maaseutualueiden taloudelliseen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen. Nämä maatalouden uudenaikaistamisesta ja kilpailukyvyyn lisääntymisestä johtuvat muutokset eivät ole vielä ohi.
- Talouden ja maatalouspolitiikan kehittyminen sekä maatalouden rakenteiden nykytilanne mahdollistavat aloitettujen kehitystoimenpiteiden jatkamista koskevan suunnittelun lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Noin 30 prosenttia 7,3 miljoonasta tilanjohtajasta 12 jäsenvaltion unionissa oli yli 55 vuotiaita vuonna 1993. Kreikassa heidän osuutensa oli lähes 42 ja Portugalissa 50 prosenttia. Maataloustoiminnan väheneminen on edellyttänyt näiden maiden talouden mukauttamista ja oikeuttanut taloudellista ja sosiaalista koheesiota edistävät aiheelliset toimenpiteet.
- Maanviljelijöiltä vaaditaan kuitenkin enemmän kuin kutsumus tuottaa raaka-aineita elintarvikkeeksi tai muihin tarkoituksiin: heiltä edellytetään lisääntyvää osallistumista alueen rakenteen ja käytön suunnittelun alalla sekä kulttuuri- ja ympäristöarvojen suojelemisen ja edistämisen alalla maatalousmarkkinoiden ja maaseudun kehittämistä koskevan politiikan yhdyntyessä entistä enemmän.
- Rakennerahastojen toisen uudistusvaiheen (1994–1999) mukaisesti tavoitteisiin 1, 5a, 5b ja 6 kuuluvilla yhteisöohjelmilla edistetään elinkelpoisten maaseutuyhteisöjen kehitystä. Näitä ohjelmia sovelletaan vuoden 1999 loppuun.

482. Komissio esitti heinäkuussa laajat suuntaviivat siitä, millaisia maaseudun kehittämiss politiikan ja muiden yhteisön politiikkojen tulisi olla vuoden 2000 jälkeen.

Agenda 2000

483. Komissio hyväksyi 15. heinäkuuta 1997 ja 18. maaliskuuta 1998 (katso kohdat 56–64) rahoitusnäkömiä ajanjaksoksi 2000–2006 sekä Euroopan unionin suunnittelemissa, pääasiallisesti tulevaan laajentumisiin liittyviä politiikkoja koskevat ehdotukset. Ehdotukset käsittävät erityisesti

yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisen jatkamisen Euroopan maatalouden valmistelemiseksi tulevien vuosien haasteisiin (Euroopan unionin laajentuminen, neuvottelut WTO:ssa) ja taloudellisen ja sosiaalisen koheesion säilyttämisen rakennerahastojen toiminnan avulla. Maaseudun kehittämisen olisi tulevaisuudessa oltava osa kumpaakin näistä politiikoista, sillä täysin kehittyneen ja markkinapolitiikkojen kanssa kokonaisuuden muodostavan koko yhteisön alueen käsittävän maaseudun kehittämispolitiikan tarve on yhä pakottavampi. On syytä sovittaa yhteen kilpailukykyisyyttä koskeva tavoite ja elävän, eurooppalaista yhteiskuntamallia edustavan maaseudun säilyttäminen sekä ottaa ympäristönäkökohdat entistä paremmin huomioon.

484. Samalla tavoin kuin nykyiselläkin ohjelmakaudella, maatalouden rakenteita ja maaseudun kehittämistä koskevat toimenpiteet rahoitetaan tulevaisuudessakin tavoitteen 1 mukaisesti noudattaen yhtenäistettyä lähestymistapaa: kolme rahastoa, joihin myös EMOTR:n ohjausosasto kuuluu, osallistuvat toimintansa mukaiseen rahoitukseen. Kaksi kolmasosaa määrärahoista on määrä varata tavoitteeseen 1, jonka maantieteellistä kattavuutta vähentäisi Euroopan unionin BKT:n keskiarvosta laskettavan 75 prosentin perusteen tiukka soveltaminen. Tähän on ehdotettu huomattavaa muutosta, jonka mukaan epäsuotuisten alueiden luonnonhaittakorvaukset rahoitetaan vastaisuudessa EMOTR:n tukiosastosta, josta jo nyt rahoitetaan vuonna 1992 hyväksytyt kolme liitännäistoimenpidettä.

485. Uudistettu tavoite 2 on tarkoitettu rakenneuudistuksen tarpeessa oleville alueille. Tavoite koskee taloudellisessa muutosvaiheessa olevia teollisuusalueita, maaseutualueita ja kalastuksesta riipuvaisia alueita sekä vaikeuksissa olevia kaupunkialueita. Näillä muuttotappiosta kärsivillä suurtyöttömyysalueilla on uudistamiseen liittyviä ongelmia. On syytä edistää tarvittavien mukauttamistoimien toteuttamista ja helpottaa taloudellista monimuotoisuutta. Maaseutualueiden osalta olisi varmistettava maaseudun ja alueiden kaupunkien väliset yhteydet. Tavoitteen 2 kelpoisuusehdot täyttävillä maaseutualueilla entisten tavoitteiden 5a ja 5b toimenpiteet sekä liitännäistoimenpiteet rahoitetaan EMOTR:n tukiosastosta. Lisäksi EAKR, ESR ja mahdollisesti myös KOR osallistuvat rahoitukseen.

486. Kaikilla tavoitteisiin 1 ja 2 kuulumattomilla maaseutualueilla maaseudun markkinapolitiikkojen liitännäistoimenpiteinä ja täydentävinä toimenpiteinä toteutettavat maaseudun kehittämistoimenpiteet on tarkoitettu yhteisrahoittaa EMOTR:n tukiosastosta. Näillä korvataan ohjausosastosta tällä hetkellä rahoitettavat toimenpiteet, ja ne pannaan täytäntöön hajautetusti asianmukaisella tasolla jäsenvaltioiden aloitteesta.

487. Koska ympäristölottuvuudella on kasvava merkitys maataloudessa, maatalouden ympäristökysymyksiä koskeva liitännäistoimenpide tulee pakolliseksi. Sen avulla on mahdollista vastata yhteiskunnan perustavaa laatua olevaan ympäristön ja luonnonmukaisten alueiden suojelua koskevaan huoleen. Biologista viljelyä, luonnonmukaisen kaltaisten elinympäristöjen säilyttämistä, perinteisten hedelmätarhojen ja lehtojen säilyttämistä, Alppien karjankasvatusta ja soiden säilyttämistä on edistettävä.

488. Yhteisöaloitteiden osalta komissio ehdottaa aloitteiden vähentämistä 13:sta kolmeen, joista yksi liittyisi maaseudun kehittämiseen.

Leader-ohjelmaa käsittelevä eurooppalainen kokous

489. Brysselissä järjestettiin 9.–11. päivänä marraskuuta kokous, johon osallistui lähes 1 000 Leader II -yhteisöaloitteen edunsaajaryhmien edustajaa, 102 ohjelman hallinnoijat ja kansallisten hallintojen, yhteisön toimielinten, kansainvälisten järjestöjen sekä Itä-Euroopan maiden ja Kyproksen edustajat. Kokouksessa käytiin vuoropuhelua alueen toimijoiden kanssa maaseudun kehittämistä koskevan tulevan yhteisöaloitteen aloittamisesta Leader II -ohjelman yhteydessä hankitun kokemuksen perusteella.

Laaja-alaiset toimenpiteet

Parannus- ja uudenaikaistamistoimenpiteet

490. Vuosittain noin 41 000 maatilaa saa maataloille suunnattua investointitukea, joka on tarkoitettu sellaisten tilakohtaisten investointisuunnitelmien toteuttamiseen, joiden tavoitteena on kilpailukyvyyn parantaminen, tuotantoedellytysten nykyaikaistaminen ja toiminnan monipuolistaminen sekä ympäristön säilyttäminen, eläinten kasvatustilojen hygienian parantaminen ja eläinten hyvinvointi. Kyseisiä tukia on rajoitettu asteittain, jotta rakenteelliset toimenpiteet ja markkinatilanne vastaisivat toisiaan ja eri tuotannonalojen kestävä kehitys varmistettaisiin pitkällä aikavälillä.

Nuoret viljelijät

491. Nuorille viljelijöille tarkoitettua tukea, joka kattaa asetuksen (ETY) N:o 950/97 10 ja 11 artiklan mukaisesti aloittamispalkkion sekä investointien lisätuen, tarkoituksena on saada maatalojen johtoon maatalouden uuteen todellisuuteen sopeutumaan kykeneviä nuoria antamalla heille keinoja perustamiskustannuksista selviämiseksi.

492. Komissio antoi 4. syyskuuta 1996 nuoria maanviljelijöitä ja maatalojen toiminnan jatkamisen ongelmaa Euroopan maataloudessa koskevan kertomuksen, joka esitetään neuvostolle ja parlamentille sekä talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle.

493. Kyseinen kertomus on komission vastine keskusteluun, joka koskee nuorten viljelijöiden toiminnan aloittamista, ja siinä analysoidaan maanviljelijöiden tilan perustamisvaiheessa kohtaamia

taloudellisia ja sosiaalisia vaikeuksia sekä oikeudellisia ja verotuksellisia ongelmia. Kertomuksessa tarkastellaan myös niitä yhteisön nykyisiä välineitä, joilla voidaan edistää tilojen perustamista ja tukea maaseutualueiden nuoria, sekä kuvaillaan kyseisten välineiden soveltamista eri jäsenvaltioissa. Lisäksi kertomuksessa esitetään suuntaviivoja ja suosituksia toimenpiteistä, joita voitaisiin toteuttaa yhteisön tasolla ja kansallisella tasolla nuoria viljelijöitä koskevan toiminnan entistä suuremman johdonmukaisuuden ja paremman tehokkuuden edistämiseksi koko unionissa.

Epäsuotuisat maatalousalueet

494. Ensimmäisellä sijalla EMOTR:n ohjausosaston maksusitoumuksissa tavoitetta 5a koskevien toimenpiteiden osalta ovat erityiset tuet epäsuotuisten maatalousalueiden viljelijöille.

495. Vuoristoalueille ja muille epäsuotuisille maatalousalueille on edelleen myönnetty luonnonhaittakorvauksia, joilla pyritään helpottamaan maatalouselinkeinon ja väestön säilyttämistä. Näitä yleisesti korkeampien tuotantokustannusten tasaamiseen tarkoitettuja tukia on sovellettu laajasti. Vuoristoalueiden ja tai epäsuotuisten alueiden maataloutta koskevia korvauksia on myönnetty yli 1,2 miljoonalle tilalle. Kokonaisuudessaan epäsuotuisat maatalousalueet kattavat 56 prosenttia viidentoista jäsenvaltion unionin maatalouspinta-alasta.

496. Useat jäsenvaltiot ovat esittäneet komissiolle ajatuksiaan vuoristoalueita koskevan yhteisön politiikan lujittamisesta. Komissio jatkaa vuoropuhelua jäsenvaltioiden kanssa mukauttaakseen kyseiset toimenpiteet eri vuoristoalueiden konkreettisia tarpeita vastaaviksi.

Maa- ja metsätaloustuotteiden jalostukseen ja kaupanpitämiseen liittyvät toimenpiteet

497. Asetuksissa (ETY) N:o 951/97 ⁽¹⁾ ja 867/90 ⁽²⁾ tarkoitettujen maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksen ja kaupanpitämisen edellytysten parantamistoimenpiteiden toteuttamista jatkettiin rakennerahastojen ohjelmakautena 1994–1999. Tavoitteiden 1 ja 6 kohdealueiden osalta ohjelmat ja tavoitteen 5a muut toimenpiteet sisällytettiin niitä koskeviin ohjelma-asiakirjoihin.

498. Vuoden 1996 lopussa komissio oli hyväksynyt 47 asetusten (ETY) N:o 951/97 ja 867/90 mukaista ohjelma-asiakirjaa:

- yhdeksän kansallista yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa Ranskan, Espanjan, Yhdistyneen kuningaskunnan, Alankomaiden, Tanskan, Luxemburgin, Itävallan, Suomen ja Ruotsin osalta (muilla kuin tavoitteiden 1 ja 6 kohdealueilla);

⁽¹⁾ EYVL 142, 2.6.1997, s. 22.

⁽²⁾ EYVL L 91, 6.4.1990, s. 7.

- kolmesta alueellista yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa Saksan (osavaltioiden tasolla) ja Belgian (alueiden tasolla) osalta;
- yhden yhteisön tukikehyksen Italian osalta; se sisältää 13 alueellista toimenpideohjelmaa maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupanpitämisen edellytysten parantamiseen, sekä yhden monia alueita koskevan toimenpideohjelman ja metsätalouden osalta 12 toimintaohjelmaa metsätaloustuotteiden jalostamisen ja kaupanpitämisen edellytysten parantamiseen tavoitteen 1 ulkopuolisen Italian kohdealueiden osalta.

499. Vuonna 1997 tietyt ohjelma-asiakirjat muutettiin erityisesti Espanjaa, Alankomaita, tiettyjä Saksan alueita ja Italiaa koskevan yhteisön tukikehyksen osalta. Muutokset koskevat erityisesti uusien alojen sisällyttämistä asiakirjoihin, rahoitussuunnitelmien muuttamista ja rahavarojen siirtämistä tavoitteen 5a sisällä. Toimenpiteen seuranta- ja arviointimenettelyjen parantamista jatketaan kumppanuuden mukaisesti. Kaikki ohjelma-asiakirjat ovat voimassa vuoden 1999 loppuun.

500. Komissio valmistelee neuvostolle annettavaa kertomusta tarjonnan keskittämiseen ja tuotteiden markkinavaatimuksiin mukauttamiseen suuntautuneista tuottajaryhmittymistä ja niiden liitoista annetun asetuksen (ETY) N:o 952/97 soveltamisesta.

Alueelliset toimenpiteet

Tavoite 1

501. Suurin osa tavoitteen 1 kohdealueista sijaitsee pääosin maataloudesta muodostuvilla alueilla. Näillä alueilla maata käytetään pääasiassa maa- ja metsätalouteen, jotka ovat merkittävässä asemassa tulonmuodostuksen ja työllisyyden kannalta. Useimmilla tavoitteen 1 kohdealueilla muut talouselämän osa-alueet ovat alikehittyneitä, ja maatalous muodostaa maaseutualueilla merkittävän yksityissektorin työllisyyslähteen (maatalous työllistää noin 15 prosenttia väestöstä).

502. Näiden alueiden kehittämistoimenpiteet sisältyvät yhteisön tukikehyksiin tai yhtenäisiin ohjelma-asiakirjoihin. Kolme rakennerahastoa ja KOR tarjoavat rahoitusta monille eri tukivälineille yhdenmukaisesti kehitysohjelmien mukaisesti. Muita kehittämistoimenpiteitä ovat maaseudun kehittämistä ja maataloutta koskevat rahoitusvälineet, jotka sisältyvät pääasiassa kolme rakennerahastoa yhdistäviin monialaisiin yhdenmukaisiin paketteihin ja joiden tavoitteena on maatalouselinkeinon monipuolistaminen ja nykyään maataloudesta liian riippuvaisen talousrakenteen laajentaminen.

503. Vuonna 1994 muiden toimenpiteiden kanssa tiivistä yhteistyötä ja synergiaa tavoitteleviin ohjelmiin liitettiin tavoitteen 5a toimenpiteet. Joidenkin jäsenvaltioiden epäsuotuisilla alueilla

maksettavilla luonnonhaittakorvauksilla on tärkeä asema yhteisön tukikehyksessä tai yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa, mikä rajoittaa muiden, kehittämiseen suuntautuvien toimenpiteiden rahoittamista.

504. Tavoitteen 1 määrärahojen osuus rakennerahastojen kokonaismäärärahoista on lähes 70 prosenttia. Maaseutualueiden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet rahoitetaan yleensä kokonaisuudessaan EMOTR:n ohjausosastosta, mutta jotkut niistä saavat myös osittaista ja rajoitettua rahoitusta kahdesta muusta rahastosta.

505. Maaseudun kehittämispolitiikka edistää huomattavasti taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta muilla kuin kaupunkialueilla, jotka muodostavat suuren osan tämän tavoitteen kohdealueista.

506. Ne hyvät tulokset, joita toimenpideohjelmien täytäntöönpanolla toteutetuista toimista on saatu maaseutualueilla ja erityisesti sisällyttämällä tavoite 5a yhtenäiseen ohjelmaan ja hallinnointiin, osoittavat lujitetun kehittämispolitiikan tarpeen tavoitteen 1 kohdealueilla.

507. Luonnonmullistusten vuoksi Azoreilla on ollut erityisongelmia. Esimerkiksi Kreikassa, jossa täytäntöönpano on ollut erityisen nopeaa, on ilmennyt määrärahojen puutetta.

508. Saksan uusissa osavaltioissa maatalouden uudistaminen on jo tuottanut hyviä tuloksia. Näillä alueilla on unionin tuottavinta maataloutta, jossa otetaan kuitenkin huomioon myös ympäristön- ja maisemansuojelu. Kylien kehittämispolitiikka on osoittautunut keskeiseksi välineeksi historiallisia yhteyksiä ja sosiaalisen elvyttämisen tarvetta pohdittaessa.

509. Taulukossa 122 esitetään unionin tuen jakautuminen jäsenvaltio- ja rahastokohtaisesti sekä kokonaiskustannukset.

Belgia

510. EMOTR:n osuuteen, joka muodostaa ainoastaan pienen osan Belgian Hainaut'n alueen tavoitteen 1 rahoituksesta, ei liity huomattavia vaikeuksia. Suurin osa kuluista aiheutuu sosiaaliin ja rakenteellisiin toimenpiteisiin ja maatalouselintarvikealan tukiin liittyvistä kahdesta laaja-alaisesta asetuksesta ((EY) N:o 950/97 ja 951/97). Maaseudun kehittämisen erityistoimenpiteitä, joiden tarkoituksena on vahvistaa tai monimuotoistaa maataloustoimintaa, on vaikeampi toteuttaa. Tämän ohjelman järkevällä hallinnalla yritetään välttää häiritseviä haittavaikutuksia, jotka tavoitteen 1 tukitaso tällä alueella voisi aiheuttaa naapurialueille.

Tavoitteet 1 ja 6 – 1994/1999
Yhtenäinen ohjelma-asiakirja (YOA) tai toimenpideohjelma (TO)
Päivitetty 1.9.1997

Jäsenvaltio	YOA:n tai TO:n lukumäärä	Rakennusrahast miljoonaa ecua	EAKR		ESR		EMOTR		KOR		Kokonais- kustannukset milj. ecua
			milj. ecua	%	milj. ecua	%	milj. ecua	%	milj. ecua	%	
Belgique/België	1	730,0	515,9	70,7	166,7	22,8	47,0	6,4	0,4	0,1	2 411,7
Deutschland	6	13 640,0	6 820,0	50,0	4 092,0	30,0	2 644,5	19,4	83,5	0,6	58 466,8
Ελλάδα (Elláda)	14	13 980,0	9 489,5	67,9	2 560,5	18,3	1 800,0	12,9	130,0	0,9	25 954,6
España	14	26 300,0	15 944,2	60,6	6 047,0	23,0	3 313,8	12,6	995,0	3,8	47 702,8
France	6	2 190,0	1 194,9	54,6	525,5	24,0	431,4	19,7	38,2	1,7	5 005,4
Ireland	3	5 620,0	2 562,0	45,6	1 953,0	34,8	1 058,0	18,8	47,0	0,8	10 383,2
Italia	10	14 860,0	9 660,0	65,0	2 739,0	18,4	2 228,0	15,0	233,0	1,6	27 525,3
Nederland	1	150,0	80,0	53,3	40,0	26,7	21,5	14,3	8,5	5,7	958,7
Österreich ⁽¹⁾	1	165,6	107,7	65,0	33,1	20,0	24,8	15,0	0,0	0,0	831,4
Portugal	5	13 980,0	8 723,9	62,4	3 148,7	22,5	1 894,2	13,5	213,2	1,5	26 713,4
Suomi/Finland ⁽¹⁾ ⁽²⁾	1	459,9	172,5	37,5	105,8	23,0	177,6	38,6	4,0	0,9	1 326,1
Sverige ⁽¹⁾ ⁽²⁾	1	252,0	122,6	48,7	63,9	25,4	61,4	24,4	4,1	1,6	635,0
United Kingdom	3	2 359,8	1 331,8	56,4	747,2	31,7	245,9	10,4	34,9	1,5	5 670,7
EU	66	94 687,6	56 725,1	59,9	22 222,4	23,5	13 948,1	14,7	1 791,8	1,9	213 585,1

⁽¹⁾ 1.1.1995 alkaen.

⁽²⁾ Tavoite 6.

Saksa

511. Saksan tavoitteen 1 kohdealueilla maatalouden ja maaseudun kehittämispolitiikan tavoitteena on ensisijaisesti luoda pysyviä työpaikkoja. Sillä myös vaikutetaan maaseudun talouden vakauttamiseen ja ympäristötilanteen parantamiseen. Ohjelmien määrärahoja on käytetty erittäin tyydyttävästi ja alueelliset välivaiheen arviointikertomukset ovat vakuuttaneet toimintaohjelmissa esitetyn yhdenmisen lähestymistavan hyödyllisyydestä.

Kreikka

512. Maatalousalan kansallinen ohjelma, jota hyödytti yhteisen tukikehyksen vuoden 1995 ja 1996 deflaatiokertoimen vaikutus, jatkoi nopeaa kehittymistään, mikä mahdollisti vuoden 1998 osuuden sitomisen ennen vuoden 1997 loppua. Uusi muutos, johon liittyi EMOTR:n summien korottaminen, tehtiin 30. joulukuuta 1997.

513. Useasta rahastosta rahoitettavien alueellisten toimenpideohjelmien maatalouden kehittämistä koskeva osuus on edistynyt vaihtelevasti. Yleisesti ottaen toimien toteuttamisasteen voidaan kuitenkin todeta parantuneen lievästi.

514. Asetuksen (ETY) N:o 2019/93 (Egeanmeren pieniä saaria koskevat erityiset toimenpiteet) mukaisesti rahoitettujen toimien toteuttaminen kiihtyi vuonna 1995. Komissio laati vuonna 1996 mainitun asetuksen mukaisesti kahta ensimmäistä soveltamisvuotta koskevan kertomuksen. Kertomuksessa selvitetään eri toimenpiteiden edistymistä sekä Kreikan pyyntöjä mukauttaa joitakin järjestelmiä toiminnan optimoimiseksi. Neuvosto tutki kertomuksen ja toimitti sen Euroopan parlamentille. Kolmannen soveltamisvuoden kertomus on valmisteilla. Lisäksi vuonna 1998 annetaan uusi arviointikertomus; päätelmien perusteella ehdotetaan mahdollisesti muutoksia.

Espanja

515. EMOTR:n ohjausosastosta rahoitetaan Espanjassa sijaitsevilla tavoitteen 1 kohdealueilla tukitoimenpiteitä, joiden tavoitteena on maaseudun kehittäminen ja maatalouden uudistaminen.

516. Komissio hyväksyi vuoden 1996 kesäkuussa ohjelman "Maaseutualueiden kehittäminen ja talouden monipuolistaminen", jolle myönnettiin EMOTR:sta 170 miljoonan ecun suuruinen määräraha, ja lokakuussa useasta rahastosta rahoitettavan teknisen avun toimenpideohjelman tilastotietojen saattamiseksi ajan tasalle. Tälle ohjelmalle myönnettiin EMOTR:sta 15 miljoonan ecun suuruinen määräraha.

517. Eri toimenpideohjelmien toteuttaminen on edistynyt tyydyttävästi. Kansallisen yhteisrahoituksen yleinen viivästyminen voi kuitenkin vaikeuttaa niiden loppuunsaattamista vuonna 1999.

Ranska

518. Yhtenäisten ohjelma-asiakirjojen täytäntöönpanon viivästyminen näyttää loppuvan vähitellen. Vuonna 1996 hyväksyttiin muutospäätöksiä viivästymisten huomioonottamiseksi ja määrärahojen kulutuksen käynnistämiseksi uudelleen. Vuonna 1997 pitäisi olla mahdollista nopeuttaa ohjelmien täytäntöönpanoa muutoksilla, joissa otetaan huomioon väliarviointien tulokset.

519. Tavoitteen 1 kohdealueen kelpoisuusehdot täyttävällä Nordin departementin alueella (Ranskan Hainaut) on siinä määrin vaikeuksia määrärahojen käyttämisessä, että käyttämättömät määrärahat siirretään muista rahastoista rahoitettaviin toimenpiteisiin.

Irlanti

520. Toimenpideohjelmaa on toteutettu vuodesta 1994, ja ohjelman välitarkistus saatiin päätökseen vuonna 1997.

521. Maatilojen saastuttamisen valvontaa ja meijerihygieniaa koskeviin toimenpiteisiin varattiin 18 miljoonan euron lisärahoitus.
522. Myös teollisuuden toimenpideohjelmaan liittyvä elintarvikkeita koskeva osa-ohjelma tutkittiin kyseisen toimenpideohjelman välitarkistuksessa, minkä jälkeen ohjelman rahoitusta vähennettiin 28 miljoonalla eulla.
523. Lisäksi välitarkistuksessa käsiteltiin kaupunkien ja maaseudun paikallista kehittämistä koskevaa toimenpideohjelmaa, johon sisältyy kylien uudistamista koskeva toimenpide, mutta tähän toimenpiteeseen ei suositeltu huomattavia muutoksia.

Italia

524. Mezzogiornon kahdeksan alueen ohjelmat hyväksyttiin vuosina 1994 ja 1995. Näiden kahden ensimmäisen vuoden kustannukset koskivat ensisijassa siirtymävaiheen toimenpiteitä, jotka helpottavat siirtymistä vanhasta järjestelmästä uuteen sisällyttämällä tavoite 5a tavoitteen 1 ohjelmiin. Nämä toimenpiteet ovat mahdollistaneet kasaantuneiden viivästymisten kiinnikuromisen esimerkiksi asetuksessa (ETY) N:o 2328/91 (ensisijassa epäsuotuisten alueiden viljelijöille maksettava tasaushyvyys) ja asetuksessa (ETY) N:o 1204/82 (sitruhedelmäalan tuotannon ja kaupanpitämisen parantamista koskeva suunnitelma) säädettyjen tukien maksamisessa. Muut ohjelmien mukaiset tukitoimenpiteet aloitettiin käytännössä vuosina 1996 ja 1997 laajoilla tiedotustoimilla, joiden jälkeen on levitetty useita merkittäviä hankkeita.
525. Monia alueita koskevasta maatalouden kehittämispalvelujen tukitoimien ohjelmasta vastuussa oleva ministeriö jatkoi neuvontapalveluja koskevien toimien rahoittamista säännöllisesti ja aloitti vuoden 1997 kesäkuussa menettelyt tutkimusta koskevan toimenpiteen toteuttamiseksi.
526. Komissio hyväksyi toisen monia alueita koskevan eteläisten alueiden maataloustuotannon kehittämisohjelman vuoden 1996 lopussa. Vuoden 1997 heinäkuussa valittiin ohjelman toteuttavat elimet.

Alankomaat

527. Maatalouden uusien toimintojen edistämistä, kylien uudistamista, maatilamatkailua ja ekologisten rakenteiden parantamista koskevien toimenpiteiden täytäntöönpanossa todettiin huomattavaa viivästymistä.
528. Välitarkistuksen yhteydessä ehdotettujen muutosten olisi edistettävä ohjelmien maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan osan täytäntöönpanoa.

Itävalta

529. EMOTR:n rakennepolitiikan yhteydessä Burgenlandille myönnettyillä tuilla oli erittäin myönteisiä vaikutuksia maaseudun talouselämään. Väliarvioinnista laaditun kertomuksen mukaisesti toimenpideohjelma mukautettiin alueen tarpeisiin. Yhtenäinen lähestymistapa taloudellisen tilanteen ja ympäristötilanteen parantamiseksi ei ole ilmennyt ainoastaan tuottavuuden kasvuna vaan myös markkinoilla olevien tuotteiden entistä parempana suuntaamisena.

530. Määrärahojen käyttö on tyydyttävää.

Portugali

531. Vuonna 1994 hyväksytyjen neljän useasta rahastosta rahoitettavan ohjelman toteuttaminen, johon EMOTR:n ohjausosasto osallistuu, on sujunut ennusteiden mukaisesti.

532. Erityisesti Azorien autonomisen alueen kehittämiseen liittyvän Pedra-ohjelman toteuttamistaso oli korkea toimintasuunnitelmaan verrattuna: vuoden 1998 erä sidottiin jo vuonna 1997. Väliarvioinnin yhteydessä EMOTR:n ohjausosaston osuutta on lisättävä.

533. Monivuotiseen ohjelmaan "Taloudellisen rakenteen uudenaikaistaminen" kuuluvan osaohjelman "Maatalous" toteutus eteni normaalisti. Joitakin kehittämisen painopistealueita voitaisiin määritellä uudelleen välitarkistuksen yhteydessä.

534. Viides useasta rahastosta rahoitettava Alquevan alueen kokonaiskehitystä koskeva ohjelma (Pediza) hyväksyttiin 28. heinäkuuta 1997, ja sille myönnettiin 203 133 miljoonan ecun suuruinen yhteisön rahoitus, josta EMOTR:n ohjausosaston osuus on 70 miljoonaa ecua.

Yhdistynyt kuningaskunta

POHJOIS-IRLANTI

535. Kaikkia toimenpiteitä toteutetaan parhaillaan täysimääräisesti lukuun ottamatta elintarviketeollisuuden tukea, jonka osalta Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus vähensi kansallista yhteisrahoitusta. Osaohjelmaan tehtiin välitarkistus, jonka yhteydessä annettiin useita suosituksia ohjelman näkökohtien muuttamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitettiin elintarviketeollisuuden tuen rahoittamiseen.

SKOTLANNIN YLÄMAA JA SAARET

536. Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevien toimenpiteiden osalta toteutettiin välitarkistus vuonna 1997, mutta huomattavia muutoksia ei suositeltu.

MERSEYSIDE

537. Vuoden aikana päätettiin vähentää EMOTR:n rahoitusta 1,1 miljoonaan ecuun Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen tehtyä päätöksen olla myöntämättä lisärahoitusta asetuksen (ETY) N:o 951/97 (aiemmin 866/90) soveltamiseen.

Yhteisön syrjäisimmät alueet

538. Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen liitetyn yhteisön syrjäisimpiä alueita koskevan julistuksen mukaisesti yhteisö vahvisti vuosina 1991 ja 1992 kolme eri ohjelmaa: *Poseidom* (Ranskan merentakaiset departementit: Martinique, Guadeloupe, Guyana ja Réunion), *Poseima* (Portugalin Madeiran ja Azorien saaristot) ja *Poseican* (Kanariansaaret). Ohjelmien avulla pyritään ottamaan huomioon näiden alueiden taloudellinen ja sosiaalinen jälkeenjääneisyys, jota lisäävät pysyvät rakennetekijät (kaukaisuus, saariasema ja paikallisten markkinoiden kapeus). Kyseiset monialaiset ohjelmat on mukautettu kunkin alueen erityispiirteisiin. Maatalous on hyvin tärkeä osa-alue, ja siihen kuuluu yhteistä maatalouspolitiikkaa täydentäviä tukia tai erityisiä tukia monille eri tuotteille. Maatalouden osa-alueita rahoitetaan EMOTR:n tukiosastosta, ja siihen sisältyy kahdenlaisia toimenpiteitä:

539. *Erityinen hankintajärjestelmä*: komissio vahvistaa hallintokomiteassa vuosittain tai markkinointivuosittain arvioidun hankintataseen ihmisravinnoksi ja paikallisesti jalostettaviksi tarkoitettujen keskeisten maataloustuotteiden osalta. Näistä tuotemääristä ei kanneta tullia tuotaessa niitä kolmansista maista. Tuontiin yhteisöstä myönnetään tukea, joka vastaa määrältään vapautusta tuontitulleista. Syrjäisimpien alueiden asioita käsittelevässä ryhmässä pohditaan parhaillaan järjestelmän tehokkuuden parantamista mahdollisesti mukauttamalla kyseisen tuen laskentateknisiä sääntöjä.

540. Kyseisten alueiden maataloustuotteiden tuotantoon, kaupan pitämiseen tai jalostamiseen myönnetään *täydentäviä tukia*.

541. Poseidom-ohjelman maatalouden osa-alueita koskevaa perusasetusta (asetus (ETY) N:o 3763/91) muutettiin marraskuussa 1995 (asetus (ETY) N:o 2598/95) toimenpiteiden toteuttamista koskevan komission kertomuksen vuoksi ja Ranskan viranomaisten pyynnöstä. Komissio antoi vuoden 1997 aikana yksityiskohtaisia soveltamissääntöjä koskevat asetukset.

542. Poseican- ja Poseima-ohjelmia koskevien perusasetusten (asetus (ETY) N:o 1601/92 ja 1600/92) muuttamista koskeva valmistelutyö on käynnissä.

Tavoite 6

543. Tämä uusi rakennepoliittinen tavoite määriteltiin uusien jäsenvaltioiden liittyessä Euroopan unioniin vuoden 1995 alussa. Rakennerahastojen tukijärjestelmässä tavoite 6 vastaa nykyisen tavoitteen 1 lähestymistapaa, joskin sen tuki-intensiteetti asukasta kohden on hieman pienempi. Noin 50 prosenttia Ruotsin ja 60 prosenttia Suomen kokonaispinta-alasta on määritelty tavoitteen 6 kohdealueiksi.

544. Yksityissektorin ja kolmannen sektorin toiminnan kehittämiseksi toteutetuista ponnisteluista huolimatta nämä alueet ovat pitkällä aikavälillä riippuvaisia julkisesta tuesta vaikeiden ilmasto-olosuhteiden ja äärimmäisen harvan asutuksen vuoksi. Yhteisön rakennepoliittikan päätavoitteena näillä alueilla on ehkäistä maaltapakoa ja lujittaa maaseudun elävöittämistä. Lisäksi korostetaan alueelta saatavien raaka-aineiden lisäarvoa jalostamalla niitä alueella sekä hyödyntämällä alueen omia mahdollisuuksia entistä paremmin.

545. Tavoitteen 6 kohdealueilla, joilla on ankarat ilmasto-olosuhteet, avainasemassa ovat epäsuotuisia alueita koskevat tuet. Tämä on ymmärrettävää, koska maatalous ja metsänhoito ovat ydintoimintoja. Tavoitteet lisätä paikalla tapahtuvaa jalostamista ja oman alueen mahdollisuuksien parempaa hyödyntämistä edistyvät, mutta edistyminen voisi olla nopeampaa.

Suomi

546. Suurin osa EMOTR:n rahoituksesta myönnetään luonnonhaittakorvauksina, vaikka niiden yhteisrahoitusosuus onkin suhteellisen pieni. Lisäksi toteutetaan toimenpiteitä maatalouden ja elintarviketeollisuuden tehokkuuden lisäämiseksi. Erityisen maatalouspaketin viivästyneestä aloituksesta huolimatta yli 300 EMOTR:n rahoittamaa kehittämissuunnitelmaa, jotka luovat 350 uutta työpaikkaa, on jo hyväksytty tässä ohjelmassa. Tämä on oleellisen tärkeää alueen kannalta, koska yleisohjelmalla ei ole onnistuttu estämään maatalojen määrän nopeaa pienenemistä eikä luomaan tarpeeksi työpaikkoja maatalouden ulkopuolelle. Maaseudun kehittämiseen myönnettävän rajallisen rahoituksen jakaminen on osittain korvattu kansallisesti rahoitetuilla tasauspaketeilla.

Ruotsi

547. Vuoden 1996 aikana aloitettujen EMOTR:n rahoittamien kehittämishankkeiden avulla luodaan tai säilytetään noin 300 työpaikkaa.

Kansalliset tuet

548. Liittymisasiakirjan 142 artiklan mukaan Suomi ja Ruotsi voivat komission hyväksynnän saatuaan jatkaa ennen Euroopan unioniin liittymistä pohjoisten alueiden maatalouden hyväksi

myöntämiensä pitkän aikavälin kansallisten tukien soveltamista. Kyseisen hyväksynnän ehtona on kuitenkin se, että tuotannon määrä ja tuen suuruus eivät nouse. Komissio hyväksyi Suomen osalta 4. toukokuuta 1995 ja Ruotsin osalta 28. helmikuuta 1996 tekemillään päätöksillä nämä tukijärjestelmät, joita on sovellettu 1. tammikuuta 1995 alkaen kyseisillä alueilla (periaatteessa 62. leveysasteen pohjoispuolella) ja jotka kattavat 55,5 prosenttia Suomen ja 14 prosenttia Ruotsin viljelyalasta. Näiden jäsenvaltioiden perusteltujen pyyntöjen jälkeen komissio muutti päätöstään Suomen osalta 4. huhtikuuta 1997 ja Ruotsin osalta 17. heinäkuuta 1997.

549. Komissio laati kertomuksen kyseisten tukien täytäntöönpanosta Suomessa vuonna 1995 ja antoi sen neuvostolle tutkittavaksi. Ruotsia koskeva kertomus on valmisteilla.

Tavoite 5b

550. Vuosina 1995 ja 1996 aloitettu seurantakomitean toiminta jatkui tiiviisti vuoden 1997 aikana.

551. Seurantakomitea on vastuussa yhteisön ohjelmissa yhteisrahoitettujen toimien valvonnasta. Sen puheenjohtajana toimii jonkin jäsenvaltion edustaja, ja se koostuu yhteisrahoitukseen osallistuvien hallintoyksikköjen edustajista ja ajoittain talous- ja sosiaalialojen edustajista. Se keskittyy tutkimaan mahdollisia toteuttamiseen liittyviä vaikeuksia ja asianmukaisia muutoksia. Tarvittaessa se ehdottaa komissiolle ohjelmien huomattavia muutoksia.

552. Vuonna 1997 komiteoiden keskeinen toiminta on koostunut väliarviointia koskevien tutkimusten valmistelusta ja toteuttamisesta. Tarkoituksena on antaa komiteoiden käyttöön olennainen väline toteutettavina olevien toimien mahdollisten vaikutusten ymmärtämiseksi ja mahdollisuuksien mukaan varmistaa suurimmat vaikutukset erityisesti työpaikkojen luomisen ja säilyttämisen osalta. Tarkoituksena on varmistaa perustamissopimuksen 130 a artiklan mukaisesti, että maaseutualueiden ja muun alueen erot, kehittämisen tasolla (tulot ja työllisyys) vähenevät tai etteivät ne ainakaan lisääntyä.

553. Komiteat valitsivat arvioijat ja hyväksyivät valmisteilla oleviin kertomuksiin liittyvät yleiset toimitusehdot. Komiteat valitsivat kaikissa tapauksissa ulkopuoliset arvioijat avoimilla tarjouskilpailuilla, koska tämän käytännön tavoitteena on lujittaa komiteoissa käsiteltävien ja komiteoiden hyväksymien kertomusten uskottavuutta. Sopimus tehtiin 83 arviointikertomuksesta, joista moniin liittyy erityisiä ja alakohtaisia täydentäviä tutkimuksia. Näiden kertomusten perusteella useat komiteat ovat jo ehdottaneet muutoksia ohjelmiin. Vuonna 1997 käsiteltiin ja hyväksyttiin 61 muutospäätöstä.

554. Väliarviointi on osoittautunut tärkeäksi mutta vaikeaksi tehtäväksi. Tietyt jäsenvaltiot, jotka eivät aikaisemmin olleet soveltaneet tätä käytäntöä, ovat joutuneet kohtaamaan eniten vaikeuksia.

Tämän vuoksi joidenkin jäsenvaltioiden arvioinnit ovat viivästyneet. Tulokset ovat kuitenkin osoittaneet menetelmän hyödyllisyyden ja sen soveltamisen edut. Sen vuoksi seurantakomiteat ovat voineet valita parhaimman mahdollisen tavan ohjelman lopussa odotettavien tulosten parantamiseen.

555. Puhtaasti rahoituksen toteuttamisen osalta jokaisen rakennerahaston toimivaltaiset viranomaiset olivat jo aloittaneet maksujen selvitysmenettelyt kunkin ohjelman ensimmäisen vuoden aikana (muistutettakoon, että huomattava osa ohjelmista (30) oli hyväksytty jo vuoden 1995 toisen vuosipuoliskon aikana, Ruotsi vuonna 1996).

556. Vuosi 1996 oli ensimmäinen kaikkien ohjelmien täysi täytäntöönpanovuosi ja vuosi 1997 oli tavoitteen 5b usean kohdealueen toteuttamisen tarkistamisvuosi. Taloudelliset ja rahoitukselliset olosuhteet, jotka ajoittain edellyttivät tiukkaa talousarviokuria, aiheuttivat vaikeuksia yhteisön rahoituksen lisäksi myönnettävästä kansallisesta tai alueellisesta yhteisrahoituksesta vastaaville viranomaisille. Muun muassa tämä tilanne oli syynä viivästymisten lisääntymiseen (Yhdistyneen kuningaskunnan tapauksessa) tai viivästymisiin siellä, missä niitä ei aiemmin ollut (eräät alueet Espanjassa). Yhteisön maksumenetelmä edellyttää, että jäsenvaltio perustelee komissiolle jokaisen vuotuisen maksun osalta ohjelmien rahoitustuen saajille suoritettut maksut ennakkojen saamiseksi jokaisen seuraavan vuotuisen maksun osalta. On itsestään selvää, että myöhässä käynnistettyjen ohjelmien vuoden 1997 maksusitoumukset ovat viivästyneet.

557. Tästä huolimatta voidaan sanoa, että yleisesti ottaen ohjelmiin liittyvät kulut ovat lisääntyneet ja että yhteisön maksusitoumukset ovat lisääntyneet ohjelmien alkuvuosiin verrattuna, jotka olivat vaikeita yhteisten ohjelma-asiakirjojen viivästyneen hyväksymisen vuoksi. Useat alueet ovat osoittaneet, että jopa taloudellisesti herkille alueille tarkoitetuissa ohjelmissa oli mahdollista säilyttää tyydyttävä kustannusten kasvu. Useat alueet ovat edistyneet vuoden 1998 talousarvio-osuuden maksusitoumusten täytäntöönpanossa. Tämän vuoksi tietyt aloittamisessa syntyneet viivästymiset on saatu kurotuksi umpeen, mitä kannattaa erityisesti korostaa (tietyt alueet Espanjassa, Saksa); muissa tapauksissa viivästymisiä ei ole saatu kurotuksi umpeen, mutta vauhti vaikuttaa tyydyttävältä (Ranska).

558. Kyseessä on huomattava ponnistelu, jota olisi jatkettava ajanjakson loppuun asti. Tämä on tärkeä kysymys, jota on seurattava yhdessä jäsenvaltioiden kanssa, erityisesti silmällä pitäen tiettyjen jäsenvaltioiden vaikeuksia kussakin yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa esitettyjen toimien yhteisrahoituksen varmistamiseksi.

559. Lopuksi voi mainita, että tietyissä jäsenvaltioissa näyttää esiintyvän erityisiä ongelmia, joita komissio seuraa tarkasti kumppanuuden rajoissa.

**Yhteenvetotaulukko tavoitteen 5b yhteisön yhtenäisten ohjelma-asiakirjojen (YOA)
rahoittamisesta vuosina 1994–1999**

(miljoonaa euroa) ⁽¹⁾

Jäsenvaltio	YOA	Rakennerahastot yhteensä	EMOTR	EAKR	ESR	Julkiset kustannukset yhteensä ⁽²⁾	Kokonais- kustannukset ⁽³⁾
Belgie/Belgique	3	78,1	23,8	41,1	13,2	183,1	266,2
Danmark	1	54,0	21,6	21,6	10,8	112,2	202,3
Deutschland	8	1 240,8	527,8	479,5	233,5	5 072,1	7 588,4
España	7	676,2	423,4	163,1	89,7	1 336,0	1 838,5
France	21	2 250,9	1 010,9	945,9	294,1	4 952,0	7 948,7
Italia	13	904,3	411,1	370,6	122,6	2 247,5	4 700,6
Luxembourg	1	6,0	2,2	3,1	0,8	20,5	25,5
Nederland	5	150,0	50,6	81,8	17,6	510,6	595,4
Österreich	7	411,0	164,2	175,0	71,8	1 089,5	2 679,9
Suomi/Finland	2	194,0	66,7	94,5	32,8	457,1	624,0
Sverige	5	141,0	40,2	70,6	30,3	447,7	727,1
United Kingdom	11	820,5	151,2	535,0	134,3	1 763,4	1 972,1
EU yhteensä	84	6 926,7	2 893,6	2 981,6	1 051,5	18 191,6	29 168,7

⁽¹⁾ Käyvät hinnat

⁽²⁾ Sisältää jäsenvaltioiden rahoitusosuuden

⁽³⁾ Sisältää myös yksityisiä varoja

Belgia

FLANDERI

560. Ajanjakson 1994–1999 toimitasuunnitelmaan sisältyvän kahden Flanderia koskevan ohjelman (Meetjesland ja Westhoek) yleistavoitteena on maatalousalan työllisyyden vahvistaminen ja säilyttäminen, kylien elinolosuhteiden parantaminen sekä maatalouden ja puutarhaviiljelyn monimuotoistaminen.

561. Näissä ohjelmissa korostetaan maaseudun kehittämistä koskevaa yhdennettyä lähestymistapaa, joka ymmärretään alueiden käytön kokonaisnäkökulmasta hyödyntämällä eri alueiden verrannollisia etuja. Matkailua pidetään ensisijaisena kannustimena alueiden kehittämisessä, mutta kyse on myös yritysten vastaanottamismahdollisuuksien edistämisestä.

562. Tiedyt ympäristötoimet toteutetaan Flanderin kahden yhtenäisen ohjelma-asiakirjan mukaisesti. Ne koskevat pääasiassa koordinoitokeskuksen perustamista, yrityksille myönnettävää ympäristöalan tukea ja alueen yritysten ympäristöarviointia.

563. Molemmat seurantakomiteat kokoontuivat kaksi kertaa tänä vuonna. Ne totesivat, että muiden kuin tiukasti maatalouteen liittyvien ohjelmien toteuttamisen edistyminen on suhteellisen hidasta. Viivytys johtuu suurimmalta osin yhteisrahoittamiseen liittyvistä ongelmista Flanderin hallituksessa.

Kolmen rahaston osalta vain vuoden 1994 talousarvioerä on sidottu. Yhteisön rahoitusosuuksien maksut rajoittuvat vuoden 1994 ensimmäiseen maksuerään (EMOTR:n vuoden 1994 toinen maksuerä).

564. Ohjelmiin esitettiin eräitä muutosehdotuksia. Komissio arvioi yhtenäisten ohjelma-asiakirjojen muuttamisen tarvetta väliarvioinnista tehtyjen perusteella. Näin ollen Flanderin yhtenäisten ohjelma-asiakirjojen uusien toimintasuunnitelmien laatimisen olisi tapahduttava vuoden 1998 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

VALLONIA

565. Vallonian alueen tavoitetta 5b koskeva yhtenäinen ohjelma-asiakirja, joka aloitettiin vuonna 1996 ja jolle oli ominaista suhteellisen hidas täytäntöönpano, edistyi huomattavasti tänä vuonna, eli lähes 47 prosenttia yhteisön määrärahoista on voitu sitoa ohjelmakauden 1994–1999 alkamisen jälkeen. Ohjelmia toteutetaan näin ollen yleisesti ottaen myönteisesti, mutta on kuitenkin ponnisteltava tehokkaiden toteutusten nopeuttamiseksi kentällä hallinnollisen käsittelyn päättymisen jälkeen.

566. Metsäalaa, jolle tuki ensisijaisesti kohdistettiin tuen alueelle tuomien huomattavien mahdollisuuksien vuoksi, on tuettu rakennerrahastoista aina yleisölle ja omistajille suunnatun tiedottamisen aloittamisesta jalostamiseen saakka, ja tuen avulla on saatu aikaan huomattavien metsäalueiden moitteeton metsänhoito. Ensisijainen haaste on sovittaa yhteen metsään liittyvät ensisijaiset toiminnot: puuntuotanto, matkailutoiminta (retkeilijöiden majoitus), ekologia ja ympäristö. On syytä tukea entistä aktiivisemmin osatoimenpidettä, joka koskee lehtojen istutusta ja hoitamista, mitä on vaikea saada aloitetuksi.

567. Maatalousalalla ensisijainen suuntautuminen monimuotoistamiseksi tapahtuu samanaikaisesti toimen kanssa, jolla tuetaan perinteisten tuotteiden laadun parantamista.

568. Vallonian alueen tavoitteen 5b seurantakomitea, joka kokoontui kaksi kertaa vuonna 1997, totesi EMOTR:n ja ESR:n osalta talousarvion tilanteen hyväksi (EMOTR:n kolme ensimmäistä erää ja ESR:n neljä ensimmäistä erää on sidottu), mutta EAKR:n osalta hieman viivästyneeksi (vain ensimmäinen erä on sidottu).

569. Arviointitulosten perusteella seurantakomitea suunnittelee ohjelman sellaiseksi, että erityisesti EAKR:n osalta todettuihin viivästyksiin menetetty aika saadaan takaisin.

Tanska

570. Tanskan tavoitteen 5b kohdealueet käsittävät 19,6 prosenttia koko pinta-alasta ja 7 prosenttia väestöstä. Ohjelman kokonaistalousarvio ajanjaksona 1994–1999 on 202 miljoonaa ecua (vuoden

1994 hinnoilla). Ohjelman päätavoitteet ovat alueen pysyvien työpaikkamahdollisuuksien luominen ja takaaminen sekä tulotason parantaminen ottaen täysin huomioon ympäristön suojelu ja parantaminen. Kehityksessä on kolme pääasiallista painopistealuetta: ympäristön monimuotoistaminen ja suojelu maataloudessa ja metsänhoidossa, pienten ja keskisuurten yritysten sekä matkailun kehittäminen.

571. Ohjelman seurantakomitea kokoontui 12. kesäkuuta 1997. Esityslistan pääkohta oli väliarviointia koskeva kertomus. Kertomuksen mukaan edistyminen oli tyydyttävää, kun otetaan huomioon täytäntöönpanon myöhäinen aloitus. Tavoitteiden saavuttamiseksi olisi kuitenkin välttämätöntä edistää entistä aktiivisemmin muita hitaampia toimenpiteitä. Arviointikertomuksessa mainittiin esimerkkinä onnistuneesta aktiivisesta toimenpiteiden edistämisestä Sönderjyllandin maakunnassa saadut tulokset perinteisen maataloustuotannon muuttamisesta luonnonmukaiseksi tuotannoksi. Ponnistelujen tuloksena oli useita hankkeita, jotka edistivät pääohjelman tavoitteita eli alueen väestön taloudellisen elinkelpoisuuden turvaamista sekä ympäristön suojelua ja parantamista. Arvioija ei katsonut aiheelliseksi tehdä muutoksia ohjelman rakenteeseen tässä vaiheessa, mutta suositteli, että tilanne tarkistetaan uudelleen vuonna 1998. Joitakin toimenpiteitä koskevasta lisävarojen suuresta kysynnästä huolimatta komitea päätti noudattaa arvioijan suosituksia. Indeksioinnista saatujen varojen jakamista koskevan päätöksen tekeminen päätettiin lykätä vuoteen 1998.

Saksa

572. Komissio yhteisrahoittaa Saksassa tavoitteen 5b kahdeksaa alueellista ohjelmaa, joiden kokonaiskustannukset ovat 5 200 miljoonaa ecua, mukaan lukien 523 miljoonaa ecua EMOTR:n, 475 miljoonaa ecua EAKR:n ja 231 miljoonaa ecua ESR:n varoista. Ohjelmat kattavat 17 prosenttia Saksan kokonaispinta-alasta sekä 9,7 prosenttia maan väestöstä.

573. Seurantakomiteoiden kokouksissa tehtiin kumppanuutta koskevia muutospäätöksiä ohjelmien joustavan täytäntöönpanon varmistamiseksi. Niihin sisältyivät osaohjelmien vuosittaisten osuuksien uudelleenjakaminen ja onnistuneiden toimenpiteiden lujittaminen. Väliarviointien tuloksissa korostetaan, että Saksan maaseudun kehittämisellä on keskeinen asema Saksan aluepolitiikoissa ja että tavoitteen 5b ohjelmat edistävät parhaimmalla mahdollisella tavalla näitä politiikkoja ja maaseutualueiden kehittämistä.

574. Ohjelman yleinen edistyminen on erittäin tyydyttävää erityisesti maaseutuvaltaisissa osavaltioissa. Schleswig-Holstein, Baijeri, Baden-Württemberg ja Ala-Saksi ovat tavoittaneet uudelleen alkuperäisen vauhtinsa, ja varojen käyttö on kiihtynyt. Ne ovat hakeneet vuoden 1998 erän sitomista pysyäkseen mukana täytäntöönpanon edistymisessä. Ohjelmakaudesta 1989–1993 saatujen kokemusten vuoksi ohjelmat ovat myös onnistuneet yhdentämään henkilöresursseja koskevat politiikat maaseudun kehittämistä koskeviin ponnisteluihin entistä paremmin.

Espanja

575. Espanjan tavoitteen 5b ohjelmat edistyivät edelleen tyydyttävästi vuonna 1997 sekä rahoituksen että toteutuksen osalta; vuoden lopussa seitsemän tavoitteen 5b kohdealuetta olivat sitoneet vuoden 1997 erän kolmesta rahastosta ja joissakin tapauksissa (Navarra, Aragon) olivat aikaistaneet vuoden 1998 maksusitoumusta; useilla alueilla on jo huomattu tiettyihin toimenpiteisiin myönnettyjen määrärahojen alkavan loppua. Navarran tapauksessa, joka on malliohjelma Euroopan tasolla, määrärahat on kulutettu vuoden 1999 alussa.

576. Seitsemän alueen seurantakomiteat tekivät yhteenvedon ajanjaksona 1994–1996 toteutetuista toimista väliarvioinnin tulosten perusteella; tarkastetuissa kertomuksissa annetaan myönteinen kuva ohjelmien vaikutuksesta ja ehdotetaan mahdollisia parannuksia eri toimenpiteitä hallinnoivien elinten ja toteutettaviin toimiin osallistuvien maaseudun kumppaneiden väliseen yhteensovittamiseen. Arvioijien mukaan ESR:n osan toteuttamiseksi tarvitaan lisäponnisteluja, erityisesti henkilöresurssien hyödyntämistoimien yhdentämisessä ohjelman muihin toimiin.

577. Ajanjaksona 1994–96 toteutetut toimet ja puolivälin arviointikertomukset huomioon ottaen useat alueet ovat ehdottaneet vuonna 1994 alustavasti hyväksytyjen ensisijaisten kehittämistä koskevien toimenpiteiden ja toimintalinjojen tasapainottamista ohjelmien tavoitteiden saavuttamiseksi entistä paremmin. Seurantakomiteoiden tutkittua ja hyväksyttyä muutokset sekä deflaatiokertoimen käytön, muutokset vahvistettiin laillisesti komission päätöksellä.

Ranska

578. Vuoden 1997 aikana tavoitteen 5b seurantakomiteat keskittivät oleellisen osan toimintaansa väliarviointikertomusten tutkintaan ja laativat ensimmäisen yhteenvedon ohjelmien täytäntöönpanosta ja vaikutuksista. Tässä vaiheessa ei ole aina ollut mahdollista käyttää vaikutuksen osoittavia lukuja; arviointitehtävät mahdollistivat kuitenkin useiden yhtenäisten ohjelma-asiakirjojen mukauttamisen.

579. Ohjelmien hyväksynnän ja aloittamisen viivytyksistä huolimatta edistymistähti on ollut yleisesti ottaen tyydyttävä, ja se vastaa kokonaisuudessaan vuotuista ennakkosuunnitelmaa.

580. Tietyillä aiemmin luokittelemattomilla alueilla (erityisesti Haute-Normandiessa ja neljässä viidestä Pays de la Loiren departementista) ohjelman toimintavaiheen täytäntöönpanossa ja hallinnon ja rahoituksen hoidossa on tullut esille ongelmia, jotka ovat liittyneet aikaisemman kokemuksen puutteeseen yhteisön ohjelmista, hallinnoijien, vetäjien ja toimeksiantajien tasolla ilmenneisiin vaikeuksiin ja kyseisten toimijoiden ohjelman haltuunottamisessa syntyneisiin väistämättömiin viivästymisiin. Kansallisen teknisen avun ohjelman aloittaminen vuonna 1997 edistää todennäköisesti alueiden välisen epätasa-arvon poistamista ja ohjelmien hallinnoinnin

yhdenmukaistamista sekä helpottaa vastuuhenkilöiden tehtäviä koulutus-, tiedonvaihto- ja tiedonsiirtotoimien ja kokemustenvaihto- ja kokemustensiirtotoimien avulla sekä tehokkaan alueiden välillä yhteentoimivan tietotekniikan välineen valinnan avulla.

581. Lähes kaikkiin ohjelmiin sisältyy maataloustuotteiden laatua koskevia toimenpiteitä. Esimerkiksi Provence-Alpes-Côte d'Azurin yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa on koko maatalouden tuotantoketjun kattavia toimia laatutuotteiden varmentamiseksi. Bourgognessa viimeisteltiin vuonna 1996 sopimukseen perustuva laatuvaatimuksien tuotanto-ohjelma tuottajien kannustamiseksi aloittamaan (uudelleen) omalla tilalla syntyneiden vasikoiden lihottaminen. Basse-Normandiassa puolestaan keskitytään perinteisiin aloihin ja tavoitellaan esimerkiksi karjojen "normandiaistamista".

582. Taloudellisten toimien täytäntöönpanossa havaitaan usein erityisesti elintarvikealalla vaikeuksia, jotka johtuvat maaseutualueiden hankkeiden tukijoiden vähydestä. Tietty alueet, erityisesti Bourgogne, Franche-Comté ja Limousin ovat vastapainoksi toteuttaneet menestyksekkästä puuenergiaprojekteista tai puunjalostustoimintaa, jonka tarkoituksena on hyödyntää paikallisia metsävaroja.

583. Matkailun alalla suurin osa lukuisista toimista on yleisesti ottaen hyvin hajanaisia ja niissä on yleispolitiikkojen suunnittelemiseen liittyviä ongelmia (varusteiden yhdistäminen, kylien kunnostaminen ja toimijoiden järjestäytyminen). Samaa voidaan todeta kylien kehittämisen ja uudistamisen osalta, jossa yksittäisten julkisten rakennusten korjaaminen yleensä voittaa yleiset kunnostamishankkeet, jotka ovat monimutkaisia suunnitella ja toteuttaa pienten kuntien aloitteesta. Niiden joukossa on kuitenkin tiettyjä kokonaissuunnitelmia edellyttäviä laajoja hankkeita, kuten kelttiläistä kulttuuria esittelevä matkareitti Bourgognessa.

584. Luonnonperinnön suojelu ja hyödyntäminen ovat ohjelmien eräs perustoimintalinja esimerkiksi Midi-Pyrénées'n alueella, jossa rahoitetaan herkkiä ekosysteemejä koskevia yhteensovitetuista toimista, Basse-Normandiassa, jossa suunnitellaan vesivarojen suojeluun ja jokien puhdistamiseen liittyviä toimia ja Bretagnessa, jossa hyödynnetään suuria luontonähtävyyksiä. Suunniteltuja toimia lujitetaan tai eriytetään ajoittain paikallisten ongelmien ratkaisemiseksi, kuten Bretagnessa maataloudesta johtuvan saastumisen torjumiseksi ja veden laadun parantamiseksi, Centressa, jossa otetaan käyttöön uudenlaisia maatalouden jätehuoltoa koskevia toimia ja Limousinissa, jossa otetaan käyttöön indeksoinnista saatua määrärahoja jätehuoltopolitiikan keskeisiin tarpeisiin vastaamiseksi.

585. Joissakin ohjelmissa on edistetty onnistuneesti paikallista lähestymistapaa, jossa vastuu toiminnasta ja kapasiteetista kuuluu paikallisille toimijoille. Tällainen tilanne on erityisesti Rhône-Alpesin, Midi-Pyrénées'n ja Bourgognen alueella, joissa tavoitteen 5b alue on jaettu edelleen 7 pienalueeseen; sen yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa pannaan täytäntöön kolmella tasolla (jokaisen pienalueen osalta alueellisella tasolla, departementin tasolla ja koordinoitun kehittämisen alueellisen

ohjelman) alojen mukaan. Tämä järjestelmä on edistänyt kehittämiseen liittyvää yhdennettyä, tulevaisuutta koskevaa suunnittelua paikallisella tasolla ja mahdollistanut alueen yleishankkeen luomisen.

Italia

586. Yleisesti ottaen ohjelmien täytäntöönpano on vahvistanut ohjelman strategioiden käyttökelpoisuuden. Alueellisen tai alakohtaisen logiikan mukaista *kollektiivista lähestymistapaa* on pidetty ensisijaisena maatilojen investoinneissa, mikä on mahdollistanut toimien alueellisen vaikutuksen tehostamisen. Esimerkiksi Venetossa yhteensovitetut investoinnit ovat vieneet 60–80 prosenttia maataloustuotannon parantamiseen ja monimuotoistamiseen myönnettyistä varoista.

587. Huomiota on kiinnitetty yhä enemmän *työllisyyttä tukeviin* toimenpiteisiin. Toscanan alueen ohjelmassa yhdistettiin uusia työllisyyttä koskevia tukitoimia (tuet työllistämiseen, yrityksen perustamiseen ja niin edelleen). *Ympäristön* suojeleminen ja hyödyntäminen on erityisesti otettu huomioon Bolzanon maakunnassa, missä 37 alppimajaa ja useat sadat eläintilat ovat saaneet tukea erilaisiin ympäristöalan investointeihin.

588. Edellä mainittujen 13 alueen seurantakomiteat kokoontuivat säännöllisesti, ja väliarviointia toteutetaan parhaillaan. Ohjelmien rahoituksen edistyminen osoittaa viivästymistä tapahtuvan edelleen, erityisesti maksuihin vaikuttavan täytäntöönpanomenettelyjen monimutkaisuuden vuoksi. Vuoden 1997 aikana odotettu kiihtyminen tapahtui pääasiassa alueilla, jotka olivat saaneet tavoitteen 5b mukaista tukea edellisenä jaksena (1989–93), kun taas ne alueet, jotka saavat tukea ensimmäistä kertaa, aiheuttavat suurimmat viivästykset.

Luxemburg

589. Ohjelma käsittää kolme painopistealuetta: maa- ja metsätalouden uudelleenelvyttämisen ympäristö huomioon ottaen, pysyvien työpaikkojen luomisen ja säilyttämisen sekä matkailua ja elämänlaatua edistävät investoinnit.

590. Ohjelman täytäntöönpanon viivästyttä huomattavasti komitean toisessa, vuoden 1997 puolivälissä järjestetyssä kokouksessa on ilmaistu, että valvontatoimen soveltaminen halutaan keskeyttää.

591. Maksuihin perustuva rahastojen toteuttamisaste on parantunut aiempaan verrattuna [EMOTR (46,3 prosenttia) ja ESR (30,2 prosenttia), mutta on EAKR:n osalta heikko (22,5 prosenttia)]. Tulevaan Ourin luonnonpuistoon liittyvät EMOTR:n toimenpiteet, kuten ympäristön suojeleminen,

- maaseutualueiden säilyttäminen ja maatilamatkailutilojen perustaminen eivät ole vielä saaneet hankkeen vastuuhenkilöiden kannatusta.

592. Seurantakomitea muistutti, että tiettyjen toimenpiteiden uudelleensuuntaaminen olisi aloitettava vuoden 1998 aikana väliarviointikertomuksen perusteella; tämä kertomus olisi hyväksyttävä vuoden 1998 alussa.

593. Komitea päätti rahoitussuunnitelman uudelleensuunnittelusta, ja komissio hyväksyi kertomuksen vuosien 1997, 1998, 1999 käyttämättömistä eristä.

Alankomaat

594. Alankomaiden ohjelmien *tärkeimmät painopistealueet* (tavoite 5b) ovat taloudellisen toiminnan lujittaminen ja ympäristön parantaminen, alueen kestävä kehittäminen parantamalla samanaikaisesti taloutta laadullisesti ja rakenteellisesti työllisyystilanteen ja tulotason sekä luonnonympäristön laadun säilyttämiseksi.

595. Frieslandin, Groningen/Drenthen, Overijsselin ja Limburgin maakunnat keskittyvät yleisesti ottaen uusien yritysten perustamiseen, matkailuun ja maiseman kehittämiseen, kun taas Zeelandin maakunta korostaa erityisesti maatalouden monimuotoistamista.

596. Viiden seurantakomitean kokoukset, joita pidetään kahdesti vuodessa, sujuvat tyydyttävällä tavalla.

597. Jokaisen ohjelman väliarviointi esitettiin ja hyväksyttiin vuoden 1997 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. *Suurin osa* hankkeen haltijoista katsoo, ettei heidän hankkeitaan olisi voinut jatkaa ilman yhteisön tukea ja että tuet ovat mahdollistaneet toteuttamisen nopeuttamisen sekä entistä laaja-alaisemman lähestymistavan. Näiden kertomusten tulosten perusteella voi arvioida mahdollisten tulevien muutosten tarvetta.

598. Näiden ohjelmien täytäntöönpano edistyy tyydyttävällä tavalla. Alankomaiden tavoitteen 5b alueille ohjelmakaudeksi 1994–1999 varatuista määrärahoista on sidottu [41,5 prosenttia] ja maksuista on toteutettu [28,9 prosenttia]. Rahastokohtaiset maksusitoumukset ovat: [52,2 prosenttia] EMOTR:n, [40,3 prosenttia] EAKR:n ja [16,5 prosenttia] ESR:n osalta ja maksut ovat [40,7 prosenttia] EMOTR:n, [26,7 prosenttia] EAKR:n ja [10,1 prosenttia] ESR:n osalta.

599. Hankkeiden käytännön toteuttamisen ja talouden seuranta on moitteetonta Alankomaiden tavoitteen 5b kaikkien alueiden osalta.

600. Alankomaiden ohjelmissa ympäristön osuus on vahvasti esillä. Suurin osa ympäristötoimiin myönnettyistä määrärahoista myönnettiin Frisen maakunnan luonnonsuojelutoimiin ja toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on edistää ympäristön huomioon ottavaa maataloutta. Groningen/Drenthen maakunta käyttää 12 prosenttia varoista ympäristön, metsien ja maiseman suojeluun veden laadun parantamista, luonnonpuiston puhdistamista ja tiettyjen maatilojen siirtämistä koskevien hankkeiden yhteydessä.

601. Tavoitteeseen 5b kuuluvien ohjelmien tiedotus- ja mainontatoimien alalla olisi syytä lisätä avoimuutta, joka on ollut tähän asti suhteellisen vähäistä. Sen vuoksi toteutetaan tiedotus- ja mainontasuunnitelma yksityisten tuensaajien saavuttamiseksi paremmin ja suunnitteilla on myös muiden edustajien kuin yleisten järjestöjen edustajien osallistuminen hallintokomiteaan.

Itävalta

602. Itävallan tavoitteen 5b seitsemän kohdealuetta kattavat noin 60 prosenttia kokonaispinta-alasta ja 29 prosenttia koko väestöstä. Kokonaisinvestointi on 2 700 miljoonaa ecua, joista komissio myöntää 411 miljoonaa ecua. Ensimmäisten vuosien aikana ohjelmat keskittyivät pääasiassa täytöntöönpanorakenteiden luomiseen. Hallinnon oli tehtävä huomattavia ponnisteluja sopeutuakseen yhteisön rakennerahoitukseen. Ohjelmien rahoituksen edistäminen ei ole sen vuoksi vieläkään saavuttanut ohjelman ensimmäisen vuoden aikana syntynyttä viivästymistä (komission päätös joulukuussa 1995), vaikka ESR:n vuoden 1997 määrärahat erityisesti Oberösterreichille, Salzburgille ja Steiermarkille on jo jaettu.

603. Täytöntöönpanomenettelyn nopeuttamiseksi seurantakomiteat päättivät tarvittavista ohjelmien muutoksista, mukaan lukien ESR:n varojen uudelleenjakaminen ja valtiontukijärjestelmän uudelleenmukauttaminen, jotka muodostavat ohjelman oleellisen osan. Huomattava osa ponnisteluista keskitettiin väliarviointeihin, joista saadaan ensimmäiset tulokset maaliskuussa 1998.

Suomi

604. Suomen tavoitteen 5b kohdealue koskee 1,1 miljoonaa asukasta eli viidesosaa maan kokonaisväestöstä ja neljäsosaa kokonaispinta-alasta. Tavoitteen 5b alue käsittää 14 Keski- ja Etelä-Suomessa sijaitsevaa aluetta sekä Ahvenanmaan. Alue on erittäin harvaan asuttu ja sen väestötiheys on 11,5 henkilöä neliökilometriä kohden. Alkutuotantosektorin osuus on suuri. Alkutuotantosektoria edustavien työpaikkojen osuus on yli 20 prosenttia. Luku vaihtelee huomattavasti eri aluiden välillä ja on joillakin alueilla jopa 30 prosenttia. Alkutuotantosektorin rakenteellisilla muutoksilla on näin ollen suuria vaikutuksia alueeseen. Tavoitteen 5b ohjelmien kokonaiskustannukset ajanjaksona 1995–1999 ovat 624 miljoonaa ecua, josta Euroopan unionin osuus on 194 miljoonaa ecua.

605. Ohjelmaa johdetaan alueellisella tasolla. Vuonna 1995 jokaiselle alueelle perustettiin maakunnan yhteistyöryhmä johtamaan eri hallintoalojen edustajien, paikallisviranomaisten ja maaseudun kehittämisen asiantuntijoiden hankkeita. Maakuntaliitot koordinoivat ohjelmiin liittyvää työtä ja varmistavat yhteyden alueellisiin strategioihin. Aluehallinnon yksinkertaistamiseksi maatalousministeriön, kauppa- ja teollisuusministeriön ja työministeriön alueelliset toimistot järjestettiin saman alueellisen elimen alaisiksi. Tämä uusi hallinnollinen rakenne perustettiin syyskuussa 1997. Yksinkertaistamisen tarkoituksena on parantaa rakennerahastoihin liittyvän politiikan tulevaa täytäntöönpanoa ja alueellista kumppanuutta.

606. Suomen ohjelmien tavoitteet ovat pienten ja keskisuurten yritysten monimuotoistaminen, maaseudun palvelujen kehittäminen ja maaseudun tekeminen houkuttelevammaksi. Tärkeä tavoite on myös helpottaa maaseutualueiden mukauttamista yhteiseen maatalouspolitiikkaan sekä monipuolistaa maatalouteen liittyvää toimintaa ja maatilojen sivuelinkeinoja. Alkutuotantosektorin rakennetta parannetaan kehittämällä uusia laatutuotteita ja lujittamalla maatilojen sekä muiden maaseudulla toimivien yrittäjien välistä yhteistyötä.

607. Vuonna 1997 seurantakomitean toiminta keskittyi sellaisten keinojen löytämiseen, joilla voitaisiin nopeuttaa ohjelman täytäntöönpanoa ja parantaa valvontajärjestelmää. Täytäntöönpanon parantamiseksi Suomen viranomaiset työllistivät lisää hankkeiden vetäjiä, paransivat tiedotusta ja mainontatoimia ja perustivat kansallisesti rahoitettuja aloiteryhmiä hankkeen aktivoimiseksi.

608. Arviointikertomus jätettiin syksyllä, ja siitä kävi ilmi kumppanuuden parantuminen ja hankkeen eteneminen. Kertomuksesta käy myös ilmi tarve parantaa ohjelman hallinnollisia rakenteita sekä selventää alueiden asemaa. Tutkimuksessa huomattiin, että alueelliset erot Suomessa kasvavat eli maaseutualueet menettävät asemaansa väestön suhteen muuhun Suomeen verrattuna.

609. Komissio on viestittänyt Suomen viranomaisille jatkuvasti huolestuneisuudestaan valvontaja käyttökapasiteetin riittämättömyydestä. Puutteista huolimatta Suomessa on saatu hyviä kokemuksia.

610. Uscita paikallisia kehittämishankkeita, joiden tavoitteena on taloudellisen rakenteen monimuotoistaminen, uusien työpaikkojen luominen, paikallisten palvelujen kehittäminen ja ympäristöhaittojen korjaaminen, on aloitettu (Etelä-Pohjanmaa). Muissa tapauksissa on ponnisteltu alkutuotteiden jalostamisen edistämiseksi (metsämarjat ja mekaaninen puunjalostus) ja karjalaiseen sekä ortodoksiseen kulttuuriin perustuvien kulttuuritapahtumien järjestämiseksi (Savo). Monet Suomen alueista panevat täytäntöön maaseudun yritysten verkottumishankkeita, joilla lisätään yritysten kilpailukykyä ja vähennetään pitkistä välimatkoista aiheutuvia haittavaikutuksia.

Ruotsi

611. Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan täytäntöönpano viidellä Ruotsin tavoitteen 5b kohdealueella (komissio hyväksynyt 8. toukokuuta 1996) alkoi käytännössä vuoden 1996 syksyllä. Uusien

jäsenvaltioiden osalta rakennerahastojärjestelmän käyttöönotto merkitsi jonkin verran aikaa vievää uusien hallinnollisten rakenteiden luomista. Tämä selittää ohjelmien täytäntöönpanon hitaan käynnistymisen. Useimmilla alueilla edistytään täytäntöönpanossa huomattavasti vuoden 1997 ensimmäisellä vuosipuoliskolla, ja ennusteet osoittavat edistymisen jatkuvan. Maksutilanteisiin liittyi myös hallinnollisia alkuongelmia, mutta myös tältä osin on odotettavissa aikataulun kiinnikurominen varausten nopeutumisen ja rutiinien parantumisen jälkeen.

612. Viiden ohjelman välivaiheen arviointi saatiin päätökseen syksyllä 1997. Kaikki ohjelmat ovat käynnissä, eikä niihin ole odotettavissa suuria muutoksia. Huomattiin kuitenkin, että julkisen talousarvion leikkaukset saattavat vaikeuttaa hankkeiden kansallista yhteisrahoitusta entistä enemmän tulevaisuudessa. Työllisyystilanteen yleinen kehitys saattaa joillakin alueilla vaikeuttaa ohjelmiin sisältyvien työllisyyttä koskevien tavoitteiden saavuttamista. Alkuvaiheessa huomattiin myös hallinnollisia ongelmia ja tarve toteuttaa toimia hitaasti edistyvien toimenpiteiden täytäntöönpanon nopeuttamiseksi.

Yhdistynyt kuningaskunta

613. Yhdistyneen kuningaskunnan 11 ohjelmassa lähestytään maaseutualueiden kehittämistä kokonaisvaltaisesti. Maatalouden ja ympäristön kehittämistoimenpiteet yhdistetään mahdollisuuksien mukaan paikallisen talouden muiden alojen kehittämiseen.

614. Kaikkien 11 ohjelman väliarviointi on saatu lähes päätökseen. Tuloksista käy ilmi, että alkuperäiset strategiat ja rahoituksen jakaminen eri painopistealueilla kussakin ohjelmassa ovat voimassa edelleen, ja ainoastaan muutamassa tapauksessa rahoitussuunnitelmiin esitetään muutoksia. Tutkimukset ovat osoittaneet, että toiminnan valvonnassa ja tulosten arvioinnissa tarvitaan entistä suurempaa tarkkuutta, ja suositukset on sisällytetty ohjelman hallinnoimisjärjestelmiin.

615. Maatalouden monimuotoistamisen ja maaseutumatkailun kansallisen yhteisrahoittamisen ilmeinen puuttuminen on EAKR:n erityisongelma Walesin maaseudulla, missä mahdollisesti kolmasosa myönnetystä summasta voi jäädä käyttämättä.

616. Tietystä ennakoitujen tulosten kertomuksia koskevissa arvioinneissa esiintyvistä varauksellisuudesta huolimatta on todennäköistä, että ohjelmien työpaikkojen luomista koskevat ennusteet ylitetään.

617. Rahoituksen edistynyt on edelleen hidasta kaikissa rahastoissa. Tämä peittää alleen joillakin alueilla toteutettavien niiden hankkeiden määrärahojen myöntämisessä tapahtuvan edistymisen, joissa EMOTR:n osuus on 70 prosenttia ohjelman varoista; nämä hankkeet odottavat ratkaisua ja lopullisia maksuja. Skotlannissa ja Walesissa, missä on tehty huomattavia ponnisteluja ympäristöinvestointien edistämiseen EMOTR:n kanssa, edistytään hyvin.

Yhteisöaloitteet ja uutta luovat toimet

Leader II

618. Leader-yhteisöaloitteen tarkoituksena on tukea maaseudun paikallisten yhteistyökumppaneiden suunnittelemia ja johtamia maaseudun kehittämishankkeita korostamalla toimien uudistuksellisuutta ja esimerkinomaista luonnetta sekä niiden siirrettävyyttä.

619. Leader II, joka on jatkoa Leader I -aloitteelle, käsittää kolme painopistealuetta:

- sellaisten uutta luovien, siirrettävien hankkeiden tukeminen, jotka toimivat esimerkkeinä menettelytavoista maaseudun kehittämisen alalla;
- kokemusten vaihdon ja taitotiedon siirtämisen tukeminen;
- monikansallista yhteistyötä koskevien hankkeiden tukeminen.

620. Vuoden 1995 lopussa komissio hyväksyi 67 Leader II -ohjelmaa. Joulukuun 31 päivänä 1996 hyväksyttiin 31 uutta ohjelmaa. Vuonna 1997 hyväksyttiin viimeiset neljä ohjelmaa. Käytettävissä olevat määrärahat ovat yhteensä 1,7 miljardia ecua.

621. Maiden tilanne on seuraava:

Belgia

622. Meetjeslandin ja Westhoekin osalta 24. lokakuuta 1994 aloitetuista Leader II -ohjelmista käytiin lukuisia keskusteluja, ja ohjelmia tarkistettiin pitkien neuvottelujen aikana useaan otteeseen. Komissio yrittää taata aloitteen oleelliset kohdat, erityisesti yhteisöaloitteiden edunsaajien määrittelemisen (paikalliset toimintaryhmät ja kollektiiviryhmät) sekä keskittämisperiaatteen noudattamisen ohjelmien vaikutuksen takaamiseksi. Ohjelmat hyväksyttiin 12. joulukuuta 1997.

623. Hainaut'n maakuntaa koskeva Leader -ohjelma hyväksyttiin 8. heinäkuuta 1997. Yhteisön osuus on yhteensä 4,1 miljoonaa ecua (EMOTR: 1,9 ja EAKR: 2,2 miljoonaa ecua) yhteensä 9,3 miljoonan ecun julkisen ja yksityisen rahoituksen kokonaissummasta.

624. Komissio hyväksyi 19. kesäkuuta 1997 Valloniaa koskevan Leader II 5b -ohjelman, johon sisältyi lähes 3,3 miljoonan ecun suuruinen yhteisön rahoitusosuus. Siinä korostetaan sellaisten paikallisten toimintaryhmien perustamisen tukemista, jotka kykenevät ehdottamaan ja toteuttamaan paikallisia, uutta luovia kehittämisohjelmia. Tämä uusi käytäntö, joka käsittää kaikki talouden alat ja sijoittaa kehittämisen tukemisen viralliset rakenteet näiden paikallisryhmien palveluihin, selittää pitkän määräajan tarpeen ennen kuin komissio hyväksyy päätöksen.

Tanska

625. Tanskan Leader II -ohjelman kokonaistalousarvio on ajanjaksona 1994–1999 yhteensä 26 miljoonaa ecua (vuoden 1994 hinnat). Pitkän aikavälin tavoite on säilyttää alueet aktiivisina, elävinä ja elinkelpoisina paikallisyhteisöinä sekä kehittää niitä. Ohjelmassa on jo valittu 11 paikallista toimintaryhmää, nimetty kehittämisestä vastaavat toimijat, aloitettu useita painopistealueeseen A kuuluvia hankkeita (taitojen hankkiminen) ja pantu täytäntöön edistämistoimenpiteitä. Edistyksen odotetaan kiihtyvän näiden hankkeiden tulosten toteuduttua.

Saksa

626. Tavoitteen 1 kohdealueen Leader II -ohjelman 50 paikallista toimintaryhmää ja muut kollektiiviset toimijat tekevät kaikkensa parantaakseen kylien taloudellista tilannetta erityisesti palvelualalla ja muuhun kuin vakituiseen sijoittautumiseen liittyvässä toiminnassa.

627. Huomattava näkökohta maaseudun kehittämisessä on maaseudun kulttuuriperinnön säilyttäminen ja suojeleminen.

628. Määrärahojen käyttö on ennusteiden mukaista. Väliarvioinnin tekijät on nimetty, ja he esittävät kertomuksensa vuoden 1998 huhtikuussa.

629. Ajanjaksona 1994–1999 käytettävissä olevat EMOTR:n ohjausosaston varat ovat yhteensä 50 miljoonaa ecua.

630. Tähän mennessä 119 tavoitteeseen 5b kuuluvaa Leader-ryhmää on aloittanut kehittämishankkeensa eri toiminta-aloilla. Tämä on jo aiheuttanut kolmessa seitsemästä Saksan ohjelmasta lisävarojen ja indeksoinnista saatujen varojen jakamisen, kun taas muiden ohjelmien osalta täytäntöönpanon edistyminen maksujen osalta on yhä epätydyttävää. Seurantakomitea nimitti väliarvioinnin tekijät tutkimaan täytäntöönpanoon liittyviä ongelmia ja arvioimaan sen sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia.

631. Komissio osallistui myös verkottumisen edistämiseksi perustetun kansallisen Leader- verkon rahoitukseen.

Kreikka

632. Vuosi 1997 on alueen Leader II -ohjelman käynnistämisvuosi; tällöin allekirjoitettiin paikallisten toimintaryhmien ja välittäjäelinten väliset sopimukset sekä aloitettiin paikallisten toimintaryhmien ja hankkeiden haltijoiden väliset toimet.

Espanja

633. Suurin osa tavoitteen 1 alueellisista Leader II -ohjelmien paikallisista toimintaryhmistä, jotka aloittivat hankkimalla koulutusta, esittivät parhaillaan käynnistettäviä uutta luovia hankkeita.

634. Tavoitteen 5b kohdealueilla valittiin vuonna 1997 viimeiset paikalliset toimintaryhmät, mikä merkitsee sitä, että hankkeiden täytäntöönpano kentällä kiihtyy; toistaiseksi vielä vaatimattoman taloudellisen toteuttamisen olisi edistytävä nopeasti. Leader II -ohjelmissa ennakoitiin hyvin alhaista yleistä osallistumista, jota on vaikea sovittaa yhteen tuettujen hankkeiden korkeiden innovaatio- ja laatusovaitimusten kanssa; komissio muutti Leader II -ohjelmaa koskevia päätöksiä ja osoitti yhteisöaloitteiden lujittamisesta ja ajanjakson 1994–1997 deflaatiokertoimesta saatavat määrärahat yhteisön yhteisrahoitusosuuden vahvistamiseen ohjelmien laatuvaikutusten edistämiseksi.

Ranska

635. Varauksen ja deflaatiokertoimen varaamisen jälkeen tavoitteeseen 5b kuuluville 18 Leader II -ohjelmalle myönnetty kokonaismääräraha on 223 090 miljoonaa ecua. Alueet ovat saaneet päätökseen paikallisten toimintaryhmien valinnan. Jotkin alueet haluavat itselleen mahdollisuuden jättää toinen ehdotus. Toimintasuunnittelun edistyminen on ollut kuitenkin suhteellisen hidasta ja useat paikalliset toimijat asettavat kyseenalaisiksi yhteisöaloitteen raskaan ja velvoittavan hallinnon alueellisella tasolla.

636. Tavoitteessa 1 yhteisöaloitteen Leader II -ohjelman osalta viivästymiset näyttävät katoavan vähitellen.

Irlanti

637. Riippumaton arvioija toteutti Leader II -ohjelman väliarvioinnin, jota seurantakomitea käytti tarkistaakseen edistymisen tässä vaiheessa. Ohjelmaan tehtiin useita muutoksia. Ryhmille jaettiin lisärahoitusta yhteisöaloitteiden varauksesta.

Italia

638. Italian tavoitteen 1 kohdealueeseen kuuluvaa kahdeksaa aluetta koskevat Leader II -ohjelmat hyväksyttiin vuosina 1995 ja 1996. Vuoden 1997 alkuun saakka Abruzzon, Campanian, Calabrian ja Sardinian alueiden päättävät elimet valitsivat 41 paikallisten toimintaryhmien tai kollektiivisten toimijoiden paikallista toimintasuunnitelmaa. Muut alueet saivat tämän toiminnan päätökseen

640. Paikallisia toimintaryhmiä valittiin 52. Lazion ja Piemonten osalta valintaa ei ole vielä suoritettu loppuun. Paikallisten toimintaryhmien valitseminen alueellisella tasolla osoittautui erityisen monimutkaiseksi: se toteutettiin määrällisten laatu- ja perusteiden perusteella ja sen tarkoituksena on erityisesti varmistaa tyydyttävän tasoinen alueellinen keskittyminen.

641. Vuonna 1995 hyväksytyssä Leader II -ohjelmassa keskitytään strategiaan, joka perustuu täysin uudistuksellisuuteen ja siirrettävyyteen. Se käsittää paikalliskehittämisen käytännön hankkeita, jotka kohdistuvat talous- ja kulttuurialaan kokonaisuudessaan.

643. Tietyistä institutionaalisista ja hallinnollisista vaikeuksista huolimatta voidaan todeta, että Leader II -ohjelman edistyminen on tyydyttävää.

644. Paikalliset toimijat ovat ryhmittyneet kahdeksi paikalliseksi toimintaryhmäksi (Clervaux-Viandenin ja Redange-Wiltzin toimintaryhmät).

645. Ainoastaan yhden erän käsittävän toimenpideohjelman kokonaiskustannukset ovat 4 883 300 eua, josta yhteisön osuus on 1 000 000 eua, eli noin 20 prosenttia kokonaiskustannuksista. Yhteisön osuudesta 40 prosenttia on jo maksettu.

646. Ohjelman väliarviointi on tarkoitus suorittaa vuoden 1998 ensimmäisellä puoliskolla. Seurantakomitea, joka kokoontui vuonna 1997, tunnusti tarpeen suunnata uudelleen toimet ”PK-yritysten uutta luovat investoinnit” ja ”Etätyön edistäminen maaseudulla” vakuuttaakseen tointen kokeiluluonteeseen alueelle ja alueen yrityksille.

Alankomaat

647. Komissio hyväksyi Alankomaiden kansallisen Leader II -verkon virallisesti 2 päivänä huhtikuuta 1997. Frisen maakunnan suojeluksessa toteutettavan verkon tavoitteena on kokemusten vaihto, keskinäinen yhteistyö sekä vierailujen ja aihekohtaisten tutkimusten järjestäminen.

648. Tavoitteen 5b seurantakomiteat varmistavat kolmen Leader II -ohjelman (Noord-West Friesland, Noord-West Groningen ja Noord-Oost Friesland, Drenthe) seurannan, ja kyseiset kolme paikallista toimintaryhmää varmistavat hankkeiden moitteettoman sujumisen. Nämä ohjelmat, joiden tarkoituksena on kiihdyttää kestävää talouden ja maatalouden alan toimintaa sekä matkailutoimintaa, edistyvät tyydyttävästi. Yhteisön osuus kolmesta tavoitteen 5b kohdealueen Leader II -ohjelmasta on 6,34 miljoonaa ecua. Maksuista on suoritettu lähes 30 prosenttia.

649. Flevolandin Leader II -ohjelman täytäntöönpano edistyy ennusteiden mukaisesti.

Itävalta

650. Burgenlandin Leader II -ohjelma on mahdollistanut infrastruktuurin ja palvelujen rakentamisen laajentamisen ja keskinäisen yhdistämisen niiden tehostamiseksi ja mukauttamiseksi entistä paremmin tarpeita vastaaviksi. Väestön motivaatiota ja koulutusta on parannettu.

651. Kokonaisuudessaan ajanjaksona 1995–1999 käytettävissä olevat määrärahat ovat EMOTR:n ohjausosaston 1,1 miljoonaa ecua.

652. Tavoitteen 5b osalta Leader-ohjelman ensimmäisen täyden täytäntöönpanovuoden aikana keskityttiin pääasiassa Leader-toimintaryhmien perustamiseen, joista 40 on jo aloittanut toimenpiteiden toteuttamisen. Huomattava määrä hankkeita, jotka ovat valmiina toteutettaviksi, lisää huomattavasti ohjelmien täytäntöönpanoa ensi vuoden aikana.

653. Eri ryhmien välisen viestinnän parantamiseksi perustettiin kansallinen Leader-verkko vuonna 1997. Komissio päätti yhteisrahoittaa 50 prosenttia siitä aiheutuvista kokonaiskustannuksista (250 000 ecua).

Portugali

654. Vuonna 1996 havaittu viivästyminen Leader II -ohjelman täytäntöönpanossa on vähitellen tasaantunut vuonna 1997. Päätös ohjelman uudesta toimintasuunnitelmasta, jossa otetaan huomioon ohjelman todellinen toteuttaminen sekä deflaatiokertoimien vaikutukset ja yhteisöaloitteiden

varaukset hyväksyttiin toukokuussa 1997. Yhteisön osuus on yhteensä 130,9 miljoonaa ecua, josta 71,7 miljoonaa ecua maksetaan EMOTR:n ohjausosastosta.

Suomi

655. Leader II -ohjelman tavoitteena on aktivoida maaseudun väestöä ja paikallisyhteisöjä perustamaan uusia paikallisia toimintaryhmiä, jotka panevat täytäntöön uutta luovan kehittämisprosessin Euroopan unioniin liittymisen, vähenevän maatalouden ja heikon työllisyystilanteen tuomiin uusiin haasteisiin mukautumiseksi. Tavoitteen 5b ja 6 kohdealueita koskevat kaksi ohjelmaa hyväksyttiin vuoden 1996 aikana. Paikallisia toimintaryhmiä nimettiin 22, joista 10 sijaitsee tavoitteen 6 kohdealueella ja 12 tavoitteen 5b kohdealueella. Paikalliset toimintaryhmät aloittivat toimintansa vaiheessa A hankkimalla tietoja ja viimeistelemällä toimintasuunnitelmansa, ennen kuin ne alkoivat panna täytäntöön toimenpidettä B vuoden 1997 myöhäisellä. Maaseutualueiden tavoitteena on nopeuttaa ja monimuotoistaa liiketoimintaa ja hyödyntää paikallisia ja alueellisia voimavaroja.

656. Komissio hyväksyi kansallisen Leader II -verkon heinäkuussa (ja yhteisrahoitti 50 prosenttia sen kokonaiskustannuksista). Kansallisen verkon tavoitteena on toimia kansallisena tietoyhteytenä paikallisten toimintaryhmien välillä ja Euroopan tason tietoyhteytenä kansallisten ryhmien välillä sekä antaa teknistä tukea kaikille Euroopan unionissa toimiville Leader-ryhmille.

Ruotsi

657. Leader II -ohjelman tavoitteena on edistää kehitystä, jossa maaseutualueita pidetään tulevaisuuden voimavarana, ja lisätä maaseutualueiden vetovoimaisuutta rohkaisemalla ei ainoastaan nykyisin maaseudulla asuvia ihmisiä pysymään siellä, vaan myös houkuttelemalla muualla asuvia muuttamaan maaseudulle. Vuonna 1996 tavoitteen 6 kohdealueella perustettiin kolme paikallista toimintaryhmää, jotka etenivät suunnitelmiensa toteuttamisessa suoraan vaiheeseen B.

658. Tavoitteen 5b kohdealueiden yhdeksän paikallista toimintaryhmää aloittivat toimintansa vuoden 1996 loppuun mennessä. Tietyt hallinnolliset ongelmat ja tiedotukseen liittyvät ongelmat hidastivat käynnistymistä. Nämä ongelmat pantiin merkille myös vuoden 1997 syksyllä laaditussa väliarviointikertomuksessa. Hallinnollisten ongelmien osalta arvioijat katsoivat kuitenkin, että ongelmat on suurelta osin ratkaistu ja että täytäntöönpano näyttää edistyvän tyydyttävästi. Arvioijat korostivat paikallisten yritysten laajaa edustusta kumppanuudessa.

659. EU yhteisrahoitti myös kansallisen verkon perustamista. Verkosto auttaa paikallisia toimintaryhmiä niiden suunnitelmien täytäntöönpanemisessa ja kannustaa niitä luomaan kansainvälisiä yhteyksiä, miltä osin toiminta on tähän asti ollut rajoitettua.

Yhdistynyt kuningaskunta

POHJOIS-IRLANTI

660. Leader II -ohjelmaa pannaan täytäntöön edelleen tyydyttävällä tavalla, ja ohjelmaan myönnettiin Pohjois-Irlannin osalta lisärahoitusta Leader II -varoista. Väliarviointi ja ohjelman tarkistus saatiin päätökseen eikä ohjelmaan ehdotettu suuria muutoksia.

SKOTLANNIN YLÄMAA JA SAARET

661. Ohjelmaan tehtiin väliarviointi ja -tarkistus. Leader II -varojen rahoituksen lisäyksen ja deflaatiokertoimen vaikutuksen vuoksi komission alkuperäiseen päätökseen tehdään muutos.

Tavoite 5b

662. On selvää, että edistyminen nopeutuu, kun Leader II -ohjelman muodostavat 31 paikallista toimintaryhmää kehittyvät. Kehittymisen ei kuitenkaan uskota olevan tarpeeksi nopeaa kaikkien varojen ottamiseksi käyttöön. Useiden ryhmien ongelmana on ollut varmistaa rakennerahastojen Leader II -ohjelman rahoitukseen sopiva paikallinen rahoitus, mikä on epäilemättä hidastanut kehitystä.

663. Useat ryhmät ovat aloittaneet monikansallisten yhteyksien luomisen yhteisten hankkeiden kehittämiseksi. Tämä on kannustavaa, koska aikaisemmin tällaiset toimet ovat osoittautuneet kaikista vaikeimmin toteutettaviksi.

664. Yhdistyneessä kuningaskunnassa EU:n yhteisrahoittaman kansallisen verkon puute osoittautuu ongelmalliseksi. Kansallista yhteisrahoitusta koskevan yksimielisen sopimuksen puute vaarantaa paikallisten toimintaryhmien välttämättömänä pitämän aloitteen. Yksimielisyyden puute kansallista yhteisrahoituslähdetä päätettäessä vaarantaa paikallisten toimintaryhmien välttämättömänä pitämän aloitteen.

Muut aloitteet

665. Muut yhteisöaloitteet, joihin EMOTR osallistuu, koskevat erityisesti Regis II- ja Interreg II -ohjelmia.

Belgia

666. Interreg II -ohjelma hyväksyttiin 15. heinäkuuta 1996. EMOTR:n osuus on vaatimaton, vain 0,7 miljoonaa ecua yhteisön myöntämästä 27,9 miljoonan ecun kokonaissummasta.

Kreikka

667. EMOTR-osuus yhdistettiin yhteisöaloitteen Interreg II "Ulkorajat" -osaan 30. heinäkuuta 1996. EMOTR:n tuki, joka kattaa ajanjakson 1996–1999 on yhteensä 33,5 miljoonaa ecua yhteisön myöntämästä 314 miljoonan ecun kokonaissummasta.

Ranska

668. Kaikki Réunionia, Martiniquea, Guadeloupea ja Guyanaa koskevat Regis II -aloitteen ohjelmat hyväksyttiin. EMOTR:n osuus on neljän merentakaisen departementin osalta yhteensä 68 miljoonaa. Nämä ohjelmat sisältävät eri yhteisöaloitteita ja erityisesti Leader II -aloitetta vastaavia toimenpiteitä.

669. Interreg II -ohjelma Ranskan Hainaut'n osalta hyväksyttiin 15. heinäkuuta 1996. EMOTR:n rahoitusosuus on vaatimaton: 1,47 miljoonaa ecua yhteensä 29,4 miljoonasta ecusta.

670. Korsikaa ja Sardiniaa sekä Korsikaa ja Toscanaa koskevat Interreg II -ohjelmat hyväksyttiin 27. syyskuuta 1996 ja 26. syyskuuta 1996. EMOTR:n rahoitusosuus niissä on erittäin pieni eli 0,5 ja 0,27 miljoonaa ecua.

Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta

671. Erityinen tukiohjelma Special Support Programme for Peace and Reconciliation: EMOTR:n osuus ohjelmasta lisäsi ohjelman varaustasoa ja käyttöä koko vuoden ajan. Maaseudun yhteisöjen verkosto ja maaseudun kehittämisneuvosto jakoivat kaikki varansa ja maatalousministeriö vahvisti "Maatilojen ja maaseudun edistämishojelman", joka sai hyvän vastaanoton maanviljelijöiltä. Välitarkistus saatiin päätökseen, ja huomattavin suositus oli se, että ohjelman kahden viimeisen vuoden varat olisi jaettava ohjelman kolmen ensimmäisen vuoden aikana saavutettujen tulosten perusteella. EMOTR tuki edelleen kylien uudistamista ja vedenlaadun parantamista koskevia hankkeita Irlannissa vuonna 1997 tämän ohjelman mukaisesti.

672. Interreg: väliarviointi ja -tarkistus saatiin päätökseen, ja siinä suositeltiin tiiviimpää yhteistyötä sekä ohjelman tehokkaampaa hallinnointia. Vuoden aikana aloitettiin kotieläintuotantoa koskeva merkittävä hanke, joka yhdistää kaksi toisistaan kaukana sijaitsevaa aluetta.

Portugali

673. Azorit ja Madeiran käsittävää Regis II -ohjelmaa on muutettu vuoden 1997 toimintasuunnitelman mukauttamiseksi vuoden 1994 ja 1995 rahoituksen toimeenpanoon

deflaatiokertoimen huomioonottamiseksi ja uuden Välimeren karpäsen biologista torjuntaa koskevan EMOTR:n rahoittaman toimen käynnistämiseksi Madeiralla. Yhteisön osuuden kokonaissumma on 126,5 miljoonaa ecua, josta EMOTR:n osuus on 8,2 miljoonaa ecua.

Suomi

674. Pohjoiskalotin Interreg II -ohjelma (Suomi, Ruotsi ja Norja) sisältää toimenpiteitä maaseudun pienyritysten yhteistyön tukemiseksi, maaseutualueiden ympäristön ja elinolosuhteiden parantamiseksi ja perinteisten saamelaiselinkeinojen aseman tukemiseksi.

675. EMOTR:n rahoitus kahdessa Karjalaa ja Itä-Suomea koskevassa Suomen ja Venäjän välisessä Interreg II -ohjelmassa on tarkoitettu muutoksen tukemiseen ja maatalouden sekä maaseudun kehittämiseen.

676. Kaikki kolme ohjelmaa hyväksyttiin 30. heinäkuuta 1996, ja EMOTR myönsi niille yhteensä melko vaatimattoman 3,5 miljoonan ecun rahoituksen.

Ruotsi

677. EMOTR rahoittaa pohjoisen "vihreää vyöhykettä" koskevan Interreg II -ohjelman osalta (Ruotsi ja Norja) paikalliskehittämistä, erityisesti eri tutkimus- ja koulutusyksikköjen ja kyläryhmittymien yhteistyötä. Ohjelma hyväksyttiin 23. heinäkuuta 1996, ja sille myönnettiin 5,5 miljoonan ecun määräraha, josta EMOTR:n osuus on 1 miljoona ecua.

678. Pohjoiskalotin Interreg II -ohjelma (Suomi, Ruotsi ja Norja) sisältää toimenpiteitä maaseudun pienliikeryitysten yhteistyön tukemiseksi, maaseudun ympäristön ja elinolosuhteiden parantamiseksi sekä perinteisten saamelaiselinkeinojen lujittamiseksi. Ohjelma hyväksyttiin 30. heinäkuuta 1996, ja sille myönnettiin 12,2 miljoonan ecun määräraha, josta EMOTR:n osuus on 1,6 miljoonaa ecua.

Maaseudun kehittämistä koskevien ohjelmien arviointi

679. Nykyisiä säännöksiä soveltaen sekä SEM 2000:n avulla toteutettavaa järkevää ja tehokasta hallinnointia silmällä pitäen komissio on vastaanottanut samanaikaisesti lähes kaikkien sekä tavoitteen 1 että 5b kohdealueiden maaseudun kehittämistä koskevien ohjelmien väliarviointikertomukset. Tavoitteen 5b osalta arvioinneista on tehty yhteenveto tärkeimpien rahoitusta ja toteuttamista, sosiaalista ja taloudellista vaikutusta, ohjelmien täytäntöönpanomenetelmiä sekä hallinnointiongelmia koskevien päätelmien tekemiseksi (jotka perustuvat määrämuotoisten mittarien luetteloon). Päätelmät esitettiin asianomaisille seurantakomiteoille, jotka käyttivät niitä tarvittavien mukautusten tekemiseen ohjelmien

puolivälissä. Kertomusten avulla komissio voi lisäksi parantaa maaseudun kehittämiss politiikkaansa seuraavan vaiheen valmisteleminen silmällä pitäen.

680. Leader I-ohjelman (1989–1994) väliarviointikertomus toimitettiin komissiolle jälkiarviointia varten. Se käsittää kaksitoista jäsenvaltiota, ja siinä analysoidaan aloitteen edistymisen ja sen osallistuva luonne sekä tehdään 217 paikallisen toimintaryhmän alueeseen, toimiin ja onnistumisasteeseen perustuva typologia. Joitakin ryhmiä tutkitaan parhaillaan muita perusteellisemmin toteutettujen toimien konkreettisen vaikutuksen määrittelemiseksi.

681. Miesten ja naisten yhtäläisten mahdollisuuksien periaatteen sisällyttämisestä Euroopan rakennerahastojen politiikkaan 2 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston päätöslauselman (EYVL C 386, 20.12.1996, s. 1) tämä ulottuvuus on otettu huomioon arvioinnissa.

Liitännäistoimenpiteet

Ympäristö

682. Asetuksessa (ETY) N:o 2078/92 esitetään asetuksen (ETY) N:o 2328/91 19 artiklassa säädettyjen toimien jatkamista ja huomattavaa laajentamista ennen YMP:n uudistamista. Ohjelmissa ennakoita, että maanviljelijät hyväksyvät ympäristön huomioon ottavia tuotantomenetelmiä tai panevat täytäntöön toimia luonnon ja maiseman suojelemiseksi. Sitoumukset on tehtävä vähintään viideksi vuodeksi (tai pitkäaikaisen viljelykäytöstä poistamisen osalta 20 vuodeksi). Tuet vahvistetaan suhteessa sitoumuksen mukaiseen pinta-alaan ja satotyyppiin.

683. Kyseisen toimenpiteen kahdelle ensimmäiselle toteuttamisvuodelle oli ominaista eräiden ohjelmien hidas täytäntöönpano ja rahoituksen vajaakäyttö. Tähän oli monia syitä, muun muassa toimenpiteet, jotka edellyttivät hallinnollisia mukautuksia ja maanviljelijöiltä uudelleensuuntautumista. Vuonna 1996 lähes kaikki jäsenvaltioiden maatalouden ympäristöohjelmat olivat ensimmäistä kertaa toteutettavissa. Vuosi 1996 oli uusien jäsenvaltioiden ohjelmien ensimmäinen täysi soveltamisvuosi. Vuonna 1997 päättyi useiden vuonna 1993 hyväksyttyjen ohjelmien ensimmäinen viisivuotiskausi.

684. Komissio hyväksyi 130 jäsenvaltioiden ja alueiden, mukaan lukien Suomi, Ruotsi ja Itävalta, asetuksen (ETY) N:o 2078/92 mukaisesti esittämää maatalouden ympäristöohjelmaa tai ohjelmaryhmää. Lisäksi komissio hyväksyi kyseisten ohjelmien toteuttamisesta saatujen ensimmäisten kokemusten perusteella jäsenvaltioiden pyytämät muutokset 50 ohjelman osalta.

685. Huhtikuussa 1996 komissio vahvisti asetuksen (ETY) N:o 2078/92⁽¹⁾ soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt, joiden tavoitteena oli täsmentää kyseisen asetuksen soveltamisala,

.....⁽¹⁾ Asetus (ETY) N:o 746/96 (EYVL L 102, 25.4.1996, s. 19).

varmistaa maatalouden ympäristötoimenpiteiden ja muihin yhteisön politiikkoihin perustuvien toimenpiteiden johdonmukaisuus, määritellä tietyt tukien myöntämistä koskevat edellytykset, varmistaa asetuksen edellyttämiin sitoumuksiin tarvittava joustavuus ja ottaa käyttöön hallinnolliset säännökset sekä rahoituksen ja hallinnon seuranta, arviointia, valvontaa ja seuraamuksia koskevat säännöt. Useimpien ohjelmien osalta menojen seurantajärjestelmän täytäntöönpano on mahdollistanut maatalouden ympäristötoimenpiteistä aiheutuvien menojen kehittymisen tarkan seurannan ja tällä tavoin ohjelman tehokkaan toteuttamisen varmistamisen.

686. Komissio pitää maatalouden ympäristötoimenpiteiden seuranta ja arviointia erittäin tärkeänä. Asetuksen (ETY) N:o 746/96 soveltamista koskevissa yksityiskohtaisissa säännöissä tarkennetaan tällaista seuranta ja arviointia koskevat säännöt, ja komissio on aloittanut jäsenvaltioiden kanssa perinpohjaiset keskustelut, jotka perustuvat suunnitelmiin, menetelmiin ja jäsenvaltioiden soveltamisasetuksen mukaisesti toimittamiin seuranta ja arviointia koskeviin ensimmäisiin tuloksiin. Komissio valvoo tämän liitännäistoimenpiteen tehokasta ja yhdenmukaista soveltamista jäsenvaltioissa. Parlamentille ja neuvostolle on laadittu kertomus asetuksen täytäntöönpanosta, ja sitä täydennetään biologisen maanviljelyn tukemista, geenivaroja, jäsenvaltioiden arviointia, seuranta ja täytäntöönpanoa koskevilla valmisteluasiakirjoilla.

Varhaiseläketukea koskeva yhteisön järjestelmä

687. Asetuksen (ETY) N:o 2079/92 mukainen varhaiseläketukea koskeva yhteisön järjestelmä edistää nuorten maanviljelijöiden siirtymistä ikääntyneiden viljelijöiden tilalle. Tällä parannetaan jäljellä olevien maatilojen elinkelpoisuutta.

688. Kymmenen jäsenvaltiota toteuttaa tällä hetkellä tätä tukijärjestelmää monivuotisina kansallisina tai alueellisina ohjelmina. Yhdistynyt kuningaskunta, Alankomaat ja Luxemburg eivät sovello toimenpidettä, kun taas uusista jäsenvaltioista sitä soveltaa vain Suomi.

689. Kaikkien ohjelmien tavoitteena on noin 205 000 maanviljelijän ja 7 500 palkatun työntekijän eläkkeelle siirtyminen. Arvioitu vapautuva pinta-ala olisi lähes 4 miljoonaa hehtaaria, josta osa osoitettaisiin muuhun kuin maatalouskäyttöön, kuten metsätalouteen ja luonnonsuojelualueiden perustamiseen. Loput vapautuneesta pinta-alasta siirretään tilan jatkajille, joista etusijalle on usein asetettu nuoret maanviljelijät, jotka käyttävät sitä tilansa laajentamiseen tai asettumiseen päätoimiseksi maanviljelijäksi.

Maatalouden metsänhoitotoimenpiteet

690. Komissio on soveltaessaan maatalouden metsänhoitotoimenpiteitä koskevasta yhteisön tukijärjestelmästä annettua asetusta (ETY) N:o 2080/92 päättänyt useista nykyisiä ohjelmia

koskevista teknisistä ja rahoituksellisista muutoksista näiden ohjelmien täytäntöönpanon tehokkuuden lisäämiseksi jäsenvaltioissa.

691. Toimenpiteiden toteuttamista ajanjaksona 1993–1996 ja niiden vaikutusta yhteisön politiikkoihin (YMP, ympäristö, metsäpolitiikka) koskeva kertomus toimitettiin asetuksen mukaisesti parlamentille ja neuvostolle vuoden 1997 lopussa.

692. Lisäksi neuvosto hyväksyi metsien ilmansaasteilta suojaamiseen ja tulipalojen torjuntaan liittyvien yhteisön toimien toteuttamisen jatkamisen viidellä vuodella (1997–2001) (asetus (EY) N:o 307/97 asetuksen (ETY) N:o 3528/86 voimassaoloajan jatkamisesta ja asetus (EY) N:o 308/97, jolla jatketaan asetusta (ETY) N:o 2185/92).

693. Lisäksi komissio myönsi näiden toimien mukaisesti 18,7 miljoonaa ecua tukea jäsenvaltioiden vuonna 1997 esittämiin hankkeisiin.

694. Euroopan metsätalouden tieto- ja viestintäjärjestelmästä (Efics) annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1615/89 täytäntöönpano, jonka voimassaoloaikaa on pidennetty neuvoston asetuksella (ETY) N:o 400/94, on antanut mahdollisuuden metsiä koskevien Euroopan tason tilastotietojen laadun yhdenmukaistamiseen ja parantamiseen tarkoitettujen ponnistelujen jatkamiseen. Yhteistoimintaa alalla toimivien kansainvälisten järjestöjen, kuten YK:n Euroopan talouskomission ja FAO:n kanssa on lujitettu.

8 artikla

695. Asetuksen (ETY) N:o 4256/88 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (ETY) N:o 2085/93 ⁽²⁾, 8 artiklan mukaisesti suunniteltuihin toimenpiteisiin kuuluvat

- kokeilu- tai esittelyhankkeet
- tekninen apu
- arviointitutkimukset
- tuloksista tiedottamiseen liittyvät toimenpiteet.

696. Näiden toimenpiteiden tavoitteena on

- tutkia innovatiivisia kehitysmahdollisuuksia, jotka edistäisivät maaseutualueiden kehittämistä;
- arvioida yhteisön muiden toimenpiteiden tehokkuus;

⁽¹⁾ EYVL L 374, 31.12.1988, s. 24.

⁽²⁾ EYVL L 193, 31.7.1993, s. 44.

- tiedottaa yhteisön tasolla maaseudun kehittämistä ja maatalouden rakenteiden parantamista koskevaan työhön liittyvistä tiedoista, kokemuksista ja tuloksista.

697. Maaseudun naisille suunnattuja kokeiluhankkeita tai esittelyjä koskeva ehdotuspyyntö julkaistiin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä vuoden 1996 syyskuussa ⁽¹⁾. Vuoden 1997 helmikuun lopussa saatiin hieman yli 400 ehdotusta, jotka tutkittiin vuoden aikana. Tuettavien hankkeiden valinnasta päättää komissio vuoden 1998 alussa.

Maataloustutkimus

698. Vuonna 1997 maataloustutkimusta rahoitettiin yhteisön tutkimukseen ja teknologiseen kehittämiseen liittyvän ohjelman (TKK) talousarviosta seuraavasti:

- 1) "Maatalous ja maatalousteollisuus, kalastus mukaan lukien (AIR), 1990–1994" ⁽²⁾
- 2) "Maatalous ja kalastus (mukaan lukien maatalouteen liittyvä teollisuus, elintarviketeknologia, metsätalous, vesiviljely ja maaseudun kehittäminen) (FAIR), 1994–1998" ⁽³⁾.

699. Vuonna 1997 tehtiin nyt päättyvään AIR-ohjelmaan kuuluvien yhdeksän hankkeen lopulliset kertomukset ja suoritettiin lopulliset maksut.

700. Huomattava osa (260 miljoonaa ecua) käynnissä olevan FAIR-ohjelman 650 miljoonan ecun suuruisesta kokonaistalousarviosta on varattu maa- ja metsätalouteen ja maaseudun kehittämiseen.

701. Saadut tulokset ja käytettävissä olevat julkaisut osoittavat, että FAIR-ohjelmia koskevan ensimmäisen ehdotuspyynnön jälkeen vuonna 1995 jätetyistä 520 ehdotuksesta valitut 43 hanketta ⁽⁴⁾, joihin oli käytettävissä 43 miljoonaa ecua, antavat tuloksia, joita käytetään haettaessa ratkaisua joihinkin yhteistä maatalouspolitiikkaa ja maaseudun kehittämistä koskeviin ongelmiin.

702. FAIR-ohjelmaa koskevan toisen ehdotuspyynnön jälkeen vuonna 1996 saaduista 518:sta maa- ja metsätaloutta sekä maaseudun kehittämistä koskevasta ehdotuksesta ⁽⁵⁾ yhteensä 77 hanketta rahoitettiin käytettävissä olevilla 62 miljoonalla eculla, ja hankkeet ovat nyt käynnissä.

⁽¹⁾ EYVL C 284, 27.9.1996, s. 21.

⁽²⁾ EYVL L 265, 21.9.1991.

⁽³⁾ EYVL L 334, 22.12.1994.

⁽⁴⁾ EYVL C 357, 15.12.1994.

⁽⁵⁾ EYVL C 337, 15.12.1995.

703. FAIR-ohjelmaa koskevan kolmannen ehdotuspyynnön ⁽¹⁾ jälkeen vuonna 1997 oli saapunut 338 ehdotusta, jotka kilpailivat käytettävissä olevasta 46 miljoonan ecun määrärahasta. Valituksi tuli yhteensä 63 hanketta, jotka käsittelivät tieteellistä tutkimusta maatalouden, metsänhoidon ja maaseudun kehittämisen alalla. Lisäksi varalle asetettiin kahdeksan hanketta, jotka saatetaan rahoittaa siinä tapauksessa, että varsinaiseen luetteloon kuuluvien hankkeiden rahoituksessa jää säästöjä.

TSE-tauteja koskeva tutkimus

704. Professori Weissmannin johtaman tiedemiesryhmän saavuttamista tuloksista tehtyjen päätelmien perusteella komissio hyväksyi 13. joulukuuta 1996 tarttuvia spongiformisia enkefalopatioita eli TSE-tauteja koskevaan tutkimukseen liittyvän toimintasuunnitelman ensimmäisenä huomattavana toimenpiteenä erityisen FAIR-ohjelmaan kuuluvan maa- ja metsänhoitoalaa sekä maaseudun kehittämistä koskevan 8,8 miljoonan ecun rahoitusosuuden sisältävän ehdotuspyynnön, joka esitettiin 17. joulukuuta 1996 ja jonka määräpäivä oli 14. helmikuuta 1997 ⁽²⁾. Saaduista 24 ehdotuksesta rahoitukseen valittiin kahdeksan. Huomattavia ponnisteluja on keskitetty erityisesti elävistä eläimistä ja ruhoista tehtävien diagnostisten testien täytäntöönpanoon, eläinten BSE- ja scrapie-alttiuden muuttumiseen vaikuttavien geneettisten tekijöiden tutkimiseen ja tutkimuksiin, joissa arvioidaan TSE-tautien siirtyminen eri eläinlajeissa.

705. FAIR-ohjelman ehdotuspyynnön jälkeen esitettiin Biomed-, Biotech- ja FAIR- ohjelmia koskeva yhteinen ehdotuspyyntö. Se julkaistiin 29. huhtikuuta 1997 ja sen määräpäivä oli 15. heinäkuuta 1997 ⁽³⁾. Komissio ehdotti tähän vaiheeseen 35 miljoonan ecun rahoitusosuutta, jonka neuvosto ja parlamentti hyväksyivät käynnissä olevan yhteisön tutkimusta koskevan puiteohjelman lisärahoituksen mukaisesti. Yhteensä saatiin 66 ehdotusta, joista 23 valittiin ensisijaisten ehdotusten luetteloon, eli näiden ehdotusten tieteellisen tason ansiosta niille voidaan mahdollisesti harkita yhteisön rahoitusta.

Maatalouden geneettiset voimavarat

706. Maatalouden geneettisten voimavarojen säilyttämisestä, kuvauksesta, keräämisestä ja käytöstä annetussa asetuksessa (EY) N:o 1467/94 ⁽⁴⁾ perustetaan viiden vuoden ohjelma, jonka talousarvio on 20 miljoonaa ecua. Tavoitteena on varmistaa Euroopan unionin maanviljelylle hyödyllisten kasvien ja eläinten geneettisten voimavarojen säilyttäminen, kuvaaminen, dokumentointi, arviointi, kerääminen ja käyttö.

⁽¹⁾ EYVL C 381, 17.12.1996.

⁽²⁾ EYVL C 381, 17.12.1996.

⁽³⁾ EYVL C 134, 29.4.97.

..... ⁽⁴⁾ EYVL L 159, 28.6.1994, s. 1.

707. Ensimmäisen ehdotuspyynnön jälkeen vuonna 1995 valittiin kymmenen ja toisen ehdotuspyynnön jälkeen vuonna 1996 viisi ehdotusta saamaan EU:n rahoitusta. Vuonna 1997 käytettävissä olevan supistetun talousarvion mukaisesti (0,2 miljoonaa ecua), toimet keskitettiin liitännäistoimenpiteisiin, jotka koskevat geneettisten voimavarojen suojeluun liittyvien tapaamisten ja seminaarien järjestämistä. Kolmas ehdotuspyyntö annetaan vuoden 1996 toisella vuosipuoliskolla vuoden 1997 EU-rahoitusta varten.

155

V – Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) rahoittaminen vuonna 1997

EMOTR:n tukiosasto

708. Varainhoitovuosi 1997 heijasteli jäsenvaltioiden yleisesti tiukkaa varainhoitoa. Budjettivallan käyttäjä vähensi EMOTR:n tukiosaston määrärahoja kiinteästi 1 miljardilla eculla mutta säilytti kuitenkin ennallaan naudanliha-alan määrärahat, joten 40 805 miljoonan ecun kokonaismäärärahat pysyivät vuoden 1996 alustavan talousarvion (40 828 miljoonaa ecua) tasolla. Menot pysyivät kokonaismäärärahojen rajoissa. Tähän tulokseen päästiin erityisesti sen ansiosta, että naudanliha-alalla jäi määrärahoja käyttämättä 800 miljoonaa ecua (interventio-ostot vähenivät, vasikoiden aikaistettuja teurastuksia oli vain vähän) ja lampaan- ja vuohenliha-alalla lähes 600 miljoonaa ecua (markkinahintojen pysyminen korkeina vähensi maksettavien palkkioiden tasoa). Lisäksi sokerialan määrärahoja (-200 miljoonaa ecua; kiintiöidyn sokerin vienti väheni) ja vilja-alan määrärahoja (-200 miljoonaa ecua; interventio-ostot vähenivät) kului aiempaa vähemmän ja maitokiintiöiden ylittamisestä perittiin lisämaksuja yhteensä noin 460 miljoonaa ecua. Näin vapautunut marginaali riitti öljykasvien viljelijöiden tuen ennakkomaksun maksamiseen 50 prosentin suuruusena (1 300 miljoonaa ecua) vuodeksi 1997, mihin ei talousarviota laadittaessa ollut varauduttu. Se mahdollisti myös vuoden 1997 alussa puhjenneen klassisen sikaruton epidemian poistamiseksi toteutetuista poikkeustoimista aiheutuneiden 470 miljoonan ecun menojen maksamisen vuoden 1997 talousarviosta. Epidemia levisi laajalle varsinkin Alankomaissa ja kesti koko vuoden.

709. Olisi korostettava, että tulevien maatalousmenojen arviointi on erityisen vaikeaa. Tiettyjä menoja koskevien ennusteiden ja niiden toteutumisen välillä saattaa kulua jopa 20 kuukautta ja menoihin voivat vaikuttaa huomattavasti useat sekä sisäiset että ulkoiset ennakoimattomat osatekijät, kuten ecun ja dollarin vaihtokurssi.

710. Lisäksi komission budjettiennusteisiin vaikuttavat voimakkaasti menoarviot ja tietyt tuotantoennusteet, jotka jäsenvaltioiden on tehtävä ja toimitettava komissiolle lainsäädännössä vahvistettujen edellytysten mukaisesti. Komissio pyrkii määrätietoisesti parantamaan varainhoidon edellytyksiä ja on pannut tätä varten täytäntöön toimintaohjelman; komissio pyytää tässä yhteydessä

jäsenvaltioita osallistumaan tähän parantamistavoitteeseen noudattamalla lainsäädäntöä, toisin sanoen parantamalla pyydettyjen tietojen laatua ja huolehtimalla niiden toimittamisesta määräaikaan mennessä.

Talousarviota koskeva kurinalaisuus

Menolinjaus

711. Varainhoitovuonna 1997, kuten edellisinäkin varainhoitovuosina, noudatettiin talousarviota koskevan kurinalaisuuden vaatimuksia ja varsinkin menolinjausta, joka perustuu Eurooppa-neuvoston helmikuussa 1988 Brysselissä tekemään sopimukseen ja jonka voimassaoloa Eurooppa-neuvosto pidensi vuoteen 1999 asti samoin perustein Edinburghissa joulukuussa 1992. Kyseisessä menolinjauksessa ilmenee tarve rajoittaa YMP:n menojen kasvua, ja se hillitsee kyseisten menojen vuotuista kasvunopeutta.

712. EMOTR:n tukiosaston menojen yleinen kehitys vuodesta 1991 voidaan esittää seuraavasti:

EMOTR:n tukiosasto

	(miljoonaa ecua)						
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Menolinjaus	32 511	35 039	36 657	36 465	37 944	40 828	41 805
Menolinjauksen rajoissa rahoitetut menot	30 961	31 119	34 590	32 970	34 503	39 108	40 805
Marginaali	1 550	3 920	2 067	3 495	3 441	1 720	1 000 (*)
Kokonaismenot (*)	31 784	31 950	34 590	32 970	34 503	39 108	40 805 (*)

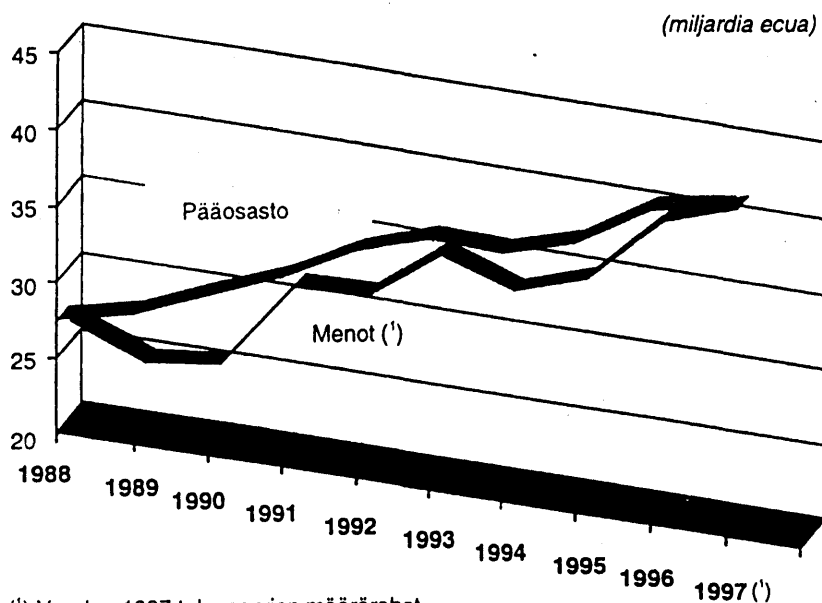
(*) Kaikki menolajit on rahoitettu menolinjauksen rajoissa vuodesta 1993.

(*) Valtuutuksen.

713. Varainhoitovuoden 1997 menolinjaus vahvistettiin 41 805 miljoonaksi ecuksi (huomioon ei ole otettu rahoitusvaraukseen otettuja määrärahoja: 500 miljoonaa ecua). Määrärahojen tarve pysyi alustavan talousarvion perusteella menolinjauksen tasolla. Budjettivallan käyttäjä kuitenkin vähensi määrärahoja kiinteästi 1 miljardilla eculla ja hyväksyi kokonaistalousarvion määräksi 40 805 miljoonaa ecua. Talousarvio asettui siten vuoden 1996 alustavan talousarvion tasolle (40 828 miljoonaa ecua).

714. Kuviossa 15 esitetään menolinjauksen kehittyminen vuosina 1988–1997 ja menojen kehittyminen vuosina 1987–1996 sekä vuoden 1997 talousarvioon otetut määrärahat.

EMOTR:n tukiosaston menojen kehitys

Lähde: PO VI — EMOTR.

Kuvio 15

Rahoitusvaraus

715. Kyseisen varauksen toimintamekanismeja on kuvattu maatalouden tilannetta vuonna 1995 koskevan kertomuksen sivuilla 146 ja 147.

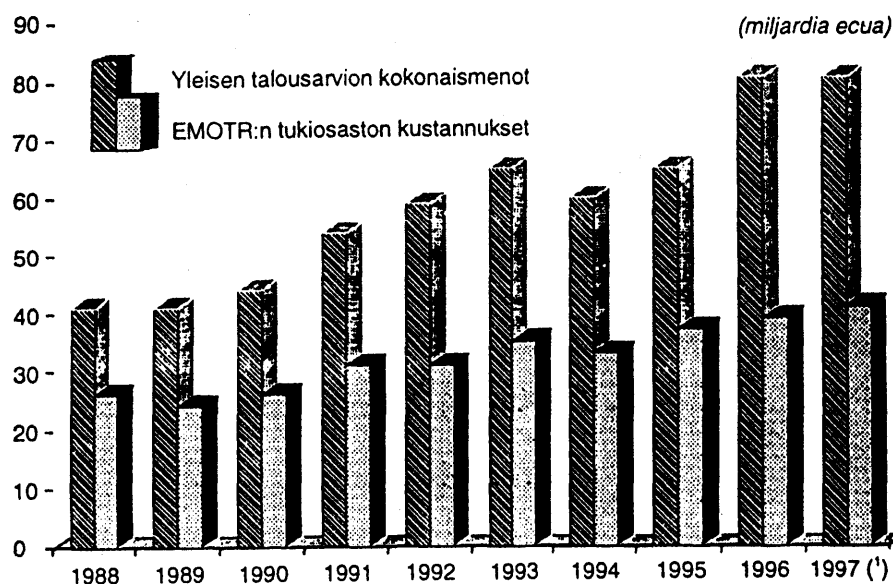
716. Talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta tehdyn neuvoston päätöksen mukaan dollarin ja ecun välinen pariteetti varainhoitovuodeksi 1997 oli sama kuin tammi-, helmi- ja maaliskuussa 1996 vahvistettujen dollarin pariteettien keskiarvo (1 dollari = 0,78 ecua). Lisäksi 1. elokuuta 1996 – 31. heinäkuuta 1997 välisenä aikana todettu dollarin keskihinta oli 0,84 ecua, mikä merkitsee 244 miljoonan ecun säästöä. Rahoitusvaraukseen ehdotetaan siirrettäväksi se osa säästöstä, joka ylittää 200 miljoonaa ecua.

EMOTR:n tukiosaston osuus yleisessä talousarviossa

717. Varainhoitovuonna 1997 Euroopan unionin yhteensä 80 880 miljoonan ecun suuruudesta yleisestä talousarviosta EMOTR:n tukiosastolle myönnettiin (vuoden 1997 talousarvioon otettuina

maksumäärärahoina) 41 305 miljoonaa ecua maksumäärärahoja (mukaan lukien rahoitusvaraus ja lukuun B0-40 "varaukset ja alustavat varaukset" kirjattu määrä) eli 51 prosenttia. Vuonna 1996 EMOTR:n tukiosaston menot olivat 48 prosenttia yleisen talousarvion menoista.

EMOTR:n tukiosaston menojen kehitys yleisen talousarvion kokonaismenoihin verrattuna

(¹) Talousarvion määrärahat.

Lähde: PO VI — EMOTR.

Kuvio 16

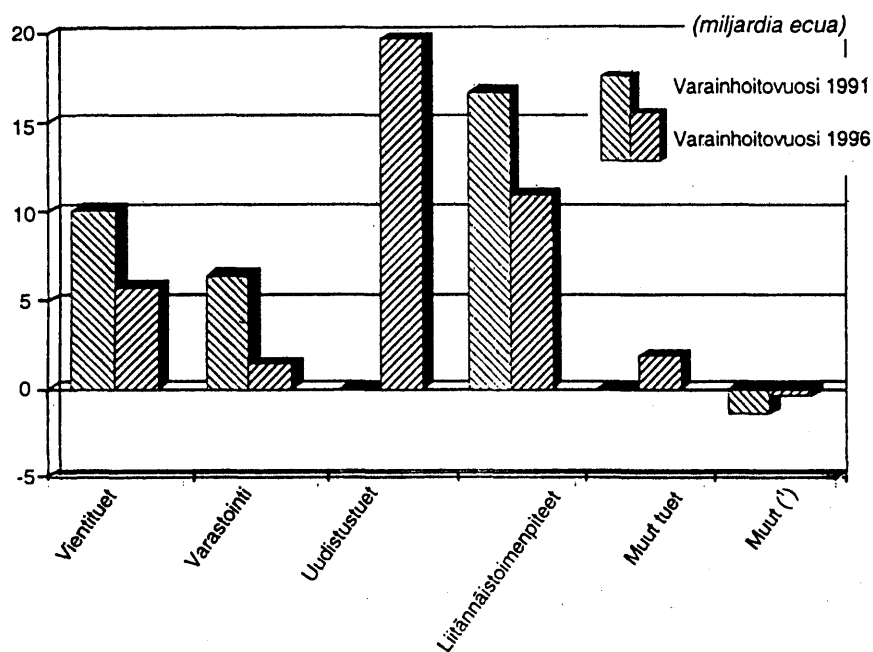
718. Kuviossa 16 esitetään EMOTR:n tukiosaston menojen kehittyminen suhteessa yleiseen talousarvioon vuodesta 1988 alkaen. Siitä käy ilmi näiden menojen osuuden yleinen väheneminen, joka johtuu muiden yhteisön politiikkojen kehittymisestä ja pyrkimyksestä valvoa maatalousmenojen kehittymistä.

Menojen luonne

719. EMOTR:n tukiosastosta rahoitetaan pääasiallisesti seuraavat maatalouden yhteisten markkinajärjestelyjen menot:

- markkinatuki (11 668,7 miljoonan ecun menot vuonna 1996)
- suora tuki (27 807,4 miljoonan ecun menot vuonna 1996).

EMOTR:n tukirahaston menojen kehitys rahoitusmuodoittain

(') "Negatiivisia" menoja, jotka muodostuvat tilien tarkastuksen ja maitomaksun osalta suoritettavista perimisistä.

Lähde: PO VI — EMOTR.

Kuvio 17

720. Markkinatueksi luokitellaan vientituki (5 699,8 miljoonan ecun menot vuonna 1996), varastointituki (1 391,6 miljoonaa ecua vuonna 1996), ohjaavat palkkiot (886,6 miljoonaa ecua vuonna 1996), tuki jalostukseen ja kaupan pitämiseen (1 433,5 miljoonaa ecua vuonna 1996), kulutustuki (1 636,6 miljoonaa ecua vuonna 1996), markkinoilta poistamiset ja vastaavat toimet (111,9 miljoonaa ecua vuonna 1996) sekä muut menot (508,7 miljoonaa ecua vuonna 1996).

721. Tällä hetkellä tärkein interventiotyyppi on siis suorana tukena myönnettävä hintojen korvaustuki. Kyse on erityisesti tuottajille suoraan maksettavasta tuesta, jota uudistuksessa laajennettiin (peltokasvit: 15 838,1 miljoonaa ecua vuonna 1996, naudanliha: 3 809,2 miljoonaa ecua vuonna 1996)

722. YMP:n uudelleensuuntaamisen ja uudistuksen vuoksi EMOTR:n tukiosastosta rahoitetaan lisäksi kokonaan tai osittain maatalousmarkkinoiden hallintoa koskevat erityiset toimenpiteet, kuten maataloustuotteiden jakaminen yhteisön vähäosaisimmille, toimenpiteet petosten torjumiseksi ja laadun edistämiseksi sekä toimenpiteet, joiden tarkoituksena on antaa korvausta Ranskan merentakaisen departementtien (Poseidom), Madeiran ja Azorien (Poseima), Kanariansaarten (Poseican) sekä Egeanmeren saarten kaukaisesta maantieteellisestä sijainnista. YMP:n uudistuksen yhteydessä on syytä kiinnittää huomiota myös liitännäistoimenpiteisiin sellaisia pyrkimyksiä toteuttavien tuottajien osalta, joiden tarkoituksena on ympäristön suojeleminen, luonnonympäristön hoito, metsävarojen hyötykäyttö tai tilasta luopuminen varhaiseläkkeelle siirtymiseksi.

723. Kuviossa 17 esitetään uudistuksen jälkeiset huomattavat muutokset ilmoittamalla pääasiallisten rahoitustyyppien taso vuonna 1996 suhteessa uudistusta edeltäneen varainhoitovuoden tasoon. Siitä käy ilmi varastointikustannusten putoaminen, joka johtuu markkinoiden elpymisestä, tukimenojen laskemisesta ja uudistuksen mukanaan tuomien ja kehittämien uusien tukien huomattavasta osuudesta.

Määrärahojen jakautuminen alakohtaisesti

724. Kuviossa 18 esitetään vuoden 1997 talousarvion määrärahojen jakautuminen

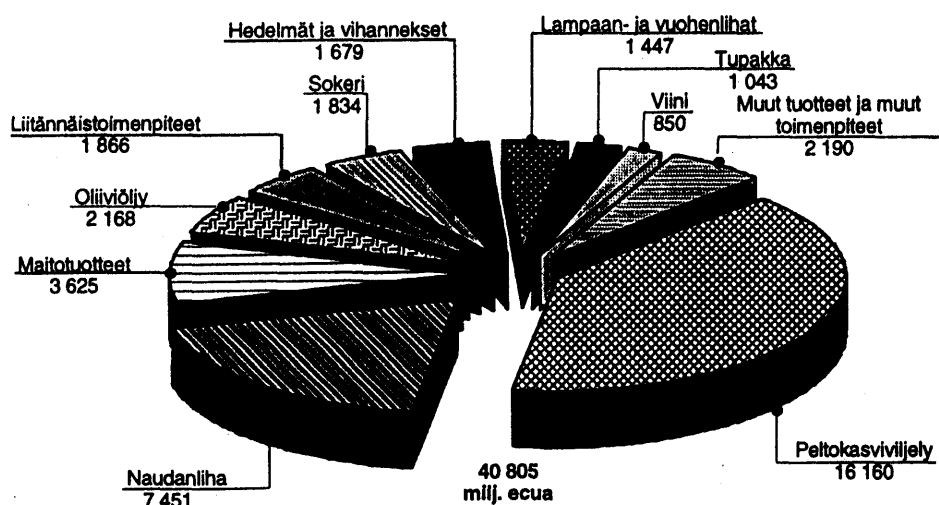
725. On syytä huomata, että talousarvion luvussa 10 (peltokasvit) esitetään vuoden 1997 määrärahat viljojen, öljykasvien ja valkuaiskasvien osalta; hehtaaritueilla (mukaan lukien maan viljelykäytöstä poistaminen) on niissä erittäin suuri osuus (15 046 miljoonaa ecua).

726. Luvun B1-21 (naudanliha) määrärahojen lisääminen BSE-taudin hävittämisestä syntyneiden menojen rahoittamiseksi ja tulotukien maksamiseksi naudanlihan tuottajille kasvatti merkittävästi kyseisen alan kaikkia EMOTR:n tukiosastosta rahoitettavia menoja. Kyseisen toiminnan aiheuttama menojen lisäys on 1,2 miljardia ecua. Tähän määrään eivät sisälly tukimenot ja julkisesta varastoinnista aiheutuvat menot, joista BSE-tautiin liittyvien menojen osuutta on vaikeaa eritellä.

727. EMOTR:n vuoden 1997 talousarvion menojen jakautuminen aloittain ja jäsenvaltioittain ja EMOTR:n tukiosaston määrärahojen jakautuminen alan ja taloudellisen laadun mukaan esitetään yksityiskohtaisesti taulukoissa 3.4.1, 3.4.2, 3.4.3 ja 3.4.4 (kertomuksen tilastoja koskeva osuus).

EMOTR:n tukiosaston menojen jakautuminen aloittain Talousarvion määrärahat 1997

(miljoonaa ecua)

Lähde: PO VI — EMOTR.

Kuvio 18

Julkiset varastot

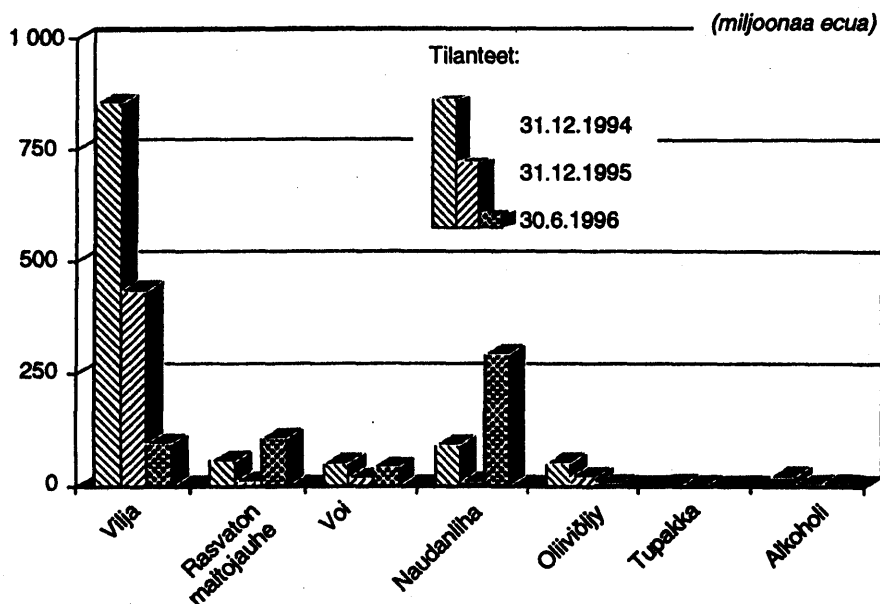
728. Kuten taulukko 3.4.5 (kertomuksen tilasto-osuus) osoittaa, 31. joulukuuta 1995 ja 31. joulukuuta 1996 välisenä aikana tapahtunut kehitys ilmenee varastoitujen tuotteiden kirjanpitoarvon voimakkaan laskun jatkumisena vuoteen 1995 verrattuna. Se laski 1133,4 miljoonasta ecusta 501,6 miljoonaan ecuun eli 56 prosenttia vuosina 1994–1995. Vuoden 1996 lopussa se kuitenkin oli 552,5 miljoonaa ecua eli nousi 10 prosenttia.

729. Tämä kehitys ilmeni seuraavasti:

- kaikkien viljojen varastot vähenivät voimakkaasti (–79 prosenttia); durran ja muun kuin leipäviljaksi käytettävän vehnän varastot tyhjentyivät;

- varastoidun oliiviöljyn määrä laski 62 prosenttia ja tupakan interventio-ostot lakkautettiin;
- maitotuotteiden varastot kasvoivat huomattavasti (+ 80 prosenttia);
- naudanliharastot kasvoivat erittäin voimakkaasti (+96 prosenttia), mikä johtui interventio-ostojen aloittamisesta naudanlihamarkkinoiden tukemisen yhteydessä (ks. jäljempänä).

Interventioelinten julkisissa varastoissa olevien tuotteiden kirjanpidollinen arvo

Lähde: PO VI — EMOTR.

Kuvio 19

730. Vuoden 1997 ensimmäisen puoliskon aikana kehitys oli seuraavanlainen:

- naudanlihan julkisten ostojen vaikutukset tuntuivat edelleen; kyseiset varastot kasvoivat 31. joulukuuta 1996 todetusta 294,7 miljoonasta ecusta 467,7 miljoonaan ecuun 30. kesäkuuta 1997,
- rasvattoman maitojauheen ja voin varastot kasvoivat.

731. On syytä huomauttaa, että tupakan interventio-ostomahdollisuudet kumottiin vuonna 1995; loput varastot myytiin vuonna 1996.

732. Kuviossa 19 esitetään kyseinen kehitys.

Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen

733. EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastaminen ja hyväksyminen tarkoittaa jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan osalta suorittamien menojen lopullista tunnustamista jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten suorittamien vuosittaisen ilmoitusten tarkastamisen, paikalla tehtävän erilaisten asiakirjojen tarkastuksen ja useiden hallinnollisten ja aineellisten tarkastusten jälkeen.

734. Komissio teki 23. huhtikuuta 1997 ja 30. heinäkuuta 1997 päätökset EMOTR:n tukiosastosta varainhoitovuonna 1993 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä.

735. Tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevan uuden menettelyn yhteydessä komissio teki 5. toukokuuta 1997 ja 30. heinäkuuta 1997 tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevat päätökset (jäsenvaltioiden kirjanpitoa koskevat näkökohdat) EMOTR:n tukiosastosta varainhoitovuonna 1996 rahoitetuista menoista.

736. Varainhoitovuoden 1994 tilien tarkastaminen ja hyväksyminen on meneillään ja keskustelut jäsenvaltioiden kanssa varainhoitovuoden 1995 tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä on käyty.

737. Lisäksi komissio suoritti varainhoitovuodeksi 1996 ilmoitettujen 39 miljardin ecun menojen tarkastuksen maksajina toimivien sekä pyyntöjen ja yhteisön lainsäädännön yhdenmukaisuuden varmistamisesta vastuussa olevien elinten osalta.

738. Komission yksiköt arvioivat vuonna 1997 tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevasta uudesta menettelystä annettujen asetusten (EY) N:o 1287/95 ja (EY) N:o 1663/95 soveltamista. Suurin osa jäsenvaltioista täytti 15. lokakuuta 1996 mennessä kaikki yhteisön lainsäädännössä vahvistetut perusteet maksajina toimivien elinten hyväksynnän ja erityisesti yhteensovittavan elimen perustamisen, kirjanpitoa koskevien todistusten, maksavia elimiä koskevan sisäisen tarkastuspalvelun luomisen sekä hallinto-, valvonta- ja maksumenettelyjen systemoinnin osalta. Joidenkin jäsenvaltioiden on edelleen jatkettava pyrkimystään tähän tavoitteeseen pääsemiseksi.

739. Komissio julkaisee vuosittain tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yksityiskohdat EMOTR:n tukiosastosta koskevassa rahoituskertomuksessa. Varainhoitovuotta 1996 koskevassa kahdennessakymmennessäkuudennessa rahoituskertomuksessa ⁽¹⁾ esitellään erityisesti tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn uudistuksessa perustetun sovitteluelimen toimintaa.

..... ⁽¹⁾ "Varainhoitovuoden 1996 kahdeskymmeneskuudes rahoituskertomus" [KOM(97) 589 lopullinen].

Maatalousmarkkinoiden menojen kehitys vuonna 1997

740. Varainhoitovuonna 1997 ⁽¹⁾ käytettiin 40 423 miljoonaa ecua, mikä on 99,1 prosenttia talousarvion määrärahoista. Varainhoitovuoden lopussa määrärahoja oli käyttämättä 310 miljoonaa ecua. Kun otetaan huomioon 20 miljoonan ecun siirto luvusta B0-40 talousarvion alaluokkaan B1 ja 44 miljoonan ecun siirto rahoitusvaraukseen, jäljelle jää 286 miljoonaa ecua.

741. Luvut, joissa esiintyy eniten alikäyttöä, ovat naudanliha (-870,6 miljoonaa ecua), lampaan- ja vuohenliha (-553,9 miljoonaa ecua) sekä maito ja maitotuotteet (-523,6 miljoonaa ecua). Naudanlihan osalta alikäyttö johtuu kulutuksen elpymisestä BSE-kriisistä huolimatta, minkä vuoksi interventio-ostojen tarve on ollut odotettua pienempi (350 000 tonnia 530 000 tonnin sijasta). Lampaan- ja vuohenlihan osalta alikäyttöön on pääosin syynä markkinahintojen nousu, mikä on vähentänyt uuhipalkkiota koskevien määrärahojen tarvetta. Maitoalalla alikäytön pääasialliset syyt ovat maidontuottajien osallistumisesta johtuvat lisämaksut ja juuston vientituen alhainen taso.

742. On huomattava, että kahdessa luvussa (peltokasvit ja sianliha) esiintyy huomattavaa ylikäyttöä. Peltokasvien osalta ylitys johtuu siitä, että neuvosto ei ole tehnyt päätöstä öljykasvien markkinointivuoden 1997/98 hehtaaritukien maksupäivän siirtämisestä varainhoitovuodelle 1998. Tästä on aiheutunut 1 313 miljoonan ecun ylimääräiset menot vuonna 1997. Sianliha-alalla komissio on joutunut selviytymään noin 400 miljoonan ecun kustannuksista, jotka johtuvat tuottajien toteuttamien klassisen sikaruton hävittämistoimenpiteiden korvaamisesta erityisesti sikaruton koettelemassa Alankomaissa. Ecu-dollaripariteetin vaihteluista aiheutui 244 miljoonan ecun säästöt: talousarviota varten laskettu pariteetti oli 1\$ = 0,78 ecua, mutta noteerausten keskiarvoksi tuli 1\$ = 0,84 ecua.

EMOTR:n ohjausosasto

743. Rakennerrahastojen uudistuksen täytäntöönpano 1. päivästä tammikuuta 1989 alkaen muutti asteittain EMOTR:n ohjausosaston myöntämien tukien luonnetta. Yhä suurempi osa yhteisön rahoituksesta muodostuu toimenpideohjelmien rahoitukseen osallistumisesta (99,4 prosenttia kokonaismäärästä vuonna 1996 verrattuna 52 prosenttiin vuonna 1993 ja 40 prosenttiin vuonna 1991). Lisäksi 1. päivästä tammikuuta 1994 voimaan tullut rakennerrahastojen toinen uudistus mahdollisti tukijärjestelmän viimeistelyn siten, että EMOTR:n ohjausosaston rahoitus toteutetaan lähes kokonaan monivuotisten toimenpideohjelmien kautta. Niille on tyypillistä yhteistyökumppanuus ja toissijaisuusperiaate komission ja jäsenvaltioiden välillä.

⁽¹⁾ EMOTR:n varainhoitovuosi alkaa kalenterivuoden 16. lokakuuta ja päättyy seuraavan kalenterivuoden 15. lokakuuta.

744. Nykyinen ohjelmakausi kattaa vuodet 1994–1999, ja sille on ominaista rahastojen uudistuksen jälkeistä ensimmäistä kautta ohjaavien periaatteiden vahvistaminen. Kauteen kuuluu myös menettelyjen eräänlainen yksinkertaistaminen, esimerkiksi asetuksen (EY) N:o 951/97 ⁽¹⁾ (maaloustuotteiden kaupanpitämistä ja jalostamista koskevat toimenpiteet) osalta. Lisäksi maatalouden rakenteiden tehokkuuden parantamisesta annettu asetus (EY) N:o 950/97 ⁽²⁾ on muutettu siten, että toimenpiteiden rahoitus monivuotisena ohjelmalla vastaa muihin tavoitteisiin sovellettavaa rahoitusta, jolloin rahoitusmekanismeja on voitu yhdenmukaistaa. Niinpä näiden jäsenvaltioiden täytäntöön panemien yhteisön tukijärjestelmien menot, jotka muodostavat merkittävän osuuden ohjausosaston rahoituksesta (tilojen parannussuunnitelma, tasaushyvitykset jne.), korvataan niille monivuotisisissa ohjelmissa varattujen määrärahojen rajoissa.

745. Jäsenvaltioiden aloitteesta yhteisön tukikehysten mukaisesti toteutettuja toimenpidekokonaisuuksia täydentävät komission käynnistämät toimenpiteet, joita ovat yhteisöaloiteohjelmat, kuten Leader II tai Regis II, Interreg II ja Peace, sekä asetuksen (ETY) N:o 4256/88 8 artiklan mukaisesti rahoitetut toimet ja siirtymätoimenpiteet.

Toteutunut rahoitus

746. EMOTR:n ohjausosaston menojen kehitys jäsenvaltiokohtaisesti vuosina 1991–1996 esitetään seuraavassa taulukossa.

EMOTR:n ohjausosaston menot (maksusitoumusmäärärahat)

(miljoonaa ecua)

Jäsenvaltiot	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Belgique/België	30,488	28,178	41,702	37,598	40,0	39,9
Danmark	18,038	23,518	19,986	42,491	16,7	29,1
Deutschland	200,192	253,758	348,724	700,181	807,9	805,1
Ελλάδα (Elláda)	274,205	392,200	402,853	266,288	463,8	328,3
España	514,155	633,600	412,906	544,770	709,5	695,0
France	425,262	554,359	633,502	619,763	347,8	526,3
Ireland	168,501	194,510	165,709	178,317	157,3	261,1
Italia	326,511	375,874	624,978	263,187	454,2	428,1
Luxembourg	6,666	6,362	9,014	9,802	6,0	4,3
Nederland	20,496	21,899	19,526	32,068	13,1	27,3
Österreich	–	–	–	0,000	97,7	122,6
Portugal	313,402	289,775	313,946	510,490	282,7	379,5
Suomi/Finland	–	–	–	0,000	109,8	102,4
Sverige	–	–	–	0,000	24,7	65,4
United Kingdom	110,243	100,781	99,495	130,470	74,1	116,0
Muut	–	–	–	–	3,7	4,1
Yhteensä	2 408,159	2 874,814	3 093,397 ⁽¹⁾	3 335,425	3 609,1	3 934,5

⁽¹⁾ Mukaan lukien 0,975 miljoonaa ecua useita jäsenvaltioita koskevaa rahoitusta.

⁽¹⁾ EYVL L 142, 2.6.1997, s. 22 (ent. asetus (ETY) N:o 866/90).

⁽²⁾ EYVL L 142, 2.6.1997, s. 1 (ent. asetus (ETY) N:o 2328/91).

747. Lisäksi on mielenkiintoista tarkastella jakautumista rakennerrahastojen päätavoitteiden mukaan. EMOTR:n ohjausosastohan osallistuu seuraavien neljän tavoitteen rahoitukseen:

- tavoite 1 (kehityksessä jälkeen jääneet alueet)
- tavoite 5a (maatalouden rakenteet kaikilla alueilla)
- tavoite 5b (maaseudun kehittäminen tietyillä rajatuilla alueilla)
- tavoite 6 (pohjoiset alueet) uusien jäsenvaltioiden liittymisen jälkeen.

748. Seuraavassa taulukossa eritellään vuosien 1994, 1995 ja 1996 osalta myös yhteisöaloitteisiin ja asetuksen (ETY) N:o 4256/88 8 artiklan soveltamisalaan (teknisen avun, yleisluontoisten tutkimusten, pilotti- ja esittelyhankkeiden rahoitus) sekä siirtymätoimenpiteisiin (vanhat toimet, joita ei voida liittää uusissa asetuksissa määriteltyihin tavoitteisiin) liittyvät menot.

Toteutus tavoitekohtaisesti						
(miljoonaa ecua)						
Tavoitteet	1991	1992	1993	1994	1995	1996
<i>Yhteisön tukikehykset</i>						
Tavoite 1 (jälkeen jääneet alueet)	1 440,827	1 634,683	1 599,218	1 904,274	2 395,2	2 416,5
Tavoite 5a (maatalouden rakenteet)	631,252	701,333	923,884	1 131,599	655,9	802,4
Tavoite 5b (maaseutualueet)	260,152	475,798	508,644	271,836	249,5	508,4
Tavoite 6 (pohjoiset alueet)					47,7	44,7
<i>Yhteisöaloitteet</i>						
Leader				2,667	235,9	83,1
Interreg				4,249	12,8	31,3
Regis				0,005	4,1	17,0
Envireg				5,849	0,0	0,0
Peace					1,3	8,1
Posei				0,000	0,0	0,0
Asetuksen (ETY) N:o 4256/88 8 artikla				5,184	0,6	15,4
Siirtymätoimenpiteet	75,928	63,000	61,655 (1)	9,762	10,3	7,6
Yhteensä	2 408,159	2 874,814	3 093,397 (1)	3 335,425	3 609,1	3 934,5

(1) Mukaan lukien 0,975 miljoonaa ecua useita jäsenvaltioita koskevaa rahoitusta.

749. Vuodesta 1991 lisääntyneet tavoitteen 1 menot vakaantuivat ensimmäisen kauden lopussa, mutta lisääntyivät jälleen vuosina 1994, 1995 ja 1996.

750. Tavoitteen 5a menot olivat melko vakaita kyseisen kauden aikana ja saavuttivat huippunsa vuonna 1994, kun ns. "välillisiä" toimia koskevaa rahoitusjärjestelmää muutettiin (entinen asetus (ETY) N:o 2328/91). Muutoksesta seurasi vuoden 1993 korvausten ja vuoden 1994 uuden

rahoituksen kirjaaminen mainitulle varainhoitovuodelle. Tavoitteen 5b menot kasvoivat huomattavasti vuosien 1990 ja 1993 välillä, mikä kuvastaa maaseudun kehittämisspolitiikan painottamista, mutta vähenivät merkittävästi vuonna 1994 uusien ohjelmien käynnistämisen viivästyttää. Viivästymät on kurottu kiinni vuonna 1996.

751. Koska siirtymätoimenpiteiden toteuttaminen on loppusuoralla, niitä koskevien menojen voidaan havaita vähentyneen vuodesta 1991.

752. Vuosina 1991–1993 tavoitteiden 1 ja 5b määrät koskevat sekä yhteisön tukikehykseen kuuluvia toimenpiteitä että yhteisöaloitteiden ja asetuksen (ETY) N:o 4256/88 8 artiklan mukaisesti toteutettuja toimenpiteitä. Vuodesta 1994 alkaen kahden jälkimmäisen toimenpiteen määrät kuuluvat erillisiin otsakkeisiin.

Talousarvion toteutuminen

753. Käytettävissä olevien määrärahojen kannalta katsottuna, mukaan lukien talousarvioon alunperin otetut määrärahat, laajenemisen jälkeinen korjaava lisätalousarvio, siirrot ja siirretyt määrärahat (3 987,2 miljoonaa ecua maksusitoumusmäärärahoina ja 4 093,1 miljoonaa ecua maksumäärärahoina), EMOTR:n ohjausosaston vuoden 1996 talousarvion maksusitoumusmäärärahoista toteutui 98,7 prosenttia ja maksumäärärahoista 86,3 prosenttia.

754. Vuonna 1997 maksusitoumusmäärärahat olivat 4 253,1 miljoonaa ecua ja maksumäärärahat 3 761,8 miljoonaa ecua. Kyseisiin lukuihin sisältyvät yhteisöaloitteisiin varatut määrärahat. Kuten edeltävänä vuonna, edellä mainittuihin määriin sisältyvät Saksan uusille osavaltioille asetuksen (ETY) N:o 3575/90 mukaisesti osoitetut maksumäärärahat samoin kuin erityisen syrjäisiä alueita koskevien ohjelmien toteuttamiseen tarkoitett summat, jotka sisältyvät lukuun "Rakennerrahastot". Maksusitoumusmäärärahoihin eivät sisälly kalastusalan toimiin myönnetty määrärahat, sillä kyseinen ala on erotettu maatalousalasta.

Omat varat maataloudesta

755. EMOTR on erottamaton osa yhteisön talousarviota. Sen määrärahoista, kuten muistakin yhteisön menoista, päätetään talousarviomenettelyn mukaisesti.

756. Yhteisten markkinajärjestelyjen yhteydessä perittyjen maksujen ansiosta maatalouspolitiikka tuottaa toisaalta myös tuloja. Kyseiset tulot, jotka ovat osa Euroopan unionin omia varoja, muodostuvat

.....

- tuontimaksuista, jotka ovat kolmansista maista tuotavista maataloustuotteista perittäviä muuttuvia maksuja yhteisen markkinajärjestelyn mukaisesti; kyseiset maksut on tarkoitettu tasoittamaan maailmanmarkkinahintojen ja unionin sisällä päätettyjen hintatasojen välistä eroa. Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen yhteydessä tehdyn maataloussopimuksen mukaisesti tuontimaksut korvataan markkinointivuodesta 1995 alkaen kiinteillä tuontitulleilla;
- maksuista, joita peritään sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä; ne jaetaan sokerin ja isoglukoosin tuotantomaksuihin, sokerin varastointimaksuihin ja lisäpoistomaksuihin; niillä taataan maanviljelijöiden ja sokeriyritysten suorittama yhteisön sisäisen kulutuksen ylittävän tuotannon myynnistä aiheutuvien tappioiden rahoitus.

Tulojen kehitys
Yhteisestä maatalouspolitiikasta peräisin olevat Euroopan unionin omat varat

(miljoonaa ecua)

Tulojen luonne	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Tuontimaksu	1 206,8	1 029,1	922,5	944,3	810,1	873,4
Sokerimaksut	1 002,4	1 115,3	1 382,1	1 316,3	1 213,7	1 366,0
- joista tuotantomaksuja ⁽¹⁾	606,8	698,4	809,9	766,2	711,5	842,4
- joista varastointimaksuja	388,6	416,7	572,2	542,0	490,8	513,4
- muut	7,0	0,2	0,0	7,8	11,4	10,0
Yhteensä	2 209,2	2 144,4	2 304,6	2 160,6	2 023,8	2 239,4

⁽¹⁾ Mukaan lukien lisäpoistomaksu.

757. On syytä muistuttaa, että on olemassa muitakin maataloudesta peräisin olevia tuloja: maito- ja maitotuotealan yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä tuottajat maksavat maitokiintiöiden ylittyessä lisämaksun. Kyseiset tulot eivät kuitenkaan ole luonteeltaan Euroopan unionin omia varoja, vaan niitä pidetään osana maatalousmarkkinoiden säätelyyn tähtääviä interventioita. Näin ollen ne vähennetään suoraan varainhoitovuoden maatalousmenoista kyseisillä aloilla.

VI – Ulkosuhteet

Suhteet Yhdysvaltoihin

758. Viljan ja riisin tuontijärjestelyistä Euroopan yhteisön ja Yhdysvaltojen välillä vuonna 1996 käydyn kirjeenvaihdon mukainen riisiä koskeva kumulatiivinen perintäjärjestelmä otettiin käyttöön kokeilukauden ajaksi vuonna 1997, ja vuoden 1996 osalta vahvistettiin tariffikiintiö mallasohralle.

759. Keskustelut jatkuvat sellaisen Euroopan yhteisön ja Yhdysvaltojen välisen laajan viinisopimuksen tekemisestä, joka antaisi paremman suojan Euroopan unionin alkuperänimityksille ja sallisi Yhdysvaltojen tuovan yhteisöön joidenkin EU:ssa kiellettyjen enologisten käytäntöjen mukaisesti tuotettuja viinejä.

760. Säilöttyjä hedelmiä koskevista EY:n tukitoimenpiteistä käytiin kahdenvälisiä neuvotteluja.

761. Elävien eläinten ja eläinperäisten tuotteiden kauppaan liittyviä terveystoimenpiteitä koskevan eläinlääkintäalan kahdenvälisen vastaavuussopimuksen tekemiseksi käydyt neuvottelut saatettiin päätökseen ja komissio on tehnyt neuvostolle ehdotuksen sopimuksen hyväksymiseksi.

762. Komissio ja Yhdysvaltojen viranomaiset jatkoivat keskusteluja siitä, miten Yhdysvaltojen huoli erikseen määritellyistä riskiaineista tehdyn EY:n päätöksen kauppaa koskevista vaikutuksista voidaan ottaa huomioon.

763. Kahdenvälisiä neuvotteluja käytiin myös vehnägluteenin viennistä EY:stä Yhdysvaltoihin. Maissigluteiinirehujauhon valvontaryhmä jatkoi säännöllisiä kokouksiaan.

Suhteet Kanadaan

764. Euroopan unioni ja Kanada allekirjoittivat joulukuussa 1996 poliittisen julistuksen ja toimintasuunnitelman, joiden tarkoituksena oli muun muassa EU:n ja Kanadan talous- ja kauppasuhteiden lujittaminen ja laajentaminen. Suunnitelman mukaan osapuolet sopivat vaihtavansa

tietoja kaupan esteistä lokakuuhun 1997 mennessä, tavoitteenaan helpottaa tavaroiden ja palvelujen kauppaa sekä jatkaa tariffiesteiden ja muiden kuin tariffiesteiden vähentämistä ja poistamista.

765. Komissio ja Kanadan viranomaiset keskustelivat myös tavoitteesta ratkaista ongelmat, jotka koskevat viljan tariffeihin liittyvien yhteisön WTO-sitoumusten tulkintaa ja soveltamista.

766. EY ja Kanada pääsivät maaliskuussa 1997 periaatteelliseen sopimukseen luonnoksesta uudeksi vastaavuussopimukseksi kauppaan liittyvistä eläinten terveyttä koskevista toimenpiteistä. Sopimuksen hyväksyminen lykkääntyi, koska EU huolestui nautaelämistä saatavien kauppatavaroiden tuontia rajoittavasta uudesta terveyspolitiikasta, jonka Kanada otti käyttöön BSE-taudin vuoksi.

Suhteet Meksikoon

767. EY:n ja Meksikon yhdysvaltojen välisen poliittisen ja taloudellisen kauppasopimuksen tekemiseen tähtäävä ensimmäinen neuvottelukierros käytiin heinäkuussa 1997 Brysselissä. Neuvottelujen tuloksena laadittiin luonnos taloudellista kumppanuutta ja poliittista yhteensovittamista ja yhteistyötä koskevaksi sopimukseksi sekä luonnos kauppaa ja kaupan liitännäistoimenpiteitä koskevaksi väliaikaiseksi sopimukseksi. Keskustelut yksityiskohdista on tarkoitus aloittaa vuoden 1997 loppupuolella neuvoston ratifioitua sopimukset.

768. Euroopan yhteisö ja Meksikon yhdysvaltojen hallitus allekirjoittivat 27. toukokuuta 1997 sopimuksen alkoholijuomien nimitysten vastavuoroisesta tunnustamisesta ja suojasta. Sopimuksen tavoitteena on sopimuspuolten alueilla valmistettujen alkoholijuomien nimitysten vastavuoroinen suojaaminen. On tärkeää huomata, että kyseessä on ensimmäinen Latinalaisen Amerikan maan kanssa allekirjoitettu alkoholijuomia koskeva sopimus.

Suhteet Mercosur-maihin ja Chileen

769. Joulukuussa 1995 allekirjoitetulla alueidenvälisellä yhteistyösopimuksella perustetun EY-Mercosur-sekakomitean kokouksessa muistutettiin puitesopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta sen ratifioimiseen asti. Samassa yhteydessä tarkennettiin sopimuksen kaupallisia tavoitteita ja vahvistettiin sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen perustetut elimet, erityisesti kaupan alasekakomitea.

770. Kaupan alasekakomitean tehtäväksi annettiin kaupallisten kysymysten tutkiminen kolmen työryhmän avustuksella. Maatalousalaa tarkastellaan tavaroiden kauppaa käsittelevässä ryhmässä, jonka on tarkoitus saada analyysinsä kaupan tilanteesta valmiiksi vuoden 1997 lopulla.

771. Saman menettelyn mukaisesti tutkitaan parhaillaan EU:n ja Chilen välistä kauppaa.

Suhteet Japaniin ja Korean tasavaltaan

772. Japanin ja Korean suhteita koskeva työ keskittyi edelleen markkinoille pääsyyn ja sääntelyn purkamiseen. Erityistä huomiota kiinnitettiin kaupan esteiden purkamiseen kasvien ja eläinten terveyden aloilla. Komission jäsen Fischler ja kaksikymmentä Euroopan liike-elämän johtajaa vierailivat maaliskuussa 1997 Japanissa. Kuusi päivää kestäneen vierailun tarkoituksena oli edistää eurooppalaisten maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden vientiä Japaniin ja lujittaa suhteita Japanin hallitukseen. Matkaa pidettiin erittäin onnistuneena. Korean suhteen on ilmennyt vakavia vaikeuksia sen jälkeen, kun Korea päätti maaliskuussa 1997 ottaa käyttöön maitojauhesekoitusten (joiden suurin viejä on EU) tuontia rajoittavan kiintiön Maailman kauppajärjestön WTO:n suojalausekkeiden mukaisesti. EU ei hyväksy näitä toimenpiteitä ja neuvottelut Korean kanssa jatkuvat.

Suhteet Uuteen-Seelantiin

773. Neuvosto teki 17. joulukuuta 1996 päätöksen elävien eläinten ja eläintuotteiden kaupan sovellettavia eläinten terveyttä koskevia toimenpiteitä koskevan Euroopan yhteisön ja Uuden-Seelannin sopimuksen tekemisestä, joka on ensimmäinen yhteisön ja kolmannen maan välillä tehty tällainen sopimus. Sen tarkoituksena on sääntelystä johtuvien esteiden vähentäminen entisestään, ja sillä pannaan täytäntöön terveys- ja kasvinsuojelutoimista tehdyssä WTO-sopimuksessa annetut määräykset ja helpotetaan Euroopan yhteisön ja Uuden-Seelannin välistä elävien eläinten ja eläintuotteiden kauppaa edistämällä terveyttä koskevien toimenpiteiden asteittaista tunnustamista ja vastaavuutta, hyväksymällä aluejaon periaate ja parantamalla tiedotusta ja yhteistyötä.

774. Keskusteluja käytiin myös WTO:n tariffikiintiössä alennettuun tulliin oikeutettua voita koskevasta tulkinnasta.

Suhteet Etelä-Afrikan tasavaltaan

775. Vuonna 1997 Etelä-Afrikka sai täyden pääsyn yleiseen tullietuusjärjestelmään.

776. Etelä-Afrikan kanssa tehtävän vapaakauppasopimuksen valmistelu jatkui neuvoston antamien neuvotteluohjeiden mukaisesti teknisellä tasolla ja ministerien välisenä yhteistyönä. Etelä-Afrikan

maatalousministeri Derek Hanekom tapasi komission jäsenen Franz Fischlerin 27. kesäkuuta 1997 vahvistaakseen neuvotteluissa saavutetun edistyksen ja keskustellakseen kahdenvälisistä kauppakysymyksistä. Molemmat osapuolet ilmaisivat halunsa nopeuttaa kehitystä laajan kahdenvälisen vapaakauppasopimuksen aikaansaamiseksi EU:n ja Etelä-Afrikan välillä. Sopimus kattaisi kaupan ja kehitysyhteistyön lisäksi muita seuraavien kolmen periaatteen mukaisia yhteistyön muotoja: yhteensopivuus WTO:n kanssa, herkkien tuotteiden ja etujen kunnioittaminen sekä eteläisen Afrikan alueen hyödyttäminen.

777. EU:n ja Etelä-Afrikan välisen viinejä ja alkoholijuomia koskevan sopimuksen tekemiseksi on käynnissä oma menettelynsä.

Suhteet Keski- ja Itä-Euroopan maihin (KIE-maat)

778. Vuoden alkupuolella käytiin neuvotteluja Visegrad-maiden (Unkari, Puola, Tšekin tasavalta ja Slovakia), Bulgarian, Romanian ja Baltian maiden (Viro, Latvia ja Liettua) kanssa tehtyihin Eurooppa-sopimuksiin (eli assosiaatiosopimuksiin) sisältyvien kauppaa koskevien myönnytysten mukauttamiseksi siten, että niissä otetaan huomioon EU:n tuleva laajentuminen ja GATTin Uruguayn kierroksen tulokset.

779. Visegrad-maiden sekä Bulgarian ja Romanian osalta nykyisiä autonomisia toimenpiteitä, joilla määrätään näitä maita koskevien myönnytysten säilyttämisestä, jatkettiin 1. tammikuuta 1997 alkaen ja 1. heinäkuuta 1997 alkaen ne korvattiin uusilla autonomisilla toimenpiteillä, joilla pantiin täytäntöön kaikki neuvottelujen tulokset. Baltian maiden osalta jatkettiin 1. heinäkuuta 1996 käyttöön otettujen autonomisten toimenpiteiden soveltamista. Molemmat toimenpidekokonaisuudet pysyvät voimassa siihen asti, kun Eurooppa-sopimusten lisäpöytäkirjat on lopullisesti hyväksytty.

780. Slovenian kanssa tehty uusi Eurooppa-sopimus, johon sisältyy maataloutta koskevia vastavuoroisia myönnytyksiä, tuli voimaan 1. tammikuuta 1997. Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kanssa allekirjoitettiin 29. huhtikuuta 1997 yhteisön tariffimyönnytyksiä sisältävä yhteistyösopimus, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden lopussa.

781. Neuvottelut viinejä ja alkoholijuomia koskevan sopimuksen tekemiseksi Tšekin tasavallan, Slovakian ja Slovenian kanssa jatkuvat. Myös Bulgarian ja Romanian kanssa tehdyt sopimukset neuvotellaan uusiksi.

782. Neuvotteluja jatkettiin myös eläinlääkintää, kasvien terveyttä ja eläinten hyvinvointia koskevien sopimusten tekemiseksi Visegrad-maiden, Bulgarian ja Romanian kanssa. Tšekin tasavallan kanssa vastaavat neuvottelut saatiin päätökseen.

783. Komissio julkaisi lausuntonsa kymmenen KIE-maan EU:n jäsenyyttä koskevista hakemuksista ja teki (Agenda 2000 -asiakirjoissa) tiettyjä ehdotuksia liittymistä edeltäväksi taloudelliseksi tueksi (maatalous mukaan lukien) KIE-maille.

Suhteet Välimeren maihin

784. EU:n Välimeren kumppanien kanssa marraskuussa 1995 Barcelonassa sovitun Euro-Välimeri-kumppanuuden mukaisesti neuvotellaan uudet assosiaatiosopimukset, jotka korvaavat 1970-luvulla tehdyt yhteistyösopimukset. Tunisian, Israelin ja Marokon kanssa neuvottelut saatiin päätökseen jo vuonna 1995 ja vuonna 1997 saatiin aikaan sopimus palestiinalaishallinnon kanssa. Algerian, Jordanian, Egyptin ja Libanonin kanssa neuvottelut ovat kesken. Jordanian kanssa on odotettavissa sopimus vuoden 1997 loppuun mennessä. Syyrian kanssa on käyty alustavia keskusteluja vuonna 1997 ja on mahdollista, että neuvottelut aloitetaan vuoden 1998 aikana. Israelin, Marokon, Tunisian ja palestiinalaisten kanssa tehdyt uudet sopimukset tulevat voimaan kansallisten hallintojen ratifioitua ne, todennäköisesti vuonna 1998. Näillä sopimuksilla edistetään kauppaa ja maataloustuotteiden osalta niissä määrätään vastavuoroisista kauppamyönnytyksistä.

785. Israelin ja palestiinalaishallinnon kanssa tehtyihin uusiin sopimuksiin sisältyvät maataloutta koskevat vastavuoroiset myönnytykset tulivat väliaikaisesti voimaan vuosina 1996 ja 1997. Tiettyjä tuotteita koskevia yksittäisiä päätöksiä tehtiin myös Marokon ja Tunisian sopimusten tiettyjen määräysten huomioonottamiseksi ja maataloustuotteiden perinteisten kauppavirtojen säilyttämiseksi.

786. Vuonna 1997 saatiin myös päätökseen maatalouden alan suosituimmuussopimukseen tehtäviä mukautuksia koskevat neuvottelut Turkin kanssa. Näillä mukautuksilla laajennetaan Turkista Euroopan yhteisöön tuotaviin tavaroihin sovellettavaa etuusjärjestelmää: niihin sisältyy myös Turkin vastavuoroisia myönnytyksiä EY:stä Turkkiin vietäville maataloustuotteille. Mukautuksilla pyritään myös ratkaisemaan EY:n ja Turkin välisiä ongelmia, jotka liittyvät GATTin Uruguayn kierroksen täytäntöönpanoon ja EU:n laajentumiseen. Näiden määräysten on tarkoitus tulla voimaan vuonna 1998, mutta osia niistä sovelletaan jo syyskuusta 1997 alkaen.

787. Kyproksen kanssa käydyissä neuvotteluissa saavutettiin vuonna 1996 tuloksia, joissa otetaan huomioon Uruguayn kierroksen täytäntöönpanon seuraukset. Näiden neuvottelujen tulokset on tarkoitus hyväksyä vuonna 1997 ja niitä sovelletaan 1. tammikuuta 1998 alkaen.

Suhteet EFTA-maihin

788. Vuonna 1997 yhteisö jatkoi neuvottelujaan Sveitsin kanssa uuden kahdenvälisen maataloussopimuksen aikaansaamiseksi. Nämä neuvottelut olivat osa laajempaa

neuvotteluvaltuutusta yhteensä kuudella alalla. Maatalouden osalta neuvottelut liittyvät vastavuoroisiin tariffimyönnytyksiin ja kaupan teknisten esteiden purkamiseen (erityisesti eläinlääkintä- ja kasvinsuojelualalla, siemenalalla sekä luonnonmukaisen maatalouden, eläinten ruokinnan ja viinien ja alkoholijuomien aloilla).

789. Tämän sopimuksen tekeminen edellyttää neuvottelujen edistymistä myös muilla aloilla. Neuvoston antamien neuvotteluohjeiden mukaan eri aloilla on saavutettava soveltuva vastaavuus.

790. Yhteisö neuvotteli vuonna 1997 myös Norjan kanssa uuden kahdenvälisen maataloussopimuksen tekemisestä. Näiden vastavuoroisuuteen perustuvien neuvottelujen tarkoituksena on laajentaa nykyisissä sopimuksissa määrättyjä myönnytyksiä ja edistää maatalouskaupan vapauttamista.

Monenkeskinen yhteistyö ja kansainväliset järjestöt

Maailman kauppajärjestö (WTO)

791. Kerran kahdessa vuodessa järjestettävistä WTO:n ministerikokouksista ensimmäisessä, joka pidettiin 9.–13. joulukuuta 1996 Singaporessa, tarkasteltiin WTO:n jäsenten sitoumusten täytäntöönpanoa ja pantiin merkille, että uudistusohjelmalla oli saavutettu edistystä maatalouden alalla. Sovitut markkinoillepääsyä koskevat myönnytykset sekä kotimaista tukea ja vientitukia koskevat sitoumukset oli pantu täytäntöön. Ministerit hyväksyivät maatalouskomitean raportin, jossa esitettiin seuraavaa:

792. "Maataloussopimuksen 20 artiklassa tarkoitetun uudistuksen jatkamisesta neuvotellaan kyseisessä artiklassa määrätyn aikataulun ja muiden siihen sisältyvien määräysten mukaisesti. Maatalouskomitea kerää hyödyllisiä kokemuksia seuraavien tavoitteiden edistämiseksi vuodesta 1997 alkaen:

- näiden sitoumusten noudattamisen arviointi täydellisen ja aikataulun mukaisen täytäntöönpanon tarve huomioon ottaen ja
- tietojen vaihto ja analysointi maataloussopimuksen kaikkien asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

793. Tämä auttaa WTO:n jäseniä ymmärtämään paremmin asiaan liittyviä kysymyksiä ja yksilöimään omat etunsa niiden suhteen ennen 20 artiklassa määrättyjen neuvottelujen aloittamista."

794. WTO:n maatalouskomitea kokoontui vuoden 1997 aikana säännöllisesti ja sen lisäksi Uruguayn kierroksen sitoumusten täytäntöönpanon edistymistä tarkasteltiin useissa epävirallisissa tapaamisissa.

795. Terveys- ja kasvinsuojelutoimia käsittelevä WTO:n komitea valvoo sitä, miten jäsenet panevat sitoumukset täytäntöön. Sen työtä ohjaavat johdonmukaisuuden tavoittelu ja kansainvälistä yhdenmukaistamista koskevan seurantajärjestelmän kehittäminen. Euroopan komissio osallistui aktiivisesti kummankin komitean työskentelyyn.

Liittyminen Maailman kauppajärjestöön

796. Komissio on neuvotellut liittyvien maiden kanssa WTO:n jäsenyyttä koskevista maatalouskysymyksistä. Keskeisiä tässä yhteydessä ovat Kiina, Taiwan, Venäjä, Baltian maat, Saudi-Arabia ja uudet itsenäiset valtiot.

Kuulemismenettely ja riitojen ratkaiseminen Maailman kauppajärjestössä

797. Ecuadorin, Guatemalan, Hondurasin, Meksikon ja Yhdysvaltojen pyynnöstä EY:n banaanialan järjestelyä tutkimaan perustettu paneeli antoi raporttinsa 22. toukokuuta 1997. EY valitti raportista valituselimeen, joka antoi oman raporttinsa 9. syyskuuta 1997. Valituselimen mukaan tietyt EY:n banaanijärjestelmän piirteet eivät ole WTO:n sääntöjen mukaisia.

798. Yhdysvaltojen ja myöhemmin myös Kanadan pyynnöstä asetettiin paneeli tutkimaan EY:n toimenpiteitä kasvun edistäjien käytön kieltämiseksi karjankasvatuksessa. Paneeli antoi raporttinsa 18. elokuuta 1997 ja EY valitti siitä WTO:n valituselimeen.

799. Brasilian pyynnöstä asetettiin paneeli tutkimaan siipikarjan tuontia Euroopan yhteisöön.

800. Yhteisö osallistui kolmantena osapuolena Yhdysvaltojen pyytämään kuulemismenettelyyn Filippiinien sian- ja siipikarjanliha-alan tariffikiintiöiden hallinnosta.

801. EY järjesti Japanin kanssa kaksi GATT-sopimuksen XXII artiklan mukaista neuvottelua sianlihan tuontijärjestelyjä koskevista Japanin hallintomenettelyistä.

802. Syyskuussa 1997 EY kuuli GATT-sopimuksen XXII artiklan mukaisesti Koreaa WTO:n suojalausekesopimuksen mukaisista maitojauhesekoitusten tuontia rajoittavista kiintiöistä. Australia osallistui tähän kuulemiseen kolmantena osapuolena.

Yleinen tullietuusjärjestelmä

803. Uuden monivuotisen yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta maataloustuotteisiin annetun neuvoston asetuksen säännökset tulivat voimaan 1. tammikuuta 1997. Järjestelmällä pyritään

edistämään kehitysmaiden yhdentämistä maailmantalouteen ja monenkeskiseen kauppajärjestelmään. Uudessa järjestelyssä annetaan useille kehitysmaiden maataloustuotteille etuoikeutettu pääsy yhteisön markkinoille ja keskitytään köyhimpien edunsaajamaiden tarpeisiin siirtämällä asteittain etuuksia kehittyneemmiltä mailta vähemmän kehittyneille. Vähiten kehittyneillä mailloilla on oikeus viedä kaikkia yleiseen tullietuusjärjestelmään kuuluvia tuotteita tullitta EU:n markkinoille.

Maailman elintarvike- ja maatalousjärjestö (FAO)

804. Elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO:n jäsenenä yhteisö on osallistunut aktiivisesti järjestön eri elinten toimintaan, erityisesti maataloutta, maailman elintarviketurvaa, perustuotteita ja metsätaloutta käsittelevien komiteoiden kokouksiin, joissa se on esitellyt maatalouspolitiikkaansa ja suhtautumistaan elintarviketurvaan. Se osallistui myös tekniseen kuulemiseen kansainvälisen kasvinsuojeluyhteisön tarkistamiseksi Roomassa 13.–17. tammikuuta. Kuulemisen tarkoituksena oli yhteisön tarkistaminen yhdenmukaiseksi Uruguayn kierroksen päätösluonnoksi sisältyvän terveys- ja kasvinsuojeluyhteisön kanssa. Yhteisö osallistui myös elintarviketuotannon ja maatalouden geneettisiä voimavaroja käsittelevän komitean seitsemänteen kokoukseen Roomassa 15.–23. toukokuuta. Tässä kokouksessa tunnustettiin alan kansainvälisen sitoumuksen tarkistamisessa saavutettu edistys. Komitea myös korosti, että hallitusten osallistuminen työskentelyyn tulee jatkossa tarpeelliseksi ottaen huomioon kasvien geneettisten voimavarojen kestävä käytön ja säilyttämisen merkityksen maataloudelle ja maailman elintarviketurvalle.

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD)

805. Yhteisö jatkoi aktiivista yhteistyötään taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä OECD:ssä osallistumalla erityisesti OECD:n maatalouskomitean ja vastaavien työryhmien työskentelyyn. Näissä työryhmissä käsiteltiin muun muassa maatalouspolitiikkaa ja -markkinoita, maatalouden itä-länsi-suhteita, maatalouden ja kaupan sekä maatalouden ja ympäristön suhteita, vientiluottoja, siementen sertifiointia ja hedelmien ja vihannesten laatuvaatimuksia. Yhteisö osallistui myös OECD:n neuvoston maaseudun kehittämisryhmän toimintaan, jota on tehostettu omaksumalla monialainen lähestymistapa. Euroopan yhteisö oli mukana seuraavien vuosikertomusten laadinnassa: Maatalouden tulevaisuudennäkymät (tärkeimpien maatalousmarkkinoiden keskipitkän ajan suuntaukset), OECD-maiden maatalouspolitiikka ja kertomus siirtymätalouksista (Keski- ja Itä-Euroopan maat, entinen Neuvostoliitto, Kiina ja Mongolia).

Kansainvälinen sokerijärjestö (ISO)

806. Kansainvälisen sokerijärjestön neuvoston kokouksessa 29. toukokuuta 1997 hyväksyttiin keskipitkän ajan strategia, jossa annetaan käytännön suuntaviivat vuoden 1992 kansainvälisen

sokerisopimuksen täytäntöönpanolle. Sopimuksen voimassaoloa myös jatkettiin sopimusta muuttamatta kahdella vuodella 31. päivään joulukuuta 1999.

Kansainvälinen viljasopimus

807. Vuoden 1995 kansainvälinen viljasopimus koostuu kahdesta oikeudellisesta asiakirjasta, jotka ovat vuonna 1995 tehdyt viljojen kauppaa koskeva yleissopimus ja elintarvikeapua koskeva yleissopimus. Kumpikin yleissopimus on voimassa 30. kesäkuuta 1998 asti.

808. Neuvottelut sopimuksen jatkamiseksi tai sen korvaamiseksi uudella sopimuksella alkoivat syksyllä 1997.

Elintarvikeapu

809. Euroopan unioni jatkoi kehitysmaille ja kansainvälisille järjestöille suunnattua elintarvikeapuaan.

810. Vuoden 1995 elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen, jonka sekä yhteisö että sen jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet, perusteella elintarvikeavun vähimmäismäärä vuodessa on 1 755 000 tonnia vehnäekvivalenttina ilmoitettuna. Elintarvikeavun määrät eivät ole muuttuneet vuodesta 1996.

811. Neuvosto vahvisti 27. kesäkuuta 1996 annetulla asetuksella (EY) N:o 1292/96 uudet suuntaviivat elintarvikeapupolitiikalle ja sen hallinnolle sekä luettelon maista ja järjestöistä, jotka voivat saada yhteisön elintarvikeapua.

ISSN 1024-4492

KOM(98) 611 lopullinen

ASIAKIRJAT

FI

03 15 14 17

Luettelonumero : CB-CO-98-601-FI-C

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto

L-2985 Luxemburg

178